

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Πλοῦτος - Plutus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΠΛΟΥΤΟΣ.

ARISTOPHANIS
PLUTUS.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΑ.

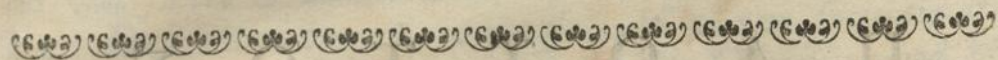
ΚΑΡΙΩΝ ΟΙΚΕΤΗΣ.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ ΔΕΣΠΟΤΗΣ.
ΠΛΟΥΤΟΣ.
ΧΟΡΟΣ ΑΓΡΟΙΚΩΝ.
ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.
ΠΕΝΙΑ.
ΓΥΝΗ ΧΡΕΜΥΛΟΥ.
ΔΙΚΑΙΟΣ ΑΝΗΡ.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΝΗΡ ΑΔΙΚΟΣ.
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ.
ΓΡΑΥΣ ΦΙΛΗ ΤΟΥ ΜΕΙΡΑΚΙΟΥ.
ΝΕΑΝΙΑΣ.
ΕΡΜΗΣ.
ΙΕΡΕΥΣ ΔΙΟΣ.

FABULAE HUIUS
PERSONAE.

CARION SERVUS.
CHREMYLUS DOMINUS.
PLUTUS.
CHORUS RUSTICORUM.
BLEPSIDEMUS.
PAUPERIAS.
MULIER CHREMYLI.
JUSTUS VIR.
ALTER INJUSTUS VIR.
SYCOPHANTA.
ANUS, amica adolescentis.
JUVENIS.
MERCURIUS.
SACERDOS JOVIS.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΣΥ ΠΛΟΥΤΟΣ.



ACTUS PRIMUS

Τρίμετροι Ίαμβικοί.



ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Σ ἀργαλέον πρᾶγμ' εἶνι, ὦ Ζεῦ καὶ Θεοί,
Δέλον γενέσθαι ὡς ἀφρονέϊ δροπέτη.
Ἦν γὰρ τὰ βέλποδ' ὁ θεράπων λέξαι τύχη,
Δόξῃ δὲ μὴ δρᾶν ταῦτα τὰ κεκτημένω,
5 Μετέχειν ἀνάγκη τ' θεράπειν τ' κελῶν.
Τὲ σῶμα δ' ἄν γὰρ εἴη τ' κύνιον
Κρατὴν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τ' ἐσσημένον.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. τὰ δὲ Λοξία,

ARGUMENTUM.

Chremylus fingitur vir pius & justus, sed pauper: qui, animadvertens impios & injustos homines ditari, de unico filio sollicitus, Apollinem consulit, an Filius ille debeat, missis paternis moribus, fieri impius, injustus, improbus, ut sic dicescat. Apollo nihil aliud respondit, nisi ut Chremylus hominem, in quem primum templo egressus incidisset, sequatur, nec relinquat. Quod quamvis nihil ad rem illam pertinere videretur, Chremylus tamen faciendum putavit. & nunc cum servo suo Carione vagatur extra templum post hominem coecum, passibus ambiguus errantem, in quem primum inciderat egressus. Ob id servus Cario, responsi ignarus, stomachatur, herumque insanire putat: ac reprehendere vult; sed timet ne malum accipiat. Iste incipit. Quod autem perpetuo facit Aristophanes, ut seria Tragicorum in Comoediam transferat joci & ridiculi causam, praesertim ex Euripide, id hoc loco etiam fecit. In Ione Euripidis, Xuthus, cum esset sine liberis, Apollinem consulit. Cui similiter responsum, ut quem primum templo egressus obvium habuisset, filium sciret esse.

S T E.

ARISTOPHANIS PLUTUS.

SCENA PRIMA.

Senarii Iambici.



CARIO, CHREMYLUS.

AR. O Jupiter Diique, quam molesta res est
Servum esse desipientis domini!
Si enim optima quaeque servus dixerit,
Facienda autem non videantur ista hero,
5 Participem malorum fieri necesse est servum;
Nam corporis non finit eum, qui *natura* dominus illius est,
Jus habere fortuna, sed illum, qui id emerit.
Atque haec quidem hujuscemodi sunt. Sed Loxiam,

Qui

STEPHANI BERGLERI

NOTAE AD ARISTOPHANEM.

vs. 1. Ως ἀργαλέον] Videtur allusisse ad Theognidis sententiam, quae est apud illum vs. 625.

Ἀργαλέον φρονίοντα παρ' ἀφροσι πῶλλ' ἀγροῦν.
Grave est sapientem apud insipientes multa loqui. In illam sententiam & Herodotus Lib. IX. Segm. 16. ἐχθίστη δὲ ὀδύνη ἐστὶ τῇ ἐν ἀνθρώποισι αὐτῇ, πολλὰ φρονίοντα μωρανὸς κροῦν. Molestissimus autem dolor est eorum, qui hominibus accidunt, multum sapere, nec ulla auctoritate praeditum esse. Notum illud Euripidis in Phoenissis vs. 350. Τὰς τῷ κρατέων ἀμαθίας σφραῖν χροῦν. Potentium ineptias tolerare oportet, ubi plura huc pertinentia, etiam hoc: Δὲλα τὶ δ' ἔπειτα μὴ λέγειν ἅ τις φρονεῖ. Servi hoc est quod ais, non loqui quae sentias. Item: Καὶ τὸ τοῦ λυτῶν, τυτασσοῦν τοῖς μὴ σερβαῖς. Et hoc molestam, una desipere cum desipientibus.

Ibid. ἃ Ζεῦ καὶ θεῖς] Ita & Plato in Protagora sub initium, & Demosthenes pro Phormione p. 966. uterque ἃ Ζεῦ καὶ θεῖς. Supplendum autem οἱ ἄλλοι, vel ἀπειρεῖς, vel simile. Demosthenes pro Phorm. paullo inferius: καὶ τὸ Δία καὶ τοὺς θεούς. deinde ibidem adhuc inferius: καὶ τὸ Δία καὶ τοὺς θεούς ἀπειρεῖς. Idem contra Timarchum p. 273. πρὸς τὸ Δίος καὶ τῶν θεῶν, qui ibidem

p. 271. addit τοῖς τῷ Δίος καὶ τῶν ἄλλων θεῶν. Sic in albis, hic in Pluto vs. 437. Ἀναξ' Ἀπολλεῖν καὶ θεοῖ. In Nubibus vs. 412. ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἑλλήσι.

vs. 4. Τῷ κυττημένῳ] Sic & dominam sive heram dicit κυττημένην substantive, in Eccles. vs. 1118.

vs. 6. Τὸ σῶμα] γὰρ] Scholiastes: οἶον, αὐτὸν ἑαυτοῦ τῷ δέλον ἐκ τῆς κρατεῖν. μάστιγα γὰρ κύριος τῷ σώματι ἕκαστος ἑαυτοῦ. Quasi diceret, ipsum sibi ipse servum non sinit dominari, maxime enim dominus corporis quisque sui est. Non potest servus a domino vapulans dicere quod ille in Nubibus vs. 1416. Πᾶς γὰρ τὸ μὴ σὺν σώματι καὶ πλοῦτων ἀθῶν εἶναι, τὸ μὴ δὲ μὴ; καὶ μὴν ἔσονται ἐλευθέρῳ καὶ γὰρ. Quomodo enim tuum quidem corpus operiet a plagis immune esse, meum vero non? equidem natus sum liber & ego.

vs. 7. Ὁ δαίμων] Fortuna. Sophocles in Oedipo Coloneo vs. 76. τὸ δαίμων. ubi Scholiastes, τὸ πάθος. Vel genius, de quo ad Alciphronem.

vs. 3. Ἀπόλλων] Saepè absolute sic vocatur Apollo, cum alibi tum apud Euripidem praesertim in Ione, ad quam Tragoediam hic alibi paullo ante dictum. vide & vs. 8, 10, 11.

- Ὅς θεσπιδεῖ τέλει ποδῶ ἐν χρυσιλάτῃ,
 10 Μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτῃ, ὅτι
 Ἰατρὸς ὦν καὶ μάντις, ὡς φασιν, σφῶς,
 Μελαγχλῶντ' ἀπέπεμψε με τὴν δεσπότην.
 Ὅς τις ἀκολουθεῖ κατόπι ἀνδράπε τυρλοῦ,
 Τριαντίον δρᾶν, ἢ προσῆκ' αὐτῷ ποιεῖν.
 15 Οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυρλοῖς ἠγέμεθα.
 Οὗτ' οὐδ' ἀκολουθεῖ, καμὲ προσδιάζει.
 Καὶ ταῦτ' ἀπικρομένους τὸ πᾶν ἐδέχθη.
 Ἐγὼ μὲν ἐν οὐκ ἔαδ' ὅπως σιγήσομαι,
 Ἦν μὴ φεάσης, ὅτι τὰδ' ἀκολουθεῖται ποτε,
 20 Ὡς δεσπότης, ἀλλὰ σοι παρέξω πρᾶγμα ἄλλο.
 Οὐ γὰρ με τυπήσεις, τέφανον ἔχοντά γε.
 ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀφελὼν τὸ τέφανον, ἢ λυπῆς τί με,
 Ἴνα μᾶλλον ἀλγῆς. ΚΑΡ. Λῆξ' οὐδ' ἐγὼ παύσομαι,
 Περὶ ἂν φεάσης μοι, τίς πόλ' ἐστὶν ἔποσι.
 25 Εὐθεὺς γὰρ ἂν σοι πυνθάνομαι πάνυ σφῶδρα.
 ΧΡ. Ἀλλ' εἴ σε κρύψω· τὴν ἐμὴν γὰρ οἰκετῶν
 Πιστότατον ἠγέμεθα σε καὶ κλεπίστατον.
 Ἐγὼ θεοσεβῆς καὶ δίκαιος ὦν ἀνὴρ,
 Κακῶς ἐπεχέρον καὶ πένης ἔω. ΚΑΡ. Οἶδά τοι.
 30 ΧΡ. Ἐτεροὶ δ' ἐπλύττον, ἱερόσυλοι, ῥήτορες,
 Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. ΚΑΡ. Πείθομαι.
 ΧΡ. Ἐπερησόμενον ἐν ἀρχόμενῳ ὡς τὸ θεόν,
 Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτὸς τὰ ταλαιπώρη χεδόν
 Ἦδη νομίζων ἐκτετοξεύει βίον.
 35 Τὸν δ' υἱὸν, ὅσπερ ἂν μόνον μοι τυγχάνῃ,
 Πευσόμηνον εἰ καὶ μετεβαλόντα τὸν τρόπον,
 Εἴπω παιδερῶν, ἀδίκων, ὑγιῆς μηδέων,

ᾠδ.

v. 9. Ὅς θεσπιδεῖ] Scholiastes: ἐπικρομένους τῆ φρά-
 σε. Hoc tragice dicit. Θεσπιδεῖς dicitur Cassandra apud
 Euripidem in Hecuba v. 677. quae Cassandra apud Ae-
 schylum in Agamemnone v. 1170. dicit: νῦν ἀμὰ κω-
 κῶν τε καὶ χερσίων ἔχθρας τοιαυτά θεσπιδόσιν τάχα. Jam
 vero apud Coccyum & Aeberystro litore videor vaticinatura
 vox. quae loca annotavit & Spanhemius.

Ibid. χρυσιλάτῃ] Haec etiam vox supra foccum Co-
 micum. Utitur ea saepe Euripides, in Medea aliquoties.
 v. 8. 10. τῷ δὲ Δοξία — μέμφομαι] Sic & Euripides
 in Oreste v. 275. Δοξία δὲ μέμφομαι. Herodotus Lib. I.
 Segm. 91. καὶ δὲ τὸ μαντήδιον τὸ γινόμενον ἐκ ὀρθῶς κροῖ-
 σθ' ἀμφοτέρω, προσηγόμενος γὰρ οἱ Δοξίος &c.

v. 11. Ἰατρὸς ὦν καὶ μάντις] Aeschylus in Eumenidi-
 bus v. 61. Ἀνθ' ἡμεῶν Λοξία μεγαθήριος Ἰα-

τριμαθίης δ' ἔσι. Ipsi curae sit Loxiae praepotenti. medico-
 vates enim est. quem locum scivit & Spanhemius. Sunt
 autem non istae tantum artes Apollinis; sed & aliae
 duae. de his Plato in Cratylō. & Lucianus in Dialogo
 Junonis & Latonae. & alibi.

v. 14. Τέναντιον δρᾶν] Hoc etiam Euripides in Oreste
 v. 932. Τέναντιον δὲ δρᾶσαι ἢ δρᾶσαι χρεῖον. Contra autem
 faciatis ac facere oportet.

v. 21. Σπύρανον ἔχοντά γε] Scholiastes: ἔθ' τὸν εἰς
 θεὸν ἀπύρνα σφραγίσθαι καὶ ἀπύρνον εἶναι. πρὸς τὸ ἔθ'
 ἐν ἀνακομιζόμενοι ἐκ τοῦ μαντεῖος ἐσθρανόμενοι. Mos est
 ad deos abeuntem coronari & immunem esse. Pro more
 igitur, redeuntes ex oraculo coronas gerebant. Sic Creon
 coronatus ab Oraculo redit apud Sophoclem in Oedi-
 po Tyranno v. 82. Sic apud Euripidem in Hippolyto
 The-

- Qui vaticinatur è tripode aureo,
 10 Accuso hac justa accusatione: quod cum
 Medicus sit, & vates, ut ajunt, sapiens,
 Atra bile laborantem (*delirantem*) dimisit à se herum meum;
 Qui ponè sequitur hominem coecum,
 Contra faciens atque eum conveniebat facere;
 15 Nam nos qui videmus, coecos ducimus:
 Iste autem hunc sequitur, ac me insuper *sequi* cogit,
 Idque cum ipse prorsus ne gry quidem respondeat.
 Quare non potest fieri ut taceam,
 Nisi dixeris, cur hunc sequamur tandem,
 20 Here; sed faceßam tibi negotium.
 Non enim me verberabis, qui coronam habeo.
 CHR. Imo, detractâ prius coronâ, si mihi molestus eris,
 Ut magis dolorem sentias. CAR. Nugæ! non enim quiescam
 Priusquam dicas mihi, quis tandem sit iste.
 25 Animo namque prorsus benevolò haec interrogo.
 CHR. Sed non celabo te *rem*; meorum enim vernarum
 Fidelissimum duco te & occultissimum.
 Ego cum essem vir pius & justus,
 Inopia laborabam, & pauper eram. CAR. Novi equidem.
 30 CHR. Ceteri autem ditescabant, sacrilegi, causidici,
 Et sycophantae, & scelesti. CAR. Credo.
 CHR. Scitatum igitur profectus sum ad Deum;
 Meam quidem, hominis miseri, fere
 Jam existimans exhaustam vitam,
 35 De filio autem, qui mihi unicus est,
 Interrogaturus, an eum oporteat, mutatis moribus,
 Fieri improbum, injustum, omnis honestatis expertem:

Ut-

Theſens vs. 792. ubi videnda Scholla, quae annotavit & Cl. Kusterus.

vs. 27. Κλεπτικός] Scholiaſtes inter alia: μυστηριακώτατον, maxime arcanum, taciturnum. κλέπτειν celare. Sophocles in Philoctete vs. 57. Ὅταν σ' ἐρωτῶ, τίς πα καὶ τίθεν πάρι λέγει Ἀχιλλεύς παῖς. τίδ' ἔχει κλεπτικόν. Quando te interrogabit, quis & unde adſit? dicere memento: Achilles ſum filius. Iſtud haud celandum. Utitur autem hac ambigua voce Noſter ut ſimul furacitatem ſervi indicet. Quod ad vocem attinet, ſcribit Euthatius p. 867. lin. 61. duplicem ſuperlativi terminationem in ea eſſe, κλεπτικώτατον, κλεπτικώτατον. quemadmodum ὑπερφάνωτος, βλακώτατος, λαγνώτατος, λάλιωτος, augeantur ὑπερφάνωτος, βλακώτατος, λαγνώτατος, λάλιωτος. Adhuc licentius autem formavit Sophocles

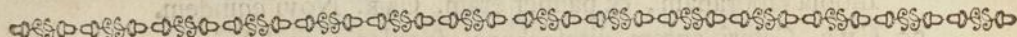
πολιώτατος in Philoctete vs. 970. circiter. Utitur voce κλεπτικώτατος elegantiffimus Alciphron Lib. III. Epift. 20.

vs. 32. Ἐπερωτώμενος] Herodotus Lib. I. Segm. 174. ἔπερωτον ἐς Δελφούς, ἐπερωτώμενος τὸ ἀντίθετον.

vs. 34. Ἐκτεροζήσαντα] Herodotus Lib. I. Segm. 214. τὰ βέλτα ἐξετοζήσαντο. Aefchylus in Eumenidibus vs. 679. Ἡμῖν μὲν ἦδη πᾶν τετόξιστον ἔειπεν, ſcil. λόγῳ. Plato in Theaeteto: ὥσπερ ἐν φανερῶς ρηματικῶν αἰνιγματώδη ἀναστροφῶν ἀποτοξύνουσι. Tanquam ex pharetra voculas prodigioſas revellentes jaculantur. p. 83. lin. 40. Ed. B.

vs. 37. Ἦγὼς μὲν.] Synefius Epift. 104. Ἦσαν δὲ ἔτσι — ἔδεν ὕγις. Erant autem iſti homines nibili. Idem Epift. 148. ἀνθρώπινα — ἀναδὴ καὶ παμπύθηρα, καὶ ἔδεν ὕγις, (ſcil. ὄψα) ἀλλὰ λοιδόρα καὶ κακοῦρα εἶδον.

- Ὡς τὰ βίῳ τῆτ' αὐτὸ νομίσας ζυμφέρειν.
 ΚΑΡ. Τί δὴδ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν τεμμάτων;
 40 ΧΡ. Πεύσθ' σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί.
 Ὅτ' ἐξυμνήσομαι πρῶτον ἐξίων,
 Ἐκέλευσε τῆτε μὴ μεθίωθαι μ' ἔτι.
 Πάθειν δ' ἑμαυτῶν ζυμακολυθῆν οἴκαδ'ε.
 ΚΑΡ. Καὶ τῶν ζυματῶν δὴτα πρῶτω; ΧΡ. Τετῶι.
 45 ΚΑΡ. Εἴτ' ἔξω ξυμνήσομαι πρῶτον ἐξίων,
 Φεράζουσιν, ὧ σκαιοτάτῃ, σοι σαφέστατα,
 Ἄσκειν τ' υἱὸν τ' ὑπαρχεῖον πρόπιν;
 ΧΡ. Τὰ τῆτο κρίνεις; ΚΑΡ. Δηλονοπήν ἔτι τυφλῶ
 Γνώσασθαι δοκεῖ τῆτ', ὡς σφόδρ' ἐπὶ συμφέρον
 50 Τὸ μηδὲν ἄσκειν ὑγῆς ἐν τῶ νῦν χρόνῳ.
 ΧΡ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χροσμός εἰς τῆτ' ῥέπῃ,
 Ἄλλ' εἰς ἕτερόν τι μείζον. ἦν δ' ἡμῖν φεράση,
 Ὅς τίς ποτ' ἐπὶν, ἔποςι, ἔτι ἔχρειν,
 Καὶ ἔδεόμην ἦλθε μὲν ἰὼν σθαδί,
 55 Πυθοίμεθ' ἀντὶ χροσμόν ἡμῶν, ὅ, τι νοεῖ.
 ΚΑΡ. Ἄγε δὴ, σὺ φρότερον σαυτὸν ὅς τις εἶ, φεράσοι.
 Ἡ τὰπὶ τῆτοις δρῶ. ΧΡ. Λέγειν χροσμὸν πάνυ.



ACTUS PRIMUS

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Εγὼ μὲν οἰμάζω λέγω σοι. ΚΑΡ. Μανθάνεις,
 Ὅς φησὶν εἶναι; ΧΡ. Σοὶ λέγῃ τῆτ', σὺν ἐμοί.
 60 Σκαιοῦς γὰρ αὐτῶν ἔτι χαλεπῶς ἐκπιωθήσεται.

Ἄλλ'

vf. 39. Τί δὴδ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν] Euripides in Medea
 vf. circiter 680: Τί δὴτα Φοῖβος εἶπέ σοι παίδων πέρι;

Ibid. Ἐλακεν] Scholiastes: Τραγικώτερον ἀπερὶνάλο,
 προσδιασύνειν, ὡς φασιν, Euripidov. Magis Tragice pronun-
 ciant simul cavillans, ut ajunt, Euripidem. Videntur
 Scholia praecipue respicere ad hoc Euripidis in Iphi-
 genia Taurica vf. circiter 980. — ἀδὴν τριπόδ' ἐκ
 χροσμὸν λακκὸν Φοῖβος — vocem tripodē ex auro profatus
 Phoebus. ad quod & supra Comicus ipse respexisse vi-
 detur in τριπόδ' ἐκ χροσμῶν. Verbo λακκὸν saepe
 ita utitur Euripides. Dicit autem Eustathius p. 950.
 lin. 11. & p. 1208. lin. 41. λακκὸν nunquam de humana

voce dici proprie, nisi apud Tragicos, quorum ser-
 mone joci causa hic utatur Aristophanes. Occurrit
 quidem apud Aristophanem & alibi: sed vel ubi de
 Euripide sermo, vel ubi ipse loquens introducit,
 vel in Tragicis minis.

Ibid. Ἐκ τῶν τεμμάτων] Opportune Cl. Kusterus ad-
 ducit ex Lucretii Lib. I. vf. 740. Pythia quae tripodē ex
 Phoebi lauroque profatur.

vf. 41. Ὅτ' ἐξυμνήσομαι πρῶτον ἐξίων] In Euripidis
 Ione vf. 540. Xuthus de oraculo sibi dato: Τὸν στυγα-
 γήσαντά μοι — δῆμον πάντ' ἐξῶντι τῶ θεῷ — παῖδ'
 ἐμὸν περικλήγῃ. Etenim qui primus mihi occurrisse exenti ex
 aida

Utpote qui vitae id putarem conducere.

CAR. Quid ergo Phoebus profatus est ex coronis?

40 CHR. Audies. clare namque Deus dixit mihi hocce:

Nempe, cui occurrerem primum egressus,

Hunc iussit ut numquam deseram:

Utque ei persuadeam, ut me una sequatur domum.

CAR. Cui ergo primo occurristi? CHR. Huic scilicet.

45 CAR. Ergone non intelligis mentem Dei,

Hominum perversissime, quae tibi dicit clarissime,

Ut filius tuus vivat vernaculo more.

CHR. Quonam signo istud ita iudicas? CAR. Nimirum vel coecus

Cognoscere sibi videtur hoc, quam valde sit conducibile,

50 Nihil boni conari hoc tempore.

CHR. Non potest fieri ut oraculum huc propendeat;

Sed ad aliud aliquid majus vergit. Quod si nobis dixerit

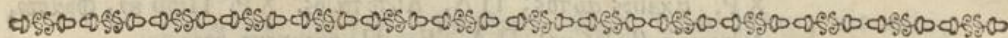
Iste, quinam sit, & cujus rei causa,

Vel cujus indigens, venerit nobiscum huc,

55 Cognosceremus quaenam sit mens oraculi nostri.

CAR. Agedum tu teipsum indica quinam sis, prius

Quam faciam quae deinceps consecutura sunt. CHR. Dicere oportet cito admodum.



SCENA SECUNDA.

Senarii Iambici.

PLUTUS, CARIO, CHREMYLUS.

PLUTUS. Equidem ejulare te jubeo. CAR. Intelligis

Quem se dicat esse? CHR. Tibi hoc dicit, non mihi;

60 Nam rustice & duriter eum interrogas.

At

aeede ista dei, filium meum esse. Unde & nomen filio illi inferius, *ἰων, ἰωνί δαδὸν ὄτι συνήρετο, ἰων, αὐτὸν scilicet quod occurrisse.*

vl. 44. *Καὶ πῶς ἔρωσάν τις δὴτα πρῶτα;*] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vl. 544. *πρῶτα δὴτ' ἰωνί ἔρωσάν τις πρῶτα σὺ;* Primo itaque mecum contulisti gradum?

vl. 45. *Ἐστ' ἢ ἔρωσιν τὴν ἰωνίαν πρῶτα;*] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vl. 539. *ἰωνίαν ἀντὶ πρῶτα, ἔρωσιν ἀντὶ πρῶτα.*

vl. 47. *Ἄρκις — πρῶτα;*] Sic *κακὸν δὲ ἀρκίαν*, apud Aeschylum in Prometheus vl. 1065. & *ἀρκίαν δὲ ἀρκίαν* apud Euripidem in Bacchis vl. 416.

vl. 48. *Δακρυοτὴν καὶ τὴν δὲ πρῶτα δὲ καὶ*] Pro *πρῶτα* legendum puto *πρῶτα*, ut sit *δὲ καὶ πρῶτα δὲ καὶ πρῶτα*, idque duplici sensu, vel ut sibi videatur scire coecus, vel ut nobis. Illud *καὶ πρῶτα δὲ καὶ πρῶτα*, à ratione est alienum; quia scientia non est ἢ *πρῶτα τῶν*, ut v. g. *πρῶτα δὲ καὶ πρῶτα τῶν*. Coeco *πρῶτα* est *ἀνδρῶν*. Error videtur ortus à proverbio *καὶ τὴν δὲ καὶ*, quod saepe quidem alias occurrit, sed in hoc loco non, quamvis & Scholiastes ita putaverit.

vl. 55. *Ὁ, τὴν πρῶτα;* *πρῶτα τῶν ἰωνίαν καὶ πρῶτα*. Eustathius p. 737. lin. 82.

quorum ser-
ves. Occurrit
vel ubi de
introducitur,

Rusticus ad-
mittit tripodem et

In Euripidis
οἱ τὴν εὐαρ-
δίαν — καὶ
ἴσθ' αὐτοὺς ἐκ
αὐτῶν

Utpote qui vitae id putarem conducere.

CAR. Quid ergo Phoebus profatus est ex coronis?

40 CHR. Audies. clare namque Deus dixit mihi hocce:

Nempe, cui occurrerem primum egressus,

Hunc iussit ut numquam deseram:

Utque ei persuadeam, ut me una sequatur domum.

CAR. Cui ergo primo occurristi? CHR. Huic scilicet.

45 CAR. Ergone non intelligis mentem Dei,

Hominum perversissime, quae tibi dicit clarissime,

Ut filius tuus vivat vernaculo more.

CHR. Quonam signo istud ita iudicas? CAR. Nimirum vel coecus

Cognoscere sibi videtur hoc, quam valde sit conducibile,

50 Nihil boni conari hoc tempore.

CHR. Non potest fieri ut oraculum huc propendeat;

Sed ad aliud aliquid majus vergit. Quod si nobis dixerit

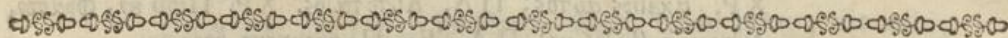
Iste, quinam sit, & cujus rei causa,

Vel cujus indigens, venerit nobiscum huc,

55 Cognosceremus quaenam sit mens oraculi nostri.

CAR. Agedum tu teipsum indica quinam sis, prius

Quam faciam quae deinceps consecutura sunt. CHR. Dicere oportet cito admodum.



SCENA SECUNDA.

Senarii Iambici.

PLUTUS, CARIO, CHREMYLUS.

PLUTUS. Equidem ejulare te jubeo. CAR. Intelligis

Quem se dicat esse? CHR. Tibi hoc dicit, non mihi;

60 Nam rustice & duriter eum interrogas.

At

aeede ista dei, filium meum esse. Unde & nomen filio illi inferius, *ἰων, ἰωνί δαδὸν ὄτι συνήρετο, ἰον, αὐτὸν scilicet quod occurristi.*

vl. 44. *Καὶ πῶς ἔρωσάν τις δὴτα πρῶτα;*] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vl. 544. *πρῶτα δὴτ' ἰωνί ἔρωσάν τις πῶτα σὺν;* Primo itaque mecum contulisti gradum?

vl. 45. *Ἐστ' ἢ ἔρωσιν τὴν ἰωνίαν πῶτα;*] Hoc sic dixerat Eur. in Ione vl. 539. *ἰωνίαν ἀντὶ ἀκέραι.* errasti aenigmatis audito.

vl. 47. *Ἄρκις — πρῶτος*] Sic *κακῶστα ἀρκίς*, apud Aeschylum in Prometheus vl. 1065. & *ἀρκίαν ἀρκίς* apud Euripidem in Bacchis vl. 416.

vl. 48. *Δακρυοτὴν καὶ τὴν αὐτὴν γῆρας δέκω;*] Pro *τὴν αὐτὴν* legendum puto *τὴν αὐτὴν*, ut sit *δῆλον, ὄτι καὶ τὴν αὐτὴν δέκω γῆρας;* idque duplici sensu, vel ut sibi videatur scire coecus, vel ut nobis. Illud *καὶ τὴν αὐτὴν γῆρας*, à ratione est alienum; quia scientia non est ἢ ἀνοητικῶν, ut v. g. *τὴν αὐτὴν δέκω περιπατεῖν.* Coeco visum est ambulare. Error videtur ortus à proverbio *καὶ τὴν αὐτὴν δέκω*; quod saepe quidem alias occurrit, sed in hoc loco non, quamvis & Scholiastes ita putaverit.

vl. 55. *Ὁ, τὴν αὐτὴν*] *τὴν αὐτὴν*, *παταται ἰωνίαν ἀκέραι.* Eustathius p. 737. lin. 82.

- Ἄλλ' εἴ π' χαίρεις ἀνδρὸς θύοικε πρόποις,
 Ἐμοὶ Φεάσον. ΠΛ. Κλαίειν ἐγὼ γέ σοι λέγω.
 ΚΑΡ. Δέχεο τ' ἀνδρα, καὶ τ' ὄρνι θ' θεῶ.
 ΧΡ. Οὔτοι, μα' τ' Δήμητρα, χαίρησαις ἔτι.
 65 Εἰ μὴ Φεάσεις γ', σπὸ σ' ὀλῶ κακὸν κακῶς.
 ΠΛ. ὦ τῶν, ἀπαλλάχθηλον ἀπ' ἐμῶ. ΧΡ. Πώμαλα.
 ΚΑΡ. Καὶ μὲν ὃ λέγω, βέλυσόν ὅτι, δέσποτα.
 Ἀπολῶ τ' ἀνθρώπον κέκιστα τετονί.
 Ἀναθεὶς γ' ὅτι κρημόν τιν' αὐτόν, κατὰ λιπὸν
 70 Ἄπειμ', ἵν' ἐκείθεν ἐκτραχιλιθῆ πεσόν.
 ΧΡ. Ἄλλ' αἶρε ταχέως. ΠΛ. Μηδαμῶς. ΧΡ. Οὐκ ἐν ἔρεϊς;
 ΠΛ. Ἄλλ' ἦν πύθηδέ μ', ὅς τις εἴμ', εὐ οἶδ' ὅτι
 Κακὸν π' μ' ἐργάσεοδε, καὶ ἀφήσειε.
 ΧΡ. Νῆ τὸς θεὸς ἡμεῖς γ', εἰν βύβλη γε σύ.
 75 ΠΛ. Μέθεοδε νυῦ μεσ φῶτον. ΧΡ. Ἦνὶ μεθίεμν.
 ΠΛ. Ἀκείλον δὴ. δεῖ γ', ὡς εἰσὶ, ἐμὲ
 Λέγειν, ἀ κρύπτειν ἢ παρεσκλιασμένῳ.
 Ἐγὼ γὰρ εἶμι Πλῆτῳ. ΧΡ. ὦ μιαιώτατε
 Ἀνδρῶν ἀπάντων. εἴτ' εἰσῆας Πλῆτῳ ὄν;
 80 ΚΑΡ. Σὺ Πλῆτῳ, ἔπως ἀθλίως ἀγκείμενῳ;
 ὦ Φοῖβ' Ἀπολλον, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες,
 Καὶ Ζεὺς, π' φῆς; ἐκείνῳ ὄντως εἴ σ'; ΠΛ. Ναί.
 ΧΡ. Ἐκεῖνος αὐτός; ΠΛ. Αὐτόταλος. ΧΡ. Πάθει ἐν, φράσον,
 Αὐχμῶν βαδίζεις; ΠΛ. Ἐκ Πατροκλέως ἐρχομαι,
 85 Ὅς οὐκ ἐλγῶσατ' ἐξότρωφ' ἐγένετο.
 ΧΡ. Τεπὶ δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες, κάτειπέ μοι.
 ΠΛ. Ὁ Ζεὺς με ταῦτ' ἔδρασεν ἀνθρώποις φθοιῶν.
 Ἐγὼ γ' ὦν μειράκιον ἠπέιλῃσ', ὅτι
 Ὡς τὸς δικαίως καὶ σοφὸς καὶ κοσμίως
 90 Μόνος βαδιοίμην· ὃ δὲ μ' ἐποίησεν, τυφλόν,
 Ἴνα μὴ ἀφαιγνώσκοιμι τῶν μνηδῶν.
 Οὔτως ἐκείνῳ τοῖσι ληστῶσι φθονεῖ.

ΧΡ.

vf. 63. Δέχου τ' ἀνδρα καὶ τ' ὄρνι τῶ θεῶ.] Adhibet hunc versum Procopius Epist. 36. ubi frustra imaginatus fuerat magnam felicitatem quam ipsi praedixerat Mathematicus. Illud τ' ὄρνι τῶ θεῶ exponit Eustathius p. 805. lin. 11. τῶ μαντικῶν σύμβολον. Vide Nostrum in Avibus vf. 725.

vf. 77. Ἦ.] Pro ἦν. Illud, licet minus usitatum, est analogicum, quandoquidem εἶμι est ab ἦν. unde aor. 1. inusitatus ἦσα, deinde eieeto σ, ἦα, ut in ἔχεα a χέω. deinde per contractionem ἦ.

vf. 78. ὦ μιαιώτατε ἀνδρῶν.] Quasi ad hominem. Sic

in Avibus vf. 1637. ὦ δαιμόνι ἀνθρώπων Πόσειδον. nec absurde, nam homines utique erant qui horum Deorum personas agebant.

vf. 80. Ἀθλίως ἀγκείμενῳ.] Idem quod ἀθλίως ἔχω. quod apud Eurip. in Helena vf. 1300. ἐπὶ νῦν ἀθλίως ἔχονθ' ἦσα.

vf. 84. Ἐκ Πατροκλέως ἐρχομαι.] Scholiastes: εἰς ἦν τ' Ἰλακωνικὸν βίον ζηλοῦντων Ἀθηναίων. πλείοσι μὲν σφῆδρα, ἄλλοις δὲ κικυόσις τις, καὶ φιλοχρημασίῳ, καὶ σκεπτός κωμωδεῖται. Erat unus illorum Atheniensium, qui Laconicam vivendi rationem aemulabantur, dives quidem valde;

At tu, si delectaris hominis candidi moribus

Mihi dic, qui sis. PL. Plorare equidem te jubeo.

CAR. Amplectere virum, & omen à deo tibi oblatum.

CHR. Haudquaquam gaudebis, ita Ceres mihi propitia sit, amplius;

65 Nisi enim dicas qui sis, male te malum perdam.

PL. O boni, discedite à me. CHR. Haudquaquam.

CAR. Equidem quod dico optimum est, here,

Perdam hominem hunc pessime;

Statuam enim eum in loco aliquo edito, post ibi relicto homine,

70 Abibo, ut inde delapsus cervices frangat.

CHR. Tolle vero sublimem ocyus. PL. Nequaquam. CHR. Dicesne igitur?

PL. Sed si audiatis ex me qui sim, fat scio,

Aliquid mali facietis mihi, nec me dimittetis.

CHR. Profecto nos quidem dimitemus te, si modo velis ipse.

75 PL. Omittite nunc me primum. CHR. Ecce omittimus.

PL. Audite jam. necesse est enim, ut videtur, me

Dicere, quae celare constitueram.

Ego enim sum Plutus. CHR. O impurissime

Hominum omnium! itane vero tacebas Plutus cum esses?

80 CAR. Tune es Plutus, tam aerumnoso statu?

O Phoebe Apollo, & Dii, & Daemones,

Et Jupiter! quid ais? illene revera es tu? PL. Etiam.

CHR. Ille ipse? PL. Ipsissimus. CHR. Unde igitur, dic mihi,

Squalidus incedis? PL. E Patroclis aedibus venio,

85 Qui non lavit postquam natus est.

CHR. Hoc autem malum coecitatis quomodo passus es? dic mihi.

PL. Jupiter ita me tractavit, quod hominibus invideret.

Ego enim cum essem adhuc adolescentulus, minatus eram, me

Ad justos & sapientes & modestos

90 Solos iturum; ille autem me fecit coecum,

Ut ne dignoscerem illorum quemquam:

Adeo ille probis hominibus invidet.

CHR.

sed tanquam duriter vivens, & avarus, & tenax notatur. Plures huic Athenis e usmodi ἀκαρῶν ἀνεύσιαι, πτωχῶν δὲ, ἰσοπέθειαι patet ex Avibus vs. 1281. ubi vide Notam.

vs. 85. "Ὅτι δὲ ἐπέσται" In Nubibus vs. 835. ὅτι ὑπὸ τῆς φειδωλίας ἀπειροπύτ' ἀδύς πάσι, ἔσθ' ἡλιψία, ἔσθ' εἰς κακὰς ἀδύς λυσιμύθους.

vs. 90. Ἰσοπέθει] Scholiastes Euripidis ad Orest. vs. 246. Τὸν πλοῦτον τυρῶν λίγιστον, ὅτι ἀειταὶ ποιεῖ πλάστους. Plutum coecum dicunt, quia sine iudicio facit divites.

vs. 92. Τεῖσι χερσὶσι φρονεῖ] Ex mente impiorum invidiam, eius rei causam dicit. Scholiastes philoso-

phice causam edisserit. cuius verba Latine vertam: Quomodo igitur Jupiter qui intelligitur esse prima causa, quisque potius velit bonis bene esse, excocavit Plutum haec dicentem? Dicimus igitur: Quod si necessario probis & virtutem colentibus obvenerent divitiae, fieret ut omnes ditescendi causa appeterent virtutem; Jupiter autem qui vult ut homines non propter utilitatem aliquam & emolumentum virtutem appetant, sed propter ipsam virtutem, his qui hanc colunt, etiam repulsam circa adipiscendas opes quandoque dat in vita. ut quisque appetat virtutem propter ipsam virtutem, non autem spe necessario consequendi opes ob virtutem.

- ΧΡ. Καὶ μὴ ἀγὰ τὲς λεητῆς γε πῶμα μόνες,
 Καὶ τὲς δικαίους. ΠΛ. Ὁμολογῶ σοι. ΧΡ. Φέρε, πῆ εἶ;
 95 Εἰ πάλιν ἀναβλέψαις, ὡσαύτ' ἢ περὶ,
 Φύγεις ἀν' ἡδὴ τὲς ποτηρῆς; ΠΛ. Φήμ' ἐγώ.
 ΧΡ. Ὡς τὲς δικαίους δ' ἀν' βαδίχοις; ΠΛ. Πάνυ μὲ εἶ.
 Πολλῶ γ' αὐτὲς ἐχ' ἑώρακα χροῖες.
 ΧΡ. Καὶ θαυμά γ' ἐδὲν' ἐδ' ἐγὼ γ' ὁ βλέπων.
 100 ΠΛ. Ἀφετὴν με νῦν· ἴσον γ' ἡδὴ τὰ π' ἐμῶ.
 ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ πολλὰ μᾶλλον ἐξόμεοδά σε.
 ΠΛ. Οὐκ ἠγόρευον, ὅτι παρέξειν παράγματο
 Ἐμμέλειόν μοι; ΧΡ. Καὶ σύ γ', ἀντιβολῶ, πιθῶ,
 Καὶ μή μ' ἀπολίπης, ἔ γ' ἐβύρῃσεις ἐμῶ
 105 Ζητῶν' ἐτ' ἀνδρα τὲς τρόπος βελτίονα.
 Μὰ τ' Δί', ἔ γάρ' ἔστιν ἄλλο, πλὴν ἐγώ.
 ΠΛ. Ταυτὶ λέγεις πάντες. ἠνίκ' ἀν' δέ με
 Τύχῳ ἀληθῶς, ἢ γένων' ἄλλοι,
 Ἀτεχνῶς ὑπεβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.
 110 ΧΡ. Ἐχθ' μὲ ἔσται· εἰσὶ δ' ἔ πάντες χακοί.
 ΠΛ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀπαξάπαντες. ΚΑΡ. Οἰμῶξ' μακρά.
 ΧΡ. Σὺ δ' ἄς ἀν' εἰδῆς, ὅσα, παρ' ἡμῖν ἦν μένης,
 Γενήσεται ἀγαθὰ, περὶ σέ γε τ' νῦν, ἵνα πύθῃ.
 Οἶμα γ' οἶμα (ξὺν θεῶ δ' εἰρήσεται)
 115 Ταύτης ἀπαλλάξεν σε τ' ὀφθαλμίας,
 Βλέψαι ποιήσας. ΠΛ. Μηδαμῶς τῆτ' ἐργάση.
 Οὐ βόλομαι γ' πάλιν ἀναβλέψαι. ΚΑΡ. Τί φῆς;
 Ἄνθρωπος ἔστος ἔστιν ἄθλιος φύσφ.
 ΠΛ. Ὁ Ζεὺς μὲ εἶδ' ἐν τῶν μῶρ', ἐμ', εἰ
 120 Πύθοιτ' ἀν', ἔπιτείψαι. ΧΡ. Νῦν δ' ἔ τῆτο δρᾶ,
 Ὅς πῆ σε περοπταίοντα ἀεινοστῆν ἐᾶ;
 ΠΛ. Οὐκ οἶδ'. ἐγὼ δ' ἐκείνον ὀρρωδῶ πάνυ.
 ΧΡ. Ἀληθές, ὧ δειλότατε πάντων δαιμόνων.
 Οἶ γ' εἶπα τίω Διὸς τερατιδίᾳ,

Καὶ

vf. 96. Φύγεις ἀν' τὲς] In Eccles. φύζονται γὰρ τὲς αἰχίας, ἐπὶ δὲ τὲς καλὰς βαδίζονται.

vf. 114. Ἐὺν θεῶ δ' εἰρήσεται] Euripides in Medea vf. 625. Νύμφου. ἴσως γὰρ, σὺν θεῶ δ' εἰρήσεται, Γαμῆς τοιοῦτον, ὡς ὁ ἀνείσθαι γάμον. quem locum & Cl. Kusterus annotavit. Synesius Epist. 131. ἔξ' δὲ, σὺν θεῶ εἰρήσθαι, σὲ μὲν δὲ ἐμοῦ &c.

vf. 115. Ταύτης ἀπαλλάξεν σε τ' ὀφθαλμίας] Cum hic vox ὀφθαλμίας minus commode posita esset, in altero Pluto hic versus mutatus fait: διὸ ἐν τῶ δειτέρῳ μετα-

πεποίησα inquit Scholiastes, qui & versum affert pro isto substitutum.

Τὴς συμφορᾶς ταύτης σε παύσειν, ἢ ἔχσεις. Calamitate ista, te liberaturum, quam habes.

vf. 119. Εἶδ' ἐν τῶν μῶρ'] Ambiguitas hic est, nam illud μῶρ' accipi potest & pro μῶρα substantive, ut apud Euripidem in Troadibus vf. 1059. ὁ τ' δ' ἐλεθρος εἰς φέρον χαλεπὸν τὸ πούττω μῶρον. Huius interitus in timorem conficiet stultitiam ipsarum; & pro μῶρα in vocativo, hoc sensu: Jupiter qui novit res ipsarum, ὁ φύ-

- CHR. Atqui à probis honore afficitur solis,
Et à justis. PL. Assentior tibi. CHR. Age, quid ergo?
- 95 Si rursus cerneres ut antehac,
Fugitaresne malos? PL. Ita ajo.
CHR. Iresne ad justos? PL. Maxime quidem;
Multo enim eos non vidi tempore.
CHR. Et nihil mirum fane, nec enim ego, qui cerno.
- 100 PL. Dimittite nunc me, cognovistis enim jam statum rerum mearum.
CHR. Non certe *dimittemus*, sed multo magis te retinebimus.
PL. Nonne dicebam fore ut molestias exhibeatis
Mihi? CHR. At tu sine, quaeso, ut hoc tibi persuadeam:
Et ne deferas me, non enim invenies meipso,
- 105 Si quaeras, hominem melius moratum.
Non, inquam, Jovem testor: nec enim est alius *bonus* praeterquam ego.
PL. Haec dicunt omnes; quando autem me
Adepti fuerint revera, & evaserint divites,
Plane supra modum fiunt mali.
- 110 CHR. Ita quidem est; sunt tamen non omnes mali.
PL. Non certe *omnes* modo, sed ad unum omnes simul. CAR. Flebis largiter.
CHR. At tu ut scias, quanta, si apud nos maneat,
Eventura sint bona, adverte animum, ut intelligas:
Arbitror enim, modo Deus annuat,
- 115 Ista me liberaturum te coecitate,
Restituto visu tibi. PL. Minime istud feceris.
Nolo enim rursus visum recipere. CAR. Quid ais?
Homo iste est ingenio natus ad miseriam.
PL. Jupiter enim, qui novit horum stultitias, me, si haec
120 Audiret, penitus perderet. CHR. Nunc vero nonne hoc facit,
Qui te passim offendentem errare finit?
PL. Nescio; at ego illum formido maxime.
CHR. Itane? ò timidissime omnium deorum!
Putasne vero fore Jovis tyrannidem

Et

me, si resciscat haec, perderet. & ita videtur accepisse Scholiastes, cuius haec est expositio: Τα πάντα τ' ἀνθρώπων πάντα εἰδώς, ἔπει εἶδεν ἀντὶν λαβόντα [μεταπεισίντα δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ δευτέρῳ.] τὸ δὲ, μᾶλλον, μεταπεισίντα. Res dominum omnes sciens; quia nihil ipsum latet. [mutata sunt autem & haec, in alio Pluto] vox autem μάλλον interposita est per parenteseon. Nimirum in Scholiis istis lego, non μάλλον, ut in editionibus extat, sed μάλλον. Si μάλλον scripserit Scholiastes, non potuisset id pro parenthesi habere apud Comicum.

vs. 120. Πεπεισμένον] *pepeimēnon* non tantum *recedo* significat, ut infra vs. 610 τὸτα νοσήσει. Sed & *venio*, *ambulo*, ut in Acharu. vs. 29. sic ἐκκελευσάτω νοσήσει κελύματα, ubi vide quae notavi. Verbo composito utitur etiam infra vs. 494. & in Thefm. vs. 810. Lucianus in Timone Plutum facit sic loquentem: ἀνα κἀτα πλατῶντα περιπέσων. *fursum deorsum obambulans erro.*

vs. 124. Τυραννίδα.] In Nubibus vs. 564. Jovem vocat Deorum tyrannum: Σίαν Ζῆνα τυραννίδος. Vide Aeschylum in Prometheus.

- 125 Καὶ τὴς κεραυνοῦ ἀξίως τρωβόλα,
 Ἐάν γ' ἀναβλέψῃς σὺ καὶ μικρὸν ἡρόνον;
 ΠΛ. Ἄ, μὴ λέγ', ὦ πίνρη, ταῦτ. ΧΡ. Ἐχ' ἥσυχ[⊙].
 Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε ἔξ Διὸς πολὺ
 Μείζον διωάμενον. ΠΛ. Ἐμέ σί; ΧΡ. Νὴ τ' ἐρατόν.
- 130 Αὐτίκα γάρ' ἀρχὴ ἀφ' ἧν ὁ Ζεὺς τ' θεῶν;
 ΚΑΡ. Διὰ τὰργύριον πλείστον γὰρ ἔστ' αὐτῶ. ΧΡ. Φέρε,
 Τίς ἐν ὁ παρέχων ἐπὶ αὐτῶ τῆτ'. ΚΑΡ. Ὀδί.
 ΧΡ. Θύσει δ' αὐτῶ ἀφ' ἧν; ἔ ἀφ' ἑσπονί;
 ΚΑΡ. Καὶ νὴ Δί, εὐχοντά γε πλετεῖν ἀνίκρυς.
- 135 ΧΡ. Οὐκ ἐν ὄδ' ἐπὶ αἰπῶ[⊙]· ἢ ῥαδίως
 Παύσειν, εἰ βύλοιτο, ταῦτ' ἀν. ΠΛ. Ὅπὶ π' δὴ;
 ΧΡ. Ὅτ' οὐδ' ἀν εἰς θύσειν ἀνθρώπων ἔτι,
 Οὐ βούν ἀν, οὐχὶ λατῶν, ὅσα ἄλλ' οὐδεέν,
 Μὴ βελομδύσ σε. ΠΛ. Πῶς; ΧΡ. Ὅπως; ὅσα ἔοδ' ὅπως
- 140 Ὡνήσε] δὴ πθεν, ἦν σὺ μὴ παρῶν
 Αὐτὸς διδῶς τ' ἀργύριον ὥστε ἔξ Διὸς
 Τὴν δύναμιν, ἦν λυπηῖ π, καταλύσεις μόν[⊙].
 ΠΛ. Τί λέγεις; δι' ἐμέ θύσειν αὐτῶ; ΧΡ. Φῆμ' ἐγώ.
 Καὶ νὴ Δί, εἰ π' γ' ἐπὶ λαμφοῦν ἢ καλόν,
- 145 Ἡ χάριεν ἀνθρώποισι, ἀφ' ἧν σὺ γίγνε].
 Ἄπαντα τὰ πλετεῖν γὰρ ἔοδ' ὑπὶ κῶα.
 ΚΑΡ. Ἐγὼ γέ τοι ἀφ' ἧν μικρὸν ἀργυρίδιον,
 Δεῖλ[⊙] γιγνέμαι, ἀφ' ἧν τὸ μὴ πλετεῖν ἴσως.
 ΧΡ. Καὶ τὰς χ' ἐτάρας Φασὶ τὰς Κορινθίας.
- 150 Ὅταν μὲν αὐτὰς πὶς πένης πειρῶν τύχη,
 Οὐδὲ προσέχειν τ' νοῦν· ἐὰν δὲ πλεσι[⊙],
 Τὸν φρακλῶν αὐτὰς εὐθύς ὡς τοῦτον τρέπειν.
 ΚΑΡ. Καὶ τὴς γε παῖδας Φασὶ ταῦτο τοῦτο δρᾶν,
 Οὐ τ' ἐρατῶν, ἀλλὰ τὰργυρεῖς χάριεν.
- 155 ΧΡ. Οὐ τὴς γε ληπτες, ἀλλὰ τὴς πόρησι· ἐπεὶ
 Αἰτῶσιν ὅσα ἀργύριον οἱ ληπτοί. ΚΑΡ. Τί δαί;

ΧΡ.

vf. 125. Τρωβόλα] Plautus in Poenulo: Non ego triobelli sum.

vf. 127. ἀ] Interjectio. Vid. infra vf. 1052.

1b. Ἐχ' ἥσυχ[⊙]] Idem quod ἔχ' ἀπέμας in Nubibus vf. 260. & ἔχ' ἀπέμα σαυλῶν in Thefm. vf. 235. & μὴ ἀπέμας in Oreste Euripidis vf. 248. Noster per Synonymiam in Avibus vf. 1199. μὲν ἥσυχ[⊙], ἔχ' ἀπέμας, αὐτῶ 579, ἑστῆς τοῦ δέμας. Mane quieta, sis tranquilla, isthic sta, cursum inhibe.

vf. 129. Μείζον] Ed. Farrei & Brubachii μείζα quod magis hic placet.

vf. 131. Παύσειν] Infra vf. 580. dicit Plutum apud Jovem retineri & Paupertatem ad homines mitti.

vf. 134. Εὐχοντά πλετεῖν] In Thesmophoriazotis jubentur mulieres inter alios Deos & Pluto vota facere vf. 306. Et in Pace vf. 1323. jubentur rustici Deos precari ut divitias ipsis largiantur.

vf. 138. Φαίσι[⊙]] Libum, fortunam Glossic. εἰδέν ut supra vf. 37. μνδέν.

vf. 140. Παρῶν] Horat. Serm. Lib. II. Sat. III. Rejeda praeda quam praesens Mercurius fert.

vf. 142. Ἡν λυπηῖ σί] In Avibus vf. 1246. εἰς οἶθ' 674.

- 125 Et fulmina trioboli,
 Si visum recipias tu vel modico tempore?
 PL. Vah! ne dixeris ista, miser. CHR. Sis quietus.
 Ego enim ostendam te Jove multo
 Plus posse. PL. Mene plus posse tu ostendes? CHR. Per Coelum juro.
- 130 Principio dic mihi, per quem imperat Jupiter Diis?
 CAR. Per argentum; plurimum enim est ei. CHR. Age,
 Quis itaque est qui ei hoc praebet? CAR. Iste Plutus.
 CHR. Per quem vero sacrificant Jovi? nonne per hunc?
 CAR. Et quidem, ita me Jupiter amet, precantur palam ut ditescant.
- 135 CHR. Nonne igitur iste causa est, & facile
 Finem imponat, si velit, his rebus? PL. Quid ita?
 CHR. Quia haud quisquam hominum sacrificaret amplius,
 Nec bovem, nec libum, nec aliud quicquam
 Te nolente. PL. Quomodo? CHR. Quomodo? nullo modo fiet ut:
- 140 Emat scilicet, nisi tu praesens
 Ipse des argentum; itaque Jovis
 Potentiam, si tibi molestus fuerit, tolles solus.
 PL. Quid dicis? per me sacrificant ei? CHR. Ajo ego.
 Et profecto, si quid est praeclarum, aut pulchrum,
- 145 Aut venustum hominibus, id per te fit.
 Omnia enim divitiis parent.
 CAR. Ego etiam propter paucillum argenti
 Servus sum factus, quod non aequae essem dives.
 CHR. Quin & meretriculas ajunt Corinthias,
- 150 Si quando eas aliquis pauper attentaverit,
 Nec advertere animum; si vero dives,
 Culum eas statim illi obvertere.
 CAR. Quin & pueros ajunt idem istud factitare,
 Non amatorum, sed pecuniae causa.
- 155 CHR. Non probos inquam, sed meritorios; quoniam
 Non petunt pecuniam probi. CAR. Quid ergo?

CHR.

ἔτι Ζεὺς εἰ μὲ λυπήσῃ πύρα. Num scis, si Jupiter mihi molestus esse pergat.

vf. 146. Ἀπασι] Horat. Serm. Lib. II. Sat. III. —
 annis enim res Virtus, fama, decus, divina humanaque
 pulchris Divitiis parent.

vf. 147. Δὲ σμικρὸν] Ita Ed. Juntae. Aldi autem &
 Brubachii διὰ μικρὸν habent: Farrei διὰ τὸ μικρὸν cum
 articulo. Noster infra vf. 240. Αἰὲν λαβεῖν τι μικρὸν ἀγ-
 γροῖδαν. Vid. Variantes Lectiones.

vf. 149. Τὰς Κορινθίας] Plurimae Corinthi erant me-

retices, sed pleraeque minime diabolares; quare non
 nisi divitibus ad illas adipiscere licebat: hinc prover-
 bium: ἢ παντὸς ἀδελφὸς ἐς Κερύβην εἰς πλοῦτον. Non
 cuius hominum contingit adire Corinthum. Ex Schollaste.

vf. 150. Περὶ τῶν Πύρα, Sollicito, attento Glossae i.
 e. illicio in stuprum. Infra vf. 1068. πύρα μὲν ἐν ἰσῶσιν
 κατὰ τὸν τριβὸν ἐκπύραται. Lyllas super caede Erato-
 sthenis: ἵνα σὺ γ', ἴδῃ, πύρα ἐς τὰ ἄλλα τὴν παιδ' ἐκόν. καὶ
 πύραρον δὲ μὲθυσαν εἰς αὐτὴν. Nempe ut tu, inquit, at-
 tentes hic ancillam; nam & antebac ebrius trabebas eam.

XP.

utum apud
 mimi.
 oriazus jō-
 vota facere
 i Deos pro-

ut su-
 III. Rejēda

24 175
 174

- ΧΡ. Ὁ μὲν ἴππων ἀγαθόν, ὁ δὲ κύνων θηροβλήτης.
 ΚΑΡ. Αἰσχμυόμενοι γὰρ δεξιέειον αἰτεῖν ἴσως,
 Ὀνόματι πεπείθησι τινὲ μοχθηρίαι.
 160 ΧΡ. Τέχνην δὲ πᾶσαι ἀφ' σέ, καὶ σοφίσματα,
 Ἐν τοῖσιν ἀθρόωποισιν ἔω εὐρημήα.
 Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμερον.
 Ἐπερὶ δὲ χαλκίδος περὶ, ὁ δὲ περὶ τῆς αἰνέτης,
 Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ, χρυσίον ὄψα σὺ λαβών.
 165 Ὁ δὲ λωποδύτει γὰρ, ἐν δὲ Δίῃ ὁ δὲ τοιχοφυγεῖ.
 Ὁ δὲ κναφίδος περὶ ὁ δὲ πλύνει κώδια.
 Ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γὰρ ὁ δὲ γὰρ πωλεῖ κρόμμυα.
 Ὁ δ' ἄλλος γὰρ μοιχρὸς ἀφ' σέ περὶ ὄψα πλέει.
 ΠΛ. Οἴμι τάλας, ταυτί μ' ἐλάθανεν πάλας.
 170 ΧΡ. Μέγας δὲ βασιλεὺς ἐχὼ ἀφ' ἑστέον κομᾶ;
 ΚΑΡ. Ἐκκλησία δ' ἐχὼ ἀφ' ἑστέον γίνεσθαι;
 ΧΡ. Τί δέ; τὰς τριήρεις καὶ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.
 ΚΑΡ. Τὸ δ' ἐν Κοκλίθῳ ξενικὸν ἐχὼ ἔστ' ἑστέον τρέφει;
 ΧΡ. Ὁ Πάμφιλος δ' ἐχὼ ἀφ' ἑστέον κλαύσει;
 175 ΚΑΡ. Ὁ Βελονοπάλης δ' ἐχὼ μὲν ἔσθ' ἑστέον Πάμφιλος;
 ΧΡ. Ἀργεῖος δ' ἐχὼ ἀφ' ἑστέον πέριθ;
 ΚΑΡ. Φιλέψιος δ' ἐχὼ ἑνεκά σὺ μύθους λέγεις;
 ΧΡ. Ἡ ξυμμαχία δ' ἐστὶν διὰ σὺ τοῖς Αἰγυπτίοις;
 ΚΑΡ. Ἐρεῖ δὲ Λαῖς ἐστὶν διὰ σὺ Φιλανίδος;
 180 ΧΡ. Ὁ Τιμβέος δὲ πύργος; ΚΑΡ. Ἐμπέσοι γὰρ σοι.
 ΧΡ. Τὰ δὲ φράγματ' ἐχὼ ἀφ' ἑστέον πάντ' ὄψα φράττει;
 Μοιότατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἰπῶν.
 Καὶ τὸ κακῶν, καὶ τὸ ἀγαθῶν, ἐν ἑστέον ὄψα.
 ΚΑΡ. Κρατῆσι γὰρ καὶ τοῖς πολέμοις ἐχέσσοτε,
 185 Ἐφ' οἷς ἀν' ἔστος ὀπιχθεῖσθαι μόνον.
 ΠΛ. Ἐγὼ τσοῦτ' ἀδωατὸς εἰμ' εἰς ἀν' ποιεῖν;

ΧΡ.

vf. 159. Περιπέττει] Horat. Serm. II. Sat. 7. —
verbisque decoris Obvolvat vitium. Lucianus de Gymnasticis:
πειπέττειν τὸ πρᾶγμα ἐν λόγοις. oratione rem obvelare.
 Theophylactus Simocata Epist. 65. *περὶ πρᾶγμα τῆς πειπέττει*
τὴν ἀνεργίαν ὁ κάκιστος. praetextu venationis te-
git nequitiam pessimum ille. Alio verbo ad eandem rem
 usus Lucianus de Amoribus: *πάθεισιν αἰσχρῶς ὀνομάτων*
ἐπιγράφουσιν αἰδῶ. inscribentes nomina pudica turpibus af-
fectibus: alio & Theophyl. Sim. Epist. 28. κρύπτει τὴν
ἀτίαν προσώπων ἰματῶν προσώματι. Occultas offensionem
animi praetextu lenium verborum.

vf. 164. Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ, χρυσίον παρὰ σὺ λαβών.]
 Ita Edd. pristinæ Aldi, Juntæ, Farrei & Brubachii
 quas contuli, nuper ὁ δὲ χρυσοχοεῖ τις — addito τις

propter versum.

vf. 170. Μέγας] Sic vocabant Regem Perfarum. In
 Avibus vf. 486. in Acharnensibus vs. 65. & alibi.

Ibid. Κομᾶ] *Superbit.* Infra vf. 572. *μὴδὲν τὰ τριήρεις κο-*
μάσθαι. & alibi. Sed vide quæ ad Nubes vf. 14. nota-
 vimus.

vf. 174. Πάμφιλος] Foenerator fuit aliquis hoc nomi-
 ne, aut depeculator acerrimi, ut inquit Scholiastes.

vf. 175. Βελονοπάλης] *Acum insidiosum* significat; sed
 hoc loco est nomen foeneratoris cujusdam, eodem teste.

vf. 176. Ἀργεῖος] Istum, sive Argyrium, ut est in
 Orat. Andocidis de Mysteriis, sive Agyrium, ut in O-
 rat. Trapezitica Hocratis, & alibi, apparet divitem ali-
 quando fuisse: Comicus hic dicit eum propterea *insolentem*

- CHR. Alius equum generosum, alius canes venaticos.
 CAR. Namque dum pudet eos forte pecuniam petere,
 Verbo involvunt malitiam.
- 160 CHR. Artes item omnes propter te & praestigiæ
 Inter homines sunt inventæ;
 Alius enim eorum corium fecat in *futrina* sedens:
 Alius ferrum cudit, alius fabricatur e ligno:
 Alius aurum fundit, quod à te acceperat:
- 165 Alius etiam grassatur profecto: alius parietes perfodit:
 Alius fullonem agit: alius lavat pelles:
 Alius corium macerat: alius vendit cepas:
 Alius deprehensus in adulterio, propter te vulsuram patitur.
- PL. Heu me miserum, hæc me dudum latuerunt.
- 170 CHR. Magnus vero Rex nonne propter hunc superbit?
 CAR. Concio nonne propter hunc agitur?
 CHR. Quid? triremes nonne tu imples? dic mihi.
 CAR. Conductum vero exercitum in Corintho nonne hic alit?
 CHR. Pamphilus nonne propter hunc plorabit?
- 175 CAR. Nonne Belonopoles una cum Pamphilo?
 CHR. Nonne Agyrius propter hunc pedit?
 CAR. Nonne Philepsius tui causa fabulas narrat?
 CHR. Nonne propter te auxilia sunt Aegyptiis?
 CAR. Annon propter te amat Lais Philonidem?
- 180 CHR. Timothei autem turris — CAR. Ea quidem te obruat.
 Nonne omnia negotia propter te geruntur?
 Solus enim tu es omnium causa
 Et malorum & bonorum: hoc probe scias ita esse.
 CAR. Itaque & in bellis superiores semper sunt,
- 185 Super quibus iste sessitaverit solus.
 PL. Egone tanta possum solus efficere?

CHR.

lentem & contumeliosum fuisse, verbo *πίστρα* utens, metaphora ab asinis ducta, qui satiri ludunt & pedunt: In Vespis vs. 1296. *ἐν ἄλλαις, ἐκλετα, ἐπαρόχη, κατεγέλα, ὡς περὶ κτηνῶν ὄντιον ἑνοχημένον.* Vide tamen notam sequentem.

vs. 177. *Φιλίππῳ*] Iste pauper erat & enarrandis historiis victum sibi quaeritabat. Ita Scholiastes; sed forte poterit huius & Agyrii mentionem hic fecisse, quia uterque propter peculatum vincetus fuit, ut est in Oratione Demosthenis contra Timocratem.

vs. 179. *Λαίῃ*] Haec meretrix Corinthi habitabat. Infra vs. 303. eam allegorice Circen vocat.

vs. 183. *Κακῶν*] Vide Timocreontis Scolion apud Scholiastem in Ranis vs. 1337. & Sophoclem in Anti-

gona vs. 301.

vs. 182. *Μονώτατος*] Etsi solus non potest esse magis vel minus talis; tamen, quia attributa quaedam possunt alieni *soli* magis vel minus convenire, Graeci hunc superlativum formarunt. Noster in Equitibus vs. 351. *ὄχι γὰρ ὑπὸ σοῦ μονώτατος κατηλωτισμένη σκώπῃ.* Lycurgus contra Leocratem: *Τοῦ ἀποῦν μονώτατος ἰππῶν μὲν ἢ χάρας ἴσθι.* Itaque vere *soli* nomen ab ipsis accepit regio haec. & iterum idem: *μονώτατος ἂν προσκινῆται ἀπὸ ἰσθμίου ἢ χάρας.* Solus meritisimo efficeretur ex hac regione. Theocritus Idyllio XV. vs. 137. *Ἐγναίς, ὡς φησὶ Ἀδωνί, ὑπὸ ἐκείνῃ κ' ἴσθι Ἀχίροντα Ἡελθῶν, ὡς φησὶ μονώτατος.* *Perfuris*, ὃ δὲ λέγει Ἀδωνί, & hic ἢ in *Adonite* solus ut ajunt omnium semideorum.

XP.

Perfarum. In
 & alibi.
 vs. 14. non-
 quis hoc nomi-
 scholastes.
 agolūca; sed
 eodem teste.
 um, ut est in
 rium, ut in O-
 et divitem all-
 ropetres *inf-*
 hantem

- ΧΡ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τέτωνα πολλὰ πλείονα·
 Ὡς τ' ἐδὲ μετὸς σε γέρον' ἐδεῖς πώποτε.
 Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐπὶ πάντων πλησιονή·
- 190 Ἐρωτος. ΚΑΡ. Ἄρτων. ΧΡ. Μυσικῆς. ΚΑΡ. Τραγυμάτων.
 ΧΡ. Τιμῆς. ΚΑΡ. Πλακέντων. ΧΡ. Ἀνδραγαθίας. ΚΑΡ. Ἰαχάδων.
 ΧΡ. Φιλοπρίας. ΚΑΡ. Μάζης. ΧΡ. Στρατηγίας. ΚΑΡ. Φακῆς.
 ΧΡ. Σε δ' ἐγένετ' ἐδεῖς μετὸς ἐδεπώποτε.
 Ἄλλ' ἦν τάλαντά πες λάβη τριακάδεκα,
- 195 Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμῆ λαβεῖν ἐκκαίδεκα·
 Κἂν ταῦτ' ἀνύση, τετραράκοντα βέλε),
 Ἡ Φησιν, ἐ βιωτὸν αὐτὰ τ' βίον.
 ΠΛ. Εὖ τοι λέγειν ἔμοιγε φαίνεσθον πάνν·
 Πλλυ' ἐν μόνον δέδοικα. ΧΡ. Φράζε εἴ πέει.
- 200 ΠΛ. Ὅπως ἐγὼ τ' διώαμιν, ἦν ὑμεῖς φατῆ
 Ἐχεν με, ταύτης δεσπότης γενήσομαι.
 ΧΡ. Νῆ τ' Δί'. ἀλλὰ κ' λέγῃσι πάντες, ὡς
 Δειλότατον ἐσθ' ὁ Πλοῦτος. ΠΛ. Ἡμισ', ἀλλά με
 Τοιχαρῆχ' τίς δέβαλ'. εἰσδύς γὰρ ποτε,
- 205 Οὐκ εἶχεν, εἰς τ' οἰκίαν, ἐδὲν λαβεῖν,
 Εὐρύων ἀπαξάπαντα κατακεκλεισμένα·
 Εἶτ' ἀνόμασέ με πῶν πρῶνοιαν, δειλίαν.
 ΧΡ. Μὴ γῶν μελέτω σοι μηδέν· ὡς ἐὰν γένη
 Ἄνησ πρῶθυμ' αὐτὸς εἰς τὰ σφάγματα,
- 210 Βλέποντ' ἀπιδείξω σ' ἔξυτερον εἴ Λυγκέως.
 ΠΛ. Πῶς ἐν διωήσῃ τέτο δρᾶσαι, Σηητὸς ὦν;
 ΧΡ. Ἐχω πιν' ἀγαθῶν ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι
 Ὁ Φοῖβος αὐτὸς, Πυθικὴν σείσας δάφνην.
 ΠΛ. Κἀκεῖνος ἐν ξύνοιδε ταῦτα; ΧΡ. Φήμ' ἐγώ.
- 215 ΠΛ. Ὁρᾶτε. ΧΡ. Μὴ φροντίζε μηδέν, ὦ γαθή.
 Ἐγὼ γὰρ, εὐ τέτ' ἰοῦσι, κἂν δεῖ μ' ἀπιδανεῖν,
 Αὐτὸς ἀφ' ἀφάξω ταῦτα. ΚΑΡ. Κἂν βέλε γ' ἐγώ.
 ΧΡ. Πολλοὶ δ' ἔσον) χ' ἄτεροι γὰν ξύμμαχοι,

Ἄοσις

vf. 193. Οὐδὲ μισός] Hunc locum videtur in memoria habuisse Aristoteles, cum Lib. II. Politicorum sic scripsit: ἡ ποικιλία τῶν ἀνθρώπων ἀλλοίωσι, καὶ το μὲν πρῶτον ἰκανὸν διαβόλαι μόνον. ὅταν δ' ἦδη τούτ' ἢ πατριον, αἰεὶ δ' ὄντα τοῦ πλίου, ὡς εἰς ἀπειρον ἰδῶσι, malitia hominum est inexplebilis: & primum sufficiunt duo tantum oboli; ubi autem isti proprii fuerint sicuti, semper pluribus indigent, donec in infinitum progrediantur.

vf. 197. Βιωτός] Gorgias Orat. Palamedis: Βίος δ' ἐν βιωτὸς πῆσις: ἰσχυρῆσι. Vita autem non est vitalis illi

qui fide caret: etiam δειλότων βίον dicunt, ut idem in eadem oratione. Lysias contra Andocidem: τούτ' ἐστὶ τὸ βίον βίον δειλότων. hoc est vivere vitam non vitalem. & alii sapientissime. Vide plura infra vf. 970.

vf. 200. Τὴν δυνάμιν] Talis forma orationis est: Urbem quam statuo vestra est, Virg. Item: Istum quem quaeris ego sum, Plautus Epid. Act. III. Sc. IV. vf. 12.

vf. 202. Νῆ τ' Δία] Repetendum ex antecedentibus verbum φράσω, ut sit: Profecto dicam, quomodo istam potentiam exercere possis: dicit autem proposita prius quaestione,

CHR. Et profecto istis multo plura.

Itaque nec plenus tui quisquam est factus unquam;

Nam aliarum rerum est omnium fatietas:

190 AMORIS. CAR. PANUM. CHR. MUSICAE. CAR. BELLARIORUM.

CHR. HONORIS. CAR. PLACENTARUM. CHR. VIRTUTIS. CAR. FICUM.

CHR. AMBITIONIS. CAR. PULTIS. CHR. IMPERII. CAR. LENTIS.

CHR. Tui autem plenus nemo unquam fuit;

Verum si quis talenta accipiat tredecim,

195 Multo magis cupit accipere sedecim;

Si haec confecerit, quadraginta vult,

Aut negat sibi vitalem esse vitam.

PL. Recte quidem mihi videmini dicere omnino;

Sed unum tantum timeo. CHR. Qua de re? dic.

200 PL. Quo pacto ego potentiae hujus, quam vos dicitis

Habere me, compos fiam.

CHR. Ita certe est, *times*: quin omnes etiam homines dicunt esse

Plutum (*divitias*) rem plenam timoris, PL. Minime; sed me

Parietum aliquis perfossor calumniatus est; cum enim irrepisset aliquando

205 In domum, nihil potuit auferre,

Quod reperisset omnia occlusa;

Itaque nominavit meam providentiam, timiditatem.

CHR. Ne jam curae sit tibi quicquam; nam si eris

Prompto & parato animo ad hanc rem,

210 FAXO, ut cernas acutius Lynceo.

PL. Quomodo tu poteris hoc efficere qui mortalis es?

CHR. Concepi bonam spem ex illis, quae mihi dixit

Phoebus ipse, Pythicam concutiens laurum.

PL. Ergone ille etiam horum est conscius? CHR. Ita inquam.

215 PL. Videte! CHR. Nihil sis sollicitus, ô bone;

Ego enim, scias hoc velim, etiamsi me necesse sit mori,

Ipsè haec efficiam. CAR. Et, si volés, ego etiam.

CHR. Multi autem erunt & alii nobis adjuutores,

Qui-

stione, cur divites sint timidi.

vs. 203. Δειλοτάτων] Pluto sive divitiis attribuit timiditatem, quae divitibus inest. Alludit autem ad locum Euripidis in Phoenissis vs. 554. Δειλὸν δ' ὁ πλοῦτος καὶ φοβερὸν κακόν. Est autem Plutus malum quoddam timidum & vitia amans: sive ad hunc in Archelao ejusdem: Πλοῦτος; ὁ πλοῦτος δ' ἀμαθία, δειλὸν δ' ἄμα. Ditescitis? at Plutus est res inepta & timida.

vs. 210. Βλέποντα] Nunc respondet ad quaestionem Pluti, quomodo si potentia sua uti possit, nimirum si visum red-

piat; quod se effecturum dicit. Etiam ante dixerat: si Pluto vitus restitutus fuerit, Jovis regnum & fulmina nihil fore ad Pluti potentiam vs. 124.

vs. 212. Εγγὺς] In Vespis vs. 305. Ἐγγὺς ἐλπίδα χερσὶν ἵστα. Ibid. Εγγὺς] Pro ἔγγυς ἀσπίδι ἀσπίτι. Similia exempla ubique obvia.

vs. 213. Σελῆας δάδην] Callimachus Hymno in Apoll. init. Οὐρανὸς δ' ἄρ' ἄλλοις ἐσέλασσε δάδην ὄρνιθας, quomodo iste Apollinis concussus est laureus ramus? vs. 218. Χ' ἄρ' ἄρ' εἰσι] Pro καὶ ἄρ' εἰσι.

Ὅσοις δικαίοις ἔσιν ὄσκι ἢν ἀλφίτα.

220 ΠΛ. Παπαί. πνήρης γ' εἶπας ἡμῖν ξυμμάχης·

ΧΡ. Οὐκ' ἦν γε πλετήσωσι ἐξ ἄρχης πάλιν.

Ἄλλ' ἴθι σὺ μὲν ταχέως δραμών. ΚΑΡ. Τί δρῶ, λέγε.

ΧΡ. Τὸς ξυμμάχους κἀλεσον (βύρησις δ' ἴσως

Ἐν τοῖσιν ἀρχοῖς αὐτῆς ταλαιπωρημένους)

225 Ὅπως ἀν' ἴσον ἔχαστος, εἰταυθοὶ παρών,

Ἡμῖν μετὰρχη τῆδε ἔσσι Πλῆτε μέρος.

ΚΑΡ. Καὶ δὴ βαδίζω· τῆτο δὲ τὸ κρεάδιον

τῶν ἴσδοθεν πῖς εἰσενεγκάτω λαβών.

ΧΡ. Ἐμοὶ μελήσῃ τῆτό γ', ἀλλ' ἀνύσας τρέχε.

230 Σὺ δ', ὦ κράττε Πλῆτε πάντων δαιμόνων,

Εἴσω μετ' εἰμὲ δευρ' εἰσθ'. ἢ γὰρ οἰκία

αὐτή ἐστι, ἢν δεῖ χρημάτων σε τήμερον

Μετὴν ποιῆσαι, καὶ δικαίως καδίκως.

ΠΛ. Ἄλλ' ἀχθομαὶ μὲν εἰσών, νῆ τὲς θεός,

235 Ἐς οἰκίαν ἔχαστ' ἀλλοτείαν πάνυ·

Ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλασ' ἔδεν αὐτῆ πώποτε.

Ἦν μὲν γὰρ εἰς Φειδωλὸν εἰσελθὼν τύχῃ,

Εὐθύς χατῶρυξέν με κατὰ τὴν γῆς κέτω.

Καὶ πῖς περσέλθη χρηστὸς ἀνθρώπος φίλος,

240 Αἰτῶν λαβεῖν πῖ μικρὸν ἀργυρίδιον,

Ἐξαργὸς ἐστὶ μὲν ἰδεῖν με πώποτε.

Ἦν δ' ὡς ᾠδρα πλῆγ' ἀνθρώπον εἰσελθὼν τύχῃ,

Πόρνευσι καὶ κύβοισι ᾠδραβεβλημένος,

Γυμνὸς θύραζ' ἐξέπεσον εἰ ἀκαρεῖ χρόνῳ.

245 ΧΡ. Μετεῖς γὰρ ἀνδρὸς ὄσκι ἐπέτυχες πώποτε.

Ἐγὼ δὲ τῆτε ἔσσι τρέπε πῶς εἴμ' ἀεὶ·

Χαίρω τε γὰρ Φειδόμῃνος, ὡς ἔδεις ἀνῆγ·

Πάλιν τ' ἀγαλάν, ἦνικ' ἀν' τῆτε δέμ.

Ἄλλ' εἰσώμῃ, ὡς ἰδεῖν σε βελομαὶ

Καὶ

vf. 219. Ἀνύσας πρίχε] *Properans curre: perge currere: fac curras. passim.*

vf. 220. Ποιῆσαι] *Euripides in Troadibus vf. 469. ὦ θεοὶ κακὸς μὲν ἀνακαλιὸς τὸς συμμάχους. ὁ Διὶ Ignaros quidem voco auxiliatores.*

vf. 233. Καὶ δικαίως καδίκως] *Qua jure, quare injuria. Terent. id est: quocumque pacto: quovis modo. Andocides Orat. I. κακὸς ποῖσιν ἐκ παντός τρέπε καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως. Laedere quovis modo, qua jure quare injuria. Vide in Equitibus vf. 256. & vf. 795. item in Acharnensibus vf. 372.*

vf. 237. Εἰς Φειδωλὸν εἰσελθὼν] *Talis usus particulae εἰς notandus. Simili plane modo Lyfias in Orat. de Bonis Aristophanis: εἰσελθὼν εἰς τὴν πατέρα καὶ ἐμὴν. Ingressus ad patrem meum. Ifaeus de haereditate Apollodoti: εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐμὴν μητέρα. Aeschines de Falsa Legatione: εἰσελθὼν μὲν φησιν εἰς μονοξύλιον ἀποκίω κατὰ τὴν Λυδίαν ποταμὸν καὶ νυκτὸς εἰς Φίλιππον. Alii me in litore per Lydiam suavius navigasse nobis ad Philippon. Phalaris Epist. 64. εἰς ἐμὴν κεραισθῆναι τοὺς λόγους, ut ad me perferrentur sermones. Synesius Epist. 108. εἰς χερσαίμην ἂν ἄλ-*

Quibus *scilicet*, cum iusti essent, non erat farina.

220 PL. Papae! miseros utique praedicas nobis adjutores.

CHR. Non; si modo ditescant denuo.

Sed tu abi citato cursu. CAR. Quid faciam? dic.

CHR. Socios nostros in colendis agris, accerfe, (forte autem invenies

In agris ipsos, cum aerumnis conflictantes)

225 Ut quilibet hic se sistat, & aequalem

Nobiscum accipiat hujus Pluti partem.

CAR. Jam eo; sed hanc carnem

Eorum aliquis, qui intus sunt, capiat, & intro auferat.

CHR. Mihi erit curae; sed perge currere.

230 Tu vero, Plute, deorum omnium praestantissime,

Intrò mecum huc ingredi; domus enim

Haec est, quam te opibus oportet hodie

Implere, qua jure, qua injuria.

PL. At mihi aegre admodum est, Deos testor, quoties ingredior

235 In domum alienam;

Nam nihil boni mihi illic obtigit unquam;

Si enim ad parcum aliquem ingressus fuero,

Continuo me defodit in ima terra:

Tum si quis accedat probus homo & amicus

240 Rogatum, ut accipere possit paululum pecuniae;

Negat se vidisse me unquam;

Si vero ad insanum & prodigum hominem intravero,

Scortis & aleis objectus,

Nudus domo excido, brevissimo tempore.

245 CHR. Non enim in hominem moderatum incidisti unquam;

Ego vero his moribus semper soleo esse:

Nam & parcendo delector, ut nemo alius;

Et vice versa sumtus faciendo, quando ita opus est.

Sed ingrediamur; nam volo ut te videat

Uxor

Θον εις ει. Quibus usus ad te proficisci potuissem. Et Comicus noster in Avibus vs. 619. καὶ εἰς ἀλλοθεν, εἰς εἰς Ἀμμων' ἐλθόντες. vs. 241. Ἐξαρνός εἰς.] In Nubibus vs. 1234. Andocides de Mysteriis: ἀπαρνέουσι δὲ Ἀλλεβιάδου καὶ ἰξάρου εἶναι. Contradicente autem Alcibiade & negante. & alii passim. Sophocles in Antigone paulo aliter vs. 441. ἀπαρνέουσι δὲ ἰξάρου καὶ ἰξάρου. vs. 242. εἰς ἀπαρνέουσα.] Ita Edd. pristinae εἰς non

δε. Subauditur vox διάνοιαν, quam expressit Aeschines Epist. 11. ἀπαρνέουσαν τὴν διάνοιαν ὄν, quia erat metae mentis: potest etiam subintelligi vox φραγὴ aut similis: hinc φρονόπλοισι apud Aeschylum in Prometheus vs. 1053. Idem est ἀπαρνέουσα in Lyffistrata vs. 833. De particula εἰς vide quae paulo ante notavi. vs. 246. Πῶς.] Non est hoc loco interrogativum. αὐτὸς idem valet quod αὐτὸς ποτε.

250 Καὶ τὴ γυναικα, καὶ τὸν τὸ μόνον,
 "Ὅν ἐγὼ φιλοῦμαι μάλιστα σέ. ΠΑ. Πείθομαι.
 ΧΡ. Τί γὰρ ἂν πῆς οὐχὶ πρὸς σέ παληθῆ λέγεις;

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοί, Καταληκτικοί· Δίμετροι
 Ἀνακρέοντειοι, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

3 Ὡ πολλὰ δὴ τὰ δεσπότη ταυτὸν θυμόν φαζόντες,
 "Ἄνδρες Φίλοι, καὶ δημόται, καὶ ἔ πονεῖν ἐραστά"
 255 Ἴτ', ἐγκοιῖτε, σπύδρεθ', ὡς ὁ καιρὸς ἐχέ μάλλειν,
 Ἄμ' ἔτ' ἐπ' αὐτῆς τὴ ἀκμῆς, ἢ δὲ παρόντας ἀμύνειν.
 ΧΟΡ. Οὐκ ἔν ὄρας ὀσμωμίδις ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
 Ὡς εἰκὸς ἔστιν, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἦδη.
 Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσος με εἶναι, ὡρὶν ταῦτα καὶ φερέσαι μοι,
 260 Ὅτι χρεῖν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
 ΚΑΡ. Οὐκ ἔν πάλαι δήπερ λέγω· σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκχεῖς.
 Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἠδέας ἀπαντας
 Ψυχεῖ βίαι καὶ δυσκόλῃ ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
 ΧΟΡ. Ἔστιν δὲ δὴ τί; καὶ πότεν τὸ φράγμα τέθ', ὃ φησιν;
 265 ΚΑΡ. Ἐχὼν ἀφίκα) δεῦρο φρεσβύτιω πῆν, ὡ πόνηροι,
 Ῥυπῶντα, κυφόν, ἀθλιον, ῥυσόν, μαδῶντα, ἰωδόν.
 Οἶμαι δὲ, νῆ τ' ἔρανον, καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
 ΧΟΡ. Ὡ χρεσὸν ἀγέλλας ἐπῶν, πῶς φῆς; φερέσαι μοι.

Δη-

xl. 252. Τί γάρ] Ita fere & Euripides Iphigenia in Aulide vl. 1295. Τί γάρ παλαθις ἐκ εἶποι τις ἂν; Cur enim non fateatur aliquis quod verum est?

vl. 253. Θύμον] Glossae: Thymum. Herba apibus grata. Virg. Dumque thymo pascentur apes. Hesychius exponit θυμόν, σπυροδόν, allium: qui cibus est conveniens gregi rustico, qualis iste est, quem hic adducit servus. Virgilius: — fessis messoribus aestu Allia serpyllūque verbas contundit olentes. Horat. Epod. 3. Edat cicutis allium nocentius O dura messorum illa! Videtur autem Comicus alludere ad vocem θυμός, animus, ira, respiciens ad illud Homericum, ὃν θυμόν κατέδωκεν, fuit animum comedens.

vl. 255. Ἐγκοιῖτε] Glossae: ἰγκοῖα, accelero. metapho-

ra ab athleticis, qui ἐ κένη, in pulvere, luctabantur; contra ἀκοιῖται, sine pulvere. Eurip. in Hecuba vl. 506. σπεύδαμεν, ἰγκοιῖμεν, tejltnemus, acceleremus gradum. Vid. in Lyibus vl. 1324. Ecclef. 490. & ibid. 290.

Ibid. Ὡς ὁ καιρός] In Thesimoph. vl. 670. ὡς ὁ καιρός ἐστὶ μὴ μάλλειν ἔστι.

vl. 256 Ἀκμῆς] ὁ καιρός ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς τὴ ἀκμῆς. Sophocles in Electra vl. 22. ὡς ἐνταυθ' ἴσμεν ἐν κέντ' ἐκείνῃ καιρός, ἀλλ' ἐργῶν ἀκμή, nam eo devenimus ubi non amplius curandū tempus est, sed rerum gerendarum articulus. Euripides in Phoenissis vl. 1040. Ἰο. ἦλλον δὲ πρὸς κίνδυνον Ἀργείας δούρας; Nun. Ἀκμὴν γ' ἐπ' αὐτῶν. JOC. veneruntne ad discrimen praellii Argolici. Nun. Imo. ad summum. [Horat. venitinus ad summum fortunae] aliquando ἀκμή simpliciter pro

250 Uxor mea, & filius unicus,
Quem ego post te amo maxime. PL. Credo.
CHR. Cur enim tibi aliquis veritatem non dicat?



SCENA PRIM A.

Oedonarii Jambici, Catalectici: Dimetri Anacreontii,
& alii quidam.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui saepe jam cum hero meo commune allium edistis,
Amici Viri, & populares, & laboris amantes!

255 Ite, properate, festinate; nam tempus non est cunctandi,
Sed in summo est, in quo oportet vos opem ferre.

CHOR. Nonne vides nos jam dudum conari ire,
Ut par est viros imbecillos & jam senes?
At tu forte vis ut curram, priusquam istud dicas mihi,

260 Cujus rei causam herus tuus accersiverit nos.
CAR. Atqui jam dudum dico tibi; tu autem non audis:
Herus, inquam, meus dicit, vos jucunde omnes
Victuros, frigidam ista & dura vivendi ratione solutos.

CHOR. Quanam vero res est illa, aut unde, quam ille narrat?
265 CAR. Advenit huc habens secum senem quendam, o miseri,
Squalidum, incurvum, aerumnosum, rugosum, calvum, edentulum,
Et profecto arbitror etiam verpum eum esse.

CHOR. O qui aureum nuncium adportas, quid ais? dic mihi;

Osten-

pro occasione. Euripides in Hecuba vs. 1042. *ὅς ἀμυδὲ καὶ ἔπειτα παρὶναι Τροάδων τῆς συμμάχου*, nam tempus vocat ut adsumus Hecubae & Troadibus auxiliariis: qui locus valde est similis Aristophaneo. Aeschylus in Persis vs. 407. *ἄρα ἔτι ἢ μέλλειν ἀμυδὲ*, & non amplius cunctandi tempus erat. Sophocles in Ajace Mastigophoro vs. 818. *ἄρα μὲν ἔτι ἔρχεται ἀμυδὲ*, eamus, festinamus, non est sedendi tempus. Idem in Philoctete vs. 12. *ἀμυδὲ γὰρ ἢ μακρῶν λόγων*, nam tempus non est multa fabulandi. Euripides in Electra vs. 275. *ἢ γὰρ γόν ἀμυδὲ*, non enim nunc occasio est. Ib. vs. 684. *εὐχόμενος δὲ ἀμυδὲ*, eundi autem tempus est. Vid. in Avibus vs. 1687. notata. vs. 257. *ὀδυροῦν ὄρα;* Senex Iolaus apud Euripidem in Heraclidis vs. 734. inquit: *ἐκόντος ὄρας μὲν ἄλλων ὅς*

ἰσχυροῦται; cui servus: *ὄρα δὲ κοῦρῆα μᾶλλον ἢ σπυροῦσθαι* σ. Nonne vides ut festinet pes meus? Video te potius ita putare, quam revera festinare. vs. 260. *ὄρα χάρην*] Hic versus mox iterum occurret mutata una voce. vs. 262. *ἠδὲ μὲν*] in Avibus vs. 755. *ὄρα ἰδὲ μὲν*. vs. 265. *ἠεροῦσταν*] Illos tantum characteres memorat qui Pluto huic cum plerisque senibus, atque adeo cum praesente senum choro sunt communes, ut eos cavillietur; nam Plutus insuper & coecus & claudus erat. vs. 267. *Νῦν δὲ ἐρπύων*] Cui genitalia amputata. vs. 268. *Χερσὶν*] Aurum pro bonitate eximia, propter praesentiam illius metalli. Julianus Epist. II. ad hunc locum respicit. quod & Cl. Kusterus notavit.

250 Καὶ τὴ γυναικα, καὶ τὸ υἱὸν τὸ μόνον,
 Ὅν ἐγὼ φιλοῦμαι μάλιστα σέ. ΠΑ. Πείθομαι.
 ΧΡ. Τί γὰρ ἂν πῆ οὐχὶ πρὸς σέ παληθῆ λέγῃ;

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοί, Καταληκτικοί· Δίμετροι
 Ἀνακρέοντειοι, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ἐπολλά δὴ τὰ δεσπότη ταυτὸν θυμὸν φησόντες,
 Ἄνδρες Φίλοι, καὶ δημόται, καὶ ἔτι ποιεῖν ἐρατά.
 255 Ἴτ', ἐγκοιτίτε, σπύδιθ', ὡς ὁ καιρὸς ἔχει μέλλειν,
 Ἄμ' ἔτ' ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀκμῆς, ἢ δὲ παρόντας ἀμύνειν.
 ΧΟΡ. Οὐκ ἔν ὄρασι ὀσμωμίδεσσι ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
 Ὡς εἰκὸς ἔστιν, ἀσθενεῖς γέροντας ἀνδρας ἦδη.
 Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως με δεῖν, ὡρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι,
 260 Ὅτι χρεὶν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
 ΚΑΡ. Οὐκ ἔν πάλαι δήπερ λέγω· σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκχεῖς.
 Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἠδέας ἀπαντας
 Ψυχεῖν βίαι καὶ δυσκόλῃ ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
 ΧΟΡ. Ἔστιν δὲ δὴ τί; καὶ πότεν τὸ φράγμα τῆθ', ὃ φησιν;
 265 ΚΑΡ. Ἐχὼν ἀφ' ἑαυτοῦ δεῦρο φρεσὺ πῆν, ὡ πόνηροι,
 Ῥυπαῖα, κυφόν, ἀθλιον, ῥυσόν, μαδῶνα, ἰωδόν.
 Οἶμαι δὲ, νῆ τ' ἔρατον, καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
 ΧΟΡ. Ὡ χρεσὸν ἀγέλας ἐπῶν, πῶς φῆς; φράσαι μοι.

Δη-

xl. 252. Τί γάρ] Ita fere & Euripides Iphigenia in Aulide vl. 1295. Τί γάρ παλαθῆ εἰα εἶποι τις ἂν; Cur enim non fateatur aliquis quod verum est?

vl. 253. Θύμον] Glossae: Thymum. Herba apibus grata. Virg. Dumque thymo pascentur apes. Hesychius exponit θυμὸν, σπυροδόν, allium: qui cibus est conveniens gregi rustico, qualis iste est, quem hic adducit servus. Virgilius: — fessis messoribus aestu Allia serpyllūque verbas contundit olentes. Horat. Epod. 3. Edat cicutis allium nocentius O dura messorum illa! Videtur autem Comicus alludere ad vocem θυμῆς, animus, ira, respiciens ad illud Homericum, ὃν θυμὸν κατέδωκεν, fuit animum comedens.

vl. 255. Ἐγκοιτίτε] Glossae: ἰγκοίτα, accelero. metapho-

ra ab athleticis, qui ἐκένθ, in pulvere, luctabantur; contra ἀκοιτί, sine pulvere. Eurip. in Hecuba vl. 506. σπυροδῶμεν, ἰγκοιόμεν, testinemus, acceleremus gradum. Vid. in Lyibus vl. 1324. Ecclef. 490. & ibid. 290.

Ibid. Ὡς ὁ καιρὸς] In Thesimoph. vl. 670. ὡς ὁ καιρὸς ἐστὶ μὴ μέλλειν ἔτι.

vl. 256. Ἀκμῆς] ὁ καιρὸς ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀκμῆς. Sophocles in Electra vl. 22. ὡς ἐνταυθ' ἵσμεν ἐν κατ' ἐκείνῃ καιρὸς, ἀλλ' ἐργῶν ἀκμῆ, nam eo devenimus ubi non amplius curandū tempus est, sed rerum gerendarum articulus. Euripides in Phoenissis vl. 1040. Jo. ἦλλον δὲ πρὸς κίνδυνον Ἀργείῃσιν δόρασι; Nun. Ἀκμὴν γ' ἐπ' αὐτῶν. JoC. venerunt ad discrimen praellii Argolici. Nun. Ino. ad summum. [Horat. venimus ad summum fortunae] aliquando ἀκμῆ simpliciter pro

250 Uxor mea, & filius unicus,
Quem ego post te amo maxime. PL. Credo.
CHR. Cur enim tibi aliquis veritatem non dicat?



SCENA PRIM A.

Oedonarii Jambici, Catalectici: Dimetri Anacreontii,
& alii quidam.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui saepe jam cum hero meo commune allium edistis,
Amici Viri, & populares, & laboris amantes!

255 Ite, properate, festinate; nam tempus non est cunctandi,
Sed in summo est, in quo oportet vos opem ferre.

CHOR. Nonne vides nos jam dudum conari ire,
Ut par est viros imbecillos & jam senes?

At tu forte vis ut curram, priusquam istud dicas mihi,

260 Cujus rei causam herus tuus accersiverit nos.

CAR. Atqui jam dudum dico tibi; tu autem non audis:
Herus, inquam, meus dicit, vos jucunde omnes
Victuros, frigidam ista & dura vivendi ratione solutos.

CHOR. Quanam vero res est illa, aut unde, quam ille narrat?

265 CAR. Advenit huc habens secum senem quendam, o miseri,
Squalidum, incurvum, aerumnosum, rugosum, calvum, edentulum,
Et profecto arbitror etiam verpum eum esse.

CHOR. O qui aureum nuncium adportas, quid ais? dic mihi;

Osten-

pro occasione. Euripides in Hecuba vs. 1042. *ὅς ἀμυδὴ καὶ ἔπειτα παρὶναι Τροάδων τῆς συμμάχου*, nam tempus vocat ut adsumus Hecubae & Troadibus auxiliariis: qui locus valde est similis Aristophaneo. Aeschylus in Persis vs. 407. *ἄρα ἔτι ἢ μέλλειν ἀμυδῆ*, & non amplius cunctandi tempus erat. Sophocles in Ajace Mastigophoro vs. 818. *ἄρα μὲν ἔτι ἔρχεται ἀμυδῆ*, eamus, festinamus, non est sedendi tempus. Idem in Philoctete vs. 12. *ἀμυδῆ γὰρ ἡ μακρὴν λέγων*, nam tempus non est multa fabulandi. Euripides in Electra vs. 275. *ἔτι γὰρ γόν ἀμυδῆ*, non enim nunc occasio est. Ib. vs. 684. *εὐχόμενος δ' ἀμυδῆ*, eundi autem tempus est. Vid. in Avibus vs. 1687. notata. vs. 257. *ὀδυροῦν ἔτι;* Senex Iolaus apud Euripidem in Heraclidis vs. 734. inquit: *ἐκόντος ἔτις με πάλιν ὅς*

ἐπιγυροῦν; cui servus: *ὅρα δὲ κοῦρῆα μᾶλλον ἢ σπυροῦν* vs. Nonne vides ut festinet pes meus? Video te potius ita putare, quam revera festinare. vs. 260. *ὅτι χάρην*] Hic versus mox iterum occurret mutata una voce. vs. 262. *ἔτις*] in Avibus vs. 755. *ἔτις ἄρα*. vs. 265. *ἔτις*] Illos tantum characteres memorat qui Pluto huic cum plerisque senibus, atque adeo cum praesente senum choro sunt communes, ut eos cavillietur; nam Plutus insuper & coecus & claudus erat. vs. 267. *ἔτις*] Cui genitalia amputata. vs. 268. *ἔτις*] Aurum pro bonitate eximia, propter praesentiam illius metalli. Julianus Epist. II. ad hunc locum respicit. quod & Cl. Kusterus notavit.

Δηλοῖς γ' αὐτὸν σωρὸν ἤκειν χρημάτων ἔχοντα.

270 ΚΑΡ. Πρεσβυτικῶν μὲν ἐν κακῶν ἔργῳ ἔχοντα σωρὸν.

ΧΟΡ. Μῶν ἀξίοις Φανακίσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι

Ἄζήμῳ, ἢ ταῦτ' ἰμῶν βαλκείαν ἔχοντα;

ΚΑΡ. Πάντως γ' ἀνθρώπων φύσιν τοῖσιν εἰς τὰ πάντα

Ἠγεῖσθ' εἶναι· καὶ δὲν ἀν νομίζεσθ' ὕμεις εἶπεν;

275 ΧΟΡ. Ὡς σεμνὸς ἔπιτριπτόμενος· αἰ κνήμη δέ σε βοῶσσι

Ἴθ', ἰθ', τὰς χρίνικας ἢ τὰς πέδας ποδῶσσι.

ΚΑΡ. Ἐν τῇ σωρῷ νυκτὶ λαχὸν τὸ γράμμα σε δικάζειν,

Σὺ δ' ἔβαδίσεις· ὁ δὲ Χάραν τὸ ξύμβολον δίδωσιν.

ΧΟΡ. Διαφράγειν· ὡς μύθων εἰ, ἢ φύσιν κίβαλλον,

280 Ὅστις Φανακίσεις· φερόσσι δ' ἐπὶ τέλῃσιν ἡμῖν,

Ὅτι χάριν μὲν ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο·

Οἱ πολλὰ μοχθήσαντες, ὅσῃ ἔστις χολῆς πεσθύμωσ

Δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ρίζας διεκπεράντες.

ΚΑΡ. Ἄμ' ὅσῃ ἔτ' ἀν κρύψαιμι. Τὸν Πλῆστον γ', ὦ ἄνδρες, ἤκη

285 Ἄγων ὁ δεσπότης· ὅς ἡμᾶς πλεσίους ποιήσῃ.

ΧΟΡ. Ὅντως γὰρ ἔστι πλεσίους ἅπανιν ἡμῖν εἶναι;

ΚΑΡ. Νῆ τὰς Θεῖς, Μίδας μὲν ἐν, ἢ ὡτ' ὄντι λάβητε.

ΧΟΡ. Ὡς ἠδομαι, ἢ τέρπομαι, ἢ βύλομαι χροεῦσαι

Ἐφ' ἠδονῆς· εἶπερ λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.

290 ΚΑΡ. Καὶ μὲν ἔγω βυλίσομαι, Θερεπανελὸ τ' Κύκλωπα

Μιμῶμεν; ἢ τῶν ποδῶν ὡδὶ περυσιαλθῶν,

Ἐμᾶς ἀγειν. Ἄμ' εἶα, τέκεα θάμιμ' ἐπαναβράντες,

Βλη-

vf. 269. Σωρὸν χρημάτων] Theocritus Epigr. XVII. in Epicharmi statuum: σωρὸν γὰρ εἶχε χρημάτων. Achilles Tattus Lib. VI. ἦκοι σοὶ φέρον σωρὸν ἀγῶν.

vf. 270. Κακῶν σωρὸν] Plautus Epidico I. 1. 78. Itaque in te irruunt montes mali. Bion apud Laert. τὴν γῆρας ἐγμῶν κακῶν. Senectus est navale malorum, in quod mala tanquam nautes in portum appellunt [sic πλοῦτος λιμὸν apud Aeschylum in Persis vf. 250.] Sophocles in Oedipo Coloneo vf. 1232. ἀκερῆς, ἀπροσμίμων γῆρας ἔστιον, ἢ ἀπρόπαντα κακὰ κακῶν ζυνοῦσι, imbecillis, deserta à solidibus & amicis senectus, apud quam omnia malorum maxima mala habitant. paullo post: πάντες βίοντες ἕτερε ἀπὸ κακῶν κακῶν κλονεῖται· undique tanquam Boreale litus a succibus tunditur. Ceterum malorum multitudo varie potest describi: κακῶν πλοῦτος Aeschylus in Supplicibus vf. 478. φέρον ἀγῶν κακῶν Eurip. Iph. in Tauris vf. 1311. Θεραυρὸς κακῶν Id. in Ione vf. 923. κακῶν πλοῦτος Aeschylus in Persis vf. 745. κακῶν κῶμος Eurip. in Ione vf. 927. χυμῶν καὶ κακῶν τρυμῶνα Aesch. Prom. vf. 1014. κακῶν πλοῦτος Aesch. in Persis vf. 433. Eurip. Hippol. Steph. vf. 820. Id. in Supplicibus vf. 824. & in Hercule Furente vf. 433.

vf. 273. Φύσιν εἰς τὰ πάντα] Euripides in Bacchis vf. 315. ἀλλ' εἰ τῇ φύσιν τὸ σωροῦν ἔστιν εἰς τὰ πάντα· αἰ.

sed si naturae inest pudicitia constans. Ita enim corrigo illum locum.

Ibid. εἰς τὰ πάντα] Aeschylus Agamemnone vf. 690. ἀνίμαζεν ὄσθ' εἰς τὸ πάντῃ τῷ μῶς, nominavit adeo veritati per omnia constantem. Idem in Eumenidibus vf. 291. πιστὸν δικαίως εἰς τὸ πάντῃ σύμμαχον, fidum merito & in perpetuum durantem auxiliatorem. Id. Ib. vf. 673. ὅπως τιςτὸς γένετο εἰς τὸ πάντῃ χρόνῳ, fidus ut fiat in omnem aetatem. Noster in Ranis vf. 993. εἰνός εἰς τὰ πάντα. ad quem locum vide notata.

vf. 276. Ποδῶσσι] Ut hic pedes dicuntur desiderare compedem, sic apud Euripidem manus dicitur desiderare hastam in Hercule Furente vf. 263. ὦ δειχθὲ χεῖρ ὡς ποδὸς λαβεῖν δαρυ.

vf. 277. Σωρῶν.] Perinde est ac si capularem senem vocaret Chorum, quasi unum hominem compellans, ut saepe fieri solet: simul autem litum dijudicandarum studiosum dicit Quod autem dicit, tale est: Cum in sortitione iudicium, litera tua, qua sortem tuam signaveras, loculum sive capulum tibi assignaverit, ubi jus diceres; tu tamen ire cessas. Nimirum ad mortem eum ire jubet, proposita spe, fore ut ibi etiam iudicia exerceat; nam si in hac vita iudicandis amore captus est, libentius morietur, si sciat se post mortem jus diciturum: ita in

Vespis

- Ostendis enim ipsum habentem acervum pecuniarum advenire.
- 270 CAR. Imo senilium malorum ego ostendo eum habentem venire acervum.
- CHOR. Num putas, si nos deluferis, te abiturum
Impunem, me praesertim baculum habente?
- CAR. Prorsusne vero hominem ingenio ejusmodi ad omnia
Putatis me esse: & arbitramini me nihil sani dicere?
- 275 CHOR. Quam severus est perditissimus ille! At tibiae tuae clamant
Io, Io, choenices & compedes desiderantes.
- CAR. Cum jam litera tua sortita sit jurisdictionem in loculo,
Tu ire cessas: at Charon jam signum dat.
- CHOR. Disrumparis! ut molestus es, & ingenio versipelli,
- 280 Qui deludis nos: & nondum dicere sustinuisti,
Cujus rei causa nos herus tuus vocaverit huc:
Qui multis laboribus exerciti, quamvis non esset otium, strenue
Huc advenimus, multorum thymorum radicibus praeteritis.
- CAR. Sed non celabo amplius; venit enim, ô amici, Plutum
- 285 Adducens herus: qui vos ditabit.
- CHOR. An revera nos omnes possumus fieri divites?
- CAR. Ita certe: & quidem Midae fieri poteritis, si aures asininas sumatis.
- CHOR. Ut laetor, ut delector, ut cupio tripudiare
Prae gaudio! si quidem tu haec reipsa vera praedicas.
- 290 CAR. At ego volo, threttanelo, Cyclopem
Imitans, hoc modo pede impellens,
Vos agitare. Sed eja filioli clamitantes,

Et

Vespis Judicum Chorus vs. 636. dicit: *κάν μακρόν διακρίων αὐτὸς ἰδοῦν νόσοις*. Ceterum *λαχὼν* absolute videtur positum, ut solet *δίων*, *ἰξὼν*, *δέξων*, *εἰρημίων* & alia saepissime; ponitur autem nominativus pro genitivo, ut patet ex hoc loco: *ἔσθε παρὸντις κἀξὼν λίγων, δότα ἑβερτῆτε & fanthi cōpῆα*. in Thesin. vs. 547.

vs. 278. *Ἐβουλόλον*] Judicibus symbolum sive signum quoddam dabatur, quod erat baculum eodem colore & eadem litera insignitum, quo insignitum erat *δικαστήριον*, in quod forte ducebantur: hoc symbolum senibus istis Charontem sive Mortem dare dicit.

vs. 279. *Μόθων καὶ κίβηλον*] *Privolum, vanum, & fallacem* istae voces significant. Etiam in Equitibus vs. 631. eas conjunxit, ubi Deos quosdam his nominibus confinxit, *scurrilitatis & fallaciarum* quasi praesides.

vs. 283. *Διακροῦμεν ἔς τε Φωκίον Χθὴνα καὶ Δαρίδ' αἶαν*, *transsumus in Phocensium regionem & Doricam terram*. Ex Hypsipyle Euripidis: *τί παῖτα δὲ εἶπεν, ἄπειρ δὲ κατὰ φύσιν διακροῦν;* Quorsum haec attinet lugere, per quae naturae necessitate transcendendum est?

vs. 287. *Μίδαε*] Nota est Midae fabula ex Ovidio Lib. XI.

vs. 290. *Θρετταρελὸ*] Nihil significat haec vox; sed

fuit excogitata à Philoxeno, qui amationem Cyclopi & Galatae scripserat, ad exprimendum illius indocti miserum carmen, quod fridenti cithara disperderet, in gratiam amicae, cui ille placere studebat arte musica; quamvis esset ineptus: testis Euripides, qui etiam cognominem fabulam scripsit, apud quem Ulysses dicit: *ἀδὲ δὲ παρὰ κλαίσει σονταύταις ἐκείης ἄμυσσᾶ*. *Cantat autem apud stentes socios meos ἰνδοῦτε* vs. 424. & vs. 487. Chorus de eodem: *ἀχαριν κλάδοι μουζικῶν*, *ingratum strepitum ciens musicaster*. Apud Lucianum etiam, cum Galatea laudasset eum tanquam bonum Musicum, Doris inquit: *σιόπα, ὦ Γαλάτεια, ἠκούσῃ μὲν αὐτοῦ ἄδοντ' ὅπῃτε ἐκείνοισι πρὸς ἐπὶ σὶ. Ἀεζοδῆν φίλα, ὅταν ἀντιεὶ ἐγκέσθω ἰδοῦν*. *Tace, quaeso, Galatea, audivimus eum cantantem, cum nuper ad te comissatum iras: ô amica Venus! astutum quis rudere putasset*. Talis vox est & *ἀφλατῖβεατ' ἰσοκροῦσθᾶν* in Ranis vs. 1312. Item *Τέβηλα* in Acharn. vs. 1246. & alibi, nisi quod illae iudibrii causa sunt fictae, haec autem non.

vs. 292. *Τίξια*] a *τίξω* quod idem est quod *τίξων*. Filios suos vocat senes istos, quia seipsum assimilat pastori Polyphemo, ipsos autem ovibus; nam ut pater sobolis, ita pastor gregis curam gerit: infra dicit se matrem eorum; eadem ratione. Dum autem oves vocat

cat

- Βληχρόμυροι τε περβαπίων,
 Αἰγῶν τε κναβρώντων μέλη,
 295 Ἐπεσθ' ἀπεφωλημένοι, τράχοι δ' ἀχευπέϊδε.
 ΧΟΡ. Ἡμεῖς δέ γ' αὖ ζητήσομεν, Θεοπέμελδ' ἢ Κύκλωπα
 Βληχρόμυροι, σὲ τε τοὶ πεινῶντα καταλαβόντες,
 Πήραν ἔχοντα, λάχαιά τ' ἄγρια δροσερά, ἢ κρηπαλῶντα,
 Ἡγύμυρον τοῖς περβαπίοις,
 300 Εἰκὴ δὲ καταδαρθέντα περ,
 Μέγαν λαβόντες ἡμυρόν σφικίσκον, ἐν τυφλῶσαι.
 ΚΑΡ. Ἐγὼ δὲ τίω Κίρκην γε, τίω τὰ Φάρμακ' ἀνακυκῶσαι,
 Ἡ τὸς ἑταίρους ἔφιλονδου ποτ' εἰ Κοείνθω
 Ἐπεισεν, ὡς ὄντας κἀπερθε,
 305 Μεμαγμένοι σκῶς ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔμαθεν αὐτοῖς,
 Μιμήσομαι πάντα τρόπον.
 Ἔμεῖς δὲ γρυλλίζοντες ὑπὸ Φιληθίας,
 Ἐπεσθε μπεῖ χίροι.
 ΧΟΡ. Οὐκ ἔν σε τίω Κίρκην γε, τίω τὰ Φάρμακ' ἀνακυκῶσαι,
 310 Καὶ μαγανθίσαν, μολυβίσαν τε τὸς ἑταίρους,
 Λαβόντες, ὑπὸ Φιληθίας
 Τὸν Δεξίτη μμύμυροι, ἢ ὄρχων κρημῶμυρ,
 Μινθώσομέν θ', ὡσπερ τράγῃ,
 Τίω ῥίνα· σὺ δ' Ἀείτυλλ' ὑποχάσκων ἐρεῖς,
 315 Ἐπεσθε μπεῖ χίροι.
 ΚΑΡ. Ἄλλ' εἴα νῦν ἢ σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἦδη
 Ἔμεῖς, ἐπ' ἄλλ' εἶδ' ἔτρεπε-
 σθ'. ἐγὼ δ' ἰὼν ἦδη, λάθεα
 Βυλίσσομαι ἔδυσπότῃ

Λαβῶν

cat eos, significare vult ipsos esse stolidos, ut sunt illae pecudes: & videtur noster Comicus imitatus Eupolidis locum, ubi iste dicit Hippocratis filios degeneres fuisse & fatuos: Ἰσποκράτης τε παῖδες ἐυβόλιμοί σιντε βληχρῶν τίωσι καὶ ἑδαμῶς τοῦ τρίτου, Hippocratis etiam filii subditivi: Soboles balans & nequaquam ejusdem cum patre ingenii. Ostendimus autem ad Equites vs. 327. nostrum autorem Eupolideis verbis libenter usam esse.

vs. 294. Κναβρώντων] κναβρῶν, bircum oleus. Lucianus κναβρῶς ἀπίζων ὡσπερ τράγῃ Dialogo Doridis & Galateae.

vs. 296. Ζητήσομεν] Est hyperbaton, nam versu demum 301. extat verbum quod huic respondet: ζητήσομεν σὲ ἐκτυκῶσαι, conabimur te excoecare

vs. 298. Λάχαια ἀγρία] In Thesmoph. 463. ἀτ' ἐν ἀγρίοις λαχάτοις αὐτὸς τρεπείσθαι.

vs. 302. Κίρκην] — Circes pocula nosti, Quae si cum fecit: stultus cupidusque bibisset (Ulysses) Vixisset canis immanis.

aus vel amica suo sus: Horat. Quoniam Chorus dixerat, se Ulyssis exemplo excoecaturum Carionem, Polyphemum se proflentem; Cario vicissim se Circei imitaturum dicit, quae focios mutavit Ulyssis in porcos, & ipsis sterces daturum comedere.

vs. 303. Φιλονιδῆ] Pro Ulyssē παρ' ὑπὸντοιαν posuit Philonidem Laidis in Corintho amatorem. Vid. supra vs. 179.

vs. 307. Γρυλλίζοντες] Vox porcorum in Acharnensibus vs. 746. Ὅπως δὲ γρυλλίζετε καὶ κοῖζετε χ' ἰσείτε φωνὰν χυρῶν, facite ut grunniatis & κοῖζετε & mittatis vocem porcorum.

vs. 312. Μιμήσομαι] Haec non eo dicit, quasi Ulysses Circei hoc pacto suspenderit, quod non potuisset fieri; sed quia Melanthium caprarium suspendi curaverat ille, dicit fore, ut & Cario, qui paulo ante se caprarium Polyphemum imitari dicebat, pendeat, & quidem testiculis revinctus.

vs. 312.

- Et cum balatu cantantes ovicularum,
 Caprarumque olentium, carmina,
 295 Sequimini: & instar hircorum lascivite.
 CHOR. Nos autem conabimur, threttanelo, Cyclopera
 Te, ubi balantes invenerimus esurientem,
 Peram habentem & olera agrestia, vino gravem,
 Ducentem oviculas,
 300 Temere alicubi somno oppressum,
 Excoecare, fumentes ingentem & praeustam sudem.
 CAR. At ego Circen illam, quae medicamina miscet,
 Quae sodalibus Philonidis aliquando Corinthi
 Persuasit, ut tanquam apri
 305 Subactam merdam comederent, quam ipsa subegerat illis,
 Imitabor omnibus modis;
 Vos autem grunnientes prae gaudio,
 Sequimini matrem porci.
 CHOR. Nos itaque te Circen, miscentem medicamina,
 310 Et praestigiis eludentem, atque contaminantem socios,
 Comprehendentes prae gaudio,
 Laërtis filium imitantes; à testiculis suspendemus:
 Stercoreque tibi oblinemus, tanquam hirco,
 Nares; tu vero, ut Aristyllus ore hiante *lambens*, dices:
 315 Sequimini matrem porci.
 CAR. Sed ohe! nunc cavillationes missas facite,
 Et in aliam formam vos vertite;
 Ego autem clam
 Hero meo, volo

Su-

vf. 312. *Λαέρτις*] Pro *Λαίερτι*. Ut Sophocles Ajace vf. 7. *ἀνὶ μὲν ὧ πατρὶ Λαέρτις δίδοραδ' σέ*. Semper equidem ὁ *Ἰσὶ Λαέρτις* video te. Ubi Scholia: *κατηκτόν ἀντὶ κυρία, προσήκοντα προνομίᾳ*. nam ipse Ulysses proprie Laërtus dicitur, non Laërtii Filius, ut apud Ovid. Lib. XIII. vf. 124.

vf. 313. *Μιθώσομεν*] *μὴθω* stercore caprarum inungemus tibi nares, ut pastores solent morbo correptis capris.

vf. 314. *Ἀριστυλλῶ*] Iste obscena patrabat ore: quare in Eccl. vf. 646. Bleepyrus ejus osculum averfatur.

vf. 316. & 317. *Ἄλλ' εἶα... ἐπ' ἄλλο*] Similiter Chorus in Thesmoph. vf. 994. *ἀλλ' εἰ ἐπ' ἄλλ' ἀνδραγείρε*, nisi quod ibi Saltatrices videntur sese hortari, ut in alium locum se convertant, aut ad aliud genus saltationis; hic autem jubet Cario, ut habitum sive speciem mutant: nam isti Senes in ovium specie videntur produsse, licet baculos gestarent: nam & in Vespis vf. 31. stuporem Athenienſium notans fingit Sossiam per somnum vidisse, ut

concionem egerint in *Πύρρῳ πρίβωλα συγκραθῆμενα βακτριᾶς ἔχοντα καὶ πρίβωλα*. Ibidem Chorum ita personatum inducit, ut videatur Vespis similis: sicut in Ranis specie ranarum: in Avibus specie Avium. sed in istis comoediis non mutat habitum (nam in Ranis scenā mutatā non apparet an Chorus idem maneat): in Nubiſus autem, ubi specie Nubium primo apparebat, deinde aliam speciem sumit vf. 287. *ἀλλ' ἀποσεισάμεθα γέροντες ὑμῶν ἀθανάταις ἰδίαις ἐπιδύμεθα -- γαίαν*. etiam in Eccl. ubi mulieres habitu viros mentiebantur, eum postea deponunt, vf. 495. *πάλιν μετασκευάζε σαυτὴν ἄβις ἢ περ ἄσθα*. mox: *Ἢ αὐτὰ γὰρ ἤκουσι πάλιν τὸ γῆμα τοῦτ' ἔχουσαι* in Acharn. vf. 627. Sed forte non est plane necesse, ut in hoc Pluti loco chorum putemus habitum potius mutare, quam genus saltationis; aut potius carminis genus, ut in Ranis vf. 380. *ἀγὲ νῦν ἴτιραν ὕμων ἰδίαν* — *κελαδείσας*. ubi *ἴτιραν ἰδίαν* idem videtur esse, quod in hoc Pluti loco *ἄλλο εἶδος*.

320 Λαβόν τιν' ἄγρον, ἢ κρέας,
Μασώμεν, τὸ λοιπὸν ἔγω τὰ κόπῃ ξυυεῖνα.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐστίν, ὦ ἴδρες δημόϊ),
'Αρχαῖον ἤδη προσαρρῶν, ἢ σαωθῆν.
'Ασπάζομαι δ', ὅπῃ προσθύμως ἦκατε,
325 Καὶ συντεταγμένως, κ' ἔχραταβλακθυμένως.
'Οπως δὲ μοι ἢ τὰ ἅλλα συμπαρατάξῃ)
'Εσταθε, ἢ σωτήρες ὄντες ἔσθε θεοί.
ΧΟΡ. Θάρσῃ. βλέπειν γὰρ ἀντικρυς δοξεῖς μ' Ἄρη.
Δεινὸν γὰρ, εἰ τριαβόλων μὲν εἶνεκα
330 Ὀπιζόμεσθ' ἐχέτωτ' ἐν τῇ κκλησίᾳ.
Αὐτὸν δὲ τὸν Πλούτον παρέϊλον τὰ λαβεῖν.
ΧΡ. Καὶ μὲν ὄρω ἢ Βλεψιδιμον τειτονί
Προσιόντα· δῆλον δ' ἐστίν, ὅτι ἔσθ' ἐπράγματι
'Ακίκοεῖ π, τῇ βαδίσει ἢ τὰ τάχι.

vf. 324. Ἀσπάζομαι] Non quasi in salutationibus hoc verbo nunquam usitatum (nam & infra vf. 1043. & in Avibus vf. 1378. occurrit) sed quia erat blandius, aut minus forte usitatum.

vf. 325. Συντεταγμένως] Quia venistis ita ut parati, instructi & ordinati sitis quasi ad praelium. Haec enim est vocis συντάττεσθαι significatio: Demosthenes de Syntaxi: περὶ τῶν συντακτικῶν καὶ παρασκευαστικῶν τὰ πρὸς πόλεμον. de ordinandis & parandis rebus ad bellum necessariis. Noster in Lystrata vf. 445. ὁμοίως χερσῶμεν αὐταίς, ὡς Σκύθαι, συνταξάμενοι Adortamur eas, ὡς Scythae, instructa acie. Nam quasi ad pugnandum pro Pluto, si opus sit,

iste grex agricolarum vocatus est: dicebat enim Chremylus vf. 218. multos affore ipis συμμάχους. nempe rusticos istos, ad quos statim servum mittebat accersendos: & servus cum ad eos venisset, dicit: δὲ πᾶρ ἰνίας ἀμύνειν, oportet vos suppetias advenire, vf. 255. & nunc postquam advenit Chorus, primo quidem eum laudat Chremylus, quod strenue venerit & paratus: deinde rogat ut sibi adesse & assistere velit in servando Pluto; qui ei responderet, se in defendendo Pluto Marti similem fore. Ita & Scholiastes exponit: καθοπλισμένως μετὰ τάξεως καὶ γρηγορῶς καὶ μὲν συγχροτήματι τινι. Demosth. II. Olynthi. συγκροτημένοι τὰ τὸ πολέμου.

vf. 326.

320 Sumere nonnihil panis & carnis,
Atque ubi manducavero, sic postea interesse negotio.

SCENA SECUNDA.

Senarii Iambici.

CHREMYLUS, CHORUS.

CHR. Si verbo *χαίρειν* vos, ô populares,
Compellavero, id jam antiquum est & obsoletum;
Itaque verbo *ἀσπάζομαι* utor, & vos amplexor; quod strenue venistis
325 Et instructi atque parati, nec animo remisso.

Facite autem ut etiam in ceteris rebus mihi adjuutores
Adfatis, simulque hujus Dei defensores.

CHOR. Confide, namque videbor tibi profus martium quiddam & bellicum
intueri.

Esset enim absurdum, si propter tres quidem obolos,
330 Conflictamur identidem inter turbas in Concione,
Ipsam autem Plutum paterer ut quisquam mihi eripiat.

CHR. At enim video etiam Blepsidemum huncce
Accedentem. Satis apparet, eum aliquid harum rerum
Inaudivisse, ex incessu ejus & festinatione.

vf. 326. Συμπαραστρα] Proprie παραστρας est, qui in pugna alteri adest, adfuit. Ita Iolaus Hercules dicitur παραστρας apud Euripidem in Heraclidis vf. 90. & 126. Sophocles in Antigone vf. 681. δορὶς τ' ἄν ἐν χιμῶνι προσηταγμένον μῆνεν δίκαιον κ' ἀγαθὸν παραστρῶν. & in prælii tempestate (puto eum) si hoc munus ei mandatum fuerit, mansurum justum & fortem opitulatorem. Aeschylus in Persis vf. 961. πῶ δὲ σοὶ παραστραγ; Vide quae notavi ad Ranas vf. 382.

vf. 328. Βλέπειν μ' Ἄρη] Ambiguum; sensus enim aut est: Putabis, me videns, te Martem videre; aut iste: Putabis mihi Martem ex oculis elucere: live, me Martium

quiddam sueri oculis, quod est verosimilius: similiter Aeschylus in Septemthebana vf. 53. λέβητων Ἄρη δειδοκρίτατος, Ieonum Martis adspedum suos vultum habentium. Noster saepe trucem vultum & torvum sic describit: in Avibus vf. 1169. Πυρρίχην βλάπτασ. in Acharn. vf. 565. βλάπτασ ἀσπραπας. & alibi.

vf. 329. Τριακόβη] Tres obolos mercedem iudices ferabant quodam tempore. Sed vide quae ad Eccles. notavi.

vf. 331. Ὀσίζομεθα] ὀβίον & ὄβον trudo, cujus Fut. 1. ὄσω. Perf. act. ὄκα. Pass. ὄσμαι in tertia Perf. ὄσασ. hinc ὄσας (in Compos. ἰζώσας) unde ὄσίζω. In Acharn. vf. 42. sic προσείπας πᾶς ἀπὸν ὄσίζω.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ίαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

- 335 **Τ**ί αὖ ἐν τῷ πράγματι εἴη; πόθεν, ἢ τίνι τρόπο
 Χρεμύλῳ πεπλήθη ἑξαπίνης; ἢ πείθομαι;
 Καὶ τοι λόγῳ γ' ἦν, ἢ τῇ Ἑρακλῆα, πολὺς.
 Ἐπὶ τοῖσι κερδαῖσι τῶν καθημένων,
 ὣς ἑξαπίνης ἀνῆλθε γαγῆν) πλῆσιῳ.
 340 Ἐπὶ δέ μοι τὸ αὐτὸ θαυμαστόν, χ' ὅπως,
 Χρηστόν τι πράττων, τὰς φίλους μεταπέμπε).
 Οὐκ ἐπιχρῆστόν τι πράγματι ἐργάζεσθαι).
 ΧΡ. Ἀλλ' ἔδεν σποκρέψας ἐρῶ, μὰ τὰς θεάς.
 ὦ Βλεψιδῆμι· ἀμεινοὶ ἢ χθὲς πράττομεν.
 345 ὦτε μετέχων ἔστιν· εἴ γ' ἔστι φίλων.
 ΒΛ. Γέρονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγῃσι, πλῆσιῳ;
 ΧΡ. Ἐσομαι μὲν ἐν αὐτίχῃ μάλ', ἢν θεὸς θέλη.
 Ἐπὶ γ' οἷς, ἐπὶ κίνδυνῳ ὅτι τῶν πράγματι.
 ΒΛ. Ποῖός τις; ΧΡ. Οἷός τις; ΒΛ. Λέγ' ἀνίστα, ὅ, τι φῆς ποτε.
 350 ΧΡ. Ἦν μὲν καταθρόσσωμεν, ὅτι πράττειν αἰεὶ.
 Ἦν δὲ σφαλῶμεν, ὅτι πετεῖσθαι τοπράττειν.
 ΒΛ. Τὴν ποτὴν φαίνεσθαι τὸ φορτίον,
 Καὶ μὲν οὐκ ἀρέσκει. τί, τε γ' ἐξαίφνης ἄγαθον.
 Οὕτως ἄρ' πληθεῖν, τὸ τ' αὖ δεδδικέναι,
 355 Πρὸς ἀνδρὸς ἔδεν ὑγιᾶς ἐστ' ἐργασμένας.

ΧΡ.

vf. 336. Χρεμύλῳ.] Elegantissimus Procopius Epistola 23, quae est ad Nestorium, quem recens ditatum ferociter esse factum scribit, ab hoc versu exorditur, unde pauca excerpimus: Χρεμύλῳ, inquit, πεπλήθη ἑξαπίνης, ἢ κερμαδία φησὶ· καὶ σὺ γὰρ πλουτεῖν τοῖσιν, ἢ πώποτε τοῦτο μάθων, Ἦν δὲ πτωχότερος ἂν. Chremylus repente factus est dives, inquit Comoedia: & tu nunc videris ditescere, nunquam antea id expertus, cum esses Iro pauperior. & interjectis paucis: ὅπως δὲ τῶν γέρονας, τῇ φιλοσοφίᾳ χάρειν εἰπόν· τὸ δὲ πρῶτον ἰκίνο, ὅ σοι μάλιστα ἐπιποιήσατο πρῶτον, καὶ τὰς ἐπὶ σοὶ τοῦ προκρίψαι ἐπιτίδας, φροῦδα πάντα πεποιήσας· totum te materiae mancipasti, philosophiae autem vale dixisti: tum

vero mansuetudinem illam, & lenitatem, quam Philosophia vix tandem tibi indiderat, & speciem illam proficiendi de te conceptam, haec inquam omnia ventis tradidisti. Quibus verbis idem dicit quod Nofter infra vf. 511. & 563.

vf. 338. Κερδαῖσι.] In nostris solebant ad confabulandum convenire. Videndus Erasmus in Chiliadibus & Casaubonus ad Characteres Theophrasti c. XI. Nofter in Avibus vf. 1441. Ἦταν λέγουσιν οἱ πατέρεις ἐκαστὸς τοῖς μειράκιοις ἐν τοῖσι κερδαῖσι ταῦτα.

vf. 341. Χρηστόν τι πράττων.] Rem bene gerens: prospera fortuna utens. In Pace vf. 214. εἴ τι πράττειν ἀγαθόν. Hujus phraseos sine particula, τι, ubique obvia sunt exempla.

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici.

BLEPSIDEMUS, CHREMYLUS.

- 335 **B**L. Quid hoc rei fit? unde & quomodo.
Chremylus dives factus est repente? non credo.
Tametsi, mehercule, sermones multi fuerint
Hominum in tonstrinis desidentium,
Eum repente factum esse divitem.
- 340 Est autem hoc ipsum mirandum, & quod,
Prospera utens fortuna, amicos accersit.
Non sane facit hoc pro recepto hic more.
CHR. Sed nihil caelando, ita me Dii ament, dicam,
O Blepsideme: melius quam heri nobiscum *nunc* agitur:
- 345 Adeoque participem te fieri *bonorum* nihil prohibet; es enim unus ex amicis.
BL. Verene es factus, uti praedicant, dives?
CHR. Fiam equidem jam statim, si deus volet.
Inest enim inest aliquod periculum in hac re.
BL. Quale? CHR. tale. BL. Perge dicere, quicquid dicturus es tandem.
- 350 CHR. Ut, si rem istam ex sententia geremus, simus perpetuo fortunati;
Sin aliquid fuerit offensum, ut funditus pereamus.
BL. Istud grave videtur onus,
Et mihi neutiquam placet. nam subito nimis,
Sic ditari, & rursus in metu esse,
- 355 Hominis est, qui nihil boni patravit.

CHR.

vf. 343. 'Αλλ' ἴδεν] Ut Euripides in Phoenissis vf. 460. ἰγὰ γὰρ ἴδεν, μάτηρ, ἀποκούσας ἰδῶ.

vf. 347. 'Ἦν θεός θεός] Vide supra vf. 114. Infra vf. 405. ἀλλ' ἦν θεοὶ θεῶσι γῶν ἀπὸ θεῶν. In Ranis vf. 530. ἴσως γὰρ τοὶ πολλοὶ ἡμᾶς διδόντες, εἰ θεός θεός. Plato Epist. 6. καὶ οὐκ ἴδεν ἡμᾶς πάντ' ἀγαθὰ ποιεῖν, ἦν θεός θεός. Et dico nos haec facientes omnia bona facturos, deo volente.

vf. 348. 'Ἦν] pro ἴσως. Acharn. vf. 555. τοὺς ἀγ' ἡμῶν ἐν ἴν. & alibi.

vf. 353. καὶ μ' ἐν ἀρίστῃ] Pro καὶ μοι. Scholiastes ad Plutum vf. 69. adducens hunc Sophoclis versum: ἔ γὰρ μ' ἀρίστῃ γλῶσσῃ σου τεινεμένην non

enim lingua tua mihi placere acuta, subjungit: ἀντὶ τοῦ, ἔ γὰρ μοι. Invenio autem illum locum in Ajace vf. 585. Aristophanes in Ranis vf. 103. σὲ δὲ πάντ' ἀρίστῃ; In Lystrata vf. 509. καὶ ἐν ἡρίστῃ γ' ἡμᾶς. Usitatus est ἔ μοι ἀρίστῃ.

vf. 355. Ἦγε ἀνδρῶν] Non quidem abundat praepositio, sed tamen potest deesse manente eodem sensu, quod patet ex hoc exemplo: τὸτο γὰρ κατὰ θεῶν ἴσως παρῶν καὶ ἔ περὶ ἡμῶν, in Vespis vf. 1016. Vide quae notavi ad Ranas vf. 530. Alius etiam est usus hujus particulae cum genitivo constructae, de quo vide quae ad Vespas notavi vf. 644.

ΧΡ. Πῶς δ' ἔδεν ὑγίης; ΒΛ. Εἴ τι κεκλοφῶς, νῆ Δία,
Ἐκείθεν ἦκεις, δεξιέλιον ἢ ἄρυστιον,

Παρά τῷ θεῷ κἀπειτ' ἴσως σοι μεταμέλει.

ΧΡ. Ἄπολλον Ἄποτροπάει· μὰ Δί, ἐγὼ μὲν εἶ.

360 ΒΛ. Παῦσαι Φλυαρῶν, ὦ γὰρ· οἶδα γὰρ σαφῶς.

ΧΡ. Σὺ μηδὲν εἰς ἔμ' ἑπιπόδι τοῖστο. ΒΛ. Φεῦ,

Ὡς ἔδεν ἀτεχνῶς ὑγίης ὅστιν ἔδενός·

Ἄλλ' εἰσὶ τῷ κέρθους ἅπαντες ἥτιοτες.

ΧΡ. Οὗτοι μὰ τὴν Δήμητ' ὑγαίνειν μοι δοκεῖς.

365 ΒΛ. Ὡς πολὺ μεθέτηχ', ὅν περὶ εἶχε, τρέπτων.

ΧΡ. Μελαγχολᾶς, ὦ ἄθροπε, νῆ τ' ἔρατόν.

ΒΛ. Ἄλλ' εἰδὲ τὸ βλέμμα αὐτὸ καὶ χόρον ἔχει·

Ἄλλ' ἐστὶν ἐπίδηλόν τι πεπανεργικότι.

ΧΡ. Σὺ μὲν οἶδ', ὃ κρᾶζεις· ὡς ἐμῷ τι κεκλοφότης,

370 Ζητεῖς μεταλαβεῖν. ΒΛ. Μεταλαβεῖν ζητῶ; τί;

ΧΡ. Τό, δ' ἐστὶν ἐ τοῖστον, ἀλλ' ἐτέρως ἔχον.

ΒΛ. Μῶν εἰ κεκλοφας, ἀλλ' ἤσπαχας; ΧΡ. Κακοδαμοῦας.

ΒΛ. Ἄλλ' εἰδεμὲν ἀπετέρηχας γ' εἰδένα;

ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'. ΒΛ. Ὡς Ἡεράκλεις· Φέρε, ποῖ τις αἶ

375 Τράποιτο; τὰ ληθῆς γὰρ ὅσα ἐθέλεις Φεάσαι.

ΧΡ. Κατηγερεῖς γὰρ, ὅτιν μαθεῖν τὸ φεῖν γὰρ με.

ΒΛ. Ὡς ταῖν' ἐγὼ σοι τῆτ' ἀπὸ σμικρῶ πάντων

Ἐθέλω ἀφ' ἀράξαι, ὅτιν πυθέσθαι τὴν πόλιν,

Τὸ σὸμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων.

380 ΧΡ. Καὶ μεμὲν φίλον γ' ἀν μοι δοκῆς, νῆ τε θεῖς,

Τρεῖς μνάς ἀναλώσας γε λογίσαμαι δώδεκα.

ΒΛ. Ὅρῳ πιν' ὅτι τῷ βήματι καθεδέμενον,

Ἰχε-

vf. 358. Παρά τῷ θεῷ] Delphis in templo Apollinis erant plurima donaria, quae furtificas & sacrilegas manus allicere poterant. Ante Herodoti adhuc tempora incredibiles opes illic fuerunt, ut patet ex ejus Libro I. hinc Timo apud Lucianum: ὦ Μίδα καὶ Κροῖσι καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα.

vf. 359. Ἄποτροπάει] Apollo vocatur ἀποτροπάει in Oraculo Dodonaeo apud Demosth. contra Midiam: ἀπολλωνι ἀποτροπάει βῆν θύσσει Ἀπόλλινι ἀοτρυνκῶτι μαδιανδῶν βοσῶν. Noster infra vf. 855. In Vespis vf. 161. & alibi.

vf. 363. Κέρθους ἥτιοτες] Idem dicit, sed ex contrario, Euripides in Danaῖ vf. 85. κείων γὰρ εἰς Χερμαίων πύου ἀνὴρ· pecuniae cupiditatem qui vincat homo est nullus. est autem elegans phrasis: εἰσὶ τῷ κέρθους ἅπαντες ἥτιοτες. ut in Nubibus vf. 1080. ἥτιον ἔρωτος ἐστὶν succumbit amori.

vf. 365. Μεθέτηχ'] pro μεθέτηκε τ' τρέπτων, ἕς πρότερον εἶχε. In Vespis vf. 1448. οἱ μετίστη ξυρίαι τρέπτων.

vid. ib. vf. 755. In Equitibus vf. 396. καὶ μεθέτηκε τῷ χερμαίῳ τὴν παρεκλήσῃ. Ubi vide quae notavi.

vf. 369. Οἶδ' ὃ κρᾶζεις] Scio quid garrias. In Lyfistrate vf. 508. τὸτο μὲν, ὃ γράφω, σαυτῆ κρᾶζαι. Proprie est cornicum κρᾶζειν crocitate in Avibus vf. 23.

vf. 371. Τὸ, δ', ἐστὶν] Omnes quas vidi Edd. τὸ δ' ἐστὶν minus recte. Est autem τὸ pro τῷ, ut saepe.

vf. 372. Οὐ κέκλοφας] Plautus Epidico I. 1. vf. 10. Th. Minus jam furtificus sum atque antabas. Ep. Quid ita? Th. Rapio propalam.

Ibid. Κακοδαμοῦας] Hoc Aeschylus disjunctim expressit in Choephoris vf. 564. δαιμονὸν δῆμῳ κακοῖς, intemperie domus exagitatum. Et paullo aliter in Septemthebana vf. 1009. δαιμονωνῆς ἐν ἀτα, intemperie exagitati. Ubi Scholia: μαινόμενοι, ἀλόγως ἐμωῶντες κατ' ἀλλήλων, furientes, caeco impetu inter se concurrentes. Nisi forte κακοδαμοῦαν est verbum desiderii, ut, cupis esse miser,

- CHR. Quomodo nihil boni. BL. Si nimirum aliquid furatus
Inde venis, aut argentum aut aurum
Ab Apolline: & nunc forte facti te poenitet.
CHR. Proh averrunce Apollo! haud ego quidem. Jovem testificor.
360 BL. Define nugari, ô bone: novi enim clare.
CHR. Noli tu quicquam tale de me suspicari. BL. Heu!
Quam nihil omnino fani est apud quenquam,
Verum omnes ad unum serviunt lucro.
CHR. Profecto *tu homo* haud fanus mihi videris.
365 BL. Quam multum recessit à pristinis moribus!
CHR. Mi homo, te certe atra bilis agitat.
BL. At neque vultu est fatis composito & quieto,
Sed & is indicio est eum aliquid mali perpetrasse.
CHR. Tu quidem quid garrias novi. nempe quasi ego aliquid furatus fuerim.
370 Cupis particeps fieri. BL. Egone particeps fieri cupio? cujusce rei?
CHR. Haec res non est ejusmodi, sed aliter sese habet.
BL. Num tu non furatus es, verum rapuisti. CHR. Larvae te ac intempe-
riae agitant.
BL. At vero nec privasti quenquam?
CHR. Non certe ego. BL. ô Hercules! age quonam igitur quis.
375 Se vertat? nam verum non vis fateri.
CHR. Accusas priusquam rem cognoveris.
BL. O amice! ego tibi haec exiguo admodum sumtu
Volo curare ut recte sint, priusquam audiant ista cives,
Os Oratorum nummis obturans.
380 CHR. Et quidem amicus *esses scilicet*, si certe mihi videare
Tribus forte minis *ad corrumpendos Oratores* impensis, computare duodecim.
BL. Video quendam qui ad tribunal fedebit,

Et

ser: ἀγαθὸν ἔσται εἰδὲν ἐπιθυμῶν παθεῖν in Vespis vf. 1131. Sic φωνῶν apud Sophoclem in Philoctete vf. 1205. quod Scholiastes ibi exponit per θανατοῦσαν & θανάτου ἐπιθυμῶν. Vid. ad Nubes vf. 183.

vf. 377. Ἀπὸ μικρῶν] Aeschylus in Choëphoris vf. 260. ἀπὸ μικρῶν δ' ἂν ἀριστεὶς μίχραν δόμον δοκῶντα ἀδύ-
τα νῦν πεπρωκένων. Iovi momento poteris altam extollere do-
mum nostram, quae nunc plano videtur cecidisse. Scholia: ἀπὸ μικρῶν ἀλλῶς. Noster in Equitibus vf. 784. ὡς ἀπὸ
μικρῶν ἴσως ἀλλῶ θρασυμάλλων γυμνάσαι.

vf. 379. Τὸ εἶμα ἐπίθεσας] Rhetores non tantum lin-
guam, sed & silentium venale habebant: nota est ἀγ-
γορεύουσα Demosthenis. Noster in Pace vf. 644. Χρυσία
τὴν πάντα ποιούντων ἰδὲν τὸ εἶμα. Theophrastus Simo-
cata Epist. 17. ἢ λαμῶν τοῖς ἄλλοις τῆ ἀνομιᾶς ἐπιθε-
σει, Leucippi quitur donis obturavit. In Equitibus vf. 435.
sum Cleon dixisset Isiciarium decem. talenta habere

male parata; iste inquit: τὶ δῦτα, βέλτ' ἢ παραύτων ἢ
λαβὼν σιωπῶν;

vf. 381. Τρεῖς μῖνας] Si pro me tres minas impende-
ris Rhetoribus, duodecim autem à me repetieris; ami-
cus scilicet eris mihi. Ironice.

vf. 382. Ὁρῶ τινα.] Video quendam nempe istum Chre-
mylum. Dicit autem se animo praevidere Chremylum
sacrilegii reum supplicem fore iudicibus, ne condem-
neretur. Sic etiam in Achamenibus Lamachus in splen-
dente Clypeo, tanquam in speculo, dicit se senem vide-
re, qui reus sit futurus desertae militiae, & intelligit
illum, qui ibi aderat, pacis amantem Dicaeopolin vf.
1158. ἰσπερὶ γίγνεται δικίας φευξόμενον. Sic in Ranis vf.
554. Indefinitum τὴν ad certam & definitam personam
refertur: κακὸν ἂν τινί, malum imminet alicui nempe Bac-
cho, qui ibi aderat, & vf. 613. ἂν τινί κακὸν nempe Xanthiae,
quem quasi digito ostendebat. Vid. ib. vf. 635. & 671.

- Ἰκετῆλαι ἔχοντα, μὲν τὰ παῖδιον,
 Καὶ τὸ γυναικός· κ' εἰ δούσονται ἀντικρυς
 385 τῶν Ἡρακλειδῶν ἐδ' ὀπιῶν, τὸ Παμφίλου.
 ΧΡ. Οὐκ, ὦ κεκόδοιμον, ἀλλὰ τὴν ληστὴν μόνον
 Ἐγωγε, καὶ τὴν δεξιὴν καὶ σόφροναν
 Ἀπαρτὴ πλετῆσαι ποιήσω. ΒΛ. Τὶ σὺ λέγεις;
 Οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; ΧΡ. Οἴμοι τὸ κακῶν,
 390 Ἀπολείς. ΒΛ. Σὺ μὲν ἐν σταυτῶν, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
 ΧΡ. Οὐ δῆτ'· ἐπεὶ τὸ Πλεῖτον, ὦ μόχθηρε σὺ,
 Ἐγώ. ΒΛ. Σὺ Πλεῖτον; ὁποῖον; ΧΡ. Αὐτὸν τὸ θεόν.
 ΒΛ. Καὶ πῶς ἔστιν; ΧΡ. Ἐνδόν. ΒΛ. Πῶς; ΧΡ. Παρ' ἐμοί. ΒΛ. Πα-
 ρὰ σοί; ΧΡ. Πάνυ.
 ΒΛ. Οὐκ ἐς κόρακας; Πλεῖτον ὡσαύτως σοί; ΧΡ. Νὴ τὴν θεῶν.
 395 ΒΛ. Λέγεις ἀληθῆ; ΧΡ. Φημί. ΒΛ. Πρὸς τὸ Ἐπίαι;
 ΧΡ. Νὴ τὸ Ποσειδῶν. ΒΛ. Τὸν θαλάσσιον λέγεις;
 ΧΡ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.
 ΒΛ. Εἴτ' εἰ ἀπαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τὴν Φίλβος;
 ΧΡ. Οὐκ ἔστι πῶ τὰ παράματ' οὐ τέτα. ΒΛ. Τί Φίβος;
 400 Οὐ τῶ μεταδέναι; ΧΡ. Μὰ Δία· δεῖ γὰρ ὄρωτα. ΒΛ. Τί;
 ΧΡ. Βλέψαι ποιῆσαι γὰρ. ΒΛ. Τίνα βλέψαι; Φράσον.
 ΧΡ. Τὸν Πλεῖτον, ὡς περ τοῦ ἕτερον, ἐνὶ γὰρ τῶ πρόπῳ.
 ΒΛ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστὶ; ΧΡ. Νὴ τὸ ἕρανον.
 ΒΛ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὡς ἐμὸν ἦλθεν ἐδὲ πρόπιτε.
 405 ΧΡ. Ἄμ', ἦν θεοὶ θάλασσι, νῦν ἀφίξει.
 ΒΛ. Οὐκ ἐν ἰατρῶν εἰσαγαγεῖν ἐχρῆν πῶνα;
 ΧΡ. Τίς δῆτ' ἰατρὸς ἔστι νῦν οὐ τῆ πόλι;
 Οὔτε γὰρ ὁ μαδὸς ἐδὲν ἔστ', εἴτ' ἡ τέχνη.
 ΒΛ. Σκοπῶμεν. ΧΡ. Ἄμ' ὅσα ἔστιν. ΒΛ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
 410 ΧΡ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὅσα πάλαυ παρεσκυβαζόμεν

Ἐγώ

vf. 383. Ἰκετῆλαι] Erat olivae ramus, quem sup-
 plices praetendebant. Stautus ipsam etiam olivam sup-
 plicem vocat Lib. XII. Theb.

Ibid. Μετὰ τὰ παῖδιον] Solebant rei, ut iudicibus mi-
 sericordiam moverent, ad tribunal protrahere liberos
 suos lamentantes. Vid. in Vespis vf. 565. & 978.

vf. 385. Ἡρακλειδῶν] Heraclidae post Herculis ex-
 cessum extorres errabant, civitatibus, quas adirent,
 eos hospitio prohibentibus, metu Eurysthei, qui extir-
 pare hanc familiam volens, ne quis exoriretur inde
 ultor eorum, quae Hercules perpessus fuerat, quaque-
 verium mittebat legatos, pellentibus Heraclidas amici-
 tiam offerens, recipientibus bellum denuncians: isti
 Athenas etiam confugerant, & supplicum habitu atque
 ritu ad aram Jovis forensis ibi sederunt. Vid. Not. seq.

Ibid. Παμφίλου] Heraclidae Pamphili dicuntur esse
 opus, vel Pictoris, vel Tragicæ Poetae: si Poeta hic
 intelligitur, fecit ille ejusdem nominis drama cum Eu-
 ripide, cujus hodie extat tragoedia Heraclidae; si au-
 tem Pictor, videtur is in Poecila, aut alibi hanc hi-
 storiam pinxisse, ut Micon bellum Amazonium, teste
 Aristophane in Lystrata vf. 682. quem locum addu-
 cam, quia & hic in Picto videtur potius picturam in-
 telligere, ut in Lystrata: τὰς δὲ Ἀμαζόνων σκίπη, ὡς
 Μικὸν ἐγραφεῖν ἐπ' ἰστανι μαχομένης. Similiter in Achar-
 nensibus vf. 990. respicit ad tabulam quandam pictam,
 ubi inerat Amor sive Cupido depictus: πῶς αἰ ἐμὸ καὶ
 σὲ τίς ἔως συναγάγοι λαβὼν ἄσπερ ὁ γεγραμμένον.

vf. 386. Τὴν ληστὴν] Si enim, ut ais, furatus suis-
 sem; improbus essem; si autem improbus essem, nihil
 darcem

- Et supplex olivae ramum protendet, cum liberis
 Et uxore; qui prorsus non differet
 385 Quicquam ab Heraclidis Pamphili.
 CHR. Haud, ô infane, *ita est, sed probus sum*, probosque solos
 Ego & elegantes & modestos
 Mox divites reddam. BL. Quid tu ais?
 Adeone multa furatus es? CHR. Vah! tu istis malis commemorandis
 390 Enecas me. BL. Tu quidem te ipsum, ut mihi videre, *perdis, qui ea patraſti*.
 CHR. Non equidem; quoniam Plutum, ô improbe,
 Habeo. BL. Tu Plutum? quemnam? CHR. ipsum Deum.
 BL. Et ubinam est? CHR. Intus. BL. Ubi? CHR. Apud me. BL. Apud te?
 CHR. Omnino.
 BL. Quid? malum, Plutusne apud te est? CHR. Per Deos juro.
 395 BL. Verane dicis? CHR. Aio. BL. Per Vestam obsecro!
 CHR. Testor Neptunum. BL. Marinum illum dicis?
 CHR. Si est alius aliquis Neptunus, illum alium.
 BL. Itaque nonne etiam ad nos amicos tuos eum transmittes?
 CHR. Res nondum eo rediit. BL. Quid ais?
 400 An non *eo rediit res, ut nos participes facias*? CHR. Non certe: oportet
 prius. BL. Quid?
 CHR. Curare nos ut ille videat. BL. Quisnam videat? dic mihi.
 CHR. Plutus, & quidem ut antehac, quovis pacto.
 BL. Estne autem vere caecus? CHR. Coelum testor.
 BL. Non sine causa ergo ad me nunquam venit.
 405 CHR. At jam porro veniet, si Dii voluerint.
 BL. Annon medicum oportet introducere aliquem?
 CHR. Quis vero medicus est nunc in urbe?
 Nam & merces nihili est, & ars.
 BL. Videamus *an sit aliquis*? CHR. At non est. BL. Neque mihi videtur.
 410 CHR. Non certe. Verum, quod dudum parabam

Ego,

darem probis hominibus; nunc autem quia probis hominibus dare constitui, patet me probum esse: si autem sum probus, furatus non sum.

vf. 394. Οὐκ ἐς κέρως;] Subauditur verbum aliquod. Alciphron I. Epistola 17. ἐκ ἐς κέρως φθαρσέλας; Nonne in malam rem successeris? idem est quod ἐς ὄλεθρον. Sophocles Oedipo Tyranno vf. 1136. ἐκ εἰς ὄλεθρον; ἢ σιωπίας ἔση; Eufisne hinc in malam rem; non tacebis; Vide in Ranis vf. 614. Infra vf. 782.

vf. 395. Τὸν θαλάσσιον λέγεις;] Hic non satis apparet, cur Blespidemus scire cupiat, utrum Chremylus per Neptunum θαλάσσιον iuraverit, an vero per Neptunum alio nomine vocatum; in Nubibus autem vf. 82. perſicuum est, cur Strepsiades notit Phidomidem filium

iurare per Neptunum ἰαπτιον· nam dicit: ἔπερ γὰρ ὁ θεὸς διπλῆς μοι ἦ κακῶν. Nisi forte propterea id rogavit, quia, si constet eum per θαλάσσιον iurasse, concludi possit, Plutum sive Opes illas fuisse mari advectas. Neptunus autem θαλάσσιος in Lyſistrata vf. 406. dicitur ἀλιεύς in Thesmophoriazasis vf. 329. πόντιος. Aliud etiam habet Neptunus cognomen, nempe Ἀσφαλειός in Acharnensibus vf. 682.

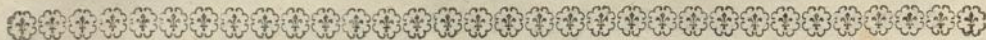
vf. 399. Οὐκ ἴσι παῖ] In Equitibus vf. 833. paullo aliter: ἐκ, ἃ ἡγετοὶ ταύτ' ἐσὶ πα πάντη.

Ibid. Ἐν πέτρῃ] Sophocles in Antigona vf. 39. εἰ πέτρῃ ἐν πέτρῃ· si haec ita sunt: si hoc in loco res est.

vf. 402. Ἐν τῷ πρῶτῳ] aliquo modo. Idem est μὴ γὰρ πύργῳ in Theſm. vf. 437.

E

Ἐγὼ, κατακλιθεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶν,
 Κρέσσον ἔστι. ΒΛ. Πολὺ μὲν ἐν, νῆ τὸς θεός.
 Μὴ νῦν ἀφάτεσθ'· ἀλλ' ἀνυε πρῶτον ἐν γέ π.
 ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΛ. Σπευδέ νῦν. ΧΡ. Τῆτ' αὐτὸ δρῶ.



ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

- 415 Ὡς θεσμὸν ἔργον, καίνόσιον, ἢ ᾠδόνομον
 Τολμᾶντε δρᾶν ἀνθρώπων κακοδάμονε.
 Ποὶ ποί; τί φέρεται; εἴ μενείτον; ΧΡ. Ἡράκλεις.
 ΠΕΝ. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κεκῆς κεκῶς·
 Τόλμημα γὰρ τολμᾶτον οὐκ ἀναχετόν,
 420 Ἄλλ' οἷον εἰδὲς ἄλλ' ἐδεδώποτε,
 Οὔτε θεός, εἴτ' ἀνθρώπων· ὅτ' ἀπολάλατον.
 ΧΡ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχερὰ μὲν γὰρ εἶναι μοι δοκεῖς.
 ΒΛ. Ἴσως Ἑρινός ἐστιν ἐκ τραγωδίας·
 Βλέπε γὰρ τοι μακρὸν πὶ ἢ τραγωδικόν.
 425 ΧΡ. Ἄλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δάδας. ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσει.
 ΠΕΝ. Οἴεσθε δ' εἶναι τίνα με; ΧΡ. Πανδοκῦττειαν,
 Ἡ λεκιδόπαλιν. εἴ γὰρ ἀν' τσοστωνί
 Ἐπέχεσθε ἡμῖν, εἰδὲν ἡδικημένη.
 ΠΕΝ. Ἀληθές; εἴ γὰρ δεινότατα δεδράχασιν,
 430 Ζητῶντες ἐκ πάσης με χάρας ἐμβαλεῖν;

ΧΡ.

vf. 411. Εἰς Ἀσκληπιῶν] Similiter in Vespis vf. 122. διέπλευσεν εἰς Ἀργίνα· εἴτα συλλαβῶν νόστος, κατέκλι-
 τον αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶν.

vf. 415. Ὡς θεσμὸν ἔργον] Aelianus Epist. 15. τάχα
 περὶ τῆς θεσμῶν δράσεως καὶ νενομιστοῦ ἔργον. Forte etiam
 aliquod calidum facies & juvenile facinus. ubi vide quae
 ego notavi, & quae ad Alciphronis Epistolam 37. Si-
 milis locus est Euripidis in Medea vf. 1123. ὃ δεινὸν
 ἔργον παρανομίας εἰργασμένη. O quae dirum facinus iniuste
 patrasisti. de voce θεσμῶν vide etiam notata ad Vespas
 vf. 922. Intervenit autem hic Persona Paupertatis, dum
 isti Senes proficisci parant ad Aesculapium cum Pluto:
 deinde oritur disputatio de paupertate, an ea sit con-
 ducibilis humanae societati; qua finita, quamvis Per-

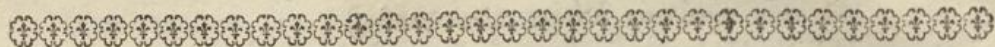
sona paupertatis praeclare pro se ipsa dixisset, tamen
 ejicitur; Plutus autem ad Aesculapium ducitur, unde
 mox redit videns.

vf. 419. Τόλμημα] In Ecclef. 106. Τόλμημα τολμᾶ-
 μεν. In Pace vf. 93. τόλμημα νέον παλαμωμένον.

vf. 422. Ὄχερ] Talem faciem tribuit Personae pau-
 pertatis, qualis solet esse pauperum & famelicorum. Sic
 pallida mors apud Horatium, quia mortui tales sunt.

Ib. Δοκεῖ] Non tantum videtur esse pallida, sed re-
 vera talis est. Interim tamen ita usurpant Graeci hoc
 verbum quandoque; ita Sophocles in Oedipo Tyranno
 vf. 410. εἰ δὲ μὴ δοκεῖς γέρον εἶναι, παθὲν ἔγνωσ' ἀν-
 οἴατος φρονεῖς. Nisi viderem te senem esse, cum tuo
 malo sentire quid affectes; nam ibi Oedipus non pu-
 tabat

Ego, ut collocemus eum in Aesculapii templum,
Illud optimum est. BL. Multo quidem certe, ita me Dii ament.
 Ne igitur cunctare; sed da operam ut perficias aliquid.
 CHR. Atqui jam vado. BL. Nunc festina. CHR. Hoc ipsum facio.



SCENA QUARTA.

Senarii Iambici.

PAUPERTAS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

- 415 **P**AUP. O qui facinus audax & impium, & nefarium
 Facere sustinetis homunculi miseri.
 Quo, quo? quid fugitis? nonne manebitis? CHR. ô Hercules.
 PAUP. Ego enim vos perdam malos male:
 Facinus enim audetis non tolerabile;
 420 Sed quale nemo alius unquam *est ausus*
 Neque Deus, neque homo; adeoque periistis.
 CHR. Tu vero quaenam es mulier? Pallida namque mihi videris esse.
 BL. Fortasse Erynnis est ex tragoedia.
 Et quidem vultum prae se fert furibundum & tragicum.
 425 CHR. At vero faces non habet. BL. Igitur plorabit *mox*.
 PAUP. Quam vero putatis me esse? CHR. Cauponam,
 Aut ovorum venditricem: non enim tanto
 Clamore nos adorta fuisses, cum nulla injuria à nobis sis affecta.
 PAUP. Siccine autem? annon vero gravissima perpetrastis,
 430 Qui me cogitatis ex omnibus locis ejicere?

Ita-

tabat senem esse Tiresiam cum quo loquebatur, sed sciebat.

vl. 423. Ἐρινυὶς ἐκ τραγωδίας] Respicit ad Aeschylii Eumenides; nam ibi introducitur Chorus quinquaginta Furiarum; quarum aspectus tam terribilis fuit, ut infantes animo desicerent, & gravidæ abortum paterentur, ut est apud illum, qui vitam Aeschylii scripsit; unde Julius Pollux Lib. IV. cap. 15. scribit, lege lata, ab illo tempore Chorum Tragicum esse ad minorem numerum redactum. Hunc locum Pollucis citaverat etiam Stanleyus ad vitam Aeschylii. Conjicit autem Blepsidemus Paupertatem esse Tragicam Furiam, ex lurido, terro, & terribili ejus aspectu.

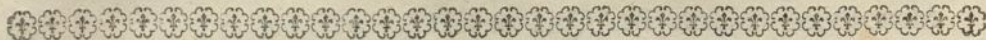
vl. 425. δάδας] Furiae, *auram cruentis manibus am-*

plexae facem, ut loquitur Seneca, gerebant, πυρίδα πτο λαμπάδι περβόμναι, *accensa lampade gaudentes*, ut est apud Aeschylum in Eum. vl. 1044. Paupertas ergo non est Erinys, cum non habeat tacdam: nec timendam itaque putat esse, sed male multandam dicit.

vl. 429. Ἄλλοθεν;] Ita omnes pristinæ, recte. nuper Ἄλλοθεν. sine interrogatione.

vl. 431. Βάραθρον] *Locus profundissimus*. Athenienses in fossam quandam ipsi Βάραθρον dictam injiciebant maleficos, ut Lacedaemonii in puteum; illuc ab utrisque Darii legati fuerunt conjecti, cum venissent ad petendam aquam & terram. Herodotus in Polymnia: εἰ μὲν αὐτῶν τὰς διττένας ἐς τὸ βάραθρον, οἷον, ἐς ἑτέρας ἰμεθαλίνας, ἐκίλειον γὰρ τε καὶ ὄδωσ ἐν περὶ τῶν φέρειν παρά βαρ.

Ἐγὼ, κατακλιθεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶν,
 Κρέσσον ἔστι. ΒΛ. Πολὺ μὲν ἐν, νῆ τὸς θεός.
 Μὴ νῦν ἀφάτεσθ'· ἀλλ' ἀνυε φράσων ἐν γέ π.
 ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΛ. Σπευδέ νῦν. ΧΡ. Τῆτ' αὐτὸ δρῶ.



ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

- 415 ⁵ Ω θερμὸν ἔργον, καίνόσιον, ἢ ᾠθένομον
 Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρώπων κακοδάμονε.
 Ποὶ ποί; πὶ φέγγετον; εἴ μενείτον; ΧΡ. Ἡράκλειε.
 ΠΕΝ. Ἐγὼ γ' ὑμᾶς ἐξολῶ κεκῆς κεκῶς·
 Τόλμημα γ' τολμᾶτον ὄσα ἀναχετόν,
 420 Ἄλλ' οἷον εἶδεις ἄλλ' εἰδεπόποτε,
 Οὔτε θεός, εἴτ' ἀνθρώπων· ὅτ' ἀπολάλατον.
 ΧΡ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχερὰ μὲν γ' εἶνά μοι δοκεῖς.
 ΒΛ. Ἴσως Ἑρινός ἐστιν ἐκ τραγῳδίας·
 Βλέπε γέ τοι μακρὸν πὶ ἢ τραγῳδικόν.
 425 ΧΡ. Ἄλλ' ὄσα ἔχει γ' δάδας. ΒΛ. Οὐκοῦ κλαύσει.
 ΠΕΝ. Οἴεσθε δ' εἶναι τίνα με; ΧΡ. Πανδοκῦττειαν,
 Ἡ λεκιδόπαλιν. εἴ γ' ἀν τσοστωνί
 Ἐπέχεγες ἡμῖν, εἰδὲν ἠδικημένη.
 ΠΕΝ. Ἀληθές; εἴ γ' δεινότατα δεδράχασον,
 430 Ζητῶντες ἐκ πάσης με χάρας ἐμβαλεῖν;

ΧΡ.

vf. 411. Εἰς Ἀσκληπιῶν] Similiter in Vespis vf. 122. διέπλευσεν εἰς Ἀργίνα· εἴτα συλλαβῶν νόστος, κατέκλι-
 τον αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶν.

vf. 415. Ω θερμὸν ἔργον] Aelianus Epist. 15. τάχα
 περὶ τῆς θερμῶν δρᾶσεως καὶ νενομιστοῦ ἔργον· Forte etiam
 aliquod calidum facies & juvenile facinus. ubi vide quae
 ego notavi, & quae ad Alciphronis Epistolam 37. Si-
 milis locus est Euripidis in Medea vf. 1123. ὃ δεινὸν
 ἔργον παρανομίας εἰργασμένη· O quae dirum facinus iniuste
 patrasisti. de voce θερμῶς vide etiam notata ad Vespas
 vf. 922. Interventit autem hic Persona Paupertatis, dum
 isti Senes proficisci parant ad Aesculapium cum Pluto:
 deinde oritur disputatio de paupertate, an ea sit con-
 ducibilis humanae societati; qua finita, quamvis Per-

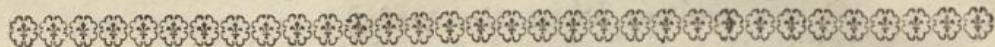
sona paupertatis praeclare pro se ipsa dixisset, tamen
 ejicitur; Plutus autem ad Aesculapium ducitur, unde
 mox redit videns.

vf. 419. Τόλμημα] In Ecclef. 106. Τόλμημα τολμῶ-
 μεν. In Pace vf. 93. τόλμημα νέον παλαμισμένον.

vf. 422. ὠχερὰ] Talem faciem tribuit Personae pau-
 pertatis, qualis solet esse pauperum & famelicorum. Sic
 pallida mors apud Horatium, quia mortui tales sunt.

Ib. δοκεῖς] Non tantum videtur esse pallida, sed re-
 vera talis est. Interim tamen ita usurpant Graeci hoc
 verbum quandoque; ita Sophocles in Oedipo Tyranno
 vf. 410. εἰ δὲ μὴ δοκεῖς γέρον εἶναι, παθὲν ἔγνωσ' ἀν-
 οἴατος φρονεῖς· Nisi viderem te senem esse, cum tuo
 malo sentire quid affectes; nam ibi Oedipus non pu-
 tabat

Ego, ut collocemus eum in Aesculapii templum,
Illud optimum est. BL. Multo quidem certe, ita me Dii ament.
 Ne igitur cunctare; sed da operam ut perficias aliquid.
 CHR. Atqui jam vado. BL. Nunc festina. CHR. Hoc ipsum facio.



SCENA QUARTA.

Senarii Iambici.

PAUPERTAS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

- 415 **P**AUP. O qui facinus audax & impium, & nefarium
 Facere sustinetis homunculi miseri.
 Quo, quo? quid fugitis? nonne manebitis? CHR. ô Hercules.
 PAUP. Ego enim vos perdam malos male:
 Facinus enim audetis non tolerabile;
 420 Sed quale nemo alius unquam *est ausus*
 Neque Deus, neque homo; adeoque periistis.
 CHR. Tu vero quaenam es mulier? Pallida namque mihi videris esse.
 BL. Fortasse Erynnis est ex tragoedia.
 Et quidem vultum prae se fert furibundum & tragicum.
 425 CHR. At vero faces non habet. BL. Igitur plorabit *mox*.
 PAUP. Quam vero putatis me esse? CHR. Cauponam,
 Aut ovorum venditricem: non enim tanto
 Clamore nos adorta fuisses, cum nulla injuria à nobis sis affecta.
 PAUP. Siccine autem? annon vero gravissima perpetrastis,
 430 Qui me cogitatis ex omnibus locis ejicere?

Ita-

tabat senem esse Tiresiam cum quo loquebatur, sed sciebat.

vl. 423. Ἐρινυὶ ἐκ τραγωδίας] Respicit ad Aeschylī Eumenides; nam ibi introducitur Chorus quinquaginta Furiarum; quarum aspectus tam terribilis fuit, ut infantes animo desicerent, & gravidæ abortum paterentur, ut est apud illum, qui vitam Aeschylī scripsit; unde Julius Pollux Lib. IV. cap. 15. scribit, lege lata, ab illo tempore Chorum Tragicum esse ad minorem numerum redactum. Hunc locum Pollucis citaverat etiam Stanlejus ad vitam Aeschylī. Conjicit autem Blepsidemus Paupertatem esse Tragicam Furiam, ex lurido, terro, & terribili ejus aspectu.

vl. 425. δάδας] Furiæ, *auram cruentis manibus am-*

plexæ facem, ut loquitur Seneca, gerebant, πυρὶ δάπτει λαμπάδι περθεύωναι, *accensa lampade gaudentes*, ut est apud Aeschylum in Eum. vl. 1044. Paupertas ergo non est Erinys, cum non habeat tacdam: nec timendam itaque putat esse, sed male multandam dicit.

vl. 429. Ἄλλοθεν;] Ita omnes pristinæ, recte, nuper Ἄλλοθεν. sine interrogatione.

vl. 431. Βάραθρον] *Locus profundissimus*. Athenienses in fossam quandam ipsi Βάραθρον dictam injiciebant maleficos, ut Lacedæmonii in puteum; illuc ab utrisque Darii legati fuerunt conjecti, cum venissent ad petendam aquam & terram. Herodotus in Polymnia: *εἰ μὲν αὐτῶν τὰς διττένας ἐς τὸ βάραθρον, οἷον, ἐς ἑτέρας ἰμεθαλίνας, ἐκίλειον γὰρ τὴν καὶ ὄδω ἐν περὶ τῶν φέρειν παρά*

- ΧΡ. Οὐκ ἔνι ὑπόλοιπόν σοι τὸ Βάραθρον γίνεθ'.
- Ἄλλ' ἢ πῆς εἶ, λέγειν ἐχρῆν σ' αἰπίκα μάλα.
- ΠΕΝ. Ἡ σφῶ ποιήσω τήμερον δῶνα δίκην,
Ἄνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον εἰθένο' ἀφανίσαι.
- 435 ΒΛ. Ἄρ' ἐπὶν ἡ καπιλῖς, ἡ κ' ἤ γειτόνων,
(Ἡ ταῖς κοτύλαις αἰεί με ἀγαλυμαίνεθ');
ΠΕΝ. Πενία μὲ ἐν, ἡ σφῶν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.
ΒΛ. Ἄναξ Ἄπολλον, καὶ θεοί· ποῖ πῆς φύγοι;
ΧΡ. Οὐτῶ, τί δράς; ὦ δειλότατον σὺ θερίον,
440 Οὐ φραμδρεῖς; ΒΛ. Ἦκιστα πάντων. ΧΡ. Οὐ μινεῖς;
Ἄλλ' ἄνδρε δύο γυναικῶ φθύζον μίαν;
ΒΛ. Πενία γὰρ ἔστιν, ὦ πῆτηρ· ἦς ἐδαμῶ
Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέτερον.
ΧΡ. Στήθ', ἀνπολῶ σε, σῆθι. ΒΛ. Μὰ Δι' ἐγὼ μὲ ἔ.
445 ΧΡ. Καὶ μὲν λέγω, δεινότατον ἔργον φραπολὺ
Ἐργῶν ἀπάντων ἐργασόμεθ', εἰ τ' θεῶν
Ἐρημον ἄπολιπόντε πι φθιζέμεθα,
Τιωδὶ δεδιότε, μηδὲ φραμαχέμεθα.
ΒΛ. Ποίοισιν ὄπλοισι, ἡ δυνάμει πεποιθότες;
450 Ποῖον γὰρ εἶ φραρα, ποῖαν ἀσπίδα
Οὐκ εἰέχοντι τίθησιν ἡ μαρωτάτη;
ΧΡ. Θάρρη. μόνῳ γὰρ ἔτ' οἶδ' ὁ θεός, ἔπι
Τροπαῖον ἀιαθήσαιτο τῆ ταύτης τροπῶν.
ΠΕΝ. Γρίζειν δὲ καὶ πολυῶτον, ὦ καθάρεματε,
455 Ἐπ' αὐτοφῶρω δεινὰ δρώντ' εἰλημηθῶ;
ΧΡ. Σὺ δ', ὦ κάκιστ' ἀπλημελή, τί λοιδορεῖ
Ἡμῶν φροσελθῶσ', ἐδ' ὅπῃν ἀδικημελή;

ΠΕΝ.

ρασιλία. Quorum illi eos, qui haec petebant, in barathrum, isti in puteum injicientes, jubebant terram & aquam inde ferre ad regem. Ubi notandus est Eustathii error, qui scribit hoc passos esse Xerxis legatos. Aristophanes barathri mentionem facit infra vf. 1110. In Nubibus vf. 1452. in Ranis vf. 576. in Equitibus vf. 1356. Apud Theoph. Simocatam Epist. 64. ibi πρὸς βάραθρον idem est quod eis ὄλεθρον.

vf. 435. Ἐκ τῆ γειτόνων] Nicofratus apud Athenaeum Lib. XV. p. 700. ὁ κάππῳ γὰρ οὐκ ἔστι γειτόνων ἀντ' οἶνον, ἀντ' ἑλαῖον ἀποδῶτα τι, ἀντ' ἔστι ἀπίπεμψ' ὁ καπῆταθ' δὲς ὕδαρ. Caupo iste ex vicinia, sive vinum, sive oleum vendat alicui, sive acetum; aquam dans, dimittere solet emtorem, execrabilis ille. Plinius Alciphron Epist. 2. Libri II. ἐκ γειτόνων οἰκῶσαν. ad quem locum vide quae notavi.

vf. 436. Ταῖς κοτύλαις] In Thefm. vf. 354. καὶ τις κάππῳ ἢ καπιλῖς τὴ χροσ ἢ τῆ κοτυλῶν τὸ νόμισμα διαλυμαίνετα· tum si quis cora, aut si quas cora congiū aut

cotularum receptam lege mensuram adulterat. in Ranis vf. 59. ἡμερὸς με διαλυμαίνετα. desiderium me macerat.

vf. 437. Ξυνοικῶ] Sic fere Alciphron Lib. I. Epist. 20. δέιντε παρατριπὸν τ' ἀδικῶ ταύτης τύχης, καὶ μὴ πῆς μὲν δινικεῖ φυλάττετε ἔπιτοχια, πῆς δὲ τῶ λιμῶ συνοικίζετε. avertite hanc iniquam sortem, nec alios perpetuae felicitati reservate, alios autem fami date in contubernium. (Potest etiam esse metaphora a conjugio. Glossae: συνοικῶ, ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. conjux. ibidem: συνοικίζω, marito. Ibidem tamen etiam: συνοικῶ, ὁ ἄμα εἰκῶν, cohabitator) Apud eundem Alciphronem Lib. I. Ep. 8. μένειν δὲ πνία συζῶντα χαλεπὸν καὶ εἰ φορητόν. manere autem & cum paupertate vitam degere, grave est & non tolerabile. Licebit etiam dicere: μετὰ πνίας συνοικῶ. vide Nostrum infra vf. 504.

vf. 438. Ποῖ τις φύγοι;] Euripides in Oreste vf. 581. ποῖ τις ἐν ἔτ' ἀν φύγοι;

vf. 439. Οὐτῶ, τί δράς;] In Equitibus vf. 240. ἔτῶ, τί φεύγει; ἢ μινεῖς;

Ibid.

CHR. Itaque Barathrum tibi reliquum fit.
Sed quaenam sis, dicendum tibi est cito admodum.

PAUP. *Ego sum*, quae efficiam hodie, ut vos detis poenas
Pro eo quod me quaeritis hinc penitus exstirpare.

435 BL. Numquid est caupona ista ex vicinia,
Quae mensuris suis semper mihi imponit?

PAUP. Paupertas ego quidem sum, quae vobiscum habito à multis annis.

BL. O praepotens Apollo, Diique! quo quis fugiat?

CHR. Heus tu quid agis? o timidissimum animal!

440 Annon manebis? BL. Minime omnium. CHR. Non manebis?
Sed viri duo mulierem fugimus unam?

BL. Paupertas enim est, ô miser, qua nusquam
Ullum natum est animal pestilentius.

CHR. Sta obsecro, sta. BL. Non ego certe.

445 CHR. At ego tibi dico. Facinus multo pessimum
Omnium facinorum patramus, si Deum
Solum relinquentes aliquorsum fugerimus,
Hanc metuentes; neque depugnauerimus.

BL. Quibus armis aut qua potentia freti?

450 Quam enim lorica, quem clypeum
Haec impurissima pignori non opponit?

CHR. Bono animo es. Scio ego solum hunc Deum
Facile hanc profligaturum.

PAUP. Etiamne vero hiscere audetis, o piacula,

455 Cum manifeste in facinore pessimo deprehensi sitis?

CHR. Tu, vero, perditissima, quid convitiis incessis
Nos, nec tantillum injuriae passa?

PAUP.

Ibid. Ἡ δειλότατον οὐ θνητῶν] Totidem literis in Avibus vs. 86.

vs. 443. Ἐξωλέσθη] perditius, profligatius, foedius nulum animal fieri potest. In Pace vs. 1073. ἐξάλυε ἀπόλοιτο pessimo percas.

vs. 449. Πιστοιότατες;] Ita omnes Edd. pristinae; non πιστοιότατες;

vs. 451. Ἐνέχυρον τίθισι] Pignori ponit. In Ecclef. vs. 751. ἔπ' ὅ, τί τὰ σκευήματα ταῦτα θέλωτα; πρότερον μεταποιήσομαι] ἐξενήνοχος αὐτ', ἢ φέρετε ἐνέχυρα θύσων; Uno verbo ἐνεχυράζομαι in Nubibus vs. 240. τὰ χρύματα ἐνεχυράζομαι. Et alibi.

vs. 453. Τροπαίων] Solus iste Deus profligabit hujus mores i. e. ipsamque ita moratam, & victor tropaeum eriget. Euripides in Andromache vs. 762. ἀλλ' εἰς γὰρ τοῖσιν ἀνδρ' ἀποβλήσας μόνον, τροπαίων αὐτῶν εἴσομαι πρόσθεν τοῦ αἵ. Sed in talem virum si tantum intuear, tropaeum erigam de ipso, quamvis senex. Phraisi autem hac uti Co-

mum in Thesmophoriazulis, jam notaverat Scholiastes ad hunc in Pluto locum, nempe vs. 707. Est & alius locus in Equitibus vs. 517. νίκας ἔσσει τροπαία.

Ibid. ἀνεσθαιτο] Quamvis apud Suidam legatur ἀνεσθαιτο, tamen contra editionum fidem nihil temere mutandum: Euripides in Phoenissis vs. 575. Τροπαία πῶς ἀνεσθαισε θηρίς; quomodo eriges tropaea pugnae? quae in re postea vs. 1209. utitur verbo ἐβιάσασθαι. Edd. à nobis collatae ἀνεσθαιτο non ἀνεσθαιτο.

Ibid. Τρόπων] Alludit ad vocem τροπαίων. talia multa sunt apud Nostrum & apud Plautum, ut: Poeni poenas sufferant in Cistellaria.

vs. 454. Γράζην τορμάτων] Haec de Cironis Haered. ἐκ ἐτόλμης γράζην τὸ παρὰ πᾶν ἔδην. Nihil umquam ausus est mutare. Noster in Vespiis vs. 748. σιγῆ κἀδὲν γράζην. Vide indicem. nam saepe occurrit.

456. Δοιδερί] Ita Aldina. Juntae autem & Farrei & Brubacii λοιδερίαι.

- ΠΕΝ. Οὐδὲν γ', ὃ πρὸς τῶν θεῶν, νομίζετον
 Ἄδικεῖν με, τὸ Πλεῖστον ποιεῖν πειρωμένω
 460 Βλέψαι παλιν; ΧΡ. Τί ἐν ἀδικημένῳ τῆτό σε,
 Εἰ πάντων ἀνθρώπων περιζομένῳ ἀγαθόν;
 ΠΕΝ. Τί δ' ἂν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξέλθοι; ΧΡ. Ὅ, π;
 Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.
 ΠΕΝ. Ἐμ' ἐκβαλόντες; ἢ τί ἂν νομίζετον
 465 Κακὸν ἐργάσασθαι μείζον ἀνθρώπων; ΧΡ. Ὅ, π;
 Εἰ τῆτό σε μείλλοντες, ὄπιλαθοίμεθα.
 ΠΕΝ. Καὶ μὴ οὐδὲν τῆτος σφάν ἐθέλω δεῖναι λόγῳ
 Τὸ πρῶτον αὐτὸ· καὶ μὲν σπέρηνω, μόνῳ
 Ἀγαθῶν ἀπάντων ἔσαν αἰτίαν ἐμὴ
 470 Ὑμῶν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς· εἰ δὲ μὴ,
 Ποιεῖτον ἤδη τῆθ', ὅ, π γ' ἂν ὑμῶν δεκῆ.
 ΧΡ. Τῆτι σὺ τολμάς, ὃ μαρωτάτη, λέγειν;
 ΠΕΝ. Καὶ σὺ γε διδάσκεις· πάντῳ γ' οἴμαί γε ραδίως
 Ἀπανθ' ἀμαρτάνοντα σ' ἀποδείξειν ἐγώ,
 475 Εἰ τὰς δικαίους Φῆς ποιήσῃ πλοσίους.
 ΒΛ. Ὡς πύματα, ἢ κύφους, ὅσῳ δέξεσθε;
 ΠΕΝ. Οὐ δεῖ χετλιάζειν, ἢ βοᾶν, πλὴν ἂν μάθης.
 ΒΛ. Καὶ τίς δύναται ἂν μὴ βοᾶν, ἰὲ, ἰὲ,
 Τοιαῦτ' ἀκύν; ΠΕΝ. Ὅστις ἐστὶν εὐφροσύνη.
 480 ΧΡ. Τί δὴτά σοι τμήμα' ἐπιγράψω τῆς δίκης,
 Ἐάν γ' ἀλάς. ΠΕΝ. Ὅ, π σοι δοκεῖ. ΒΛ. Καλᾶς λέγαις.
 ΠΕΝ. Τὸ γ' αὐτὸ γ', ἂν ἠπῶσθε, ἢ σφᾶ δεῖ παθεῖν.
 ΒΛ. Ἰκανὸς νομίζεις δὴτὰ θανάτους εἰκοσιν;
 ΧΡ. Ταύτη γε· ἴαν δὲ δὴ σποχρήσῃσιν μόνω.
 485 ΠΕΝ. Οὐκ ἂν φθάνοιτον τῆτο πράττοντ'· ἢ τί γ' ἂν
 Ἐχοί τις ἂν δίκαιον αἰτεπεῖν ἔπι.

ACTUS

vf. 461. Περιζομένῳ ἀγαθόν] Vid. infra vf. 506. In Avibus vf. 460. ὃ γὰρ ἂν σὺ πύχης μοι ἀγαθὸν ποίσεις τῆτο κοινὸν ἔσται. Infra vf. 1137. ποίσεις ἀγρον. In Acharn. vf. 385. πορίζεις τριβόλε.

vf. 466. Εἰ τῆτο σε] Paupertas dixerat: Quodnam majus malum patrare poteritis, quam si me ejiciatis? Scenes respondent: Illud maximum malum fore, si non fuerint memores ut eam ejiciant. Similiter sere Plautus in Aulularia IV. 4. 15. Facisne injuriam mihi, an non? alter responder: Facio, quia non pendes, maximam.

vf. 468. Καὶ μὲν ἀποδείξει] Atque, si offendero, me solum omnium bonorum causam esse: quid fieri debeat, si hoc ostenderit, non dicit; sed contra, vf. 470. dicit: Si autem id non demonstravero, tum facite quod vobis luset: relinquatur ergo auditori cogitandum: contrarium fieri debere, si paupertas demonstraverit se bonorum

causam esse; contrarium autem voluntati senum istorum est, paupertatem non ejicere. Est ergo figura Ellipsis, quae ita supplenda est: καὶ μὲν ἀποδείξει μόνῳ ἐμὴ ἔσαν ἀγαθῶν αἰτίαν, ἔσται. Exempla talis ellipsis affert Scholiastes ad hunc locum. Ex Thucydide sub initium Lib. 3. & Homero Iliad. a. vf. 135. ubi Eustathius plura congegit. Sic apud Antiphonem πρὸς Χορηγεῖς, εἰ μὲν αὐτὰ ἑσπῶντι τάλανθ' ἀδικεῖν λέγειν, εἰ δὲ μὴ, ἑτοιμοὶ εἶσιν δίδουσι βασιλίῳ. Si ipsi interroganti videantur vera dicere; sin minus, se adfutare paratos, ad dandum illos iustitiae. Subauditur autem: certa res erit, aut simile quid. Aristides in Panathenaeico: εἰ μὲν δέχσθε ἐπὶ πέποις· εἰ δὲ μὴ, σκοπεῖτε, μὴ ὑμᾶς μειζόνων, ἢ ὑμᾶς αὐτὰς ἀποσεύχοντες. Si nostrum principatum hac conditione admittitis; sin minus, videte ne vosmet majorem bonis, quam nos ipsos privetis. Subintelligitur: Be-

- PAUP. Nullane, obsecro, putatis vos
Me injuria afficere, qui Plutum facere conamini
- 460 Oculatum denuo? CHR. Quam igitur injuriam in hac re facimus tibi,
Si universis hominibus bona praebemus?
- PAUP. Quid vero boni vos hominibus excogitare possitis? CHR. Quid?
Te si primum ejiciamus e Graecia.
- PAUP. Me si ejiciatis? & quonam putatis
- 465 Vos malo majore maectaturos homines? CHR. Quonam?
Si nimirum hujus incepti obliviscamur.
- PAUP. Atqui de ista re vobis volo rationem reddere
Hic primum. Et, si ostendero, solam
Esse me omnium bonorum causam
- 470 Vobis, meoque beneficio vos vivere, recte est; sin minus,
Facite jam id, quodcunque vobis videbitur.
- CHR. Hocce tu audes, impurissima, dicere?
- PAUP. Patere modo te doceri, nam perquam facile arbitror
Me ostensuram, te tota via errare,
- 475 Si justos te ais redditurum divites.
BL. O fustes & nervi, nonne opem feretis?
- PAUP. Non debes indignari & clamitare, priusquam rem intelligas.
BL. Et quis possit non exclamare, Io, Io!
Talia audiens? PAUP. Qui recte sapit. (qui mente est integra.)
- 480 CHR. Quam itaque multam tibi irrogabo,
Si victa fueris? PAUP. Quaecunque tibi videbitur. BL. Bene dicis.
PAUP. Idem enim, si vincamini, vos pati debebitis.
BL. Putasne sufficere mortes viginti?
- CHR. Huic quidem: at nobis duae sufficient solae.
- 485 PAUP. Effugere non poteritis quin hoc patiamini. alioquin
Aliquis habebit, in quo mihi jure contradicere possit.

SCENA

ne vobis erit, aut simile quid.

vf. 476. Τόμπανα] Scholiastes: βάλλα παρά τὸ τόπτειν ἔργον ἕλκα οἷς τόπτειν ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ τιμωροὶ μιν. τὴν τὴν ἄ τὸπτειν, sunt βάλλα sive ligna, quibus caeduntur in judiciis qui puniuntur. Glossae: βαλλίον Bacillum. βάλλον Fustis.

Ibid. κλέωνες] Scholiastes dicit κλοὴν vocari à quibusdam illud lignei vinculi genus, quod κλέων dicitur. Glossae: Κλοὴε Βοία; Chremylus infra vf. 606. Paupertatem abire jubet ἔκ κλέωνα.

vf. 480. Τιμῆμα] Solebant in judiciis poenam definire, quae maneret eum qui victus foret. Sic in Vespis in illo ridiculo judicio duorum canum vf. 901. Τιμῆμα κλέωνος σὺν κλέωνι. ὁ δὲ κλέων μὲν ἂν κλέων, ἢν ἀπαξ ἀλλὰ.

vf. 485. Οὐκ ἂν φθάνειεν] Dicitur erat, ut victa pars morte multaretur; Persona autem Paupertatis,

quasi sciat senes illos vincendos esse, dicit: Non poteritis effugere, quin id patiamini, id est, quin morte multemini. Eurip. in Oreste vf. 930. Οὐ φθάνειεν ἔκ τῶν δικαστηρίων, ἢ γυναιξὶ δευράειν χερσίν; qui locus valde est similis Aristophaneo.

Ibid. Πεδάλοισι] Hoc loco est idem quod παχύνει. Euripides in Oreste vf. 537. Συζήτησεν δὲ ἐμὴν θανάτου ἔργον ἐνθάδε. Filia mea moriens passa est quod justum erat. Ubi Scholiastes: ἔργον δικαιοσύνης & ἔργον δικαιοσύνης. Videndus est index 2. in Euripidem Cf. Barnesii.

Ibid. ἢ τί γ' ἂν] Potest etiam interrogative accipi: An quidquam quis jam habet, in quo mihi contradicere jure possit? Sive ita: Aut, quid justus possit aliquis habere, quod mihi opponet contradicendo? Ita autem Ed. Juntae, Farrei & Brubacnii ἢ τί γ' ἂν. sola Aldina ἢ τί γ' ἂν, quod jam non est interrogativum.



ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Καταληκτικοί, Ἀναπαιστικοί, Ἀρισοφάνειοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

Αλ' ἤδη χρεῖ' πι λέγειν ὑμᾶς σοφόν, ὦ νικήσετε τινδὶ,
 Ἐν τοῖσι λόγοις ἀντιλέγοντες· μαλακὸν δ' εἰδῶσθε μηδέν.
 ΧΡ. Φανερόν μὲν ἔγωγ' οἶμα γνῶναι τῆτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως,
 490 Ὅτι τῆς χρεῖσός τ' ἀνθρώπων βῦ πράττειν ἐπὶ δίκαιον.
 Τῆς δὲ πονηρῆς ἢ τῆς ἀβίης, τῆτων τάναντία δῆπε.
 Τῆτ' ἐν ἡμεῖς ὀπιθυμῶντες, μόλις εὔρομαι, ὡς τε γενέσθαι,
 Βέλημα καλόν, ἢ γενναῖον, ἢ χεῖσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.
 Ἦν γὰρ ὁ Πλετὸς νυκτὶ βλέψῃ, ἢ μὴ τυφλὸς ὢν ὤνειροσῆ,
 495 Ὡς τῆς ἀγαθῆς τ' ἀνθρώπων βαδιῖται, καὶ ἄπολείψῃ.
 Τῆς δὲ πονηρῆς ἢ τῆς ἀβίης φθίζῃται· κατὰ ποιήσῃ
 Πάντας χρεῖσός ἢ πλετῆνας δῆπε, τὰ τε θεῖα σέβοντάς.
 Καὶ τοι τετὰ τοῖς ἀνθρώποις τίς ἀν' ἐξέλξει πότ' ἄμεινον;
 ΒΛ. Οὔπις. ἐγὼ σοι τῆτα μάργυς· μηδὲν ταύτῃ γ' ἀνερώτα.
 500 ΧΡ. Ὡς μὲν γὰρ τῶν ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις ἀφ' αἰετῆ,
 Τίς ἀν' ἐχ' ἤροϊτ' εἶναι μαρῖαν, κακοδαμονίαν τ' ἐπὶ μάλλον;
 Πολλοὶ μὲν γὰρ τ' ἀνθρώπων ὄντες πλετῆσι πονηροί,
 Ἄδικως αὐτὰ ξυμμεξάμενοι· πολλοὶ δ' ὄντες πάνυ χρεῖστοί
 Πράττεισι κακῶς, ἢ πεινώσιν, μὲν σὲ τε τὰ πλεῖστα σίνεισι.
 505 Οὐκὲν εἶναι φημ', ἢ παύσῃ ταῦτ', ἢν βλέψῃ ποθ' ὁ Πλετὸς,
 Ὅδδν, ἢν πιν' ἰῶν, τοῖς ἀνθρώποις ἀγάθ' ἀν' μείζω ποέσειεν.
 ΠΕΝ. Ἄλλ', ὦ πάντων ῥᾶτ' ἀνθρώπων ἀναπειῶδεντ' ἐχ' ὑγιάειν,
 Δύο πρεσβύτα, ξυμβιασῶτα ἔλθῃν ἢ ὠδραπαίειν.

Εἰ

„vf. 488. Μαλακὸν] Herodotus in Thalia: ἐνδιδόναι
 „μαλακὸν εἶδν. nullam significationem praes se ferre. Euripides
 „in Helena vf. 515. Ἦν δ' ἐνδιδόναι τι μαλακὸν. si au-
 „tem nonnihil mansuetudinis praes se tulerit. ex Notis Ku-
 „steri.”
 „vf. 489. Φανερόν] Ordo est: ἔγωγ' οἶμα γνῶναι, τῆτ'
 „εἶναι φανερόν πᾶσι.
 „vf. 490. Τῆς χρεῖσός] Similis sententia apud Euripi-
 „dem in Hecuba vf. 890. πᾶσι γὰρ κοινόν τοῦτο, ἴδια δ'
 „κακῶς καὶ πότ' ἢ μὲν κακὸν κακὸν τι πάσῃν ἢ δὲ
 „χρεῖσῃν εὐτυχίῃν. Omnibus enim commune hoc est, & uni-

cuique hominum, & civitati: malum quidem hominem ali-
 quid mali pati; bonum autem feliciter agere. Apud eun-
 dem in Ione extat haec divina sententia drama con-
 cludens: ὅτι δ' ἐλαύνεται συμφοραῖς οἰκῆ, σέβοντα δαι-
 μονας θαρσύνει χρεῖσῃν εἰς τίλθ' γὰρ οἱ μὲν ἐσθλοὶ τυγχά-
 νουσιν ἀξίαν, οἱ κακοὶ δ', ὡσπερ περὶ οὐκασ', ἔποτ' εὐ προ-
 ζεῖαν ἔν. Cujus autem agitur domus calamitatibus, eum
 oportet, deos colentem confidere; tandem enim, boni qui-
 dem consequuntur digna pietate praemia; mali autem, uti
 digni sunt, ita nunquam erunt felices.

„vf. 497. Πάντας] Si Plutus coeperit ad bonos ire, ne-

SCENA QUINTA.

Octonarii Catalectici, Anapaestici, Aristophanii.

CHORUS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS, PAUPERTAS.

CHOR. Sed jam oportet vos aliquid serium proferre, quo vincatis hancee, Rationibus allatis ei contradicentes: minime autem cedite ei.

CHR. Ego me arbitror cognovisse, istud manifestum esse omnibus ex aequo
490 Nimirum, justum esse ut bonis hominibus bene sit;
Malis autem & impiis contra, scilicet.

Hoc ut fieret, cum nos cuperemus, vix tandem potuimus effectum dare
Istud nostrum consilium pulchrum, & egregium, & per omnia utile.
Si enim Plutus nunc cernat, neque coecus obambulet,

495 Ad bonos homines ibit, & eos non deseret;
Malos autem fugitabit. Atque sic deinde efficiet
Ut omnes fiant boni & divites, rerumque divinarum observantes.
Atqui, quod hominibus melius sit isto ipso, quis invenire possit.

BL. Nemo. ego tibi hujus rei testis ero. ne hanc interrogas.

500 CHR. Ut enim nunc humana vita comparata est,
Quis non putabit insaniam esse vel potius furorem (*si quisquam est bonus & pius*)
Plurimi enim hominum, licet sint mali, opibus abundant,
Quas injuste collegerunt. Plurimi autem, quamvis homines probi,
Inopia, & fame laborant, & tecum plerumque degunt.

505 Ajo itaque, si Plutus cernat aliquando, esse aliam, quae his rebus finem imponat,
Rationem atque viam; qua (via) si incedat (Plutus) hominibus majora bona
praebeat.

PAUP. At, ô qui facillime præter ceteros omnes homines adducti estis ut sic
infaniretis,

Duo vetuli, in delirando & hallucinando focii,

neglectis malis; hos, qui mali fuerant, facile adducet
ut boni fiant & pii; si vidgant non gratis coli pietatem
& probitatem; sed fructum earum esse Divitias: atque
ita omnes fient boni & pii.

vf. 499. Οὐτως.] Ed. nupera post εως habet αν.
quod deest in Aldina, Juntae, Farrei & Brubachii.
Ibid. 'Ανθρώπα] In loco simili in Ranis occurrit verbum simplex vf. 1038. μη πῶτον ἄνθρωπα.

vf. 503. 'Αδικίας] Infra vf. 755. δε ἐν δικαίῃ τῷ βίον
κακῆμενοι.

vf. 505. Οὐκέν] Ordo est: φημι εἶναι ἰδὼν ἢ παύσῃ ταύ-

τα, ἢν τινα ὁ Πλούτῳ ἰδὼν, πορίσειεν αὐτὸν μίζα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις.

vf. 506. 'Οδὸν ἢν τιν' ἰδὼν] Demosthenes contra Timocratem: εἰ κατορθώσειεν ἐκείνῳ, ἢν ἴα' ἐμ' εἰλθεῖν. ἰδὼν. Si ejus conatus successum habuisset. Noster in Lystrata vf. 834. ἰδὸν ὁδὸν, ἢν περὶ ἔρχη, τὴν ὁδὸν Perge illa, quam inflas, recta via. In istis locis via significat rationem & modum agendi.

vf. 508. Συνθιασάτα] Similiter fere in Vespis vf. 727. ἀλλ' ὅ τ' ἡλικίας ἡμῶν τ' αὐτῶς συνθιασάτα. Σίξοῦ coetus sive chorus, plerumque sacrorum causa collectus.

- Εἰ τῆτο γένοιθ', ὃ ποθεῖθ' ὑμεῖς, εἴ Φημ' ἀν' λυσιτελεῖν σφῶν.
 510 Εἰ γὰρ ὁ Πλάτῳ βλέψετε πάλιν, ἀγνέμετε τ' ἴσον ἑαυτῶν,
 Οὔτε τέχνῃ ἀν' τ' ἀνθρώπων, ἔτε σοφίαν μελετῶν
 Οὐδείς· ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τῆτον ἀφανισθέντων, ἐβλήθη
 Τίς χαλκῶν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτεν, ἢ τροχοποιεῖν,
 ἢ σκυτοτομεῖν, ἢ πλινθεργεῖν, ἢ πλωεῖν, ἢ σκυτοδεφεῖν,
 515 ἢ γῆς ξέροισι ῥήξας δάπεδον, κερπὸν Διῆος θεοῖσ' αἰῶν,
 ἢν ἐξῆ ζῆν ξεροῖς ὑμῖν τῆτων πάντων ἀμελεῖσιν;
 ΧΡ. Λῆρον ληρεῖς. ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάντα, ὅσα νυκὶ κατέλεξας,
 Οἱ θεράποντες μοχθήσουσι. ΠΕΝ. Πόθεν εἴν' ἔξεις θεράποντας;
 ΧΡ. Ὀνησόμεθ' ἀργεῖα δήπευ. ΠΕΝ. Τίς δ' ἔσται πρῶτον ὁ πωλῶν,
 520 ὅταν ἀργεῖον κάκειν ἔχη; ΧΡ. Κερδαίνειν βυλόμυθος τις
 Ἐμπορῶν ἢ κων ἐν Θεσπάλιας πρὸς πλείων ἀνδραποδιστῶν.
 ΠΕΝ. Ἄμ' εἴδ' ἔσται πρῶτον ἀπάντων ἕδεις, εἴδ' ἀνδραποδιστῆς,
 Κατὰ τ' λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπευ. τίς γὰρ πλετῶν ἐβλήθη
 Κινδυβλῶν πρὸς τ' ψυχῆς τ' αὐτῶ, τῆτο ποιῆσαι;
 525 Ὄτ' αὐτὸς ξέρον ἐπαναγχεθεῖς, καὶ σκάπτεν, τὰλλα τε μοχθεῖν,
 Ὀδυηρότερον τέλεισι βίοντι πλὴν ἔ νυκτὸς. ΧΡ. Ἐς κεφαλὴ σου.
 ΠΕΝ. Ἐμ' εἴδ' ἔξεις εἴτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν· εἴ γὰρ ἔσον.
 Οὔτε τάπισιν· τίς γὰρ ὑφαίνειν ἐβλήθη, χερσὶν ὄντος;
 Οὔτε μύροισιν μείσαι σακίοις, ὅποταν νύμφῃ ἀγάγησον.
 530 Οὐθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμησῶν ποικιλομήδων.
 Καὶ τοι τί πλέον πλετῶν ἔστιν, πάντων τῆτων ἀπορῶντας;
 Παρ' ἐμῆ δ' ἔστιν ταῦτ' εὐπορα πάντα ὑμῖν, ὧν δεῖσθον. ἐγὼ γὰρ

Τὸν

etus, uitate, Bacchi; apud Euripidem in Bacchis vl. 56. Bacchus inquit: θίασος ἡμῖν γυναικῶν. & vl. 115. Βρῆμαι ὅστις ἀγῆ θίασος εἰς ὄρεσιν. hinc θιασώτης socius talis; in Ranis vl. 329. Ἰαυχ' ὡ Ἰαυχε εἰδὲ τ' εἴ ἀνά λειμῶνα χορεύσαν ὅστις ἐς θιασώτας.

Ibid. Παραπαίειν] In Pace vl. 90. ἢ δισπῶν ἀναξ ὡς παραπαίειν. Paulo post: τί πίσθη; τί μάτην ἐχ' ὑγίαινε; Aeschylus in Prometheus vl. 1053. τοιάδε μῦθοι τ' ὄρετο πλοῦτον ἐβλήθη ἔστιν ἀνεσῶν· τί γὰρ ἐλλείπει μὴ παραπαίειν; Tales nimirum pbreneticorum cogitationes & voces licet audire; quid enim abest à delirio?

vl. 510. Εἰ γὰρ ὁ Πλάτῳ] Si omnes fiant divites, ea res non conducet societati humanae; Euripides ex contrario dixit, si omnes sint pauperes non posse consistere societatem humanam: cujus verba describam quia egregie illustrant hunc locum; sunt autem ex Aeo-lo petita, qui hodie non extat: δοκεῖτ' ἀν' οἰκῆν γαίαν, εἰ πένος ἀπᾶς καὶς πολιτῶν οἴσο πλοῦτων ἀπᾶς; ἢ ἀν' γένοιτο χωρὶς ἐσθλῶ καὶ κακῶ· ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὅσ' ἔχειν καλῶς· ἢ μὴ γὰρ ἔστι τῶ πένος, ὃ πλοῦτος δίδωσ'. ἢ δὲ πλοῦτων εἰς κληῖμαδα, τοῖσιν πένος χρωμένον θηρωμαδα. Putatisne vos terram habitaturos fuisse, si civis societas careret divitibus? non possunt seorsim esse bona & mala; sed est quaedam eorum mixtura, quae facit ut omnia

recte se habeant; quae enim non habet pauper, illa ei dat dives: quae autem non possidemus divites, illa acquirimus pauperum ope usentes. apud Stobacum Serm. 121. Cur θεράμωνα scripserim pro τιμώμωνα, quod in vulgatis extat, vide notata ad Theophrast. vl. 161. Apparet autem Euripidem φιλοσοφικώτερον formasse hoc axioma universale: Bona & mala non possunt seorsim esse. Ita Chrysippus apud Gellium Lib. IV. cap. 1. Nihil est profusus istis, inquit, imperitius, nihil insubidius, qui opinantur, bona esse potuisse, si non essent itidem mala. & quae ibi sequuntur. Hinc illud: ποιῶμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ. Haec istorum opinio est.

vl. 511. Οὔτε τέχνην] Notum est illud Theocriti in Idyllio 21. ἢ πένια Διόφαντε μῶνα τὰς τεχνὰς ἐγείρη. Theophrastus Simoc. argumentum Epistolae X. ex hoc loco sumit, unde pauca excerpam: λυσιτελεῖς λιμῶντι χρεὸν το ἀνθρώπων γένος, Σωσίπατρε! ἐπεύθεν γὰρ καὶ τέχνην τῶ βίῳ εἰσέχθησαν, καὶ πόλις αἰσθησαν. MOX: πάσης εὐκοσμίας ἐσθλοῦ ἀν' τὸ ἐπιχειροῦν διαίσθημα, εἰ μὴ χρεὸς τις ἀνθρώπων ἀλλήλων ἐπιτελεῖται· εἴ γὰρ ἀν' πλοῦτος ἐναυτίλλετο· εἴ ὁδοιπόρος· ἐναυτοῦτο· ἐν ἀροτῶν βῆν εἰ γεωργῶντες ἐκείντο. Utiliter laborat aurē fame humanum genus, ὁ Sospater; hinc enim & artes in humanam vitam introducit sunt, & civitates habitatae

Nut-

Si hoc fiat, quod vos cupitis, nego id vobis prodesse.

510 Si enim Plutus denuo cernat, seque aequaliter distribuat,
Nec ars ulla, nec sapientia curae erit hominum
Cuiquam; ambabus autem istis sublatis, voletne
Quisquam opera fabri ferrarii, aut navium compactoris, aut sartoris, aut rotarii,
Aut futoris, aut laterum coctoris, aut fullonis, aut coriarii,

515 Aut aratoris, qui, aratris terra profcissa, fructum Cereris metit, facere
Si otiosis esse licebit omnibus, & ista omnia negligere.

CHR. Nugaris. Nam ista omnia nobis, quaecunque enumerasti,
Servi perficient. PAUP. Unde igitur habebis servos?

CHR. Ememus scilicet pecunia. PAUP. Quis erit primum qui vendat,
520 Quando pecuniam & ille habebit? CHR. Aliquis lucri cupidus
Mercator ex Thessalia veniens a plurimis plagiariis,

PAUP. At primo nec plagiarius erit ullus,
Qua ratione tu dicis; quis enim dives volet,
Discrimine vitae proposito, istud facere?

525 Itaque ipse arare coactus, & fodere, & alia opera facere,
Multo aerumnosius teres aetatem quam nunc. CHR. In caput tuum vertat.
PAUP. Praeterea non poteris aut in sponda dormire; quia non erit:

Aut in tapetibus; quis enim texere volet, cum aurum habeat?
Neque unguentis inungere vos poteritis, quando sponfam duxeritis:

530 Nec ornare vosmet, tinctis vestibus & versicoloribus magnò sumtu emtis.
At, quid prodest ditescere, istis omnibus egentes?

Apud me autem ista omnia in promptu suat, quibus indigetis. Ego enim

Tan-

Nullus ordo esset in hac civili societate per orbem terrarum, nisi aurum fecisset alium hominem alterius indigum; non enim nauta navigasset: non viator peregrinatus fuisset: non aratorem bovem agricolae possedissent.

Ibid. Σοφίας] Ex Polyido Euripidis: πτωχὰ δὲ σοφίαν ἔλαχε, διὰ τὸ δυστυχίᾳ. Paupertas autem sapientiam sortita est propter iniquitatem fortunae. Vide Lucianum in Timone, ubi Comitem paupertati dat Sapientiam.

vl. 515. ἀπίστοις ἄρξας] Herodotus in Euterpe: ἔρα ἀπίστοιο ἀναρρηγόντες ἀδελφὰς ἔχουσι πίνυες.

vl. 526. Τριψίχιδος βίον] Sophocles in Electra: τριψύχων Ὀρέστῃς δυστυχὴν τρέψῃ βίον. Miser Orestes infelicem terit aetatem. Noster in Pace vl. 539. ἀπίστοι γινώσκοντες βίον ἰστέριον. Vide quae infra ad vl. 924. notavi.

Ibid. Ἐς κεφαλὴν σοῖ] Quia male ominabatur Persona Paupertatis, optat senex ut in caput illius id omen convertatur. Sic in Pace vl. 1064. cum Hierocles dixisset: Ἐ μέλειοι θνητοὶ καὶ νόητοι, Trygaeus subjungit: ἔς κεφαλὴν σοῖ. Subintelligitur autem verbum τρέψῃσσι. quod expressit in Acharn. vl. 833. ἔς κεφαλὴν τρέψῃσιν ἡμοῖ. Videtur autem haec formula petita ex Aegyptiorum sacris, qui bovem quos immolassent capita praecedentes, illis mala imprecabantur, deinde vendebant alienigenis, vel in Nilum abiciebant, teste Herodoto in Eu-

terpe: formula autem imprecationis, ut idem refert, erat talis: εἰ τι μάλλοισι ἢ σοῖσι τοῖσι θύοισι, ἢ λιγύροισι τῇ συναπάσῃ κακίᾳ γινώσθαι, ἔς κεφαλὴν ταύτων τρέψῃσθαι. Si quid aut ipsi, qui tunc sacrificarent, aut universae Aegypto esset eventurum mali, ut in istud caput id abeat. Usurpatur haec formula etiam circa imprecationem; ut in Nub. vl. 40. εἰς τὴν κεφαλὴν ἀπαλεῖ τὰς σὴν πρῆξιν. Phalaris Epist. 100. εἰ ἐν λόγοις βυλλοσόμεθα μόνον, ἀλλ' ἐν ἔργοις δυσσομέμεθα, ἀπὸρ εἰς ἡμᾶς ἀρχὴν ἔξαμαρτάνειν, εἰς κεφαλὴν σοῖ τε καὶ τῶν σὸν γένε τρέψῃ. Non tantum didis cupimus, sed & factis poterimus, illa quae in nos peccare voluisti, in caput tibi & tuo generi convertere. Imprecationis formulam Virg. ita effert: Dii capiti ipsius generique referoent, Aen. VIII. Item — Quod Dii prius omnia in ipsum Convertant Aen. II.

vl. 529. Μύρσαι σακτοῖς] Archesstratus apud Athenaeum Lib. III. καὶ σακτοῖσι μύρσαι ἀγυθῶς καί τινι θυσίᾳ. & stillatiliis unguentis bonis comam curato. Hesychius: σακτὸν, διολισμένον, percolatum. Glossae: Σακτὴ, Gutta.

vl. 532. Ἐγὼ γὰρ] Euripides in Alexandra: πτωχὰ δὲ θύονον μὲν, ἀλλ' ὄνομα τρέψῃ μοχθῶν: ἀμύθηα πτωχὰ καὶ θυσίᾳ. Paupertas autem, est quidem res misera, sed tamen educat subolem meliorem ad laborandum, & strenuam.

- Τὸν χειροτέχνῳ, ὡς περ δέσπων, ἐπαναγκάζουσα κέθημαι,
 Διὰ τ' ἁρείαν, ἢ τὴν πενίαν, ζητεῖν ὁπόθεν εἶον ἔξῃ.
 535 ΧΡ. Σὺ γὰρ ἂν ποίσοις τί διώσῃ ἀγαθὸν, πλὴν Φώδων ἐν βαλανείῃ,
 Καὶ παιδαρίων ὑποπεινῶντων, ἢ γυαλίων κολοσυρτῶν,
 Φθερῶν τ' ἀριθμῶν, ἢ κωνώπων, ἢ φυλλῶν (ἔδὲ λέγω σοὶ
 Ὑπὸ τῷ πλήθει) αἰ βομβύσαι παρὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιώσιν,
 Ἐπεγείρωσαι ἢ φεάζουσαι, πεινήσας· ἀλλ' ἐπαύτω.
 540 Πρὸς δὲ γὰρ τέτοις, ἀνδ' ἱματίου μὲν ἔχειν ῥάκη· αἰτὶ δὲ κλίνης,
 Σπθάδα οχοίων κόρων μιστῶν, ἢ τὴν εὐδόντας ἐγείρει·
 Καὶ φορμῶν ἔχειν αἰτὶ τὰ πηλῶν σαφῶν· αἰτὶ δὲ περὶ κεφαλῆς,
 Λίθον θυμελίην παρὶ τῇ κεφαλῇ· σιτεῖα δ' αἰτὶ μὲν ἄρτων
 Μαλάγης πύργου· αἰτὶ δὲ μάζης, φυλλῶν ἰχθυῶν ῥαφανίδων.
 545 Ἀντὶ δὲ θεάνας, γάμψης κεφαλῆν καταρτῶν· αἰτὶ δὲ μακίνας,
 Πιθίκης πλῆθει, ἐρρωγίαν ἢ ταύτην; ἄρα γὰρ πολλῶν
 Ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις σποράντα σ' αἰτίαν ἔσαν;
 ΠΕΝ. Σὺ μὲν ἔτ' ἐμὸν βίον εἴρηκας, τ' τ' πτωχῶν δ' ὑπεκρύβω.
 ΧΡ. Οὐκ ἔν δὴ πτωχίας πενίαν φασὶν εἶναι ἀδελφίαν.
 550 ΠΕΝ. Ὑμεῖς γ', οἷον ἢ θεοσεβῶν Διονύσιον εἶναι ὅμοιον·
 Ἄμ' ἔχ' οὐ μὲν τὸ πέπονθεν βίον· ἔμ' δὲ γὰρ μέλλει.
 Πτωχῶν μὲν γ' βίον, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ἔστιν μηδὲν ἔχοντα·
 Τῶν δὲ πηλῶν, ζῆν Φειδόμενον, ἢ τοῖς ἔργοις περὶ σέχοντα·
 Περγήνεα δ' αὐτῶν μηδὲν, μὴ μὲν τοι μὴ δ' ὀπιλείπει.
 555 ΧΡ. Ὡς μακαρίτην, ὦ Δάματρες, τ' βίον αὐτῶν κατέλεξας·
 Εἰ Φεισάμην ἢ μοχθήσας καταλείψῃ μηδὲ ταφίῳ.
 ΠΕΝ. Σκόπειν πειρᾶ, ἢ κωμῶδειν, ἢ σπυδαῖον ἀμελήσας·
 Οὐ γνώσκων, ὅτι τῷ πλάττειν παρέχω βελτίονα ἀνδρα,
 Καὶ τὴν γνώμην, ἢ τὴν ἰδέαν παρὰ τῷ μὲν γ' ποδαγρῶντες,
 Καὶ

vf. 535. Φώδων] Φῶς est vitium in corpore, praecipue in pedibus, ab ardore ignis contractum. Derivatur autem a φῶς ignis, unde φάγω & φωγία uro: sicut φλόγα παρὰ φύλα a φλόγα, quod est a φλόγα uro. Genitivus est φῶδος, unde Genitivus pluralis, φῶδων, ut χειρῶν, debebat ποιῆσθαι: sed hoc discedit a regula, teste Ety-mologo, & accentuatur ut παιδῶν & alia pauca. Dicit autem haec Chremylus, quia & ipse habebat eiusmodi φῶδας ut coniecere licebit ex illis quae notavi ad vf. 784.

ibid. Ἐκ βαλανείῃ] Pauperes ad Caminos balnearum accedere solebant, si frigerent. Infra vf. 953. εἰς τὸ βαλανεῖον πρὶν ἔπεισ' ἐκὶ κερωαίος ἰστικῶς δῖνον. ubi vide quae notavi.

vf. 536. Κολοσυρτῶν] In superiore versu dixerat πλὴν φῶδων: itaque hic debebat dixisse κολοσυρτῶν & in proxime sequenti ἀριθμῶν: sed ad vitandam multitudinem genitivorum, dixit κολοσυρτῶν & ἀριθμῶν. Idque plane non

absurde; nam Genitivus φῶδων ad πλὴν refertur: accusativi κολοσυρτῶν & ἀριθμῶν ad ποίσοις: hoc modo: σὺ γὰρ ἂν ποίσοις πλὴν κολοσυρτῶν ποίσοις παιδαρίων; Ceterum ut hic κολοσυρτῶν παιδαρίων, ita in Vespis vf. 664. Ἀθναίων κολοσυρτῶν. & ibid. vf. 671. σὺρρανα, & in Ly-sistrata vf. 170. Ἀσναίων ὑαχέων, dixit.

vf. 537. Κωνώπων] Ab ista voce pendet quae in sequentibus sunt, hoc modo: κωνῶπων, αἱ βομβύσαι παρὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιώσιν, ἐπεγείρωσαι. Imitatus autem est Comicus locum Aeschyli in Agamemnone vf. 900. ἐν δὲ ἐνείρσειν λεπίαις ὑπὸ κωνῶπων ἐξηγειρόμεν ῥιπαῖσι θαύσαντων. In somnis vero, a tenui culicis excitabar murmurantis motu. Nemo autem putet αἱ βομβύσαι ad proximum φυλλῶν referendum esse, quia cum isto conveniat genere, non autem cum κωνῶπων: nam hic est enallage quaedam generis, per quam αἱ βομβύσαι convenit genere cum Synonymo τ' κωνῶπων, nempe cum ἐμπιδῶν: ut apud Homerum ῥοδίη δὲ μιν ἀμφιβύβηκε — τὸ μὲν

- Tanquam Domina affideo cogens opificem,
 Ut propter egestatem & penuriam quaerat, unde victum habeat.
- 535 CHR. Tune vero praebere boni quidquam possis, praeter pustulas è balneo?
 Et puerulorum esurientium anicularumque turbas,
 Numerumque pediculorum & culicum & pulicum, nec dico *quantum*
 Prae multitudine, qui cum bombo stridentes circa caput, molesti sunt,
 Expergeficientes & dicentes: esuries; sed surge.
- 540 Praeterea (*quid? nisi*) ut habeant pro veste pannos, pro sponda
 Grabbatum junceum culicibus plenum; qui dormientes excitat.
 Et stoream ut habeant pro tapete putridam, pro pulvino
 Lapidem praegrandem sub capite: & ut pro pane comedant
 Malvae germina: pro pulte folia exilium raphanorum.
- 545 Utque habeant pro scamno urcei fracti caput: pro maestra
 Dolioli latus, idque etiam rimosum. Nunquid multorum
 Bonorum te omnibus hominibus ostendo esse causam.
- PAUP. Tu quidem non de mea vita locutus es, verum eam, quae est mendicorum, exagitasti.
- CHR. Atqui mendicitatis paupertatem dicimus esse forem.
- 550 PAUP. Vos sane, qui etiam Thrasybulo Dionysium esse similem dicitis.
 Verum mea vita nihil tale experta est; nihil certe; neque experietur.
 Mendici enim vita, de qua tu loqueris, est, vivere nihil habentem;
 Pauperis autem vivere parce laboribus addictum,
 Nihil quidem ei superesse, verum etiam nihil deesse.
- 555 CHR. Proh Ceres! quam beatæ memoriae vitam ejus narras!
 Si parcendo & laborando tantum non relinquat, unde sepeliri possit.
- PAUP. Deridere incipis & cavillari, feriis rebus posthabitis:
 Ignorans, me homines meliores reddere, quam Plutus,
 Et ingenio, & specie; nam apud hunc, podagrosi

Et

ἢ πρὸς. nam & hic τὸ μὲν refertur ad εἶδος, non quasi id praecessisset, sed quia Synonymum est vocis νεῖσιν.

vl. 541. Ἡ τῆς εὐδοκίας ἐργείη] Eupolis apud Athenaeum IX. τοῖνδε τῶν δε τῆς εὐδοκίας ἐργείη· talem pavonem qui dormientes suscitavit.

vl. 545. Ἄλλ' ἢ θανάτου] Non ad proximum σιτησίῳ referenda sunt, quae hic sequuntur, nam nihil eorum comedi potest, sed ad ἔχειν quod est in vl. 540.

vl. 548. Τὸν ἢ πτωχῶν δ' ἕπα] Ita Edd. pristinae recte, nupera ἢ δὲ πτωχῶν ἕπα.

vl. 550. Ὑμῶν γε] Vos, inquit, paupertatem esse forem mendicitatis dicitis, qui res multum dissimiles putatis esse inter se similes; nam sic & Dionysium tyrannum Siciliae, putabitis similem esse Thrasybulo, qui victis XXX. tyrannis, Atheniensibus libertatem restituit.

— Sic parvis componere magna soletis.

vl. 553. Τοῖς ἑταῖοις] In Ranis vl. 1387. ἐγὼ δ' ἂν τὰ

λαίνα προσέχουσ' ἐτυχεῖν ἐμοῦ ἑταίρου. Intenta eram operi meo.

vl. 555. Μακαρίτης] Apud Aeschylum in Persis vl. 635. de Dario mortuo: μακαρίτης ἰσοδάμων βασιλεύς. Beatæ memoriae, Diis aequalis Rex. Ubi Scholia: ἰσὶς δὲ ἔτι μακαρίτης ὁ τῶνδε, μακαρίτης ὁ ζῶν. Apud Stobaeum Serm. 120. sub Aeschyli nomine: πᾶς γὰρ λέγει τις ὁ μακαρίτης οἰχέσθαι. Nam singulis ita loqui mortis est: Beatæ mortem obiit. Comicus noster, quoniam pauperes paucis vitæ commoditatibus fruuntur, eorum vitam, quasi non esset vita, dixit βίον μακαρίτην, quod de mortuis dici solet.

vl. 556. Ταφῶν] Ut finis ei curari possit. Senum Chorus in Acharnensibus vl. 691. dicit, se illa etiam pecunia multari, qua sibi loculum debuisset emere: ἔμ' ἔχον σπορὸν πριάσθαι, τὴν ἑλκὼν ἀπέχεσθαι. quod est extremæ paupertatis signum.

560 Καὶ γαυράδεις, καὶ παχύκνημοι, καὶ πτόνεις εἰσιν ἀσελγῶς·
 Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχυροὶ, καὶ σφηκῶδεις, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιάραι.
 ΧΡ. Ὑπὸ τῷ λιμῷ γὰρ ἴστος αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ ποιεῖς.
 ΠΕΝ. Περὶ σωφροσύνης ἤδη τοῖνυν περὶ αὐτῶν σφῶν, κἀναδιδάξω,
 Ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμῶ· τὸ πλῆθος δ' ἔστιν ὑβρίζων.
 565 ΧΡ. Πάνυ γὰρ κλέπτειν κόσμιόν ἔστιν, καὶ τὰς τοίχους διορύττειν;
 ΒΛ. Νὴ τὸ Δί', εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτὸν, πᾶς ἔχει κόσμιόν ἔστι;
 ΠΕΝ. Σκέψαι τοῖνυν γὰρ αἰ ταῖς πόλεσιν τὰς ῥήτορας· ὡς ὀπόταν μὲν
 Ὡπι πέμπτες, αὐτὸ τὸ δῆμον καὶ τὸ πόλιν εἰσὶ δίκαιοι·
 Πλῆθυσαι δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν, ὡς ἀρετῆς ἀδικοὶ γένονται,
 570 Ἐπεσθλασὶ τε τῶν πλῆθους, καὶ τῶν δήμων πολέμοισιν.
 ΧΡ. Ἀλλ' ἐψύχθη τῶν γὰρ ἕδεν, καί πορ σφῶρα βάσανα εἶσα.
 Ἀπὰρ ἐχ' ἠπλόν γὰρ ἕδεν κλαύσει, μηδὲν ταύτη γὰρ κομήσει,
 Ὅτι γὰρ ζητεῖς τῶν ἀναπέσειν ἡμᾶς, ὡς ἔστιν ἀμείνων
 Πενία πλῆθος. ΠΕΝ. Καὶ σὺ γὰρ ἐλέγξαί μ' ἔπειτα διώσασα αὐτὸν τῶν,
 575 Ἀλλὰ φλυαρεῖς καὶ περυγίσεις. ΧΡ. Καὶ πᾶς φθύγσει σ' ἀπαυλές;
 ΠΕΝ. Ὅτι βελτίους αὐτὸς ποιῶ. σκέψασθαι δ' ἐπι μάλιστα
 Ἀπὸ τῶν παίδων· τὰς γὰρ πατέρας φθύγσει, φρονέοντας ἀεὶ αἰετα
 αὐτοῖς ἔπειτα ἀφρογνώσκων χαλεπὸν ὄραγμα ἐπὶ δίκαιον.
 ΧΡ. Τὸν Δία φῆσαις ἀρ' ὅσα ὀρθῶς ἀφρογνώσκων τὸ κράτιον;
 580 Καὶ κῆν γὰρ τὸ πλῆθος ἔχει· ταύτῃ δ' ἡμῖν ἀποπέμπει.
 ΠΕΝ. Ἀλλ' ὦ Κρονικαῖς γνώμαις ὄντως λημῶντες τὰς φρεῖνας ἀμφω
 Ὁ Ζεὺς δή περ πένει· καὶ τὸ γὰρ δὴ φανερῶς σε διδάξω.
 Εἰ γὰρ ἐπλῆθες, πᾶς ποιῶν αὐτὸς τὸ Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα,
 Ἴνα τὰς Ἑλλήνας ἀπανθῆας ἀεὶ δι' ἔτος πέμπῃς ξυωαγείρας,
 585 Ἀνεκέρυττον τὸ ἀθλητῶν τὰς νικῶντας, φερανῶσας
 Κοτίνες φεράνω· καὶ τοὶ λευσοὶ μᾶλλον ἐρξέω, εἴ πορ ἐπλῆθες.
 ΧΡ. Οὐκοῦν τέτρω δή περ διλοῖ πμῶν τὸ πλῆθος ἐκείνῳ.

Φει-

¶ 561. Ἐχθροῖς] Ita in Nubibus v. 1161. σῶν δὲ δέ-
 μοις, ἰσχυροῖς ἀνιάραι.
 ¶ 565. κλέπτειν] Nam pauperes facile furantur. Eu-
 ripides in Electra v. 375. ἀλλ' ἔχει νόσον πένια· διδάσκει
 δ' ἄνδρα τῷ χρεῖα κακῶν· Sed habet vitium paupertas; do-
 cet enim hominem ob egestatem mala.
 ¶ 566. Πᾶς ἔχει κόσμιον;] Apud antiquissimos Graecorum
 praedari non fuisse turpe, testatur Thucydides
 Lib. I. ἀπαρτῶν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν κῆν ἀποπέμπει, καὶ
 ἐχθροῖς πᾶς ἀφρογνώσκων τὰς φρεῖνας ἀμφω, καὶ τὸ γὰρ
 δὴ φανερῶς σε διδάξω, εἰ γὰρ ἐπλῆθες, πᾶς ποιῶν αὐτὸς
 τὸ Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, ἵνα τὰς Ἑλλήνας ἀπανθῆας ἀεὶ δι'
 ἔτος πέμπῃς ξυωαγείρας, ἀνεκέρυττον τὸ ἀθλητῶν τὰς
 νικῶντας, φερανῶσας κοτίνες φεράνω· καὶ τοὶ λευσοὶ
 μᾶλλον ἐρξέω, εἴ πορ ἐπλῆθες.
 ¶ ΚΟΣΜΟΣ καλῶς τῆτο δρᾶν, καὶ οἱ &c. Rapiabant,
 & vidus majorem partem inde sibi parabant, quod nondum
 ea res cum pudore esset conjuncta, imo & nonnihil gloriae ad-
 ferret potius; ostendunt autem hoc Epirotarum nonnulli num-
 erum, quibus decori est sicte id facere. &c. Dum autem
 dicit εἴ γε δεῖ λαθεῖν, sine dubio respicit ad morem Lacedae-

daemoniorum, apud quos furari licebat, si quis modo
 esset tam ὀρθῶς ut non deprehenderetur. Vide Xenophontem
 in Anabasi & de Rep Laced.
 ¶ 567. τὰς ἀπορῶν] Demagogos quorum consiliis ge-
 rebatur Resp. saepe notat. Huic autem simillimus locus
 est in Oratione Demosthenis contra Timocratem: ἔπειτα
 δὲ καὶ ἔπειτα οἱ ῥήτορες, ἐκ ἀγαπᾶσιν ἐκ πενήτων πλάττει
 ἀπὸ τῶν πτόνεις γινόμενοι· ἀλλὰ καὶ προσηλασίζουσι τὰ
 πᾶσιν· Sic etiam isti oratores, non sunt contenti, quod di-
 vites de publico sacri sunt ex pauperibus; sed etiam insultant
 multitudini.
 ¶ 575. Πτερυγίσεις] Grammatici exponunt per ἀδὴν
 ἀγῶνας, nihil proficis: ut sit metaphora a pullis avium, qui
 volare conantur, sed per aetatem adhuc vano nisu. Pos-
 sit forte ita etiam exponi: Fundis verba πτερόντων, pondere
 carentia, levia. Etiam alio modo: Volitare conaris, id
 est, nihil certi dicis; quia volatus avium est ἀτιμμάειον,
 ἀσδδ-

- 560 Et ventricosi, & crassus furis, pinguesque sunt supra modum.
Apud me autem tenues, & graciles, hostibusque formidabiles.
CHR. Forte enim a fame ipsis hanc gracilitatem praestas.
PAUP. De temperantia jam sermonem persequar, vosque hoc docebo,
Mecum esse modestiam; Pluti autem esse injurias inferre.
- 565 CHR. Sane itaque furari modestum est, & parietes perfodere.
BL. Ita certe. Si enim latere tantum oportet haec facientem, *lege Laconica*,
cur non modestum?
PAUP. Adspice modo Oratores in urbibus, ut se, quamdiu
Sunt pauperes, populo & Reipublicae justos praestant,
Ast e publicis pecuniis ditati, mox injusti fiunt:
- 570 Et insidiantur plebi, popularisque status fiunt hostes.
CHR. At non mentiris horum quicquam, licet valde sis maledica.
Verum tamen nihilominus plorabis, ne propterea superbias;
Quoniam studes nobis persuadere, meliorem esse
Paupertatem divitiis. PAUP. Tu vero refutare me nondum potes in ista re
- 575 Sed nugaris & frustra strepis. CHR. Qui fit ergo, ut te omnes fugitent.
PAUP. Quoniam meliores eos reddo. Contemplari licet hoc maxime
In pueris; etenim isti patres fugitant, qui bene cupiunt
Ipsis. Adeo difficilis res est dignoscere id quod justum est.
CHR. Dices itaque Jovem non satis dignoscere quod sit optimum.
- 580 Nam & ille divitias habet, hanc autem ad nos dimittit. (*Paupertatem*)
PAUP. At ô qui mentem lippientem habetis Saturniis (*antiquis*) *opinionibus*
Jupiter inops est utique: idque jam clare te docebo;
Si enim dives est, quomodo ipse, instituens Olympiacum certamen,
Ubi Graecos universos quinto quoque anno congregat,
- 585 Citat victores athletas, coronatos
Oleastro: atqui auro potius oportebat, si esset dives.
CHR. Hoc ipso ergo ostendit ille, se magni facere divitias.

Dum

ἀεὶ δὲ μὲν, ut est in Avibus vs. 170. vel etiam: *extra rem vagaris*. ita πῖρσθαι apud Euripidem in Bacchis vs. 332. οὐ γὰρ πῖρσθαι τὴν φρονίαν ἀδῶν φρονίαν, nunc enim volitas, & non superis dum sapis.

vs. 580. Τὴν πλεῖστον ἔχῃ] Supra vs. 131 dicebat plurimum argenti habere Jovem.

vs. 581. Κρονιαῖς] *Antiquis opinionibus*: stultis & ineptis, quales erant illorum hominum, qui Saturno regnante vivebant, quorum erat mira simplicitas. In Nubibus vs. 397. ὁ μῦθος σου, καὶ Κρονίων ἔχων. & alibi.

Ibid. Ἀμύωντες] *Amūas lippire*. Hoc loco metaphorice. Ut Lucretius: *O miseris hominum mentes, ô peccora caeca!* Vide Notas Doctissimi Hemsterhuisii ad Lucianum p. 30. & p. 121.

Ibid. Ἀμύωντες] Ita Edd. Aldi & Juntae. Farrei autem & Brubachii, & nupera λαμῶντες, quod metro re-

pugnat, ut & Bentlejus monuit.

vs. 586. Κοτιὸν στέφανον] Athletarum Coronam vocari κοτιὸν testantur Hesychius & Etymologus. Sic Philostratus Epist. 28. ἀθλητῶν μὲν δὲ κοτιὸν πέριφ' ἑσπέρῃ δὲ μεγάλῳ, πορθητῶν, τιδοῦσ' Ἀθλητῶν convenit oleaster; regi autem magno & urbium everfiori tiara. Non ergo per contentum dixisse videtur κοτιὸν pro ἑσπέρῃ ἢ καλλιστέφανῳ, ut Scholiastes putat; nam oleagineae coronae qualescumque sint, nugae sunt ad aureas. Sic etiam Chion in Epist. ultima, quae est ad Platonem, non contentum neque ridens vilitatem κοτιὸν, refert ut in somnis visus sibi sit coronari κοτιὸν. verba haec sunt: ἰδοὺ γὰρ μοι γυνὴ θείη τε χθονία καλλεὶ καὶ μεγίστῃ, ὁ γὰρ μοι κοτιὸν καὶ ταυλάσ. Visti est mihi mulier divina specie & statura, quae me coronaret catino & vittis. Sed alii etiam contradixerunt Scholiastae nostro in hac re,

Φειδόμενος γ' ἔβυλόμην τέτυ μηδὲν δαπανᾶσθαι,

Ἀήροισ ἀιάδαν τὴν νικῶντας, τ' πλεῖτον εἶα παρ' ἑαυτῶν.

590 ΠΕΝ. Πολὺ τ' πείρας πρᾶγμα, αἴχλιον ζητεῖς αὐτὰ πείρασμα·

Εἰ πλείστον ὦν, ἀνελεύθερον εἶδ' ἔγωγι, ἢ Φιλοκερδῆς.

ΧΡ. Ἀλλὰ σέ γ' ὁ Ζῆς ἐξολέσειεν, κοπίης σφάγας σφραγίσσας.

ΠΕΝ. Τὸ γ' ἀπλέγαν πολυμῶν ὑμᾶς, ὡς ἔ πάντ' ἔφ' ἀγαθ' ὑμῶν

Διὰ τίω πείρασ. ΧΡ. Παρὰ τ' ἑκάτης ἔξερει τοῦτο πυθιάσθαι,

595 Εἴτε τὸ πλετεῖν, εἴτε τὸ πεινῶν βέλπον. Φησὶ γ' αὐτῇ,

Τὴν μὲ ἔχοντας ἢ πλετουῦντας δειπνον κτ' μῆνα σφραγίσσας.

Τὴν δὲ πεινῶν τ' ἀνθρώπων ἀρπάξεν ὦρην καταδραίναν.

Ἀλλὰ φθεῖρε ἢ μὴ γυζῆς

Ἐπ' μηδ' ὀποῦν.

600 Οὐ γ' πείσεις, εἰδ' ἰὼ πείσης.

ΠΕΝ. ὦ πολὺς Ἀργεῦς, κλύεθ', οἷα λέγεις;

ΧΡ. Παύσωνα καλῆ τ' ἔξουσιτον.

ΠΕΝ. Τί πάθω τλήμων;

ΧΡ. Ἐρρ' ἐς κόραχας θάπτον ἀφ' ἡμῶν.

605 ΠΕΝ. Εἴμι δὲ ποι γῆς;

ΧΡ. Ἐς τ' Κύρῶν, ἀλλ' ἔ μέλλειν

Χρῆσθαι σ', ἀλλ' ἀνείν.

ΠΕΝ. Ἡ μὲν ὑμεῖς γ' ἐπὶ μ' εἰταυθοῖ

Μεταπέμψασον.

610 ΧΡ. Τότε νοστήσεις· νυῦ δὲ φθεῖρε.

Κρεῖττον γάρ μοι πλετεῖν ὄσιν.

Σέ δ' εἶαν κλέειν μακρὰ τίω κεφαλῷ.

ΒΛ. Νῆ Δί', ἔγωγ' οὐδ' ἐθέλω πλετεῖν

Εὐαχεῖσθαι μὲ τ' παύσαν,

Τῆς

vf. 592. Ἀλλὰ γ'] Chremylus mallet aurea corona coronari; cotino autem coronari Paupertatem optat & perire. & videtur alludere ad Proverbium: σίφαινον μὲν ἔχων, δίψη δ' ἀπολαύσας· coronam quidem habens, sed sibi perditus. Vide Scholiastem ad Equites vf. 531. itaque precaretur vetulae ut sibi periret. Sunt autem vetulae plerumque bibaciores. Hinc illa vero nomine *Dipsas* anus apud Ovidium.

vf. 593. Τὸ γὰρ ἀπλέγαν] Ellipsis non infrequens. Vide in *Nubibus* vf. 267. δεστ' autem ἐκ ἀνθρώπων; aut δ' δεινόν; aut simile quid. In *Ranis* vf. 533. τὸ δὲ προσδραῖσθαι σ' δὲ ἀνθρώπων καὶ κενόν; In *Ecclef.* vf. 401. δ' δεινὰ πολυμῶν πλεονὶ δημιουργεῖν;

vf. 594. ἑκάτης] Hecatae sive Lunae coena est, quam solebant singulis mensibus tempore novitunii in trivis ei dedicatam collocare: huic famelica hominum quorundam natio insidiabatur; nec honestum erat eam rapere. Simile quid videtur fuisse *Mensa Solis* apud *Aethiopas* Macrobios, quam ita describit Herodotus in

Thalia: ἢ δὲ πρᾶξι τῶ ἡλίου, τοῖσι δὲ τὴν λέγετα εἶμα· λειμῶν ἐστὶ ἐν τῷ προαίῳ, ἐπιπρᾶσθαι κρεῖον ἰσθῶν πάλιν ἢ τετραπύδων· ἐς τ' ἂν, πᾶς μὲν νόκλιος ἐπιπρᾶσθῶντας τῶν ἡμῶν τὰ κρεῖα τὴν ἐν τῇ ἐκᾶστος ἰέντας τ' ἄσων· τὰς δὲ ἡμέρας δαίνουσθαι, προσῖντα τ' ἐκλιμένον· φάσμα δὲ τὴν ἐπιπρᾶσθαι ταῦτα τὴν γῆν αὐτῶν ἀναδιδόναι ἐκᾶστος. *Mensa autem Solis* talis fere dicitur esse: Pratum est in suburbio, plenum elixis carnibus omnis generis quadrupedum; in hoc pratum nocturnis temporibus civis ditiores data opera carnes illas deponere ajunt; interdiu autem illis vesci, quicumque voluerit, accedentem: homines autem illius loci praedicare: illa protulisse ipsam terram. De Hecatae Coena vide quae notavit Doëtilimus Tiberius Hemsterhusius ad Dialogos Luciani p. 41.

vf. 596. ἔχοντας] „ *Divites*. Sic Euripides in *Alceste* fide vf. 58. πρᾶς τ' ἔχοντων, Φεῖε τ' νίμων πίθους· „ *Utilem divitibus*, Phoebe, legem ponis. Idem in *Supplicibus* vf. 242. sic τὴν ἔχοντας κιντῆρ' ἀρῖασι κακὰ· „ *In divites avaleos emittunt malos*. & in fragmento *Danae* „ naac:

- Dum enim parcit, & nihil earum vult erogari,
Dumque rebus nihili victores ornat, divitias sibi servat.
- 590 PAUP. Rem multo turpiorem, quam est Paupertas, studes ei affingere.
Si dives cum sit, adeo est fordidus & lucri cupidus.
CHR. Sed te Jupiter perdat oleastro prius redimitam.
PAUP. Vos ne mihi aufos contradicere, quasi non omnia vobis bona eveniant
Propter Paupertatem? CHR. Ex Hecate hoc quaerere licebit,
- 595 An ditescere, an vero esurire sit melius: dicit enim haec
Eos, qui aliquid habent & sunt divites, coenam sibi quovis mense apponere;
Pauperes autem homines eam rapere, priusquam illi deposuerint.
Sed dispereas & ne mutias
Quidquam amplius.
- 600 Non enim persuadebis tamen si persuadeas.
PAUP. O civitas Argos! auditis qualia dicat?
CHR. Pausonem invoca commensalem tuum.
PAUP. Quid faciam misera?
CHR. In malam rem abi ocyus a nobis.
- 605 PAUP. Quorsum autem eam?
CHR. In nervum î, sed cessandum
Non est, verum properandum.
PAUP. Profecto vos me aliquando hic
Accersetis.
- 610 CHR. Tunc redibis, nunc autem dispereas.
Melius est enim ut ego ditescam,
Tuo autem capiti male sit.
BL. Itaque certe volo ditescens
Convivari cum liberis meis

Et

naac: ἐν τοῖς δ' ἔχουσιν ἰσότης περὺχ' ἔδει. Inter divi-
tes autem vigere solet iste: nempe Amor. Ex Notis Ku-
steri. Demosthenes Orat. I. in Stephanum conjunxit
ἐχόντα καὶ πτωχόντα.

Ibid. Προσάγειν] Ita omnes Edd. Vett. nupera προ-
πίμπαν.
vi. 597. Πρὸν καταβείναι] In Ranis vi. 166. πρὸν κα-
ταβείναι.

vi. 598. Φθίρει] In malam rem hinc abi. Euripides in
Heraclidis vi. 285. φθίρει, τὸ σὺν γὰρ Ἄργος εἰ δίδου ἐν δ'.
Facesse hinc, tuum enim Argos non formido. Alciphron in
loco, quem supra citavi: εἰς ἐς κέραιας φθαρσείας. In
Equitibus vi. 888. εἰς ἐς κέραιας ἀποφθέρει;

vi. 601. Ὁ πόλις Ἄργος] Haec ipsa verba occurrere
etiam in Equitibus vi. 806. notavit & Cl. Kusterus. In
Phoenissis Euripidis vi. 577. Polynices dicit: ὁ πόλις·
cui frater: μολὼν ἐς Ἄργον ἀνοκλόη Δίονος ἕδρα. ad
hunc locum respexit Scholiastes Comici, qui dicit haec

inde petita esse. vide Not. seq.

vi. 602. Πάύσανα κλέη] Invoca Pausonis opem pau-
peris, qui tecum solet una cibum capere. Sic in Vespis
vi. 1268. cum vellet Amyntiam ridere tanquam fameli-
cum, dicit se eum vidisse δευπρόσια μετὰ Λεωγέρι· coe-
nantem cum Leogora, homine itidem paupere. Pauso-
nem autem pauperem fuisse patet ex Thesmoph. vi. 978.
ubi dicit eum sacra Cereris & Proserpinae celebran-
tem ieiunare. ut solebant mulieres in illo festo. Etiam
in Acharnensibus conjungit eum cum Lyfistrato, quem
dicit frigere, & esurire plus quam triginta diebus, quovis
mense vi. 854. Vox autem κλέη sumta est ex eodem
Euripidis loco, quem paulo ante adduxi.

vi. 612. Σὲ δ' ἔγωγ κλέειν] Praestat ut me ipsum bene-
curem; te autem sinam deplorare tuum ipsius caput
longis fletibus. In Vespis vi. 581. κλαίειν ἡμῖς μακρὰ
τὴν κερὰν εἰπόμενος τῇ διαθήκῃ. Vid. Ecclef. vi. 426.

615 Τῆς τε γυναικός, ἢ λυσάμεν
 Λιπαρὸς χορῶν ἐκ βαλανείων,
 Τῶν χειροτεχνῶν,
 Καὶ τ' πενίας καταπαρδεῖν.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΤΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

620 Ἄτι μὲν ἡμῖν ἢ πίπει πῖσι οἴχεθ'.
 Ἐγὼ δέ, ἢ σύ γ', ὡς τάχιστα τ' θεῶν
 Ἐγκατακλιθῶντ' ἀγωνίῳ εἰς Ἀσκληπιῶ.
 ΒΛ. Καὶ μὴ ἀφαιρέσωμό γε, μὴ πάλιν τίς αὖ
 Ἐλθὼν ἀφικαλύσει π' τ' ἀρέγῃ ποιῆν.
 ΧΡ. Ὡ παῖ Καρίων, τὰ γράματ' ἐκφέρειν ἐχρήν.
 625 Αὐτόν τ' ἀγειν τ' Πλῦτον, ὡς νομίζεθ',
 Καὶ τὰλλ', ὅσ' ἐστὶν εἶδον ἠυτρεπισμῶνα.

ACTUS TERTII

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὡ πλείστα Θεσείοις μεμυλημένοι,
 Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίσις ἀλφίτοις,
 Ὡς β' τυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπεράγατε,
 630 Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεσι ἔζητε ἔπεπε.
 ΧΟΡ. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλπτε τ' σαυτῶ φίλων;
 Φαίνη γδ' ἠκεῖν ἀγγελῶ ζήτε πινῶ.
 ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέφραγεν β' τυχεῖσάα,

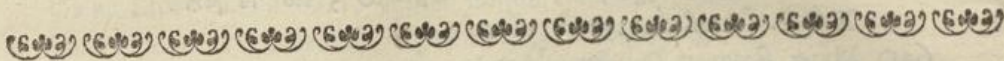
Μᾶλλον

vf. 623. Τῶν περὶ γυν. In Ecclef. vf. 782. ἔα με τ' περὶ γυν. Vid. Lystr. vf. 20.
 vf. 627. Θεσείοις] Antehac quoties Thefei festo convivaremini, propter egestatem parvis cibis utebamin;

nunc autem vobis non deerunt cibi; quia jam Plutus videt, qui ditabit omnes bonos, quos antehac non poterat invenire.

vf. 628. Ἐπ' ὀλιγίσις ἀλφίτοις] Synesius Epistola 146.

615 Et uxore: & lotus
Atque nitidus procedens e balneo,
Opificibus
Et Paupertati oppedere.

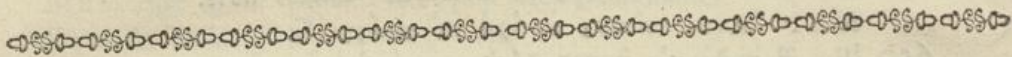


S C E N A S E X T A.

Senarii Iambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

CHR. Haec quidem abiit, perdita.
620 NOS autem, quam citissime Deum istum
Ducamus in Aesculapii templum, ut illic decumbat.
BL. Et nequaquam cessemus, ne rursus aliquis
Accedens impedimento sit, quo minus faciamus quod ad rem pertineat.
CHR. Heus Cario ferve, stragula oportet efferre,
625 Ipsumque Deum ducere, ut moris est,
Caeteraque simul quae intus parata sunt.



S C E N A P R I M A.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui saepe Thefei festis diebus tenuiter epulati estis,
Senes, pane modico admodum,
Quam nunc estis fortunati, quam beata est fors vestra!
630 CAETERIQUE omnes, qui probis estis moribus.
CHOR. Quid est, optime tuorum sodalium?
Videris enim adveniens nunciare aliquid boni.
CAR. Herus meus factus est fortunatissimus,

Vel

ἀριστῶμεν δὲ ἐπὶ ἀλεῖταις, ἰδίῳι μὲν ἐμοσγαῖν, ἰδίῳι δὲ ἑκατέρῳ. ἐπὶ ἀλεῖταις autem est in aut cum paucissimis. ubi Scholia: ἰσθίον μετα ἢ ἀλλῶν. Sic apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vs. 541. ὅς ἐπὶ ἰλαχίστοις δακρύοις πηλοσο κακῆς. Us cum paucissimis lacrymis suis miser.

615 Τῆς τε γυναικός, ἢ λυσάμεν
 Λιπαρὸς χορῶν ἐκ βαλανείων,
 Τῶν χειροτεχνῶν,
 Καὶ τ' πενίας καταπαρδεῖν.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

620 Ἄτι μὲν ἡμῖν ἢ πίπει πῖσι οἴχεθ'.
 Ἐγὼ δέ, ἢ σύ γ', ὡς τάχιστα τ' θεῶν
 Ἐγκατακλιθῶντ' ἀγωνίῳ εἰς Ἀσκληπιῶ.
 ΒΛ. Καὶ μὴ ἀφαιτέτωμό γε, μὴ πάλιν τίς αὖ
 Ἐλθὼν ἀφικαλύσει π' τ' ἀρῆγε ποιῆν.
 ΧΡ. Ὡ παῖ Καρίων, τὰ γράματ' ἐκφέρειν ἐχρήν.
 625 Αὐτόν τ' ἀγειν τ' Πλῦτον, ὡς νομίζεθ',
 Καὶ τὰλλ', ὅσ' ἐστὶν εἶδον ἠυτρεπισμῶνα.

ACTUS TERTII

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὡ πλείστα Θεσείοις μεμυλημένοι,
 Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίτοις ἀλφίτοις,
 Ὡς β' τυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπεράγατε,
 630 Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεσι ἔζητε ἔπεπε.
 ΧΟΡ. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλπτε τ' σαυτῶ φίλων;
 Φαίνη γ' ἠκεῖν ἀγγελῶ ζήτε πινῶ.
 ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέφραγεν β' τυχεῖσάα,

Μᾶλλον

vf. 623. Τῶν περὶ γυν. In Ecclef. vf. 782. ἔα με τ' περὶ γυν. Vid. Lystr. vf. 20.
 vf. 627. Θεσείοις] Antehac quoties Thefei festo convivaremini, propter egestatem parvis cibis utebamin;

nunc autem vobis non deerunt cibi; quia jam Plutus videt, qui ditabit omnes bonos, quos antehac non poterat invenire.

vf. 628. Ἐπ' ὀλιγίτοις ἀλφίτοις] Synesius Epistola 146.

615 Et uxore: & lotus
Atque nitidus procedens e balneo,
Opificibus
Et Paupertati oppedere.

S C E N A S E X T A.

Senarii Iambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

620 CHR. Haec quidem abiit, perdita.
Nos autem, quam citissime Deum istum
Ducamus in Aesculapii templum, ut illic decumbat.
BL. Et nequaquam cessemus, ne rursus aliquis
Accedens impedimento sit, quo minus faciamus quod ad rem pertineat.
CHR. Heus Cario ferve, stragula oportet efferre,
625 Ipsumque Deum ducere, ut moris est,
Caeteraque simul quae intus parata sunt.

S C E N A P R I M A.

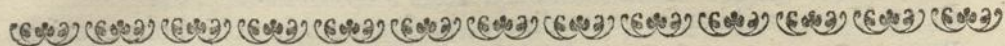
CARIO, CHORUS.

CAR. O qui saepe Thefei festis diebus tenuiter epulati estis,
Senes, pane modico admodum,
Quam nunc estis fortunati, quam beata est fors vestra!
630 Caeterique omnes, qui probis estis moribus.
CHOR. Quid est, optime tuorum sodalium?
Videris enim adveniens nunciare aliquid boni.
CAR. Herus meus factus est fortunatissimus,

Vel

αριστῶμεν δὲ ἐπ' ἀλλήλοις, ἰδίῳι μὲν ἑμοσγῶν, ἰδίῳι δὲ ἑμῶν. ἐπ' ἀλλήλοις autem est in aut cum paucissimis. ubi Scholia: ἰσθίον μετα τῶν ἀλλῶν. Sic apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vs. 541. ὡς ἐπ' ἰλαχίστοις δακρύοις πρὸσο κακῶι. Uti cum paucissimis lacrymis sui miser.

615 Τῆς τε γυναικός, ἢ λυσάμεν
 Λιπαρὸς χρωῶν ἐκ βαλανείων,
 Τῶν χειροτεχνῶν,
 Καὶ τ' πενίας καταπαρδεῖν.

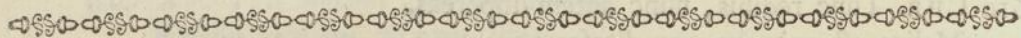


ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΤΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

620 Ἄτι μὲν ἡμῖν ἢ πίπει πῖσι οἴχεθ'.
 Ἐγὼ δέ, ἢ σύ γ', ὡς τάχιστα τ' θεῶν
 Ἐγκατακλιθῶντ' ἀγωνίῳ εἰς Ἀσκληπιῶ.
 ΒΛ. Καὶ μὴ ἀφαιρέσωμό γε, μὴ πάλιν τίς αὖ
 Ἐλθὼν ἀφικαλύσει π' τ' ἀρῆγε ποιῆν.
 ΧΡ. Ὡ παῖ Καρίων, τὰ φράματ' ἐκφέρειν ἐχρήν.
 625 Αὐτόν τ' ἀγειν τ' Πλῦτον, ὡς νομίζεθ',
 Καὶ τὰλλ', ὅσ' ἐστὶν εἶδον ἠυτρεπισμῶνα.



ACTUS TERTII

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὡ πλείστα Θεσείοις μεμυσημένωι,
 Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίτοις ἀλφίτοις,
 Ὡς β' τυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπεράγατε,
 630 Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεσι ἔζητε ἔπεπε.
 ΧΟΡ. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλπτε τ' σαυτῶ φίλων;
 Φαίνη γ' ἠκεῖν ἀγγελῶ ζήτε πινῶ.
 ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέφραγεν β' τυχεῖσάα,

Μᾶλλον

vf. 623. Τῶν περὶ γυν. In Ecclef. vf. 782. ἔα με τ'
 περὶ γυν. Vid. Lystr. vf. 20.
 vf. 627. Θεσείοις] Antehac quoties Thefei festo con-
 vivaremini, propter egestatem parvis cibis utebamin;

nunc autem vobis non deerunt cibi; quia jam Plutus vi-
 det, qui ditabit omnes bonos, quos antehac non po-
 terat invenire.

vf. 628. Ἐπ' ὀλιγίτοις ἀλφίτοις] Synesius Epistola 146.
 ἀρι-

615 Et uxore: & lotus
Atque nitidus procedens e balneo,
Opificibus
Et Paupertati oppedere.

SCENA SEXTA.

Senarii Iambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

CHR. Haec quidem abiit, perdita.
620 NOS autem, quam citissime Deum istum
Ducamus in Aesculapii templum, ut illic decumbat.
BL. Et nequaquam cessemus, ne rursus aliquis
Accedens impedimento sit, quo minus faciamus quod ad rem pertineat.
CHR. Heus Cario ferve, stragula oportet efferre,
625 Ipsumque Deum ducere, ut moris est,
Caeteraque simul quae intus parata sunt.

SCENA PRIMA.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui saepe Thefei festis diebus tenuiter epulati estis,
Senes, pane modico admodum,
Quam nunc estis fortunati, quam beata est fors vestra!
630 CAETERIQUE omnes, qui probis estis moribus.
CHOR. Quid est, optime tuorum sodalium?
Videris enim adveniens nunciare aliquid boni.
CAR. Herus meus factus est fortunatissimus,

Vel

αριστῶμεν δὲ ἐν ἀλεῖταις, ἰδίῃσι μὲν ἐμοῦ γαῖν, ἰδίῃσι δὲ ἑωυτοῖν. ἢ ἐν ἀλεῖταις autem est in aut cum paucissimis.
Com. in Acham. v. 835. πάλιν ἐν ἀλλὴ πάλιν μάδαν. ubi Scholia: ἰσθίον μετα ἢ ἀλλῶν. Sic apud Euripidem in Iphigenia Aulidis v. 541. ὡς ἐν ἰλαχίταις δακρυόσας πρὸσο κακῆς. Ut cum paucissimis lacrymis sui miser.

- Μᾶλλον δ' ὁ Πλάτ[ων] αὐτός· ἀντὶ γὰρ τυφλῶ,
 635 Ἐξομμάτω], καὶ λελάμωρω] κόρας,
 Ἀσκληπιῶ παιῶν] βυμβρῆς τυχόν.
 ΧΟΡ. Λέγεις μοι χαράν· λέγεις μοι βόαν.
 ΚΑΡ. Πάρετι χαίρειν, ἰὺ' τε βέλησ', ἰὺ' τε μή.
 ΧΟΡ. Ἀναβοάσομαι τ' εὐπαιδα, καὶ
 640 Μέγα βροτοῖσι Φάν[ων], Ἀσκληπιόν.

ACTUS TERTII

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

- Τίς ἡ βοή ποτ' ἐστίν; ἄρα γ' ἀγγελεῖ
 Χρησόν πι; τῆτο γὰρ ποθῆσ' ἐγὼ πάλαμ,
 Ἐνδον κέθημα περιμήσσα τυτονί.
 ΚΑΡ. Ταχέως, ταχέως Φέρ' οἶνον, ὦ δέσποινα, ἵνα
 645 Κάυτῃ πίης· Φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα.
 Ὡς ἀγαθὰ συλλήθωδ' ἅπαντά σοι φέρω.
 ΓΥΝ. Καὶ πῶς εἶναι; ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεηρομένοις εἶσθ' τάχα.
 ΓΥΝ. Πέρανε τοίνυν, ὅ, πι λέγεις, ἀνύσας ποτέ.
 ΚΑΡ. Ἄκχε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ ἀράματα
 650 Ἐκ τ' ποδῶν εἰς τ' κεφαλῆν σοι πάντ' ἐρῶ.
 ΓΥΝ. Μὴ δῆτ' ἐμοί γ' ἐς τ' κεφαλῆν. ΚΑΡ. Μὴ ταῖγαθὰ,
 Ἄνω γαλήνη]; ΓΥΝ. Μὴ μὲν ἐν τὰ ἀράματα.
 ΚΑΡ. Ὡς γὰρ τάχιστα ἀφικίματα πρὸς τ' θεῶν,
 Ἄροντες ἄνδρα, τότε μὲν ἀθλιώτατον,

Νυῦ

vf. 635. Ἐξομμάτω] Haec vox habet duas contrarias significationes; in Oedipo Euripidis significat oculos elidere: ἡμεῖς δὲ Πολύβου παῖδ' ἐρείσαντες πίδαμ, ἐξοματῶμεν· καὶ διόλλομεν κίρας. Nos autem Polybi filium huius deprimentes excocemus: & ei pupillas perdimus. hunc locum depromi ex Scholiaste Euripidis ad Phoenissas vf. 61. Contra apud Aeschylum significat illustrare, clarum reddere aliquid; in Prometheo vf. 498. καὶ φλογωπὰ σήματα ἐξοματῶσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπέλαμα· & signa flammæ clariora feci, prius caligine obdudata. Ubi Scholia: τὰς διὰ πυρὸς μαντείας τυφλὰς ἔσας πρὶν, καὶ εὐφαινομένας, διὰ τὸ μὴ γινώσκουσαι, βλέψαι ἅπαντα, καὶ εἰς τὸ ἐμμανὲς ἔλαγον καὶ παρὶν ὑπέδειξα. In eadem significatione utitur & verbo simplici in Supplicibus vf. 476. ζυγῆκας· ἀματῶσα γὰρ σαφῆσπον. Intellexisti; clariorem enim rem feci.

vf. 636. Παιῶν] Pro medico accipitur Παιῶν. Aeschylus in Agamemnone vf. 99. Παιῶν τε γὰρ τ' δὲ μερίμνη· sique medicus huius sollicitudinis.

Ibid. Εὐμενὲς τυχόν] Euripides in Danaë vf. 9. τίνεσ' θεῶν ἕρσαν τε περυσίνους τυχόν; quem deorum mortaliumve sibi propitium natūsus?

vf. 639. Ἀναβοάσομαι] Dorice, ut in Nubibus vf. 1155. βοάσομαι ἄρα τῶν ὑπέροτων βοῶν. Scholiastes ad hunc Pluti locum dicit hoc esse characterem Tragicum, & affert simile exemplum ex Euripidis Oreste; vf. 976. ἀναβοάσομαι πατρὶ Ταντάλω· qui locus hodie ibi aliter legitur, hoc modo: ἴν' ἐν θεῶν οἴκῳ ἀναβοάσο γέροντι πατρὶ Ταντάλω· Ut flebilem clamorem tollam seni patri Tantalō.

Ibid. Εὐπαιδα] Utrumque significat, & bonum filium, & bono patre progenitum.

Vel potius ipse Plutus. nam ex caeco

635 Factus est oculatissimus, habetque jam nitentes pupillas,
Aesculapio usus medico propitio.

CHOR. Nuncias mihi voluptatem, nuncias mihi *futuras* exclamationes.

CAR. Licet jam laetari, velitis nolitis.

CHOR. Alta voce laudabo optimi Patris filium, &

640 Ingens illud mortalibus jubar, Aesculapium.

SCENA SECUNDA.

MULIER, CARIO.

MUL. Quisnam iste clamor est? Num nunciabit
Aliquid boni? hoc enim cupiens ego dudum
Intus defideo, hunc expectans.

CAR. Cito, cito, affer vinum, Hera,

645 Et bibas ipsa; libenter enim admodum hoc facis.

Nam omnia bona uno quasi fasce comprehensa tibi fero.

MUL. Ubi ergo sunt? CAR. Ex illis quae dicam cognosces mox.

MUL. Age igitur expedi, quicquid dicis, tandem.

CAR. Ausculta igitur, nam ego rem

650 Omnem a calce usque in caput tibi narrabo.

MUL. Ne quaeso in caput mihi. CAR. Annon bona ea,

Quae modo evenerunt? MUL. Non res ipsas inquam.

CAR. Etenim simulatque pervenimus ad Deum,

Virum ducentes, tunc quidem miserrimum,

At

vf. 640. *Μίγα βροτῶσι*] Ex Electra Euripidis, ut inquit Scholiastes.

vf. 641. *Ἄρα γ' ἀγλαῖα*] Expressit locum Euripidis in Medea, ubi similiter Medaeae sollicitae de eventu venit aliquis nunciatus, vf. 1118. & seqq. *φίλα, πάλαι τοι προσμένεσα τὴν τύχην, κατὰ κῆ τὰ κείθεν οἱ προσέσταται καὶ τοὶ δίδουκα τῶνδε τ' ἰδούσθ' εὐχόμεν' οὐαδάν, πνεῦμα τ' ἠρεσιμῶν' δειννοσι δ' ὡς τι καὶνὸν ἀγχαλεῖ.* Amicae, dudum equidem praesolans eventum fortunae exspecto ab illa parte, quo res fit casura; sed video istum, qui est unus ex Jasonis ministris venientem, spiritusque (ejus est) concitatus: significat autem se aliquid novi mali nunciaturum.

vf. 645. *Πῖνε*] Saepè notat bibacitatem mulierum, maxime in Theimoph. vf. 742. *ὦ θεζόμεναι γυναικίς, ἢ ποτίζεσθαι, καὶ πάντες ὑμῖς μηχανώμεναι πίνε, ὦ*

μίγα κατῆλοις ἀγαθὸν, ἡμῖν δ' αὖ κακόν.

vf. 650. *Ἐκ τ' ἐπέδον*] Totam rem ab imo ad summum metaphora ab homine; Plautus in Epidico: *Contempla Epidice ab unguiculo ad capillum summum.* Alias invertio modo: a capite ad calcem dicitur. Horatius: *Candidus & talos a vertice pulcher ad imos.* Notum est illud Plauti: *Nec caput, nec pes sermonum apparet.* Ceterum *εἰς τὴν κεφαλὴν σοι* est mali ominis etiam. Vid. not. seq.

vf. 651. *Μὰ δῖτα*] In sequiorem partem acceperat τὸ, *εἰς τὴν κεφαλὴν σοι.* nempe ut supra occurrit vf. 526. ubi vide notata.

vf. 653. *Ἀρτιμίδα*] Euripides in Iphigenia Aulidis vf. 1515. *ἰστί γὰρ ἐκόμεθα τ' ἄντις κέρως Ἀρτιμίδ' ἀλσθ' —* mox: *σὺν τῆσδ' ἀγοντῆς.* Postquam enim conimus ad Lucum Dianae Jovis Filiae — tuam filiam ducentes.

- Μᾶλλον δ' ὁ Πλάτῳ αὐτός· ἀντὶ γὰρ τυφλῶ,
 635 Ἐξοματώ, καὶ λελάμωρυ κόρας,
 Ἀσκληπιῶ παιῶν ὄμιλιν τυχῶν.
 ΧΟΡ. Λέγεις μοι χάριν· λέγεις μοι βοᾶν.
 ΚΑΡ. Πάρετι χαίρειν, ἡὺ' τε βέλησ', ἡὺ' τε μή.
 ΧΟΡ. Ἀναβοᾶσσομαι τ' εὐπαιδα, καὶ
 640 Μέγα βροτοῖσι Φάνῳ, Ἀσκληπιῶν.

ACTUS TERTII

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

- Τίς ἡ βοή ποτ' ἐστίν; ἄρα γ' ἀγγελεῖ
 Χρησὶν πι; τῆτο γὰρ ποθῆσ' ἐγὼ πάλα,
 Ἐνδον κέθημαι ὠμιλήσσο τετονί.
 ΚΑΡ. Ταχέως, ταχέως Φέρ' οἶνον, ὦ δέσποινα, ἵνα
 645 Κάυτῃ πίης· Φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα.
 Ὡς ἀγαθὰ συλλήδωδ' ἅπαντ' ἄσσι φέρω.
 ΓΥΝ. Καὶ πῶς εἶν; ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεηρομένοις εἶσθ' τάχα.
 ΓΥΝ. Πέρανε τοίνυν, ὅ, πι λέγεις, ἀνύσας ποτέ.
 ΚΑΡ. Ἄκχε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ ἀράματα
 650 Ἐκ τ' ποδῶν εἰς τ' κεφαλῆν σοι πάντ' ἐρῶ.
 ΓΥΝ. Μὴ δῆτ' ἐμοί γ' ἐς τ' κεφαλῆν. ΚΑΡ. Μὴ ταῖγαθὰ,
 Ἄνω γαλήνη; ΓΥΝ. Μὴ μὲν ἐν τὰ ἀράματα.
 ΚΑΡ. Ὡς γὰρ τάχιστα ἀφικίμεθα πρὸς τ' θεῶν,
 Ἄροντες ἄνδρα, τότε μὲν ἀθλιώτατον,

Νυῦ

vf. 635. Ἐξοματώ] Haec vox habet duas contrarias significationes; in Oedipo Euripidis significat oculos elidere: ἡμεῖς δὲ Πολύβου παῖδ' ἐρεῖσάντες πίδα, ἐξοματώμεν· καὶ διόλλομεν κίρας. Nos autem Polybi filium huius deprimentes excoecamus: & ei pupillas perdimus. hunc locum depromi ex Scholiaste Euripidis ad Phoenissas vf. 61. Contra apud Aeschylum significat illustrare, clarum reddere aliquid; in Prometheo vf. 498. καὶ φλογωπὰ σήματα ἐξοματώσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπ' ἀράματα· & signa flammæ clariora feci, prius caligine obdudata. Ubi Scholia: τὰς διὰ πυρὸς μαντείας τυφλὰς ἔσας πρὶν, καὶ εὐφαινομένας, διὰ τὸ μὴ γινώσκουσθαι, βλέψαι ἅπαντα, καὶ εἰς τὸ ἐμμανὲς ἔλασον καὶ παρὶν ὑπέδειξα. In eadem significatione utitur & verbo simplici in Supplicibus vf. 476. ζυγῆκας· ἀματώσα γὰρ σαπίστρον. Intellexisti; clariorem enim rem feci.

vf. 636. Παιῶν] Pro medico accipitur Παιῶν. Aeschylus in Agamemnone vf. 99. Παιῶν τε γὰρ τ' δὲ μερίμνη· σὺςque medicus huius sollicitudinis.

Ibid. Ἐυμένες τυχῶν] Euripides in Danaë vf. 9. τίν' ἑσθ' ἔσθ' ἄρα τὸν περὶ μενῶν τυχῶν; quem deorum mortaliumve sibi propitium nactus?

vf. 639. Ἀναβοᾶσσομαι] Dorice, ut in Nubibus vf. 1155. βοᾶσσομαι ἄρα τῶν ὑπέροτων βοᾶν. Scholiastes ad hunc Pluti locum dicit hoc esse characterem Tragicum, & affert simile exemplum ex Euripidis Oreste; vf. 976. ἀναβοᾶσσομαι πατρὶ Ταντάλω· qui locus hodie ibi aliter legitur, hoc modo: ἴν' ἐν θεῶν οἴκῳ ἀναβοᾶσσο γέροντι πατρὶ Ταντάλω· Ut flebilem clamorem tollam seni patri Tantalō.

Ibid. Ἐυπαιδα] Utrumque significat, & bonum filium, & bono patre progenitum.

Vel potius ipse Plutus. nam ex caeco

635 Factus est oculatissimus, habetque jam nitentes pupillas,
Aesculapio usus medico propitio.

CHOR. Nuncias mihi voluptatem, nuncias mihi *futuras* exclamationes.

CAR. Licet jam laetari, velitis nolitis.

CHOR. Alta voce laudabo optimi Patris filium, &

640 Ingens illud mortalibus jubar, Aesculapium.

SCENA SECUNDA.

MULIER, CARIO.

MUL. Quisnam iste clamor est? Num nunciabit
Aliquid boni? hoc enim cupiens ego dudum
Intus defideo, hunc expectans.

CAR. Cito, cito, affer vinum, Hera,

645 Et bibas ipsa; libenter enim admodum hoc facis.

Nam omnia bona uno quasi fasce comprehensa tibi fero.

MUL. Ubi ergo sunt? CAR. Ex illis quae dicam cognosces mox.

MUL. Age igitur expedi, quicquid dicis, tandem.

CAR. Ausculta igitur, nam ego rem

650 Omnem a calce usque in caput tibi narrabo.

MUL. Ne quaeso in caput mihi. CAR. Annon bona ea,

Quae modo evenerunt? MUL. Non res ipsas inquam.

CAR. Etenim simulatque pervenimus ad Deum,

Virum ducentes, tunc quidem miserrimum,

At

vf. 640. Μέγα βροτοῖσι] Ex Electra Euripidis, ut inquit Scholiastes.

vf. 641. Ἄρα γ' ἀγλαῖα] Expressit locum Euripidis in Medea, ubi similiter Medaeae sollicitae de eventu venit aliquis nunciatus, vf. 1118. & seqq. φιλία, πάλαι τοὶ προσμένοντα τῆν τύχην, κατὰ κῆ τὰ κείθεν οἱ προσέσταται καὶ τοὶ δίδουκα τῶνδε τ' ἰδόντες εὐχόμενοι ὄσαν δαίν, πνεῦμα τ' ἠρεσιμῶν δειννοσι δ' ὡς τι καὶν ἀγλαῖα. Amicae, dudum equidem praesolans eventum fortunae exspecto ab illa parte, quo res fit casura; sed video istum, qui est unus ex Jasonis ministris venientem, spiritusque (ejus est) concitatus: significat autem se aliquid novi mali nunciaturum.

vf. 645. Πίσε] Saepè notat bibacitatem mulierum, maxime in Theimoph. vf. 742. ὃ θεζόμεναι γυναικίς, ἢ ποτίζονται, καὶ πάντες ὑμῖς μηχανώμεναι πίνε, ὃ

μέγα κατὰ τοὺς θεοὺς, ἡμῖν δ' αὖ κακόν.

vf. 650. Ἐκ τ' ἐπέου] Totam rem ab imo ad summum metaphora ab homine; Plautus in Epidico: Contempla Epidice ab unguiculo ad capillum summum. Alias invertio modo: a capite ad calcem dicitur. Horatius: Candidus & talos a vertice pulcher ad imos. Notum est illud Plauti: Nec caput, nec pes sermonum apparet. Ceterum sic τὴν κεφαλὴν σοὶ est mali ominis etiam. Vid. not. seq.

vf. 651. Μὴ δῖτα] In sequiorem partem acceperat τὸ, ἔς τὴν κεφαλὴν σοὶ. nempe ut supra occurrit vf. 526. ubi vide notata.

vf. 653. Ἀρτιμίδα] Euripides in Iphigenia Aulidis vf. 1515. ἰστί γὰρ ἰδόμεθα τ' ἄλλος κέρως Ἀρτιμίδος ἀλσος — mox: σὺν τῆσδε θεῶν. Postquam enim conimus ad Lucum Dianae Jovis Filiae — tuam filiam ducentes.

- 655 Νυῦ δ', εἴ πιν' ἄλλον, μακάριον κ' ὀυδαίμονα,
 Πρωτόν μόν αὐτὸν ὑπὲρ θαλάσσης ἤγορον.
 Ἐπειτ' ἐλθόν. ΓΥΝ. Νῆ Δί' ὀυδαίμων ἄρ' ἦν
 Ἄνευ γέρον ψυχρῆ θαλάσῃ λέγμεν.
 ΚΑΡ. Ἐπειτα πρὸς τὸ τέμενος ἦλθον ἔ δεῖ.
- 660 Ἐπεὶ δὲ βωμῶν πόματα κ' ἀσπυθώματα
 Καθαιώθη, πέλανον ἠφάστε φλογί,
 Κατεκλινόμεν ἅ Πλῆτον, ὡσπερ εἰκὸς ἦν.
 Ἡμῶν δ' ἕκαστον τιβάδα παρεκατήειο.
 ΓΥΝ. Ἦσαν δὲ πῖες κ' ἄλλοι δούδμοι ἔ δεῖ;
- 665 ΚΑΡ. Εἰς μὲν γὰρ Νεοκλείδης· ὅς ἔστι μὲν τυφλός,
 Κλέπμων δὲ τῆς βλέποντας ὑπερηκύνεισεν.
 Ἐτεροὶ τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
 Ἐχοντες. ὡς δὲ τῆς λύχνης ἀποβίσας
 Ἡμῖν παρήγειλεν καθύδεν ἔ δεῖ.
- 670 Ὁ ἀσπυθῶν, εἰπὼν, εἴ τις αἰάθη) ψόφω,
 Σιγαῖν, ἅπαντες κοσμίως κατεκείμεθα.
 Καγὼ καθύδεν ὄκ' ἐδυνάμην· ἀλλὰ με
 Ἀθάρης χύτρα πῖς ἐξέπληθε, κειμένη
 Ὀλίγη ἀποθεῖ τ' κεφαλῆς τῆς χραϊδῆς,
- 675 Ἐφ' ἣν ἐπεθύμην δαιμονίως ἐφερπύσαι.
 Ἐπειτ' ἀναβλέψας ὄρω τ' ἱερέα
 Τῆς φθοῖς ἀφαρπαζόντα, κ' τὰς ἰαχάδας,
 Ἀπὸ τ' τραπέζης τ' ἱεράς. μὲν τῆτο δὲ
 Περὶ ἤθε τῆς βωμῆς ἅπαντας ὄν κύκλω,
- 680 Εἴ πε πέπανον εἴη π' καταλειμμένον.
 Ἐπειτα ταῦθ' ἤγειν εἰς σάκκον πῖα.
 Καγὼ νομίσας πολλῶν ὅσταν ἔσπυγμαλ,
 Ἐπὶ τῷ χύτρῳ τῷ τ' ἀθάρης ἀνίσταμαι.
 ΓΥΝ. Θαλάσῃτ' ἀνδρῶν, ὄκ' ἐδεδούκεις τ' θεόν;

ΚΑΡ.

vf. 655. Εἰ πιν' ἄλλον] Potuisset etiam dicere εἰ τις ἄλλος, ut Euripides in Phoenissis vf. 1536. ὡς μ' ἔουσε ἀθλιόν, καὶ τλήμων' εἰ τις ἄλλος ἀνθρώπων ἔου· quam me genuisti miserum, & infelicem, si quis alius hominum fuit! Qui locus & cetera non est dissimilis Comici loco. Ita fuisse subintelligendum verbum ἐστὶ aut ἐστ' quod in Euripidis loco exat. Apud Sophoclem deesse solet vox ἄλλος, ut in Oedipo Coloneo vf. 1660. ἀνευ γὰρ ἐστ' ἰαχάτις, ἔδδ' ὄν νοσῶν ἀλχηνοῖς ἐξέπυμπος, ἀλλ' εἰ τις βρωτόν, θαυμαστός. Vt enim ille non legendus, nec morbis grauius educeretur a vita, sed, si quis mortalium, admittendus. Vide quae notavi ad Thesimoph. vf. 1187.

vf. 661. Πέλανον ἠφάστε φλογί] Πέλανοι nimirum igni injici solebant, ut adolerentur; quod non solum

ex hoc loco patet, sed etiam ex Eurip. Ione vf. 707. καλλίπλοκα πέλανον ἐν πυρὶ καθήγνισας· pulchre ardentem pelanum igne adolens. καθήγνισεν enim per eundem, μισμὴν dicebatur pro igne cremare. Sic apud eundem Eurip. in Oreste vf. 40. πυρὶ καθήγνισαι δέμας· corpus igne crematum est. Kusterus.

vf. 665. Νεοκλείδης] Hunc Neoclidem in Ecclesiast. non coecum dicit, sed γνάμωνα λῆρρον, duobus locis nempe vf. 254 & 401.

Ibid. ὅς ἐστι μὲν τυφλός] Similiter Sophocles in Oedipo Tyranno de Tiresia idem coeco, vf. 396. ἔστι ἐν τοῖς κέρδεσι μόνον δέδορκε, τὴν πύχνην δ' ἔρου τυφλός· qui in lucro tantum videt, in arte autem est coecus.

vf. 666. Ἐπερηκύνεισεν] Metaphora a sagittariis. In Avi.

- 655 At nunc felicem & beatum, si quisquam alius,
Primum quidem ipsum ad mare perduximus,
Deinde abluimus. MUL. Nae ille beatus erat,
Homo senex, frigido lotus mari.
CAR. Deinde ad delubrum Dei concessimus.
- 660 Postquam autem in ara panes & libamina
Et placentae consecrata essent flamma Vulcani,
In lecto reclinavimus Plutum, uti par erat.
Unusquisque autem nostrum lectulum sibi confarcinabat.
MUL. Aderantne alii etiam opem Dei desiderantes?
- 665 CAR. Unus quidem Neocles; qui est quidem caecus,
At furando facile videntes superat;
Aliique multi omnis generis morbis
Impliciti. Postquam autem extinctis lucernis
Nos jussisset dormire Dei
- 670 Minister, edixissetque, ut, si quis sonitum sensisset,
Taceret, omnes placide decubuimus.
Ego autem dormire non poteram, sed me
Quaedam olla pulte referta percellerat, posita
Non procul a capite, erat autem aniculae cujusdam,
- 675 Ad quam misere cupiebam adrepere.
Deinde suspiciens, video sacerdotem
Liba rapere & caricas
De sacra mensa. Post haec
Circuibat aras omnes ordine,
- 680 Sicubi aliquod panificium esset relictum.
Deinde haec sacro ritu condebat in sacculum aliquem.
Ego autem existimans jam omnino fas esse talia facere,
Ad ollam illam pultis erigor.
MUL. Hominum miserrime! annon veritus es Deum?

CAR.

Avibus v. 363. ὑπερνοτιζοῖς σὺ γ' ἤδη Νικίαν ταῖς μὴ-
χαλαίς. Vid. Equit. v. 655. Diphilus apud Athenaeum
Lib. VI. ἐρταῦθα γὰρ ἐστὶ τις ὑπερνοτικὴς. Verum hic
est aliquis, qui superat malitia ceteros. Aeschylus in Suppli-
cibus v. 482. μίσημι' ἰλεξας ἄχ' ὑπερνοτιζοῦσιμον. Scelus
nomina non superandum: ubi Scholia: ἀνοτιζοῦσιν.
v. 673. χύτρα] Sic βολεῖαν χύτραν dixit in Ecclef.
v. 1087.
v. 674. Ὀκλίαν ἀπαθὲν] Alciphron Epist. 1. μικρὸν
ἀπαθὲν τ' αὐτῆς.
ibid. τῆ] Hoc loco est indefinitum pro ταῖς. Edd.
omnes τῆ male. deinde γράδην χύτραν lego.
v. 675. Δαιμόνιος] Potest etiam verbi: mirifice, nec

aliter Alciphron Epist. 29. Lib. I. ἱερτικὸς γὰρ ἐστὶ δαι-
μόνιος. Venerens enim est mirum in modum.
v. 677. τὸς φθῶς] Similiter φθῶς est & nom. sing.
huius vocis contractus, a φθῶς, ejus Accus. pl. est
φθῶας, contracte φθῶς, una syllaba φθῶς. Glossae: φθῶς,
libor, libus.
v. 679. Ἐν κίβητι] Infra v. 708. in Vespis v. 928.
περιπλοῦσας τὴν θυρεὸν ἐν κίβητι. In eadem aliquoties,
& alibi; & sine praepositione ibidem v. 430. εἰ δὲ τῷ
φθῶμα κίβητι κενεῖται.
v. 682. Ὀστία] Hesychius: ὄστια, θύμια. fas, licentia.
Vide quae notavi ad Lyfistram v. 746.

KAP.

- 685 ΚΑΡ. Νῆ τὲς θεὸς ἔγωγε, μὴ φθάσιέ με
 Ἐπὶ τῆν χίτραν ἔλθων, ἔχων τὰ τέμματα.
 Ὁ γὰρ ἱερὸς αὐτῶ με περιδιδάξατο.
 Τὸ χραίδιον δ', ὡς ἠόσθητό με τ' ἴσθον,
 Τῶν χεῖρ' ὑφίρη· κατὰ σείξας ἐγὼ
 690 Ὅδαξ ἔλαβόμεν, ὡς παρείας ὦν ὄφιοι.
 Ἡ δ' ὀβείας τ' χεῖρα πάλιν ἀνέσπασεν.
 Κατέκειτο δ' αὐτῶ ἐπιτυλίξασ' ἡσυχῆ,
 Ὑπὸ τῶ δέους βλήσσα δειμπερον γαλις.
 Καί γ' ὅτ' ἦδη τ' ἀθάρας πολλῶν ἔφλων
 695 Ἔπειτ', ἐπειδὴ μετὸς ἦν, ἀνεπαύομεν.
 ΓΥΝ. Ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν εἰπερσῆεν; ΚΑΡ. Οὐδέπω.
 Μετὰ τῆτο δ' ἦδη εἰ γαλοῖον δῆτά π
 Ἐποίησα. περισπῆσθ' γὰρ αὐτῶ, μέγα πάνυ
 Ἀπέπαρδον· ἢ γὰρ τῆ γ' ἐπεφύσητό με.
 700 ΓΥΝ. Ἡπέ σε ἀγ' τῆτ' ὀβύς ἐβδελύττετο.
 ΚΑΡ. Οὐκ, ἀλλ' Ἰασὼ μὲν πῖ ἀκολυθῶσ' ἄμα,
 Ὑπερυθείασε, χ' ἢ Πανάκει ἀπετρέφθη,
 Τῶν ῥῖν' ὀπιλαθῶσ' εἰ λισαωτὸν γὰρ βδέω.
 ΓΥΝ. Αὐτὸς δ' ἐκείνῳ; ΚΑΡ. Οὐ μὰ Δί' εἰδ' ἐφρόντισεν.
 705 ΓΥΝ. Λέγεις ἀχρονικὸν ἄρα σὺ γ' εἶναι τ' θεόν;
 ΚΑΡ. Μὰ Δί' ὅσα ἔργα, ἀλλὰ σκατοφάρον. ΓΥΝ. Αἶ πάλα.
 ΚΑΡ. Μετὰ ταῦτά γ' ὀβύς ἐγὼ μὲν σινεκαλυφάμεν,
 Δείσας· ἐκείνῳ δ' εἰ κύκλω τὰ νοσήματα
 Σκοπῶν περιεῖν πάντα κοσμίως πάνυ.
 710 Ἔπειτα παῖς αὐτῶ λίθινον θυνείδιον
 Παρέθηκε, εἰ δίδυκα, εἰ κισώποιον.
 ΓΥΝ. Λίθινον; ΚΑΡ. Μὰ Δί' εἰ δῆτ' ἐγὼ τότε κισώποιον.
 ΓΥΝ. Σὺ δὲ πῶς εἴρας, ὦ κάκισ' ἀπολυμνε,
 Ὅς ἐγκεκαλύφθαι φῆς; ΚΑΡ. Διὰ τῶ τειβωνίω.
 715 Ὅπας γὰρ εἶχεν ὅσα ὀλίγας, μὰ τ' Δία.
 Πρῶτον δὲ πάντων τῶ Νεοκλείδῃ φάρμακον
 Καταπλαστὸν εἰσείρησε τείβειν, ἐμβαλῶν

Σχο

vf. 690. Παρείας] Quasi dicas: Bucculentus. Etymologus: παρὰ τὸ πικρῶσιμῆος ἔχειν τὰς γνάθους, ἔχων τὰς παρείας· αἶ καὶ φάρμακον λέγονται. Quoniam inflatas habet maxillas sive genas, quae & buccas dicuntur. (quo in loco pro φάρμακον, videtur scribendum βύκκω.) Glossae: Βουκίωνες, παρῶσιτοι Buccones. Id est Gnathones, ut in Eunucho Terentii.) Demosthenes de Corona: τὲς ὄφιοι τὲς παρείας θλίβων· bucculentos illos serpentes premens. Morfus istorum serpentum est innoxius. Itaque non graviter morosedit Cario vetulae manum, ne tumultus exoriretur.

vf. 692. Ἐπιτυλίξασθ'] In Nubibus vf. 986. σὺ δὲ τὲς εἰν ὀβύς εἰ ἱματιοῖσι διδάσκεις ἐπιτυλίξασθαι.

vf. 694. Τῆς ἀθάρας πολλῶν] Subaudiendum μοῖραν partem. In Pace vf. 166. τ' ἦνε πολλῶν. in Acharn. vf. 349. τ' μείλις συγγῆν. Ex notis Kufferi.

Ibid. Ἐλεῶν] Glossae: φάλα contundo, quo significatu occurrit infra vf. 718. Isto autem in loco significat edendo comminere, consumere: ita occurrit & in Pace vf. 1307. φλῶν τὰῦτα πάντα καὶ σπιδεῖν, καὶ μὴ κινῆσαι παρῶσιτον. Dicunt autem Grammatici φλῶν & φλῶν, frank-

- 685 CAR. Ita certe, ne prius *scilicet*
Ad ollam accederet, cum suis corollis:
Nam sacerdos ejus mihi documento fuerat.
Caeterum anicula cum jam strepitum meum sentiret,
Manum protendebat: ego autem, sibilo edito,
690 Mordicus eam arripiebam, non secus acsi Parias anguis essem.
Illa vero illico manum retrahebat.
Jacebat autem involuta stragulis quieta,
Prae metu pedens acerbius fele.
Et ego tunc bonam partem pultis consumsi,
695 Post impletus quiescebam.
MUL. An vero Deus ad vos non accedebat? CAR. Nondum.
Post haec etiam ridiculum quiddam
Feci; nam accedente ipso vehementer admodum
Pepedi, nam venter meus inflatus erat.
700 MUL. Certe ob hoc *factum* Deus te, credo, statim abominatus.
CAR. Minime. Verum Iaso quaedam, quae ipsum sequebatur,
Erubescibat: & Panacea sese avertebat,
Naribus compressis: nam thus ego non pedo.
MUL. Ipse autem Deus, *quid faciebat*? CAR. Ille certe nihil hoc curabat.
705 MUL. Dicis ergo rusticum esse hunc Deum?
CAR. Non certe, sed merdivorum. MUL. Hem scelus!
CAR. Post haec, me ipse etiam statim coöperiebam,
Timens. Ille autem circum circa, morbos
Inspiciens, ibat, omnes, modeste admodum.
710 Deinde puer ei e lapide mortariolum
Apponebat, & pistillum & capsulam.
MUL. E lapide? CAR. Non ipsam capsulam inquam.
MUL. At vero quomodo videbas, homo perditissime,
Quite coöpertum fuisse dicis? CAR. Per attritum meum pallium,
715 Nam non pauca certe habet foramina.
Primo itaque Neocliidi medicamentum
Ad illinendum *aptum* coepit parare, injectis

Allio-

frangere unum idemque verbum esse, sicut $\delta\eta\rho$ & $\phi\eta\rho$.
unde Latinum *Pera*.

vf. 696. Προσθήν] Tertiae personae, ut infra etiam vf.

709. προσθήν . Sic $\eta\delta\epsilon\upsilon\eta$ in Pace vf. 1182. ubi Scholia-
res: $\text{Ἀρτίμας, ἀντί τῷ ἡδῆ. ὡς τὸ, ὃ δὲ θεὸς ὑμῶν ἔ}$

προσθήν . Nimirum iste Pluti locus est, quem ibi dicit.

vf. 701. Ἰασώ] Conveniens filiae medici nomen ab

ἰατρῶν . Sicut & Πανάκεια ab ἀνίσταμαι sano dicitur.

vf. 703. Ὁὐ χιλιανῶν βδία] Diodorus Comicus apud

Athenacum VI. parasitum faciens loquentem: ἐπιδαίν

$\delta\eta\ \alpha\pi\omicron\tau\eta\rho\delta\eta\ \mu\epsilon\tau\alpha\ \tau\eta\ \sigma\tau\epsilon\ \kappa\alpha\tau\alpha\kappa\iota\mu\epsilon\upsilon\theta$, $\tau\acute{\eta}\tau\alpha\ \pi\text{ροσδ}$
 $\gamma\omega\upsilon\eta\ \tau\ \eta\iota\upsilon\alpha\ \delta\epsilon\iota\ \alpha\upsilon\tau\omicron\ \sigma\eta\kappa\sigma\alpha\gamma\ \pi\acute{\omicron}\delta\eta\upsilon\ \tau\acute{\omicron}\ \delta\omicron\mu\iota\alpha\mu\alpha\ \tau\acute{\omicron}\tau\omicron$
 $\lambda\alpha\mu\beta\acute{\alpha}\nu\epsilon\iota\varsigma$; Si autem pepederit cum aliquo accumbens, huic
admoventem nares oportet dicere: unde istud *thus*, sive *suf-*
simentum accipis?

vf. 704. Ὁὐ μὲ] Eadem in Ranis vf. 490.

vf. 717. Ἐνεχίσθησε] *Coeptis*. Glossae: $\text{ἐγγ\acute{\alpha}\sigma\tau\omicron}\ \text{conor}$. In

Acharn. vf. 354. $\text{ἐγγ\acute{\alpha}\sigma\tau\omicron}\ \lambda\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\iota\upsilon$. *Incipe dicere*. Vid. in Nu-

bilibus vf. 717.

Ibid. Καταπλάστιον] Quod illini potest, ut fiat empla-

strum:

H

- Σκορόδαν κεφαλὰς τρεῖς Τηνίων. ἔπειτ' ἔφρα
 Ἐν τῇ θυεῖα συμπαραμυγνύων ὄπον,
 720 Καὶ ῥῖνον· εἴτ' ὄξη δέμεν^Θ Σφηπλίω,
 Κατεπλασσει αὐτῶ τὰ βλέφαρ' ἐκτρέφας, ἵνα
 Ὀδυσσεύς μᾶλλον. ὁ δὲ κεκραγὼς ἔβωϊν,
 Ἐφθύγ' ἀναίξας· ὁ δὲ θεὸς γαλάσας ἔφη·
 Ἐνταῦθα νῦν κέθησο καταπεπλασμέ^Θ,
 725 Ἴν' ἐπομνύμερον παύσω σε τ' ἐκκλησίαις.
 ΓΥΝ. Ὡς Φιλόπολις πῖς ἔοδ' ὁ δαίμων, ἔ σοφός.
 ΚΑΡ. Μετὰ τῷτο τὰ Πλάτωνι περεκαθέζετο,
 Καὶ ᾠδῶ μεν δὴ τ' κεφαλῆς ἐφήφατο·
 Ἐπειτα καθαρὸν ἡμιτόσιον λαβὼν,
 730 Τὰ βλέφαρα ἀδιέψισεν. ἡ Πανάκεια δὲ
 Κατεπέτασ' αὐτῶ τὴν κεφαλὴν Φοινικίδι,
 Καὶ πᾶν τὸ πρῶσωπον· εἶδ' ὁ θεὸς ἐπὶ ὤπυσεν.
 Ἐξηξάτιον ἐν δύο δρέκοντ' ἐκ τ' νεῶν,
 Ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθ^Θ. ΓΥΝ. Ὡ φίλοι θεοί.
 735 ΚΑΡ. Γέτα δ' ὑπὸ τῶν Φοινικίδ' ὑποδιώθ' ἡσυχῆ,
 Τὰ βλέφαρα ἀδιέλειπον, ὡς γε μοι δοκεῖν·
 Καὶ πρὶν σε κοτύλας ἐκπιεῖν οἷον δέχα,
 Ὁ Πλῆτ^Θ, ὦ δέσποιν', ἀνεστῆκε βλέπων·
 Ἐγὼ δὲ τὰ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς,
 740 Τὸν δεσπότην τ' ἡγεῖρον. ὁ θεὸς δ' ἄθιώς·
 Ἠράνισεν αὐτόν, οἷτ' ὄφεις εἰς τ' νεῶν.
 Οἱ δ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῶ, πῶς δοκεῖς,
 Τὸν Πλῆτον ἡσπάζοντο, ἔ τ' νύχθ' ὄλιον
 Ἐρηγῶρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα·
 745 Ἐγὼ δ' ἐπήνευ τ' θεὸν παντ' σφόδρα,
 Ὅτι βλέπειν ἐποίησε τ' Πλῆτον ταχὺ,
 Τὸν δὲ Νεοκλείδην μᾶλλον ἐποίησεν τυφλόν.

ΓΥΝ.

strum: sic χρῆσιν ad unguendum aptum: πρὸν sive πρῶτον vel πρῶτον (u. πρῶτον γὰρ^Θ in Evangelio) ad bibendum. Vide etiam notata Clarissimo Barnejo ad Hippolytum Eurip. v. 515.

v. 718. Σκορόδαν] Haec sane non sunt ἅπια φάρμακα nec mitius collyrium est, quod eidem Neocliidi praefertur in Ecclef. v. 405. σκίρδ' ὁμῶς τρέφαντ' ὄπα, πρὸς μᾶλλον ἐμβάλλουσα τῶν Λακωνικῶν, σαυτῶ παραλείπει τὰ βλέφαρα τ' ἐσπίρας.

Ibid. Τηνίων] Venos est insula inter Cycladas.

Ibid. Ἐφρα] Vid. supra v. 694.

v. 720. Δέμεν^Θ ὄξη] Verbum δέμεν^Θ ut πρὸς με^Θ, δῆμι, unde δέμοι ὑπεθεσά, Glossac. Cujus perfectum δαιμίν^Θ ut πρὸς με^Θ. Alexis: δαιμίνον ὄξη. quem locum citaverat Cl. Kusterus ex Athenaeo Lib. IV. cap. 21.

v. 723. Ἀναίξας] Ed. Farrei ἀνέξας. unde ἀνέξας lego. v. 724. Ἐνταῦθα νῦν κέθησο] Sic apud Homerum postquam Ulysses Irum probe contudisset plagis, dicit: ἐνταυθεῖ νῦν ἦσο. Et apud Aeschylum in Prometheus v. 82. ille qui Prometheus affixerat Caucaso Scythio, dicit ad eum: ἐνταῦθα νῦν ὄβριζε· quem imitatus est Comicus in Thesmoph. v. 1030. ubi Scythia dicit ad Minosochum, quem cruci affixerat: ἐνταῦθα νῦν οἰμάζεθ.

v. 727. Πλάτωνι] Sine dubio ὑποκριτικῶς pro Πλάτῳ & talis formae sunt apud nostrum δειλακρίων & γλίσχρον in Pace v. 193. nam Plutum a Plutone distingui patet vel ex Luciano in Timone, ubi Plutus ipse de Plutone loquens introducit: εἰδὲ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Πλάτων ἀποστέλλε με παρ' αὐτῆς, ἀπὲ πρῶτον ἡμῶν καὶ μεγαλόθεν^Θ καὶ αὐτὸς αἶν. Et non Jupiter, sed Pluto mittit me ad illos, utroque qui

- Alliorum Teniorum tribus capitibus: deinde contudit *illa*
In mortario, admiscens gummi
- 720 Et scillam: his deinde aceto perfusis Sphettio
Oblevit ei palpebras extrorsum versas; ut
Cruciaretur magis. at ille vociferans atque clamans
Exiliens fugit. ipse autem Deus ridens dicebat:
Hic jam sede perlitus,
- 725 Ut mea opera desinas interesse concioni, possisque eam ejurare.
MUL. Quam amans reip. est ille Deus, & sapiens.
CAR. Postea Pluto affidebat.
Et primo quidem caput atrectavit:
Deinde puro sudario sumto
- 730 Palpebras circumabsterfit: Panacea vero
Obvelavit ei caput purpurea veste,
Et faciem totam. deinde Deus poppysmum edidit:
Profiliebant ergo duo serpentes e fano
Immani magnitudine. MUL. Dii boni!
- 735 CAR. Isti autem postquam purpuram tacite subiissent,
Palpebras circum lambebant, ut mihi quidem videbatur.
Et prius quam tu decem vini sextarios exhaurires,
Plutus, Hera mea, surrexit videns.
Ego autem plaudebam prae gaudio,
- 740 Herumque excitabam; at Deus statim
Abscondit se ipsique serpentes in fanum.
Qui autem juxta ipsum jacebant, (quantopere existimas)
Plutum amplexabantur, & nocte tota
Vigilabant, donec dies illucesceret.
- 745 Ego autem laudabam Deum vehementer,
Quod cito Plutum fecisset videntem,
Neoclidem autem magis fecisset caccum.

MUL.

qui etiam est divitiarum & magnorum munerum argitor.
vf. 729. Ημῶντος] Scholiastes: οὐδαμῶν.
vf. 733. Δοκῶν] Hippocrates Epistola X. narrat,
per somnum sibi visum esse Aesculapium, quem serpen-
tes comitati sint: εἰποῖτο δὲ αὐτῷ, inquit, δράκοντες·
χρῆμα τι ἐπεβλῶν ὑπερβόες· sequebantur eum serpentes ingen-
tis magnitudinis. quorum verborum similitudinem cum
Comici verbis vel Neoclidis videre possit. Nimirum si
illae Epistolae sunt genuinae, Aristophanes Hippocra-
tem imitatus est; si autem supposititiae & recentioris
alicujus Sophistae, illarum auctor Aristophanem. Ver-
bum autem ἐξῆδ' ἄτην quod in hoc versu occurrit, est ab
ἀϊτα quod & ἄτα scribitur, unde Fut. 1. ἄτα, aor. 1.
ἔτα. Ita autem scribendum non ut Edd. ἐξῆδ' ἄτην.

vf. 737. Καὶ πρὶν οὖν] Hic etiam, ut supra, vf. 645.
tangit bibacitatem mulierculae.

vf. 739. Ἐγὼ δὲ] Videtur imitatus Euripidem in Sup-
plicibus vf. 720. ubi Nuntius itidem ut hic: ἐγὼ δὲ' ἀν-
λάλαξα, ἀνώμαλ' ἄμυν, κἀνοῦσα χεῖρας· Ego autem ex-
clamavi & exultavi & manus complexi.

vf. 742. Πᾶς δοκῶς] Est admirantis. Euripides in
Iphigenia Aulidis vf. 1562. κἀν τῷδ' ἐκδ' ἄτα, πᾶς δοκῶς
χεῖρας, ἔρη· Tunc Calchas, quanto putas cum gaudio,
dixit. Noster in Nubibus vf. 882. κἀν τῷδ' ἰδὶαν πατέρα
χρῶς ἰποῖς, πᾶς δοκῶς; In Acharn. vf. 24. εἴτα ἀσπύδα,
πᾶς δοκῶς, ἐλθόντες ἀλλήλοισι.

vf. 744. δέλαμψεν] In Pace vf. 304. ἡμῶν γὰρ ἐξῆ-
λαμψεν.

H 2

- ΓΥΝ. Ὅσῳ ἔχεις τ' διῶαμιν, ὦ ἴαξ δέσποτα.
 Ἄταρ φράσον μοι, πῦρ ὅθ' ὁ Πλάτῳ. ΚΑΡ. Ἐρχεῖ.
 750 ἈΜ' ἦν αὖτε αὐτὸν ὄχλῳ Ἰσχυροῦς ὄσῳ.
 Οἱ γὰρ δίκαιοι πρῶτον ἄντες, καὶ βίον
 ἔχοντες ὀλίγον, αὐτὸν ἠσπάζοντο, καὶ
 Ἐδέξιόνθ' ἅπαντες ὑπὸ τ' ἡδονῆς.
 Ὅσοι δ' ἐπλήθυν, ἔσιαν τ' εἶχον συχνίω,
 755 Οὐκ ἐκ δίκαις τ' βίον κεκλιμένοι,
 Ὀφειδὲς σιωπῆων, ἐσχυρῶπαζόν θ' ἅμα.
 Οἱ δ' ἠκολούθησαν κητόπιν ἐτεφαιωμένοι,
 Γελῶντες, βιφημέντες. ἐκτυπέτο δὲ
 Ἐμβὰς γρόντων βύρθημοις πρῶτῳ.
 760 ἈΜ' εἰ, ἀπαξάπαντες ἐξ ἐνὸς λόγου
 Ὁρχεῖσθε, καὶ σκιρτᾶτε, καὶ χορδίζετε.
 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῖν εἰσιῖσιν ἀγγελεῖ,
 Ὡς ἄλλοι τ' ὄσῳ ἔνεστιν ἐν τῷ θυλάκῳ.
 ΓΥΝ. Νῆ τ' Ἐκάτῳ, καὶ ἰώγ' ἀναδῆσαι βέλομαθ.
 765 Εὐαγγέλια σ' ἐν κελαιωτῶν ὄσμαθ,
 Τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα. ΚΑΡ. Μὴ νῦν μέλλ' εἶ,
 Ὡς ἄνδρες ἐγγύς εἰσιν ἡδὴ τ' θυρῶν.
 ΓΥΝ. Φέρε νῦν, ἴδῃσ' εἴσω κομίσω καταχύσμαθ
 Ὡσπερ νεανῆτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
 770 ΚΑΡ. Ἐγὼ δ' ἀπαντήσασί γ' ἐκείνοις βέλομαθ.

vf. 756. Ὁρῶς] Antiphanes Comicus apud Athen. Lib. VI. ἡ δεινὸν ἐστὶ, προσφάτως μὲν ἀν' τύχῃ πολλῶν τισὶ ἰχθύος, συνάροστα τὰς ὀφρὺς τῶσδε, σκυθραπάζονθ' ἡμῖν πρῶτα λαλεῖν ἔαν σαπρὸς δὲ, κομιδὴν παίζειν καὶ γὰρ ἄν. Annon flagitium est, si recentes quidem aliquis pisces vendat, eum contrabentem supercilia & tristem vultum prae se ferentem nos alloqui; si autem putres, eum oppido joculari & ridere? Vide notata ad Lyfistr. vf. 7.

vf. 758. Ἐκτυπέτο] Eutripides in Medea vf. 1181. ἅπαντα δὲ σῆμα πυκνοῖσιν ἐκλύπη δρομήμασι· ἰοτα vero domus refrenabat frequentibus cursivationibus. E contrario

apud eundem in Oreste vf. 140. σῆμα, σῆμα, λεπτὸν ἰχθυὸν ἀεὶ τὸν τινεῖτα· μὴ κλυπέετε, μὴδ' ἴσω κλύπετε· tacite, tene vestigium soleae ponite, ne strepitis, nec esto strepitus.

vf. 760. Ἐξ ἐνὸς λόγου] Ut ἐξ ἐνὸς κελύσμαθ. item ἐξ ἐνὸς συνθήμαθ. Videri possunt Notae meae ad Alciphronis Epist. 22. Libri I.

vf. 765. Εὐαγγέλια] Quod Comicus hoc loco dixit, ἀναδῆσαι εὐαγγέλια· id infra Equit. vf. 644. vocat, εὐαγγέλια σφραγῶν· id est ob nuntium lactum aliquem, coronare. Ex notis Kusteri.

- MUL. Quantam habes potentiam, ô praepotens Deus!
Sed dic mihi, ubi est Plutus? CAR. Venit.
- 750 Verum circa eum erat ingens turba hominum.
Qui enim prius iusti fuerant, victumque
Habuerant modicum, ipsum amplexabantur
Salutabantque omnes cum gaudio;
Quicumque autem fuerant divites, opesque multas habuerant,
755 Et victum sibi injusta ratione acquisiverant,
Supercilia contrahebant, vultumque prae se ferebant tetricum.
Illi autem pone sequebantur, fertis redimiti,
Ridentes, bona verba dicentes. Perfonabat autem
Calceus senum in numerum compositis passibus euntium.
- 760 Sed eja omnes pariter uno ordine
Saltate, tripudiate, choreas ducite.
Nemo enim nobis domum ingressis nunciabit,
Farinam non inesse in sacco.
- MUL. Ego etiam, ita mihi Hecate propitia sit, volo coronare
765 Te ob laetum nuntium panum clibanariorum serie,
Qui talia nunciaveris. CAR. Ne jam cuncteris amplius,
Nam viri jam adsunt prope fores.
MUL. Age nunc jam domum ingressa, afferam missilia
Tanquam recens emptis oculis.
- 770 CAR. Ego autem obviam procedere illis volo.

Ibid. Ὀσμῶν] Glossae: ὀσμῶν, series quasi catena
quaedam, fascis, congeries. In *Lystrata* vl. 650. ἔχουσ'
ἰσχυρῶν ὀσμῶν. In *Ranis*: ἕρπιδες ὀσμῶν ἀν' ἰσχυρῶν.
vl. 768. Καταχύσματα] Missilia, erant feni, nuces &
alia bellaria, quibus spargebatur servus in familiam re-
cens introductus, & illa diripiebant confervi. Istorum
missilium mentionem facit Demosth. Orat. I. in *Stepha-*
num: ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐκ ἀκνῆς τὴν διακονίαν ἔλαβεν,
καὶ ἡ τὰ καταχύσματα αὐτῷ κατέχευε τῶν ἡνίκα ἰσχυρῶν,
ταύτην συνοικίῳν. At non dubitavit dominam ducere uxorem,
& habere eam in matrimonio, quae ipsum missilibus

persudit tunc cum esset emptus (ubi forte leg. ἡ τὰ —
deinde τῶν) Solebant & aliis occasionibus spargiones
missilium fieri, ut in Nuptiarum solennitatibus. Vid.
notata ad vl. 789. Est & κατάχυσμα culinarium in *A-*
vibus vl. 535.

vl. 769. Ὀφθαλμοῖς] Praeter expectationem, παρ' ὀφθαλμοῖν,
pro δόλοις posuit ὀφθαλμοῖς. Intelligit autem Pluti
oculos; quos νωπῆτες vocat ex contrario; non enim
dant pecuniam pro oculis Pluti; verum Pluti oculi re-
stitutū pecuniam & opes ipsis dant.

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ίαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

- Καὶ προσκυῶ γε πρῶτα μὲν τ' Ἥλιον,
 Ἐπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
 Χώρον τε πᾶσαν Κέκροπος, ἢ μ' ἐδέξατο.
 Αἰχμόμαχί δὲ τὰς ἐμαυτῶν συμφορὰς,
 775 Οἷσις ἄρ' ἀνθρώποις ξυῶν ἐλάνθανον.
 Τὸς ἀξίους δὲ τ' ἐμῆς ὀμλίας
 Ἐφθην, εἰδὼς ἔδὲν ὁ τλήμων ἐγώ.
 Ὡς ἔδ' ἐκεῖν' ἄρ', ἔδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων.
 Ἄλλ' αἰτᾶ πάντα πάλιν ἀνατρέψας ἐγώ,
 780 Δείξω πολυπὴν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
 Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς σιέδιδεν.
 ΧΡ. Βάλλ' ἐς κόρακας ὡς χαλεπὸν εἰσιν οἱ φίλοι,
 Οἱ φαινόμενοι ὠδραχρήμι, ὅταν φράτῃ πῆς εὔ.
 Νύτῃσι γὰρ καὶ φλάσι τάντικνῆμα,
 785 Ἐνδεικνύμενοι ἕχατ' εὐνοϊάν πῆνα.
 Ἐμὲ γὰρ πῆς ἔπεροσῆτε; ποῖος οὐκ ὄχλος
 Περμετεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ περσευπικός;
 ΓΥΝ. Ὡ φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε.
 Φέρε νυῦ, νόμος γὰρ ἐστὶ, τὰ καταχύματα

Ταυτὶ

vf. 771. Προσκυῶ] Adorat sive salutat Solem, cuius lucem longo post tempore iam videt, ut solemus amicos salutare: deinde & terram Atticam quae eum quasi hospitio excipiat. In Equitibus vf. 156. τὴν γῆν πρόσκυσον.

vf. 772. Κλεινὸν πέδον] Euripides in Ione vf. 30. ἐλθὼν λαὸν εἰς αὐτόχθονα κλεινὸν Ἀθηναίων, οἷσθα γὰρ θεῶς πόλιν. Profridus ad indigenam populam incliyae urbis Athenarum, scis enim Deae urbem. Sophocles in Ajace vf. 868. κλειναὶ τ' Ἀθῆναι. Gaudebant etiam Athenienses, si eorum urbs vocaretur λιπαρὰ Ἀθῆναι. Vid. Acharn. vf. 639.

vf. 773. Κέκροπος] Cecrops primus & praecipuus est illorum, qui ἐπαύνομοι vocabantur, a quibus decem Tribus denominabantur: imo & tota regio sive populus Atticus, ab illis, qui nobiliores erant ex istis, cognomen accipiebat; ita φωνὴ Κεκροπίς in Avibus vf. 1408.

Κεκροπίδης ipse populus Atheniensis in Equitibus vf. 1051. Quod autem hic dicit: Παλλάδος κλεινὸν πέδον χῶρον τε Κέκροπος; id in Nubibus vf. 299. dixit hoc modo: χθόνα Παλλάδος εὐαίερον, γὰρ Κέκροπος πολυήρατον.

vf. 774. Αἰχμόμαχ] In Equitibus vf. 1349. αἰχμόμαχ τοὶ ταῖς πρῶτον ἀμαρτίαις.

vf. 782. Βάλλ' ἐς κόρακας] Sic & in Nubibus vf. 133. in Vespis vf. 841. Factus autem est nimis delicatus iam Chremylus noster νεῖπλετος, qui cum esset antea, ut ceteri Agricolae, τὴ πονεῖν ἐρῆσις, nunc vice versa, nec nimias amicorum gratulationes patienter ferre potest.

vf. 784. Φλάσι τάντικνῆμα] Adulatores, ut suis regibus gratum facerent, solebant illis genua etiam fricare. Hinc apud Plautum in Afinaria Act. III. Sc. III. vf. 80. cum servus blanditiis & adulationibus vellet a se

S C E N A T E R T I A.

Senarii Iambici.

PLUTUS, CHREMYLUS, MULIER.

PL. Et quidem primum saluto solem,
Deinde almae Palladis inclytum solum,
Omnemque Cecropis regionem, quae me exceptit.
Pudet autem me fortunae meae.

775 Hæm cum hujusmodi hominibus fui imprudens!

Illos autem, qui digni erant meo consortio,
Fugitavi, omnium rerum ignarus, ego miser.
Quam non recte feci & hoc & illud!

Sed his omnibus in contrarium conversis

780 Ostendam deinceps omnibus hominibus, quam:

Non volens meipsum improbis tradiderim.

CHR. Faceffe in malam rem: quam molesti sunt amici,
Qui statim apparent protinus cum quis prospera utitur fortuna,
Fodicant, tibias fricant,

785 Declarantes benevolentiam quandam.

Nam me quis non salutavit? quanta autem turba!
Senum in foro me non circumdedit!

MUL. Charissime Vir, & tu & tu salvete.

Age nunc, moris enim est, Bellaria

Isthaec

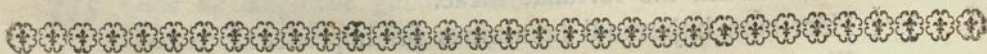
se impetrari argentum, quod hero promiserat, inter alia dicit: *Atqui pol' hodie non feres, ni genua fricantur.* Cui herus: *Quidvis egestas imperat; fricentur;* qui mox delusus dicit: *Furcifer etiam me delussisti? cui servus: Nungquam hercle facerem, genua ni tam nequiter fricæres.* Hoc officium erat quandoque necessarium, si vel *stomina* invassissent in *genua lassitudine*, ut loquitur Plautus in Epidico Act. V. Sc. II. vl. 5.; vel ardore ignis *quædæ* atque papulae essent exortae; senibus maxime, qui tempore hyberno nunquam satis accedere ad ignem & ibi morari festinando possunt, si tibias ipsis vel semitostae sint. In Equitibus etiam Aristophanis, Adulator populi personae dat medicamentum ad inungenda *τὰ ἰστέον ἀρτηροπόρον ἰκκίδον*. Chremylum etiam nostrum frictionis officio demereri studuerunt amici quidam, sed is eorum nimio studio offensus, dicit: *νύττοι καὶ φάροι τὰ σπινθήματα* pungunt & frangunt tibias, at illi

tantum fricaverant *σπινθήματα* sed ita est ingenium fastidiosorum hominum, obrundi se statim putant. Locum hunc egregie imitatus est Plautus in Captivis Act. III. Sc. II. Ubi quisque videt, eunt obviam, gratulanturque eam rem: ita me miserum resistendo retinendoque lassum reddiderunt: vix ex gratulando miser jam eminebam. Putares hominem ex mediis fluctibus maris cupide emeris-
sisse, & ereptum esse.

vl. 786. *Τίς εἶ?*] Euripides in Rheso vl. 401. *τίς γὰρ σὺ κούρῃ ἢ γέροντι φρονεῖν ἔλθεσ' ἀμύνειν ἐν ἐπιδουλίῳ πύλῃ;* Quis enim praeco aut quae legatio Phrygum non venit & te opem ferre iussit?

vl. 789. *Ὀὐκ οὐκ*] Scholiastes supra ad vl. 768. adducit similem locum Theopompi: *φίσι οὐ τὰ καταχθοναῖα παχίως κατάχλ' τὸ νομοῖν καὶ τὸ κέρπει.* Age tu, missilia cito sparge in sponsum & sponfam. Vide notata ad locum illum.

- 790 Ταυτή καταλέω σε λαβῆσα. ΠΛ. Μηδαμῶς
 Ἐμῆ γὰρ εἰσιόηται εἰς τὴν οἰκίαν
 Πρῶπτα, ἢ βλέψαιηται, ἔδεν ἐκφέρειν
 Πρεπῶδες ἔστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
 ΓΥΝ. Εἴτ' ἔχει δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύματα;
 795 ΠΛ. Ἐνδον γὰρ ὡραῖα τ' ἐστὶν, ὥσπερ νόμος.
 Ἐπειτα ἢ τ' φόρτοι ἐκφύριμην ἄν.
 Οὐ γὰρ πρεπῶδες ἔστι τὰ διδασκάλω,
 Ἰαχάδα ἢ τραγῳδία τοῖς θεωμένοις
 Προβαλόντ', ὅτι τῶτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
 800 ΓΥΝ. Εὖ πάνυ λέγεις· ὡς δὲ Ζένικος ἔτισσι
 Ἄνισαθ', ὡς ἀρπασόμενος τὰς ἰαχάδας.



ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Κ Α Ρ Ι Ω Ν.

- Ὡς ἴδὼν πρᾶττειν, ὦ ἄνδρες, ἔστ' εὐδαιμόνως,
 Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν.
 Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
 805 Ἐπεισπέπαικεν ἔδεν ἠδικηκόσιν.
 Οὕτω τὸ πλετεῖν ἔστιν ἴδὼν πρᾶγμα π.
 Ἡ μὲν σιπή μετῆ τι ληκῶν ἀλφίτων.
 Οἱ δ' ἀμφορῆς, οἶνε μέλαινα ἀνθοσμίας.
 Ἄπαντα δ' ἡμῖν χερσεῖς ἢ χερσεῖς
 810 Τὰ σκιδάερα πλήρη τῖν, ὥτε θαυμάσαι.

Τὸ

vf. 796. Φέρον] Inertias. In Pace vf. 748. ποικῶν ἀοι-
 λῶν κακὰ καὶ φέρον, καὶ εὐμολοχουμῶν ἀγνήν. Talia
 postquam detraxit mala & inertias & scurrillitates ignobiles.

vf. 797. Οὐ γὰρ] Dicit quidem & hic, & in Vespis
 vf. 58. se nihil projicere spectatoribus; tamen id facit
 in Pace vf. 1033. ποῖσι θεαταῖσι βίσις ἢ κριθῶν. Sed
 solens est Comicus in istis levior, & multa, quae in aliis
 Comicis, suis aemulis, reprehendit, ipse alibi commit-
 tit; ut ostendam ad Parabasin in Nubibus, & ad Para-
 basin in Pace. Et alibi.

vf. 800. Ὡς δὲ Ζένικος] Omnino videtur legendum
 Δεξίνικος, ut Cl. Kufferus in quodam MS. invenit.

vf. 802. Ὡς ἴδὼν] Plautus in Captivis Act. III. Sc. II.
 Quid suavius quam bene rem gerere? Narrat servus quan-

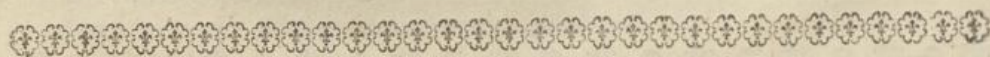
tis bonis cumulaverit Plutus Chremyli domum. Est au-
 tem hic Catastrophe dramatis & rerum mutatio; nam
 boni deinceps ditescunt, mali ad paupertatem redigun-
 tur, vidente jam Pluto.

vf. 803. Μηδὲν ἐξενεγκόντα] Illud repetit quod Pluttis
 dixerat paullo ante: se in domum ingrediente nihil ex-
 portandum esse sed importandum.

vf. 804. Ἀγαθῶν σωρὸς] Achilles Tattus Lib. VI. ἡκ-
 σοι φέρων ἀγαθῶν σωρὸν. Syncellus Epist. 94. ἀγαθῶν ἔσμον
 dixit.

vf. 805. Ἐπεισπέπαικεν] Vi se intulit. Xenarchus apud
 Athenaeum Lib. II. Ἀλλῶς τ' εἰσπέπαικεν ἰ. Πελοπιδῶν
 ἀσπίδος εἶλον. Pestisque nervis languorem afferens ingruit
 in Pelopidarum domum. Scholiastes; εἰσπέπαικεν ἰ. infillit,
 in-

- 790 Iſthaec accipio & te iis perfundam. PL. Nequaquam.
 Me enim ingrediente in domum
 Primum, & jam vidente, nihil efferre
 Decet, ſed potius inferre.
 MUL. Itaque non accipies haec miſſilia?
 795 PL. Intus apud focum, uti mos eſt.
 Deinde ineptias vitabimus.
 Non enim decet Poëtam
 Caricas, & bellaria Spectatoribus
 Projicere, & iſtis cogere ut rideant.
 800 MUL. Bene omnino dicis: nam Xenicus iſte
 Surrexit, quaſi rapturus caricas.



S C E N A P R I M A.

Senarii Iambici.

C A R I O.

- CAR. Quam ſuave eſt, ô viri, divitem eſſe,
 Praeſertim ſi nihil domo extuleris.
 Nobis enim bonorum acervus in domum
 805 Irruit, nulla licet injuria quenquam affecerimus.
 Sic ſcilicet diteſcere jucundum eſt demum.
 Panarium quidem plenum eſt alba farina.
 Amphorae autem vino rubro fragranti:
 Argento & auro omnia nobis
 810 Vaſa plena ſunt, adeo ut mirari ſubeat.

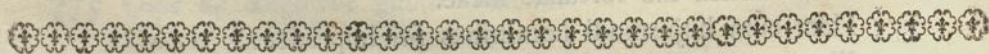
Puteus

*intuſt, irruit, ut eſt in Gloſſis. Scholiaſtes addit: uxor
 de ſi ſpatis paxuſt proprie de irruptione hoſtili:
 etiam de illis qui invocati ſe ingerunt in convivia ex-
 tat proverbium: Μικροῦ δὲν εἰσπταῦν εἰς τὰ συμ-
 πόσια. Dicit ergo Plutum cum ſuis bonis, tanquam cum
 hoſtili exercitu iſtis ingruiſſe (Virg. ingruit Aeneas Ita-
 lis & praelia miſcet). Hoc vere eſt uxor ἄρα ἢ ἀγα-
 θῶν, ut eſt in Avib. vl. 735. Laborare & premi multitudine
 bonorum: ita Chremylus paullo ante dicebat, cum multi
 benevolo animo fruiſſent iſti leviter genua, eos ſibi
 tibias compugiſſe & contuſiſſe.*

*Ibid. Ὁδὴν ἰδύμενοι] Duplex eſt ſenſus; primo iſte:
 quomodo non lacrimamus iſum nec alium quenquam, tamen*

*ſali modo in nos irruit, & nos oppreſſit: deinde & iſte:
 quomodo nemini injuſte bona ſua abſtulerimus, tamen ſupra
 modum facti ſumus divites. Cum alii plerique multa bo-
 na poſſideant ἀλλὰ οὐτὴν ἐυλαχῆς μὲνοι, ut loquitur ſu-
 pra vl. 303. ſive ut vl. 755. ἐν ἐκ δὲ καὶ ἢ ἴσιν ἀεὶ
 μὲνοι. Lucianus hunc locum imitatus eſt in Timone, ubi
 iſte dicit: χερσὶν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀβὴν ἀδύμενος
 tantum auri ſubito accepturus ſum, cum nemini ſecerim in-
 juriam. Sed ibi alia de cauſa inique ſecum agi dicit
 Timo, ſi Plutus iſti obrudatur invito; nempe, quia
 potiorem ducebat paupertatem divitiis.
 vl. 806. Ὁδὴν] Ironice: Tam ſuave eſt ut fere pe-
 reamus.*

- 790 Ταυτή καταλέω σε λαβῆσα. ΠΛ. Μηδαμῶς
 Ἐμῆ γὰρ εἰσιόηται εἰς τὴν οἰκίαν
 Πρῶπτα, ἢ βλέψαιηται, ἔδεν ἐκφέρειν
 Πρεπῶδες ἔστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
 ΓΥΝ. Εἴτ' ἔχει δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύματα;
 795 ΠΛ. Ἐνδον γὰρ ὡρα τ' ἐστὶν, ὥσπερ νόμος.
 Ἐπειτα ἢ τ' φόρτοι ἐκφύριμην ἄν.
 Οὐ γὰρ πρεπῶδες ἔστι τὰ διδασκάλω,
 Ἰαχάδα ἢ τραγῳδία τοῖς θεωμένοις
 Προβαλόντ', ὅτι τῶτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
 800 ΓΥΝ. Εὐ πάνν λέγεις· ὡς δὲ Ζένικος ἔτισσι
 Ἄνισαθ', ὡς ἀρπασόμενος τὰς ἰαχάδας.



ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Κ Α Ρ Ι Ω Ν.

- Ὡς ἴδὼν πρᾶττειν, ὦ ἄνδρες, ἔστ' εὐδαιμόνως,
 Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν.
 Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
 805 Ἐπεισπέπαικεν ἔδεν ἠδικηκόσιν.
 Οὕτω τὸ πλετεῖν ἔστιν ἴδὼν πρᾶγμα π.
 Ἡ μὲν σιπή μετ' ἑτι ληκῶν ἀλφίτων.
 Οἱ δ' ἀμφορῆς, οἶνε μέλαινα ἄνθοσμις.
 Ἄπαντα δ' ἡμῖν χερσεῖς ἢ χερσεῖς
 810 Τὰ σκευᾶερα πλήρη ἔτιν, ὥτε θαυμάσαι.

Τὸ

vf. 796. Φέρον] Inertias. In Pace vf. 748. ποικῶν ἀοι-
 λῶν κακὰ καὶ φέρον, καὶ εὐμολοχουμῶν ἀγνήν. Talia
 postquam detraxit mala & inertias & scurrillitates ignobiles.

vf. 797. Οὐ γὰρ] Dicit quidem & hic, & in Vespis
 vf. 58. se nihil projicere spectatoribus; tamen id facit
 in Pace vf. 1033. ποῖσι θεαταῖσι βίσις ἢ κριθῶν. Sed
 solens est Comicus in istis levior, & multa, quae in aliis
 Comicis, suis aemulis, reprehendit, ipse alibi commit-
 tit; ut ostendam ad Parabasin in Nubibus, & ad Para-
 basin in Pace. Et alibi.

vf. 800. Ὡς δὲ Ζένικος] Omnino videtur legendum
 Δεξίτικος, ut Cl. Kusterus in quodam MS. invenit.

vf. 802. Ὡς ἴδὼν] Plautus in Captivis Act. III. Sc. II.
 Quid suavius quam bene rem gerere? Narrat servus quan-

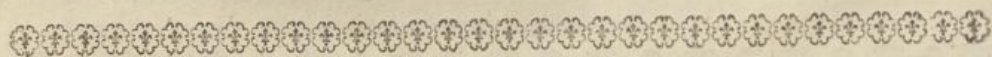
tis bonis cumulaverit Plutus Chremyli domum. Est au-
 tem hic Catastrophe dramatis & rerum mutatio; nam
 boni deinceps ditescunt, mali ad paupertatem redigun-
 tur, vidente jam Pluto.

vf. 803. Μηδὲν ἐξενεγκόντα] Illud repetit quod Plutis
 dixerat paullo ante: se in domum ingrediente nihil ex-
 portandum esse sed importandum.

vf. 804. Ἀγαθῶν σωρὸς] Achilles Tattus Lib. VI. ἡκ-
 σοι φέρων ἀγαθῶν σωρὸν. Syncellus Epist. 94. ἀγαθῶν ἔσμον
 dixit.

vf. 805. Ἐπεισπέπαικεν] Vi se intulit. Xenarchus apud
 Athenaeum Lib. II. Ἀλλῶς τ' εἰσπέπαικεν ἰς Πελοπίδων
 ἀσπίδα εἶλον. Pestisque nervis languorem afferens ingruit
 in Pelopidarum domum. Scholiastes; εἰσπέπαικεν ἰσπίτε,
 in-

- 790 Iſthaec accipio & te iis perfundam. PL. Nequaquam.
 Me enim ingrediente in domum
 Primum, & jam vidente, nihil efferre
 Decet, ſed potius inferre.
 MUL. Itaque non accipies haec miſſilia?
 795 PL. Intus apud focum, uti mos eſt.
 Deinde ineptias vitabimus.
 Non enim decet Poëtam
 Caricas, & bellaria Spectatoribus
 Projicere, & iſtis cogere ut rideant.
 800 MUL. Bene omnino dicis: nam Xenicus iſte
 Surrexit, quaſi rapturus caricas.



S C E N A P R I M A.

Senarii Iambici.

C A R I O.

- CAR. Quam ſuave eſt, ô viri, divitem eſſe,
 Praeſertim ſi nihil domo extuleris.
 Nobis enim bonorum acervus in domum
 805 Irruit, nulla licet injuria quenquam affecerimus.
 Sic ſcilicet diteſcere jucundum eſt demum.
 Panarium quidem plenum eſt alba farina.
 Amphorae autem vino rubro fragranti:
 Argento & auro omnia nobis
 810 Vaſa plena ſunt, adeo ut mirari ſubeat.

Puteus

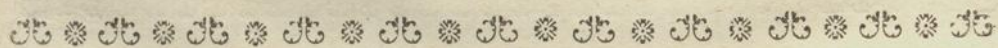
*intuſt, irruit, ut eſt in Gloſſis. Scholiaſtes addit: uxor
 de ſi ſpatis paxuſt proprie de irruptione hoſtili:
 etiam de illis qui invocati ſe ingerunt in convivia ex-
 tat proverbium: Μικροῦ δὲν εἰσπταῦν εἰς τὰ συμ-
 πόσια. Dicit ergo Plutum cum ſuis bonis, tanquam cum
 hoſtili exercitu iſtis ingruiſſe (Virg. ingruit Aeneas Ita-
 lis & praelia miſcet). Hoc vere eſt uxor ſi & ἀγα-
 θῶν, ut eſt in Avib. vl. 735. Laborare & premi multitudine
 bonorum: ita Chremylus paullo ante dicebat, cum multi
 benevolo animo fruiſſent iſti leviter genua, eos ſibi
 tibias compugiſſe & contuſiſſe.*

*Ibid. Οὐδὲν ἰδύμεν. Duplex eſt ſenſus; primo iſte:
 quomodo non lacrimamus iſum nec alium quenquam, tamen*

*ſali modo in nos irruit, & nos oppreſſit: deinde & iſte:
 quomodo nemini injuſte bona ſua abſtulerimus, tamen ſupra
 modum facti ſumus divites. Cum alii plerique multa bo-
 na poſſideant ἀλλὰ οὐτὴν ἐυλαχῆς μόνον, ut loquitur ſu-
 pra vl. 303. ſive ut vl. 755. ἐν ἐκ δὲ καὶ τὸν κερ-
 μῖνον. Lucianus hunc locum imitatus eſt in Timone, ubi
 iſte dicit: χερσὶν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀβὺν ἀβύσσου
 tantum auri ſubito accepturus ſum, cum nemini ſecerim in-
 juriam. Sed ibi alia de cauſa inique ſecum agi dicit
 Timo, ſi Plutus iſti obrudatur invito; nempe, quia
 potiorem ducebat paupertatem divitiis.
 vl. 806. Οὐτὴν] Ironice: Tam ſuave eſt ut fere pe-
 reamus.*

Τὸ Φρέαρ δ' ἐλαίῳ μετὶν· αἳ δὲ λήκυθοι
Μύρα γέμωσι· τὸ δ' Ἐσφάρον, ἰσχάδων.
Ὀξὺς δὲ πᾶσα, καὶ λοπάδιον, καὶ χύτρα,
Χαλκῆ γέρονε. τῆς δὲ πινακίσκους τῆς σαπρῆς,

- 815 Τῆς ἰχθυηρῆς, ζερυγῆς πάρεσθ' ὄραν.
Ὁ δ' ἰπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινον.
Σπατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ζεπάροισιν
Χρυσοῖς· ἀποφώμεθα δ' ἐλίθοις ἐν,
Ἀλλὰ σχοροδοῖς ὑπὸ τρυφῆς ἐκείσσι.
820 Καὶ νῦν ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βεθυτῆ
Ἵν καὶ τράχον καὶ κελὸν ἐτρυφωμένον.
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμφεν ὁ κερπύριος ἔχ' οἶός τε γὰρ
Ἐνδον μένειν ἡμεῖς· ἔδρανε γὰρ τὰ βλέφαρά μιν.



ACTUS QUARTI

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

- 825 **Ε**πε μετ' ἐμεῖ παιδάριον, ἵνα πρὸς τὸ θεῖον
Ἰωρδν. ΚΑΡ. Ἐα, τίς ἐστὶν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος;
ΔΙΚ. Ἀνὴρ πρῶτος μὲν ἀθλιῶν, νῦν δ' ἐτυχεῖς.
ΚΑΡ. Δῆλον, ὅτι τὸ ζῆλον πρὸς, ὡς εἶπες, εἰ.
ΔΙΚ. Μάλιστ'. ΚΑΡ. Ἐπειτα εἴ δέη. ΔΙΚ. Πρὸς τὸ θεῖον
Ἦκω· μεγάλων γὰρ μετ' ἐν ἀγαθῶν αἰπῶν.
830 Ἐγὼ γὰρ ἰκανῶς ἔσθαι πρὸς τὸν πατέρα
Λαβῶν, ἐπίβην τοῖς δεομένοις τὸ Φίλων,
Εἶναι νομίζων ζήσιμον πρὸς τὸ βίον.
ΚΑΡ. Ἦπέ σε ταχέως ἀπέλιπε τὰ ζήματα.
ΔΙΚ. Κομιδῆ μὲν ἐν. ΚΑΡ. Οὐκ ἔν μιν ταῦτ' ἦσθ' ἀθλιῶν;
835 ΔΙΚ. Κομιδῆ μὲν ἐν· καὶ γὰρ μὲν ὅμιον, ἔς τῆς
Εὐηργέτησα δεομένους, ἔξεν Φίλους

Ὁρ-

vf. 813. Ὀξὺς] Acetabula dicit esse facta aerea. At qui melius erat alias res in aes converti, quibus ex aere factis uti possumus; nam acetabula statim aeruginem sive rubiginem aeream contrahunt, si sint ex aere facta, & infundatur acetum. Paulo post etiam dicitur ἰπνὸς esse factum eburneum; per quam vocem sive furnum intelligat, sive laternam, nam utrumque illa significat, non nimiam felicitatem praedicat; nam & furnus

utilior est caementitius aut ferreus, & laterna cornea pellucidior. Etiam puteum oleo impletum esse dicit; aqua ergo aliunde quaerenda erit. Videtur autem alludere ad fabulam Midiae, cui omnia in aurum convertebantur, etiam quae minime voluisset, cibus & potus.

vf. 818. ἀποφώμεθα] Delicatissimum fastidium; nam allio iam abstergent culum, quod antea euitare solebant; non lapidibus. Solitos autem fuisse tunc lapidibus

- Puteus oleo plenus: ampullae
 Unguento pretioso refertae sunt: coenaculum, caricis.
 Acetabula omnia, & patellae, & ollae,
 Aerae jam sunt. tabellas vero illas putidas
 815 Piscarias illas *inquam*, argenteas jam videre est,
 Furnus autem nobis repente factus est eburneus.
 Nos autem famuli ludimus par impar stateribus
 Aureis. nates autem detergimus non lapillis amplius,
 Sed semper alliis, prae luxuria.
 820 Et nunc herus quidem meus intus immolat
 Suem & hircum & arietem coronatus;
 Me autem exire compulit fumus; nec enim poteram
 Intus manere, nam palpebras mihi mordebat.

SCENA SECUNDA.

JUSTUS, CARION.

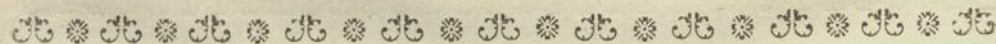
- JUST. Sequere me puer ut ad Deum
 825 J Eamus. CAR. Eja, quis iste est, qui huc accedit.
 JUST. Homo prius quidem miser, nunc autem fortunatus.
 CAR. Apparet è numero bonorum te esse.
 JUST. Maxime. CAR. Quid itaque vis tibi? JUST. Ad Deum istum
 Venio; nam is mihi magnorum bonorum est causa.
 830 Ego enim cum substantiam satis amplam à patre mihi relictam
 Accepissem, succurrebam amicis, si qui opem meam desiderarent,
 Existimans hoc in vita esse utile.
 CAR. Itaque certe cito te defecit pecunia.
 JUST. Omnino. CAR. Ergo postea miser eras scilicet?
 835 JUST. Omnino. Et ego quidem arbitrabar, quibus interea
 Bene fecissem indigentibus, eos me habiturum amicos

Vere

bus tergere podicem patet ex Comico nostro in Pace
 vl. 1229. Ubi Scholiastes adducit proverbium istud:
 τρεῖς εἰσὶν ἰκετοὶ πρὸς τὸν ποδὶν ἰκετοὶ λίθοι, ἂν ᾖσι τρεῖς
 ἂν δὲ χεῖρι τρεῖς ἰρες ad tergendum podicem sufficiunt
 lapides, si asperi fuerint; si autem laeves, quatuor. Cujus
 proverbii meminere alii etiam.
 vl. 831. Ἐπιπέσομαι] *Suppediabant*. Euripides in Hecuba
 vl. 970. τὶ χεῖρ ἢ εὐπεδοσία, μὴ πεδοσὶν εὐ φίλοις ἰταρ-

κείν; ἢ ἐπιπέσομαι αὐτὸν ἐξ αὐτοῦ. Quid oportet fortunatam infor-
 tunatis amicis praestare? nam ego sum paratus. Alludit
 uterque ad proverbium: κοινὰ τὰ τῶν φίλων
 vl. 834. Ἄθλιος] In genere aerumnosum significat; sed
 quia pauperes tales sunt, τὸ ἀθλίον αὐτοῦ opponitur,
 τὸ πλεῖστον, ut in Eccles. vl. 590.
 vl. 835. Κομίσθην] Glossae: πάνυ, perquam, valde, ad-
 modum, oppido, nimis, a κομίζω cure.

- Τὸ Φρέαρ δ' ἐλαίῳ μετὶν· αἳ δὲ λήκυβοι
Μύθε γέμῃσι· τὸ δ' ὑαφάρον, ἰσχάδων.
Ὅξις δὲ πᾶσα, καὶ λοπάδιον, καὶ χύτρα,
Χαλκῆ γέρονε. τῆς δὲ πινυκίσκουσ τῆς σαπρῆς,
815 Τῆς ἰχθυηρῆς, δευρῆς πάρεσθ' ὄρεάν.
Ὅ δ' ἵππος ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντιν.
Σπατήρησι δ' οἱ θεράποντες δεπιάζοιμεν
Χρυσοῖς· ἀποψόμεθα δ' ἐ λιθοῖς ἐν,
Ἄλλὰ σκοροδοῖσι ὑπὸ τρυφῆς ἐκείστοι.
820 Καὶ νῦν ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βεθυτεῖ
Ἵν καὶ τρέχον καὶ κελὸν ἐτρυφωμένον.
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνὸς· ἔχ' οἶός τε γὰρ
Ἐνδον μένειν ἰὼ· ἔδρανε γὰρ τὰ βλέφαρά με.



ACTUS QUARTI

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

- 825 Ἐπε μετ' ἐμῶ παιδάριον, ἵνα πρὸς τὸ θεὸν
Ἰωιδου. ΚΑΡ. Ἐα, τίς ἔσθ' ὁ πρῶσιον ἔπος;
ΔΙΚ. Ἀνὴρ πρῶτερον μὲν ἄθλιον, νῦν δ' ὄτυχός.
ΚΑΡ. Δῆλον, ὅτι τὸ χρεῖστων πῆ, ὡς εἶποις, εἰ.
ΔΙΚ. Μάλις. ΚΑΡ. Ἐπειτα εἶ δὲν. ΔΙΚ. Πρὸς τὸ θεὸν
Ἦκω· μεγάλων γάρ με ἵν ἀγαθῶν αἶπτον.
830 Ἐγὼ γὰρ ἰκαίω ἕσσιαι πρὸς τὸ πατρὸς
Λαβῶν, ἐπῆρεκεν τοῖς δεομένοις τὸ Φίλων,
Εἶναι νομίζων χρεῖσιμον πρὸς τὸ βίον.
ΚΑΡ. Ἦπέ σε ταχέως ἀπέλιπε τὰ χρεῖματα.
ΔΙΚ. Κομιδῆ μὲν εἶν. ΚΑΡ. Οὐκῆν μὲν ταῦτ' ἦσθ' ἄθλιον;
835 ΔΙΚ. Κομιδῆ μὲν εἶν· καὶ γὰρ μὲν ὄμιω, ἔς τῶς
Εὐηγέτησα δεομένους, ἔξειν Φίλος

Ὅτι-

vs 813. Ὅξις.] Acetabula dicit esse facta aerea. At-
qui melius erat alias res in aes converti, quibus ex
aere factis uti possumus; nam acetabula statim aerugi-
nem sive rubiginem aeream contrahunt, si sint ex aere
facta, & infundatur acerum. Paulo post etiam dicit
τὸ ἵπνον esse factum eburneum; per quam vocem sive
furnum intelligat, sive laternam, nam utrumque illa signi-
ficat, non nimiam felicitatem praedicat; nam & furnus

utilior est caementitius aut ferreus, & laterna cornea
pellucidior. Etiam puteum oleo impletum esse dicit; aqua
ergo aliunde quaerenda erit. Videtur autem alludere ad
fabulam Midiae, cui omnia in aurum convertebantur,
etiam quae minime voluisset, cibus & potus.

vs 818. ἀποψόμεθα.] Delicatissimum fastidium; nam
allio jam abstergent culum, quod antea evitare sole-
bant; non lapidibus. Solitos autem fuisse tunc lapidi-
bus

- Puteus oleo plenus: ampullae
 Unguento pretioso refertae sunt: coenaculum, caricis.
 Acetabula omnia, & patellae, & ollae,
 Aerae jam sunt. tabellas vero illas putidas
 815 Piscarias illas *inquam*, argenteas jam videre est,
 Furnus autem nobis repente factus est eburneus.
 Nos autem famuli ludimus par impar stateribus
 Aureis. nates autem detergimus non lapillis amplius,
 Sed semper alliis, prae luxuria.
 820 Et nunc herus quidem meus intus immolat
 Suem & hircum & arietem coronatus;
 Me autem exire compulit fumus; nec enim poteram
 Intus manere, nam palpebras mihi mordebat.



SCENA SECUNDA.

JUSTUS, CARION.

- JUST. Sequere me puer ut ad Deum
 825 J Eamus. CAR. Eja, quis iste est, qui huc accedit.
 JUST. Homo prius quidem miser, nunc autem fortunatus.
 CAR. Apparet è numero bonorum te esse.
 JUST. Maxime. CAR. Quid itaque vis tibi? JUST. Ad Deum istum
 Venio; nam is mihi magnorum bonorum est causa.
 830 Ego enim cum substantiam satis amplam à patre mihi relictam
 Accepissem, succurrebam amicis, si qui opem meam desiderarent,
 Existimans hoc in vita esse utile.
 CAR. Itaque certe cito te defecit pecunia.
 JUST. Omnino. CAR. Ergo postea miser eras scilicet?
 835 JUST. Omnino. Et ego quidem arbitrabar, quibus interea
 Bene fecissem indigentibus, eos me habiturum amicos

Vere

bus tergere podicem patet ex Comico nostro in Pace
 vl. 1229. Ubi Scholiastes adducit proverbium istud:
 τρεῖς εἰσὶν ἰκετοὶ πρὸς τὸν ποδὶν ἰκετοῦ λίθοι, ἂν ᾖσι τρεῖς
 ἂν δὲ ἕξοι τρέλας. tres ad tergendum podicem sufficiunt
 lapides, si asperi fuerint; si autem laeves, quatuor. Cujus
 proverbii meminere alii etiam.
 vl. 831. Ἐπιπέσομαι] Suppediabant. Euripides in Hecuba
 vl. 970. τί χεῖν τ' εὖ πεδέσσει, μὴ πεδέσει εὖ φίλοις ἰταρ-

κείν; ἢ ἐπιπέσομαι αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ. Quid oportet fortunatam infor-
 tunatis amicis praestare? nam ego sum paratus. Alludit
 uterque ad proverbium: κοινὰ τὰ τῷ φίλῳ
 vl. 834. Ἄθλιος] In genere aerumnosum significat; sed
 quia pauperes tales sunt, τὸ ἀθλίον αὐτοῦ opponitur,
 τὸ πλεῖστον, ut in Eccles. vl. 590.
 vl. 835. Κομισθῆ] Glossae: πᾶν, perquam, valde, ad-
 modum, oppido, nimis, a κομίζω cure.

- Ὅπως βιβάνης, εἰ δεηθείη ποτέ.
 Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κῆκ ἐδύκεν ὄραϊ μ' ἔλ.
 ΚΑΡ. Καὶ κατεγάλων γ', εὐ οἶδ' ὄλ. ΔΙΚ. Κομιδῆ μὲν εἶ.
 840 Αὐχμὸς γδ' ὦν τ' σκθαλείων μ' ἀπάλεσεν.
 ΚΑΡ. Ἄμ' ἔχι νῦν. ΔΙΚ. Ἄνθ' ὦν ἐγὼ πρὸς τὸν θεόν
 Προσθιζόμεν' ἤκω δικαίως εἰθάδε.
 ΚΑΡ. Τὸ τελευτῶν δὲ τί διύα; πρὸς τ' θεῶν,
 Ὅ φέρη μὲ σὺ τὸ παιδάειον τυπὶ; Φεράσον.
 845 ΔΙΚ. Καὶ τῆτ' ἀναθήσων ἐρχομαι πρὸς τ' θεόν.
 ΚΑΡ. Μᾶν ἐν ἐμνήθης δῆτ' εἰ αὐτὰ τὰ μεγάλα;
 ΔΙΚ. Οὐκ· ἀλλ' εἰρρίγωσ' ἔτη τελακαίδικα.
 ΚΑΡ. Τὰ δ' ἐμβάδια; ΔΙΚ. Καὶ ταῦτα σινεχειμάζετο.
 ΚΑΡ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσων ἔφες ἐν; ΔΙΚ. Νη τὸν Δία.
 850 ΚΑΡ. Χαλειά γ' ἤκεις δᾶρα τὰ θεῶν φέρων.

ACTUS QUARTI

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

- Ὅμοι κακοδαίμων, ὡς σπόλωλα δέλαια,
 Καὶ τελοκακοδαίμων, ἢ τετρακίς, ἢ πεντάκίς,
 Καὶ δαδευκίς, ἢ μυριάκίς. ἰβ. ἰβ.
 Οὐπω πολυφόρω συγκέκερμαι δαίμων;
 855 ΚΑΡ. Ἄπολλον Ἄποτροπάει, ἢ θεοὶ Φίλοι.
 Τί ποτ' ἐστὶν ὅ, π πέποιθεν ἄνθρωπ' κακόν;
 ΣΥΚ. Οὐ γδ' ἄετιλιζ πέποιθα νωὶ περάγμαλα,

Ἄπ-

vf. 838. Ἐξετρέποντο] Lucio in Timone: οἱ δὲ πέρ-
 ρωθεν ἰδίως ἐτίραν ἐκτρέποντο, ὁμοειδήν καὶ ἀποτρέποντο
 διάμα ὁμοειδῶν ὑποκομειδῶν τ' ἢ πρὸ πολλῶν σωτήρα καὶ
 εὐεργέτην αὐτῶν γεννημένον. Illi autem e longinquo mo-
 videntes, in aliam viam descedunt, existimantes se inauspi-
 catum & abominandum spectaculum visuros, si mo cederent,
 qui non ita pridem eorum servator & benefactor fueram.
 Euripides in Medea vf. 561. πένηλα φεύει πᾶς τις ἐκπα-
 δῶν φίλ'. Pauperem omnes amici procul fugiant.

vf. 840. Αὐχμὸς] Scholiastes clare exponit: ἀλλ' ἦ τῶ,
 ἀπάθεια· μετατρέψαι δὲ ἀπὸ τῶ σίτου· ὅταν γὰρ αὐχμὸς
 ἐπ' ἄνθρωπον ἢ τῶν σαχίων ἀφροσύνην, ἀφανίζῃται ὁ σίτος
 καὶ κατακαίεται· εἰρήνη δὲ πρὸς ὑπνίον, οἷον πυρὸν καὶ
 κολοβόν. αὐχμὸς ponitur pro pernicie sue interitu; per me-
 tarboram a frumento; cum enim spicis augmentum capienti-
 bus fecitas aut uredo supervenit, perit frumentum & com-
 buritur. Dicitur autem praeter expectationem sine inopinatio

[vascularum uredo] quasi tritici & bordei. In versione
 ulus sum nomine, quod & frumento convenit, & vasis
 acreis aut ferreis.

vf. 841. Ἄνθ' εἶ] Sophocles in Electra vf. 587. δίδαξον
 ἀνθ' ὅτι ταῦν αἰχίσια πάντων ἔργα θεῶν τυχάνεις·
 doce, quare nunc omnium turpissima facinora committas.
 Vid. in Acharn. vf. 285.

vf. 846. Μᾶν ἐν] Solebant vestes in quibus essent ini-
 tiari dedicare. Scholiastes ejus rei testimonium asserit
 ex Melandrio: παρῶν ἐστὶ ταῖς θεαῖς ἀνθρώπων καὶ τῶν
 σοφῶν τὰς μύσας, ἐν αἷς πόχαισι μνησθέντες. Patrius mos
 est, ut deabus consecrarent vestes etiam mystae, in quibus
 essent initiati. Quia autem dixerat vir justus, se velle
 pallium suum dedicare deo; Chremylus dicit, alludens
 ad istum ritum: num ergo in illis es initiatus? Quasi di-
 cat: Num Pluti mysteriis initiatus, ei vis pallium dedicare,
 ut solet in Eleusiniis sacris fieri?

Ibid.

Vere firmos, si quando egerem.

Illi autem meum occursum & adspectum averfabantur.

CAR. Etiam deridebant te, fat scio. JUST. Omnino.

840 Nam rubigo, quae supellectilem meam ederat, me perdidit.

CAR. Sed jam non *amplius*. JUST. Quam ob rem ad Deum Jure huc veni, ut eum adorem.

CAR. Sed quid hoc detritum pallium sibi vult, obsecro, Quod puer tecum fert? dic mihi.

845 JUST. Hoc etiam ut Deo dedicem, ad eum venio.

CAR. Num haec ea vestis est, in qua initiatus es majoribus mysteriis?

JUST. Non; verum in ea alii annos tredecim.

CAR. Calcei vero? JUST. Et isti una perhiemarunt.

CAR. Ergo istos etiam dedicandos attulisti. JUST. Profecto.

850 CAR. Lepida sane dona ferens Deo, huc advenisti.

SCENA TERTIA.

SYCOPHANTA, CARIO, JUSTUS.

Hei, infortunatus ego! quam penitus perii miser.

HO terque quaterque infortunatus, & quinquies,

Et duodecies, & decies millies. Io! Io!

Quam magno infortunio sum merfus.

855 CAR. Apollo Averrunce, & Dii servatores!

Quid est quod huic homini evenit mali.

SYC. Annon vero intoleranda mihi nunc evenerunt mala?

Qui

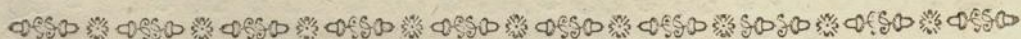
Ibid. Μεγάλη] Subauditur vox *μυστήρια*, quam expressit infra vs. 1014. *μυστήριος* δὲ τοῖς μεγάλοις. Dicuntur autem *magna*, ad distinctionem *minorum* mysteriorum: prius enim initiari oportebat *minoribus* mysteriis, deinde ire ad *majora*, ut qui e Scholis trivialibus ad Academias proficiscuntur. Hac similitudine utitur Aeneas Sophista Epist. 17. ubi quendam suorum discipulorum ad maiora aspirantem commendat Dionysio Sophistae: δὴ ταῦτα καλῶν ἐπιτίθει τὸν εὐπορίαν γένεσθαι τῶ νόμῳ ἄλλως τε, ὅτι προτεταρομένῳ, καὶ τῶ τοῦ ἡμῶν καλῶν ἐπαρασκευῆ γένεσθαι, ἀπὸρον, ὡς Ἀθήνησιν οἱ τὰ μὲν καὶ μυστήρια προτεταρομένοι τῶ μεγάλων. Propterea spero rem bene successuram adolescenti; praecipue quia profectus est hinc praenitatus, & apud nos bonis artibus praeparatus, ut illi qui Athenis initiantur parvis mysteriis ante *majora*.

vs. 854. Πολυπόρρο] *Valido, vehementi*, metaphora a for-

ti & robusto vino, quod multum aquae admistum *ferre* potest, nec amittit bonitatem; ut si duobus vini poculis tria aquae pocula miscantur: & tunc dicitur vinum τὰ τρία φέρει καλῶς. ut in Equilibus vs. 1184. ἕξ τῶ πῶτον κεκραμένον τρία καὶ δύο, deinde alter, postquam gustavit: ὡς ἴδου, ὡς εἶδον, καὶ τὰ τρία φέρει καλῶς. Cape & *mixturam*, ut *hibas*, per tria & duo pocula *faciam*. Alter: ὁ Juppiter, quam suave est vinum, & facile fert tria aquae pocula!

Ibid. Συγκραταίω] Manet in metaphora, & se ipsum instar aquae dicit commixtum esse cum infortunio quasi cum forti vino. Sophocles in Antigona vs. 1316. ἀλλῶ ἕξ τῶ φῶδῳ δειλάτα δὲ συγκραταίω δῶ. Heu! heu! miser ego sum, & gravibus merfus malis. Idem in Ajace vs. 900. τὴν δειλίαν τῶν δόσμορον νόμον ἔγω Τεμεσσαίω, εἰκαστῶ τῶδε συγκραταίω. *Video infelicem puellam, captivam Temessam ejulatu confosam.*

- Ὅπως βιβάνης, εἰ δεηθείη ποτέ.
 Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κῆκ' ἐδόκην ὄραϊ μ' ἔλ.
 ΚΑΡ. Καὶ κατεγέλων γ', εὐ οἶδ' ὄλ. ΔΙΚ. Κομιδῆ μὲν εἶ.
 840 Αὐχμὸς γδ' ὦν τ' σκθαλείων μ' ἀπάλεσεν.
 ΚΑΡ. Ἄμ' ἔχι νῦν. ΔΙΚ. Ἄνθ' ὦν ἐγὼ πρὸς τὸν θεόν
 Προσθιζόμεν' ἦκω δικαίως εἰθάδε.
 ΚΑΡ. Τὸ τελευτῶν δὲ τί διύα; πρὸς τ' θεῶν,
 Ὅ φέρῃ μὲν σὺ τὸ παιδάειον τυτῆ; Φεράσον.
 845 ΔΙΚ. Καὶ τῆτ' ἀναθήσων ἐρχομαι πρὸς τ' θεόν.
 ΚΑΡ. Μᾶν ἐν ἐμνήθης δῆτ' εἰ αὐτὰ τὰ μεγάλα;
 ΔΙΚ. Οὐκ· ἀλλ' εἰρρίγωσ' ἔτη τελακαίδεα.
 ΚΑΡ. Τὰ δ' ἐμβάδια; ΔΙΚ. Καὶ ταῦτα σινεχειμάζετο.
 ΚΑΡ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσων ἔφες ἐν; ΔΙΚ. Νη τὸν Δία.
 850 ΚΑΡ. Χαλειά γ' ἦκεις δᾶρα τὰ θεῶν φέρων.



ACTUS QUARTI

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

- Ὅμοι κακοδαίμων, ὡς Σπόλωλα δέλαια,
 Καὶ τελοκακοδαίμων, ἢ τετρακίς, ἢ πεντάκίς,
 Καὶ δαδευκίς, ἢ μυριάκίς. ἰδ. ἰδ.
 Οὐπω πολυφόρω συγκέκερμαι δάμοσι;
 855 ΚΑΡ. Ἄπολλον Ἄποτροπάει, ἢ θεοὶ Φίλοι.
 Τί ποτ' ἐστὶν ὅ, π πέποιθεν ἄνθρωπ' κακόν;
 ΣΥΚ. Οὐ γδ' ἄγετλιχ πέποιθα νωὶ περάγμαλα,

Ἄπ-

vf. 838. Ἐξετρέποντο] Lucio in Timone: οἱ δὲ πέρ-
 ρωθεν ἰδίως ἐτίραν ἐκτρέποντο, ὁμοειδήν καὶ ἀποτρέποντο
 διάμα ὁμοειδῶν ὑποκομειδῶν ἢ ἢ πρὸ πολλῶν σωτήρα καὶ
 εὐεργέτην αὐτῶν γεννημένον. Illi autem e longinquo mo-
 videntes, in aliam viam descedunt, existimantes se inauspi-
 catum & abominandum spectaculum visuros, si mo cederent,
 qui non ita pridem eorum servator & benefactor fueram.
 Euripides in Medea vf. 561. πένηλα φεύγῃ πᾶς τις ἐπαρ-
 δῶν φίλ'. Pauperem omnes amici procul fugiant.

vf. 840. Αὐχμὸς] Scholiastes clare exponit: ἀλλ' ἦ τῶ,
 ἀπάθεια· μετατρέψῃ δὲ ἀπὸ τῶ σίτου· ὅταν γὰρ αὐχμὸς
 ἐπ' ἡνίκῃ ἦν τῶν σαρῶν ἀφρομῶν, ἀφανίζῃται ὁ σίτος
 καὶ κατακαίεται· εἰρήνη δὲ πρὸς ὑπνοισιν, οἷον πυρῶν καὶ
 κωβῶν. αὐχμὸς ponitur pro pernicie sue interitu; per me-
 tarboram a frumento; cum enim spicis augmentum capienti-
 bus fecitas aut uredo supervenit, perit frumentum & com-
 buritur. Dicitur autem praeter expectationem sine inopinatio

[vascularum uredo] quasi tritici & bordei. In versione
 ulus sum nomine, quod & frumento. convenit, & vasis
 acreis aut ferreis.

vf. 841. Ἄνθ' εἶ] Sophocles in Electra vf. 587. δίδαξον
 ἀνθ' ὅτι ταῦν αἰχίσια πάντων ἔργα θεῶν τυχάνεις·
 doce, quare nunc omnium turpissima facinora committas.
 Vid. in Acharn. vf. 285.

vf. 846. Μᾶν ἐν] Solebant vestes in quibus essent ini-
 tiari dedicare. Scholiastes ejus rei testimonium asserit
 ex Melandrio: παρῶν ἐστὶ ταῖς θεαῖς ἀνιρῶν καὶ τὰς
 σοφῶν τὰς μύσας, ἐν αἷς πόχαισι μνησθέντες. Patrius mos
 est, ut deabus consecrarent vestes etiam mystae, in quibus
 essent initiati. Quia autem dixerat vir justus, se velle
 pallium suum dedicare deo; Chremylus dicit, alludens
 ad istum ritum: num ergo in illis es initiatus? Quasi di-
 cat: Num Pluti mysteriis initiatus, ei vis pallium dedicare,
 ut solet in Eleusiniis sacris fieri?

Ibid.

Vere firmos, si quando egerem.

Illi autem meum occursum & adspectum averfabantur.

CAR. Etiam deridebant te, fat scio. JUST. Omnino.

840 Nam rubigo, quae supellectilem meam ederat, me perdidit.

CAR. Sed jam non *amplius*. JUST. Quam ob rem ad Deum Jure huc veni, ut eum adorem.

CAR. Sed quid hoc detritum pallium sibi vult, obsecro, Quod puer tecum fert? dic mihi.

845 JUST. Hoc etiam ut Deo dedicem, ad eum venio.

CAR. Num haec ea vestis est, in qua initiatus es majoribus mysteriis?

JUST. Non; verum in ea alii annos tredecim.

CAR. Calcei vero? JUST. Et isti una perhiemarunt.

CAR. Ergo istos etiam dedicandos attulisti. JUST. Profecto.

850 CAR. Lepida sane dona ferens Deo, huc advenisti.

SCENA TERTIA.

SYCOPHANTA, CARIO, JUSTUS.

Hei, infortunatus ego! quam penitus perii miser.

HO terque quaterque infortunatus, & quinquies,

Et duodecies, & decies millies. Io! Io!

Quam magno infortunio sum merfus.

855 CAR. Apollo Averrunce, & Dii servatores!

Quid est quod huic homini evenit mali.

SYC. Annona vero intoleranda mihi nunc evenerunt mala?

Qui

Ibid. Μεγάλη] Subauditur vox *μυστήρια*, quam expressit infra vs. 1014. *μυστήριος δὲ τοῖς μεγάλοις*. Dicuntur autem *magna*, ad distinctionem *minorum* mysteriorum: prius enim initiari oportebat *minoribus* mysteriis, deinde ire ad *majora*, ut qui e Scholis trivialibus ad Academias proficiscuntur. Hac similitudine utitur Aeneas Sophista Epist. 17. ubi quendam suorum discipulorum ad maiora aspirantem commendat Dionysio Sophistae: *διὰ ταῦτα καλῶν ἐκπέζω τὸν εὐπορικὸν γένεσθαι τῶ νόῳ· ἄλλως γὰρ, ὅτι προτεταρομένῳ, καὶ τῶ πρὸς ἡμῖν καλῶν ἐπαρρησιῶν γινόμενῳ, ἀπὸρον, ὡς Ἀθηνῶν οἱ τὰ μινὰ μυστήρια προτεταρομένοι τῶ μεγάλων*. Propterea spero rem bene successuram adolescenti; praecipue quia profectus est hinc praenitatus, & apud nos bonis artibus praeparatus, ut illi qui Athenis initiantur parvis mysteriis ante *majora*.

vs. 854. Πολυπόρρο] *Valido, vehementi*, metaphora a for-

ti & robusto vino, quod multum aquae admistum *ferre* potest, nec amittit bonitatem; ut si duobus vini poculis tria aquae pocula miscantur: & tunc dicitur vinum *τὰ τρία φέρει καλῶς*: ut in Equilibus vs. 1184. *ἕξ τῶ πρῶτον κεκραμένον τρία καὶ δύο*, deinde alter, postquam gustavit: *ὡς ἴδου, ὃ ζῶν, καὶ τὰ τρία φέρει καλῶς*. Cape & *mixturam*, ut *hibas*, per tria & duo pocula faciam. Alter: *ὃ Juppiter, quam suave est vinum, & facile fers tria aquae pocula!*

Ibid. Συγκραταίμεν] Manet in metaphora, & se ipsum instar aquae dicit commixtum esse cum infortunio quasi cum forti vino. Sophocles in Antigona vs. 1316. *ἀλλῶ ἕξ τῶ φῶδῶ δειλάτα δὲ συγκραταίμεν δύο*. Heu! heu! miser ego sum, & gravibus merfus malis. Idem in Ajace vs. 900. *τὴν δειλίαν τῶν δόσμορον νόμον ἔγω Τεμεσσαίαν, οὐκ ἔγω τῶδε συγκραταίμεν*. Video infelicem puellam, captivam Temessam ejulatu confosam.

- Ἀπολωλεκῶς ἀπαίλα τὰν τ' οἰκίας
 Διὰ τὸν θεὸν τῶτον, τὸν ἐσόμνον τυφλὸν
 860 Πάλιν αὖτις, ἥνπερ μὴ λίπωσι αἱ δίχαι;
 ΔΙΚ. Ἐγὼ σχεδὸν τὸ πρᾶγμα γνώσκειν δοκῶ.
 Προσέτρεχ' ἄρα τις κακῶς πρᾶπτον ἀνής;
 Ἔοικε δ' εἶναι ἔ πονηρῶ κόμματι.
 ΚΑΡ. Νῆ Δία, καλῶς τοίνυν ποιάν ἔπόλλυ.
 865 ΣΥΚ. Πῆ, πῆ δ' ὁ μόνος ἀπαίλας ἡμᾶς πλεσίεις
 Ὑποχόμνρος ἔτος ποιήσειν βυθέως,
 Εἰ πάλιν ἀναβλέψιεν ἐξαρχῆς; ὁ δὲ
 Πολὺ μᾶλλον οἷός ἐστιν ἐξολωλεκῶς.
 ΚΑΡ. Καὶ τίνα δέδρακε δῆτα ταῦτ'; ΣΥΚ. Ἐμὲ τυτονί.
 870 ΚΑΡ. Ἡ τ' πονηρῶν ἦοδα ἢ τοιχορῶν.
 ΣΥΚ. Μὰ Δί' ἔμεινι ἑὸν ὑγίης ὑμῶν ἐδενός,
 Κ' οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔχητέ με τὰ χεῖμαλα.
 ΚΑΡ. Ὡς σοβαρός, ὦ Δάματρες, εἰσελήλυθε
 Ὁ συκοφάντης. ΔΙΚ. Δῆλον ὅτι βελιμᾶ.
 875 ΣΥΚ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως οὐκ ἀν φθάνοις.
 Ἐπὶ ἔ πορχῶ γ' δεῖ σ' ἐκεῖ σφελόμενον
 εἰπεῖν ἃ πεπανθήρικας. ΚΑΡ. Οἴμαζ' ἄρα σὺ.
 ΔΙΚ. Νῆ τὸν Δία τὸν Σωτήρα, πολλῶ γ' ἄξιός
 Ἄπασι τοῖς Ἑλλησιν ὁ θεὸς ἑὸν, ὅτι
 880 Τὸς συκοφάντας ἐξολεῖ κακὸς κακῶς.
 ΣΥΚ. Οἴμοι τάλας· μὲν ἢ σὺ μετέχων καταγελαῖς;
 Ἐπεὶ πῶθεν δοιμάποιον εἰληφας τοδί;
 Ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ τριβάνιον.
 ΔΙΚ. Οὐδὲν ὡραπιμῶ σε· φορῶ γ' περὶ μένος
 885 Τὸν δακτύλιον τοιδί παρ' Εὐδάμης δραχμῆς.
 ΚΑΡ. Ἄλλ' οὐκ εἴεσι συκοφάντης δῆγματος.

ΣΥΚ.

vf. 861. Ἐγὼ σχεδὸν] Conjecturam facit Vir justus, quis ille sit, qui hic lamentatur fortunam suam, ex ejus statu & oratione. Concludit ergo illum esse oportere primo malum hominem; quia hoc tempore sit redactus ad paupertatem, cum omnes boni ditantur: deinde & Sycophantam; quia minatur, se velle efficere, ut Plutus denuo fiat coecus, si jura non deficient. Sycophantae autem illo tempore suis delationibus, calumniis & falsis criminationibus multum valebant, Reip. statu corrupto.

vf. 863. Τὸ πονηρῶ κόμματι] Sic & infra vf. 957. ἰδὼν γὰρ αὐτὸν γνώσκω, ὅτ' ἐστ' ἐκεῖνο τὸ πονηρῶ κόμματι. Latine possis dicere: malae monetae, simili metaphorā, quae semel iterumque occurrit apud nostrum Comicum. Videndus praecipue ille locus in Ranis

vf. 724. ubi dicit, Athenienses, sicuti non utantur veteri pecunia quae proba est, ita nec probis viris uti ad remp. & spectatae fidei; sed contra.

vf. 864. Καλῶς] Ut in Pace vf. 271. εὖγε ποῖαν ἀπὸ λαλ' ἐκείνῳ.

vf. 867. Πάλιν ἐξαρχῆς] Est pleonasmus, ut apud Sophoclem in Oedipō Tyranno vf. 132. ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὐτίς ἀπὸ ἐγὼ φανῶ. Sed denuo haec ostendam.

vf. 875. Εἰς ἀγορὰν ἰὼν ἐκ ἀν φθάνοις] Videtur haec solennis quaedam formula fuisse illorum, qui aliquem in jus raperent; ut coniecere licet ex Scholiaste Euripidis in Orestem vf. 934. quem citavi supra vf. 485. φθάνω, inquit, τὸ προλαμβάνω καὶ τὸ καταλαμβάνω· καθὼς λέγεται· ἐκ ἀν φθάνοις εἰς τὸ δικαστήριον ἰὼν, καὶ διδὸς δίκην· ἦγει ἐκ ἀν ἀρχῆς· ἐκ ἀν καταλαμβάνοις· προσῆτόν σε ἐλέγχε.

- Qui amisi omnia, quae domi habebam,
 Hujus Dei operâ, qui futurus est caecus
 860 Denuo, si modo jura nos non deficiant.
 JUST. Ego propemodum rem cognoscere me arbitror;
 Accedit enim aliquis inopia laborans;
 Et videtur esse homo non bonae notae.
 CAR. Recte ergo certe ei fit, quod perit.
 865 SYC. Ubi, ubi est iste, qui solus nos omnes opulentos
 Pollicitus fuerat se statim facturum,
 Si modo visum rursus recipiat? at ille
 Perdidit potius nonnullos.
 CAR. Et quemnam ille his malis affecit? SYC. Meipsum.
 870 CAR. Utique unus ex improbis eras & parietum perfoffloribus.
 SYC. Profecto nihil sani vobis inest,
 Et non est ut meam non habeatis pecuniam.
 CAR. Proh magna Ceres! quam se ferocem intulit
 Hic Sycophanta. JUST. Apparet eum fame urgeri.
 875 SYC. Nunquam effugies quin illico ad forum eundum tibi fit;
 Ibi enim tormentis cogeris in rota
 Confiteri scelera tua. CAR. At tu ejula.
 JUST. Ita me Jupiter servator amet ut magni faciendus
 Est omnibus Graecis Deus ille, quod
 880 Sycophantas perditurus est malos male.
 SYC. Hei miser ego! num tu etiam hujus furti particeps, me jam derides?
 Nam alioqui unde accepisti hanc vestem?
 Heri enim ego vidi te detritum pallium habere.
 JUST. Nihil te moror; gesto enim emptum
 885 Ab Eudamo drachma huncce anulum.
 CAR. Sed non inest ei *remedium* contra Sycophantae morsum.

Quid

ἴλεσι συντόμοις, ὡς μὴ δύνασθαι καταλαμβάνειν τὸς ἔλκοντας, ὡς ἔκαστος κατὰ μεταφορὰν ἐπαύθη. Idem est φθάνω quoad προλαμβάνω & καταλαμβάνω, id est, praeventio & occupo; ut dicitur: ἐκ ἀν φθάνω &c. Non poteris praeventere illis in iudicium ambulans, & poenam luens: sive non poteris satagere, non poteris occupare. Tam cito te trahent, ut non possis praeventare trahentes. Unde hic (in Euripidis loco) metaphorâ perita est. Glossae: φθάνω, καταλαμβάνω, Praeventio, Occupo, Adtingo, Anteverto. Eaedem: φθάνω, παραχνομαίω, Pervenio. Vide notata ad vl. 1134. infra.

vl. 876. Ἐπὶ τῷ προχῆ] Sic & in Lylistr. vl. 848. εἶμοι κακοδαίμων, εἶθ' ὁ σπασμός μ' ἔχῃ χ' ἢ τέτανθ' ὡσπερ ἐπὶ προχῆ ἐπιβλήμενον. Dicunt etiam ἐπὶ τῷ προχῆ ἔλκοντες μαστιγόμενοι, ut in Pace vl. 451.

vl. 885. Τὸν δακτύλιον τοῦδ'] Versui huic simillimus est ille Antiphonis apud Athenaeum Lib. III. cap. I. p. 123. Παρὰ θεοῦ τὸν δακτύλιόν ἐστι μοι δραχμῆς. A Pherato est mihi anulus emtus drachma. Loquitur ibi Antiphanes de annulo magice consecrato; ut & hoc loco Aristophanes. Kusterus.

vl. 886. Συκοφάντη δόγματ'] Sycophanta cum diceret, Unde habes hanc vestem? volebat furti reum agere illum qui eam habebat; sed is non timet minas Sycophantae, quia gerit anulum magicum: eum tamen Cario non jubet esse securum; quia non sit amoktum dentis Sycophantae: non tam ut illi contradicat, quam ut Sycophantam urat, cujus malam linguam comparat cum morsu viperino. Similiter in Thesmoph. vl. 536. ὑπὸ λίθῳ γὰρ παντὶ περὶ χερῶν, μὴ δάκνῃ ῥήτωρ, ἀβήσῃ.

- ΣΥΚ. Ἄρ' ἔχ' ὕβρις πολλή ταῦτ' ἐπὶ; σκώπτετον,
 Ὅ, πὶ δὲ ποιεῖτον εἰθιάδ', οὐκ εἰρήνευτον.
 Οὐκ ἐπ' ἀγαθῶν γὰρ εἰθιάδ' ἐπὶν ἔδει.
 890 ΚΑΡ. Μὰ τ' Δί' ἔκην τῶν γε σῶν, σάφ' ἴδ' ὄν.
 ΣΥΚ. Ἄπο τ' ἑμῶν γὰρ, καὶ μὰ Δία, δευπνήσετε.
 ΔΙΚ. Ὡς δὴ π' ἀληθείᾳ σὺ μὲν ἔμαρτυρῶ
 Διαρράγειης, μηδενὸς ἐμπεπλησμένῳ.
 ΣΥΚ. Ἀρνεῖσθον; ἔνδον ἐπὶν, ὦ μαρωτάτω,
 895 Πολὺν λήμα πμαχῶν, καὶ κρεῖν ὠπλημῶν.
 Ὑ ὕ, ὕ ὕ, ὕ ὕ, ὕ ὕ, ὕ ὕ, ὕ ὕ.
 ΚΑΡ. Κακίδαμον, ὄσφραίνῃ τί; ΔΙΚ. Τῶν ψύχες γ' ἴσως,
 Ἐπεὶ τοῦτον ἀμπέχεῖ) τειβάνον.
 ΣΥΚ. Ταῦτ' ἐν ἀνάχετ' ἐπὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί,
 900 Τέτρε ὑβείζων εἰς ἑμ'. οἴμ', ὡς ἀχθομαι,
 Ὅν ληστὸς ὄν, καὶ Φιλόπολις, πάχω κακῶς.
 ΔΙΚ. Σὺ Φιλόπολις καὶ ληστὸς; ΣΥΚ. Ὡς εἰδὲς ἀνῆρ.
 ΔΙΚ. Καὶ μὲν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκειναι μοι. ΣΥΚ. Τὸ τί;
 ΔΙΚ. Γεωργὸς εἶ; ΣΥΚ. Μελαγχολῶν μ' ἔπας οἴῃ;
 905 ΔΙΚ. Ἄλλ' ἔμπορῶ; ΣΥΚ. Ναί; σκήπτομαί γ', ὅταν τίχω.
 ΔΙΚ. Τί δαί; τέχνῳ πὴν ἔμαθες; ΣΥΚ. Οὐ μὰ τὸν Δία.
 ΔΙΚ. Πῶς ἐν δέξῃς, ἢ πόθεν, μηδὲν ποιεῖν;
 ΣΥΚ. Τῶν τ' πόλεως εἰμ' ὀπιμελητὴς παραμάτων,
 Καὶ τ' ἰδίων πάντων. ΔΙΚ. Σὺ; τί μαθῶν; ΣΥΚ. Βέλομαι.
 910 ΔΙΚ. Πῶς ἐν ἀν εἴης ληστὸς, ὦ τοιχαρῦχε,
 Εἴ σοι παροσῆκον μηδὲν, εἴτ' ἀπεχθάνῃ;
 ΣΥΚ. Οὐ γὰρ παροσῆκῃ τ' ἑμαυτῶ μοι πόλιν
 Εὐεργετῶν μ', ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἀν δένω;

ΔΙΚ.

vf. 891. Ναὶ μὰ Δία] Has particulas conjunxit & in Equitibus vf. 280. Item in Vespis vf. 133.

vf. 892. Ὡς δὴ π' ἀληθείᾳ] Pro ὡς δὴ ἐπ' ἀληθείᾳ. Aeschylus in Supplicibus vf. 635. Ζεὺς δ' ἐρμεῖος ξένῳ ξένῳ σάματ' τιμὰς ἐπ' ἀληθείᾳ. Jupiter autem hospitatis inspicit vere preces nostri oris, quae sumus peregrinae.

Ibid. Μετὰ τῶν μαρτυρῶ] Nempe κατὰ τὸ σιωπώμενον testem adduxerat Sycophanta, ut hos ad iudices citare posset: qui testis eum deinde deserit vf. 934. Sic in Vespis vf. 1405. foemina quaedam, in ius vocatura quendam senem, secum adducens testem, dicit: προσκαλέμαί σ' ἐς τὴν εἶ, πρὸς τὴν ἀφρανόμην, βλάσῃς τ' φρεσίω, κλητῆρ' ἔχουσα Χαίρεδ' ἀντα ταστοί.

vf. 893. Μηδενὸς ἐμπεπλησμένῳ] Quia Sycophanta dixerat: de meo coenamur; alter dicit: Utinam ergo, dum nos coenam tuam consumimus, tu cum tuo teste, vacuus cibi, disrumparis; non autem nos, pleni. Nimirum occupat id dicere in Sycophantam, quod iste in ipsos di-

cere possidet: potuisset autem dicere: Διαρράγεισθε ἀπὸ τ' ἐμῶν δευπνήστε. Ut in Pace vf. 31. εἰσὶδ' ἂν παύσαι μύποτ' ἐσθίαν τέως, ἕως σαυτὸν λάβῃς διαρραγείς. Optat ergo, ut, quamvis nullo fartus cibo, nihilominus tamen ἐπ' ἀληθείᾳ voce disrumpatur; nempe invidia, aut ira turgens. Plautus Casina Act. II. Sc. V. vf. 18. Nunc in fermento tota est, ita turget mihi. Deinde alter: Addepol ego illam mediam diruptam velim.

vf. 898. Ἀμπέχεται] Theophylactus Simoc. Epist. 7. Τὴν ἀδελφίδην ὑπεροχῆς δύραν ἐν δύρας ἀμείβοντα. ἀθλιώτατον τριάντων ἀμπέχευμαι, ἢ ἀλόγων ὅπως ἀλεγοτέρων σοι τὸ φρήνμα. κύνες ἀλλοτρίης σιτίσεως ἄπο γὰρ τὴν περὶ σὲ κήλακας εἰπῶν οἰκίστορον. Fratrii tui silium patris offiatim ira mendicantem, misillo pallio amidum: mens certe tua est irrationalibus quatuor sunt animantes irrationales; canes autem alienos alis: sic enim adulatores tuos, vocare est magis aequum.

vf. 899. Ταῦτ' ἐπ.] In Acharn. vf. 618. ταῦτα δ' ἐπ' ἀναχέτα; Idem quod ἀναχέτα. Sophocles in Oedipo Ty-

ramo

SYC. Annon insignis haec est contumelia? irridetis,
Quid autem hic faciatis nondum dixistis.
Nam nulli bono hic estis.

890 CAR. Non tuo certe bono; scias hoc velim.

SYC. De meo enim utique coenabitis.

JUST. Utinam tu (*si verum hoc est*) una cum tuo teste, quem adduxisti,
Disrumparis, nullo cibo repletus.

SYC. Negatis? intus est, ô impurissimi,

895 Ingens copia piscium in frustra conciforum, & carniû affarum.

Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy.

CAR. Ecquid odoraris, scelus? JUST. Frigus fortasse,

Quoniam tantopere attrito amictus est pallio.

SYC. Haecine toleranda sunt, ô Jupiter Diique ceteri!

900 Ut isti me contumeliis afficiunt? Heu! quam crucior,

Quod vir bonus & patriae amans haec mala suffero.

JUST. Tune patriae amans & bonus vir? SYC. Ut nemo alius.

JUST. Atqui responde mihi quod te interrogabo. SYC. Quidnam?

Esne agricola? SYC. Tu me adeo infanire putas?

905 JUST. Sed mercator? SYC. Ita; eum me esse simulo quandoque.

JUST. Quid ergo? num artem ullam addidicisti? SYC. Non certe.

JUST. Quomodo igitur victitabas, aut unde, cum nihil ageres?

SYC. Publica negotia procuro

Et privata omnia. JUST. Tune? Qua impulsus causa? SYC. Sic lubet.

910 JUST. Quomodo igitur tu sis vir bonus, ô parietum perfossor,

Si in iis, quae nihil ad te attinent, odium tibi concilias?

SYC. Annon ad me attinet de mea ipsius patria

Me bene mereri pro meis viribus, ô fatue?

JUST.

ranno vl. 437. ἢ ταῦτα δὴ ἀνεκτὰ πρὸς τὴν κλῆσιν;
Anne ergo haec ex isto audienda & toleranda sunt?

vl. 905. Συμπομα] Tunc se simulat mercatorem,
cum milites conferuntur; nam mercatores erant im-
munes militia: ut docet Scholiastes ad hunc locum, &
ad Eccles. vl. 1022. Ubi adolescens, cum quovis pa-
cto vellet declinare concubitum vetulae, quae eum
jure quodam coegbat, inter alia dicit: ἀλλ' ἔμπορος
εἶναι συνέφομος, comparans concubitum illum cum mili-
tia.

vl. 907. Πᾶς ἐν δόξῃ] In Avibus, ubi Sycophanta
exigitur, itidem ut hic in Pluto, ille qui eum ad
frugem redigere conatur, dicit vl. 1433. ἀλλ' ἐστὶν ἕτερα
νῦν δὲ ἔργα σφόδρα, ἀπ' οὗ διαζῆν ἀδρα χρεὶν τοσοῦτον
ἐκ τῆς θανάτου μάλλον ἢ διακρίσθαι. Illud autem πᾶς ἐν
δόξῃ, ἢ πᾶσι; Euripides brevius extulit: πᾶσι δ' ἐβόσκει
in Phœnissa vl. 357.

vl. 904. Τὶ μάθων] Talem huius participii usum saepe
occurrere apud Comicum, & esse formulam exprobran-

tis imprudentiam sive inscitiam, monuit Bifetus ad Nu-
bes vl. 1507. qui & loca indicat omnia, praeter hunc in
Pluto. Isocrates in Trapezitica: καὶ τοὶ τὶ μάθῃτες, ὧ
ἄνδρες δικασταὶ, προστάτῳ μιν ἀποδόντω Σατύρο, εἰάν μὴ
διαλλαγαῖμιν; Sed quid nobis in mentem venit iudices, ut
iuberemus reddi (syngrapham) Satyro, si non conciliati fuis-
semus? Aelianus Epist. 14. τί γὰρ μάθων ὑβρίζεις με;
Cur me corrigis? Vide ad Nubes vl. 1507.

Ibid. Βάλλομαι] Nemo putet propter hoc verbum, il-
lud τὶ μάθων accipiendum esse pro quid edocuis, quasi
altero interrogante τὶ μάθων; quam artem edocuis? Sycophanta
respondet: βάλλομαι μάθων, volo discere. Nam
hoc pacto sibi ipsi contradiceret infra vl. 925.

vl. 913. Κίττος] Scholiastes: καλεῖται δὲ κοινῶς κίττος.
Glossae: Λάρος, Larus, Felicia, Gavina, Ardea. Idem
Scholiastes dicit in Proverbium abiisse, ut κίττος dica-
tur de homine stulto. Comicus in Pace vl. 1067. καὶ
κίττος πρῆρατος, ubi Scholiastes aliud proverbium de ea-
dem ave commemorat.

- ΔΙΚ. Εὐεργετῆν ἔν' ἔστι τὲ πολυπραγμονεῖν;
 915 ΣΥΚ. Τὸ μὲν ἐν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμήλοις,
 Καὶ μὴ ἴπιτέπειν πότ', ἡ' πῖς ἐξαμαρτάνῃ.
 ΔΙΚ. Οὐκ ἔν' διχαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
 Ἄρχειν καθίστησι. ΣΥΚ. Κατηγορεῖ δὲ τίς;
 ΔΙΚ. Ὁ βυλόμυϑος. ΣΥΚ. Οὐκ ἔν' ἐκείνός εἰμ' ἐγώ.
 920 Ὡτ' εἰς ἐμ' ἦκε δὲ πόλεως τὰ πρᾶγματ' αἰ.
 ΔΙΚ. Νῆ Δία, ποτηρόν γ' ἄρα περὶ τὴν ἔχθ.
 Ἐκεῖνο δ' εἰ βέλοισ' ἀν, ἡουχίαν ἔχον
 Ζῆν δ' ἔργος; ΣΥΚ. Ἀλλὰ περὶ τὴν βίον λέγεις,
 Εἰ μὴ φανέται ἀγαθὴ πῖς τὰ βία.
 925 ΔΙΚ. Οὐδ' ἀν μεταμάθοις; ΣΥΚ. Οὐδ' ἀν, εἰ δοῖς γέ μοι
 Τὸν πλῆτον αὐτὸν, ἢ τὸ βάττις σίλφιον.
 ΔΙΚ. Κατὰ θε ταχέως θοιμάποιον. ΚΑΡ. Οὐτῶ, σοὶ λέγῃ.
 ΔΙΚ. Ἐπειθ' ἴπώλυσα. ΚΑΡ. Πάντα ταῦτα σοὶ λέγῃ.
 ΣΥΚ. Καὶ μὲν περὶ τὴν ἀρετὴν ἐμ' ὑμῶν ἀγαθῶν
 930 Ὁ βυλόμυϑος. ΚΑΡ. Οὐκ ἔν' ἐκείνός εἰμ' ἐγώ.
 ΣΥΚ. Οἶμοι τάλας, σποδύομαι μεθ' ἡμέραν.
 ΚΑΡ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς τὰλλότερα πρᾶτ' ἔδειξαι.
 ΣΥΚ. Ὁραῖς, ἀ ποιεῖς; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
 ΚΑΡ. Ἀμ' οἴχεθ' ἴπυθ' ἔν' ἡγες μάστιγα.
 935 ΣΥΚ. Οἶ μοι, περὶ τὴν μόνον. ΚΑΡ. Νυκτὶ βοᾷς;
 ΣΥΚ. Οἶ μοι μάλ' αὐθις. ΚΑΡ. Δὸς σύ μοι τὸ τελέωνιον,
 Ἴν' ἀμφίεσω τὸν σικοφάντην τρυφῶν.
 ΔΙΚ. Μὴ δὴθ', ἱερὸν γὰρ ἔστι τὸ Πλῆτε πάλαι.
 ΚΑΡ. Ἐπειτα πῶ κάλλιον ἀναπεθήσεθ',
 940 Ἡ περὶ ποτηρὸν ἀνδρα ἢ τοιχορῶρον;
 Πλῆτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπῃ.
 ΔΙΚ. Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί λήσεται πῖς; εἰπέ μοι.
 ΚΑΡ. Καὶ ταῦτα περὶ τὸ μέτωπον αὐτίχα δὴ μάλα,
 Ὡσπερ κοτῖνα περὶ τὴν ἀναπεθήσεθ' αἰ.
 945 ΣΥΚ. Ἀπειμὶ γνώσκω γὰρ ἦσαν ἀν πολὺ

Ἰμάτιον

vf. 915. Βοηθεῖν τοῖς νόμοις] Euripides in Hecuba vf. 832. ἐσθλὴ γὰρ ἀνδρὶς τῇ δικῇ ὑπερσεῖν, καὶ τὰς κακὰς δεῶν πανταχῶ κακὰς αἰετ'. Boni enim viri est iustitiae inservire & malos punire ubique & semper.

vf. 924. Διατριβή] in Avibus vf. 156. (βίος) ἐκ ἀχαρισ εἰς τὴν τριβήν. ubi vide notata.

vf. 925. Οὐδ' ἀν εἰ δοῖς γέ μοι] Similiter in Nubibus vf. 108. ἀν ἀν μὰ τὸ Διόνυτον, εἰ δοῖς γέ μοι τὰς φασιαγάς, ἰστρίφ' ἀνωγέρας. Et in Acharnensibus vf. 965. ἐκ ἀν

μὰ Δι' εἰ δοῖς γέ μοι τὴν ἀσπίδα.

vf. 926. Βάττις σίλφιον] Non minimam partem felicitatis Cyrenaeorum, quos Battus condiderat, faciebat silphii proventus, quod longe lateque exportabatur ob usum praestantem in culina & medicina.

vf. 927. Κατ' ἔβα] Non satis apparet, cur Sycophantam veste spoliaret, eumque vf. 936. pallio illo quod vir iustus volebat Pluto dedicare, vestiant; nam ipse Sycophanta videtur male vestitus fuisse cum lacero pallio,

- JUST. Estne, aliena curare, bene mereri de patria?
 915 SYC. Legibus fane succurrere, quae positae fuerint,
 Et non permittere si quis peccet, bene mereri est.
 JUST. Ergo frustra iudices civitas
 Constituit, qui his praesint. SYC. Quis autem accusat?
 JUST. Qui vult. SYC. Atqui is ego sum.
 920 Proinde in me recidunt civitatis negotia.
 JUST. Improbum ergo certe praesidem habet.
 Illud autem nonne cuperes, nempe tranquillitate perfruens
 In otio vivere. SYC. At tu oviculae vitam mihi narras,
 Si nullum erit studium, in quo aetatem teras.
 925 JUST. Neque ergo dedisceres haec? SYC. Non, si mihi dares
 Plutum ipsum, & Batti silphium.
 JUST. Depone ocyus vestem. CAR. Heus tu, tibi dicit.
 JUST. Deinde calceos exue. CAR. Haec omnia tibi dicit.
 SYC. Accedat fane aliquis vestrum huc ad me,
 930 Quicumque volet. CAR. Atqui is sum ego.
 SYC. Hei miser interdium vestibus spoliator.
 CAR. Tu enim vis, aliena negotia curans, cibum habere.
 SYC. Viden' quid agas? hujus rei ego testem constituo.
 CAR. Sed abiit fugiens quem adduxisti testem.
 935 SYC. Vae mihi, circumdatus sum ab his solus. CAR. Nunc clamitas?
 SYC. Vae iterum mihi. CAR. Da tu mihi penulam,
 Ut amiciam Sycophantam huncce.
 JUST. Minime vero, nam Pluto est consecrata dudum.
 CAR. Ubinam ergo melius dedicabitur,
 940 Quam si homini nequam & parietum perfossori injiciatur?
 Nam Plutum ornari decet honestis vestimentis.
 JUST. Calceis autem istis quid faciemus? dic mihi,
 CAR. Et istos ad frontem jamjam,
 Tanquam ad oleastrum, clavis affigam huic.
 945 SYC. Abibo; nam video me multo inferiorem esse

Vo-

lio, adeo ut frigeret etiam, ut patet ex vf. 897. nisi forte multo pejus fuit viri iusti pallium, quod antea gestaverat.

vf. 930. Οὐκ ἔστιν ἰκεῖν.] Repetit acerbe verba Sycophantae ex vf. 919.

vf. 931. Μὴ δὲ ἡμέραν] Demosthenes in Stephanum Orat. I. μὴ δὲ ἡμέραν εἰ σὺ σώζῃς τὴν δὲ νόμισα ἐπ' οὗτο δάναλον ἢ ζῆλια, ποικίλ' Interdium es tu modestus; noctu autem scelera committis morte luenda. Exaggerat Sycophanta facinus eorum; nam alii λαποδῆται noctu gra-

stantur; isti autem non verentur eum interdium spoliare.

vf. 934. Ὁν ἦγε μὲν ἄρα] Vide supra vf. 892.

vf. 941. Κοσμῆν ἰματίοις] Aeschylus Eumenidibus vf. 55. καὶ ἄσμιθ' ἄρα πρὸς θεῶν ἀγέματ' ἀφ' ἑσπερίων δίκαι' ἔστ' ἔς ἀνθρώπων εἴργας. Ornatusque (Furiarum) talis est, qualis nec ad Deorum imagines recte inferatur, nec in aedes hominum. Id est, turpissimus. In Agamemnone vf. 93. εἶδε τοὶ τῷδε τιμαλφεῖν χεῖρων' quippe deos oportet hisce honorare.

Ὑμῶν· ἐὰν δὲ σίζυρον λάβω πινά
 Καὶ σίκκινον, τ' ἰσχυρὸν τῆτον θεῶν
 Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δεῖνα δίκλιω,
 Ὅτι καταλύει φειφανῶς εἰς ἂν μόνῳ
 950 Γινώ δημοκρατία, ἔτε τ' βελιὺ πιδῶν,
 Γινώ τ' πολιτῶν, ἔτε τ' ἐκκλησία.
 ΔΙΚ. Καὶ μὲν ἐπειδὴ τ' πανοπλία τ' ἐμὴ
 Ἐχὼν βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον πρέχε·
 Ἐπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖῳ ἐσηκῶς, δέρε.
 955 Καγὼ γ' εἶχον τ' φαίσι ταύτιω ποτέ.
 ΚΑΡ. Ἄλλ' ὁ βαλανθὴς ἔλξῃ θύραζ' αὐτὸν, λαβῶν
 Τῶν ὀρχηπέδων· ἰδῶν γ' αὐτὸν, γνάσει·
 Ὅτ' ἐστ' ἐκείνῃ ἔπομπῃ κόμμαίῳ.
 Νῶ δ' εἰσώμεν, ἵνα προσθύξῃ τ' Θεόν.

ACTUS QUARTI

ΦΡΑΓΞ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ.

960³ Ἄρ', ὦ φίλοι γέροντες, ὅππ' τ' οἰκίαν
 Ἄφ' ἡμεῖθ' ὄντως ἔνευ τῆτε θεῶ,
 Ἥ τ' ὀδὴ τοπαρέπαν ἡμαρτήκαμεν;
 ΧΟΡ. Ἄλλ' ἴδ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένῃ,
 Ὡ μειραχίση· πινθάνῃ γ' ὠρικῶς.
 965 ΓΡ. Φέρε νῦν ἐγὼ τ' ἐνδοθὶ χαλέσω πινά;
 ΧΡ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γ' αὐτὸς ἐξελήλυθα.
 Ἄλλ' ὅτι μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχελῶ.
 ΓΡ. Πέπαρθα δεῖνά κ' ἀρξάνομ', ὦ φίλτατε.

Ἄφ'

v. 946. Σίζυρον] Sic Orestes Pyladis dicitur σίζυρον
 in Iphigenia Taurica apud Eurip. v. 251. τὴ σίζυρον δὲ
 τὴ ξίνα σὶ τὴνομ' ἴν; Illius autem, qui erat socius huius
 hospitii, nomen quod erat?

v. 947. Σίκκινον] Intelligit Sycophantam qualis ipse
 est: alludit autem ad etymologiam: nam vox σικοφάν-
 τας componitur ex σίκκιν & φαίνα, ostendo ficus, nempe
 illas quae exportantur ex Attica; sive, defero illos, qui
 ficus exportant, apud magistratum. Sic in Vespiis v. 145.
 καπνὸς ξύλα σικκίνα; ubi vide Notam. aliquando alludit
 ad vocem φαίνα ut in Acharn. v. 726. μὴτ' ἄλλῳ ὄσει
 φασίανος ἐστ' ἀνῆ. & in Avibus v. 1693. ἐστὶ δ'
 ὅτι φαίνα σὶ πρὸς τῆ κλεψύδρα &c.

v. 949. Καταλύει φειφανῶς] Democratiā destruit ra-
 lam. Sic fere chorus in Vespiis v. 461. ἀρα δῆτ' ἐκ αὐ-
 τὰ δῆλα τοῖς πένησι, ἢ τυραννὶς ὡς λαθεῖν γ' ἐλάτταν
 ὑπὸσά με, εἰ σύγε — ἢ νομῶν ἡμᾶς ἀπείργεις, ὡς ἰδι-
 κεν ἢ πῶλις, ἔτε τιν' ἔχων πρέφασιν, ἔτε λόγον εὐτράπελον
 αὐτὸς δεχῶν μόνῳ. Statim autem si quis potentiorum
 aliquid novi moliretur, suspectum habebant affectatae
 tyrannidis: ὡς ἀπανθ' ἡμῖν τυραννὶς ἐστὶ καὶ ξυναμίται in
 Vespiis v. 485.

v. 953. Εἰς τὸ βαλανεῖον] Superius v. 335. dicebat
 Paupertatem dare solere φῆδας ἐκ βαλανεῖο, quia illuc
 soleant confugere pauperes hyeme: hic eodem ablegat
 Sycophantam jam pauperem. Alciphron Epist. 23. δρα-
 μῶν

- Vobis; si vero socium mihi adscivero aliquem
 Quamvis ficulneum, potens iste Deus
 Ut mihi poenas det, ego efficiam hodie,
 Quandoquidem dirimit (tollit) manifeste solus & unus
 950 Populare imperium, nec impetrato prius consensu senatus,
 Civium, aut plebis ipsius.
 JUST. Tu vero quoniam armaturam meam
 Habens incedis, age in balneum curre;
 Deinde ibi primam stationem occupans te calefacias:
 955 Nam eandem & ego olim tenui.
 CAR. Sed balneator protrahet eum foras prehensum.
 Testiculis; nam ubi eum viderit, animadvertet
 Ipsum esse ex sequioris notae hominibus.
 At nos ingrediamur, ut adores Deum.

SCENA QUARTA.

ANUS, CHORUS, CHREMYLUS.

- 960 AN. Anne, optimi Senes, ad domum
 Novi istius Dei vere pervenimus,
 Aut tota via aberravimus?
 CH. At scito ad ipsum te pervenisse ostium,
 Adolescentula; nam opportune sciscitaris.
 965 AN. Age nunc, egone ipsa e domo aliquem evocem foras?
 CHR. Ne faxis, ego enim ipse egressus sum.
 Sed quam ob rem maxime veneris, dicendum erat.
 AN. Perpetior gravia & nefaria, ô amice,

Nam

μαρτυροῦν ἐπὶ τῷ — βαλατιῶν — ἰδεομένῳ.
 vl. 956. Ἐλξί] In Equitibus vl. 763. καὶ τῆ προκλήρα
 ἢ δεξιπιδαν ἰλασμένη ἐς Κεραμικόν. In Avibus vl. 443.
 μὲν ἰερχίπιδ' ἕλασεν, μὲν ὀρόπιδαν. Sed & alibi saepe
 inclementer tractantur apud nostrum testes.
 vl. 960. Ἀρ' ὄ' ἀλλοί] Ita solent percontari locorum
 ignari, cum aedes alicuius quaerunt: Sophocles in Ele-
 ctra vl. 1104. Ἄρ' ὄ' ἡ γυναικίς, ἡδὲ τ' εἰσκαύσαν, ἰσθίαις
 εἴ' ἰδομένης ἰδὲ καὶ γυμνασίου; Num, ὁ μύθοις, ῥεῖθε ἀν-
 δεινίμω, ἔ' ῥεῖθε ἰσὺς τῆς ἀρετῆς; Idem in Oedipo
 Tyranno vl. 934. Ἄρ' ὄ' ἀνὴρ ἡμεῶν, ὁ Ζῆνός, μὴδοῦμ' ὅτι
 τὰ τῷ τυραννίδι δώματι ἴστω Οὐδῖπός; Possenne a vobis,
 optimi hospites, rescire, ubi sint aedes Oedipi regis. Vide

nostrum infra vl. 1172.
 vl. 963. Ἄλλ' ἰσθί] Ut in Ranis vl. 434. ἀλλ' ἰσθ'
 ἰσθ' αὐτῶν τῶν θύραν ἀστυμένῳ.
 vl. 964. Παιδαί] Vel lepide, decore, scite, ut juveneu-
 lam decet scilicet, nam haec anus non volebat videri
 vetula, verum ἀριαν μεμνημένην. amabat enim, ἴσα ταις
 ἀρισταῖς φλογεμένα, ut cum Alciphronē dicam ex Epist.
 13. Sic in Acharnen. vl. 271. ἀριαν ὑλλήρῳ· vel
 εὐκαίρως opportune. In Electra Sophoclis loco paullo an-
 te citato respondetur: τὰ εἴ' ἴστω, ἔ' εἴ', αὐτοῖς εἰκασθε·
 καλλῶς· has sunt aedes, hospes, ipse ῥεῖθε confestim. Ibi-
 dem vl. 1108. ἀλλ' εὐγ' ἰσθίσι; sed ῥεῖθε, venisti.

Ὑμῶν· ἐὰν δὲ σίζυρον λάβω πινά
 Καὶ σίκκινον, τ' ἰσχυρὸν τῆτον θεῶν
 Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δεῖνα δίκλιω,
 Ὅτι καταλύει φειφανῶς εἰς ἂν μόνῳ
 950 Γινώ δημοκρατία, ἔτε τ' βελιὺ πιδῶν,
 Γινώ τ' πολιτῶν, ἔτε τ' ἐκκλησία.
 ΔΙΚ. Καὶ μὲν ἐπειδὴ τ' πανοπλία τ' ἐμὴ
 Ἐχὼν βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον πρέχε·
 Ἐπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖῳ ἐσηκῶς, δέρε.
 955 Κἀγὼ γ' εἶχον τ' εἶσιν ταύτῃ ποτέ.
 ΚΑΡ. Ἄλλ' ὁ βαλανθὴς ἔλξῃ θύραζ' αὐτὸν, λαβῶν
 Τῶν ὀρχηπέδων· ἰδῶν γ' αὐτὸν, γνάσει·
 Ὅτ' ἐστ' ἐκείνῃς ἔπομπῃς κόμμαίῳ.
 Νῶ δ' εἰσώμεν, ἵνα προσθύξῃ τ' Θεόν.

ACTUS QUARTI

ΦΡΑΓΞ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ.

960³ Ἀρ', ὦ φίλοι γέροντες, ὅππ' τ' οἰκίαν
 Ἄφ' ἡμεῶν ὄντως ἔνε τῆτε θεῶ,
 Ἥ τ' ὀδὴ τοπαρέπαν ἡμαρτήκαμεν;
 ΧΟΡ. Ἄλλ' ἴδ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένῃς,
 Ὡ μείρακίση· πινθάνῃ γ' ὠρικῶς.
 965 ΓΡ. Φέρε νῦν ἐγὼ τ' ἐνδοθὶ χαλέσω πινά;
 ΧΡ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γ' αὐτὸς ἐξελήλυθα.
 Ἄλλ' ὅτι μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχελῶ.
 ΓΡ. Πέπαρθα δεῖνὰ κ' ἀρξάνομ', ὦ φίλτατε.

Ἄφ'

v. 946. Σίζυρον] Sic Orestes Pyladis dicitur σίζυρον
 in Iphigenia Taurica apud Eurip. v. 251. τὴ σίζυρον δὲ
 τὴ ξίνα σὶ τὸν ἄν; Illius autem, qui erat socius huius
 hospitii, nomen quod erat?

v. 947. Σίκκινον] Intelligit Sycophantam qualis ipse
 est: alludit autem ad etymologiam: nam vox συκοφάν-
 τας componitur ex σίκκιν & φαίνω, ostendo ficus, nempe
 illas quae exportantur ex Attica; sive, defero illos, qui
 ficus exportant, apud magistratum. Sic in Vespiis v. 145.
 καπνὸς ξύλα συκίνα; ubi vide Notam. aliquando alludit
 ad vocem φαίνω ut in Acharn. v. 726. μὴτ' ἄλλῳ ὄσει
 φασίανος ἐστ' ἀνῆ. & in Avibus v. 1693. ἐστὶ δ'
 ὅτι φαίνω σὶ τῆ κλεψύδρα &c.

v. 949. Καταλύει φειφανῶς] Democratiā destruit ra-
 lam. Sic fere chorus in Vespiis v. 461. ἀρα δῆτ' ἐκ αὐ-
 τὰ δῆλα τοῖς πένησι, ἢ τυραννὶς ὡς λαθεῖν γ' ἐλάττω
 ὑπὸσά με, εἰ σύγε — ἢ νομῶν ἡμᾶς ἀπείργεις, ὡς ἰδι-
 κεν ἢ πῶλις, ἔτε τιν' ἔχων πρέφασιν, ἔτε λόγον εὐτράπελον
 αὐτὸς δεχῶν μόνῳ. Statim autem si quis potentiorum
 aliquid novi moliretur, suspectum habebant affectatae
 tyrannidis: ὡς ἀπανθ' ἡμῖν τυραννὶς ἐστὶ καὶ ξυναμίται in
 Vespiis v. 485.

v. 953. Εἰς τὸ βαλανεῖον] Superius v. 335. dicebat
 Paupertatem dare solere φῆδας ἐκ βαλανεῖο, quia illuc
 soleant confugere pauperes hyeme: hic eodem ablegat
 Sycophantam jam pauperem. Alciphron Epist. 23. δρα-
 μῶν

Vobis; si vero socium mihi adscivero aliquem
 Quamvis ficulneum, potens iste Deus
 Ut mihi poenas det, ego efficiam hodie,
 Quandoquidem dirimit (tollit) manifeste solus & unus
 950 Populare imperium, nec impetrato prius consensu senatus,
 Civium, aut plebis ipsius.
 JUST. Tu vero quoniam armaturam meam
 Habens incedis, age in balneum curre;
 Deinde ibi primam stationem occupans te calefacias:
 955 Nam eandem & ego olim tenui.
 CAR. Sed balneator protrahet eum foras prehensum.
 Testiculis; nam ubi eum viderit, animadvertet
 Ipsum esse ex sequioris notae hominibus.
 At nos ingrediamur, ut adores Deum.

SCENA QUARTA.

ANUS, CHORUS, CHREMYLUS.

960 AN. Anne, optimi Senes, ad domum
 Novi istius Dei vere pervenimus,
 Aut tota via aberravimus?
 CH. At scito ad ipsum te pervenisse ostium,
 Adolescentula; nam opportune sciscitaris.
 965 AN. Age nunc, egone ipsa e domo aliquem evocem foras?
 CHR. Ne faxis, ego enim ipse egressus sum.
 Sed quam ob rem maxime veneris, dicendum erat.
 AN. Perpetior gravia & nefaria, ô amice,

Nam

μαρτυροῦν ἐπὶ τῷ — βαλατιῶν — ἰδερῶν.
 vl. 956. Ἐλξί] In Equitibus vl. 763. καὶ τῆ προκίρα
 ἢ δεξιῶν ἰλαστῶν ἐς Κεραμικόν. In Avibus vl. 443.
 μὲν ἑρχίπιδ' ἕκαστον, μὲν ὀρόπλιον. Sed & alibi saepe
 inclementer tractantur apud nostrum testes.
 vl. 960. Ἀρ' ὃ φίλοι] Ita solent percontari locorum
 ignari, cum aedes alicuius quaerunt: Sophocles in Ele-
 ctra vl. 1104. Ἄρ' ὃ γυναικίς, ἢ ὃ π' εἰσκαύσαν, ἰσθίος
 εἴ' ἰδομένην ἴδῃ γυμνάσιον; Num, ὃ mulieres, reditu au-
 didimus, ἢ reditu istius via qua debemus? Idem in Oedipo
 Tyranno vl. 934. Ἀρ' ὃ παρ' ἴμεν, ὃ εἶναι, μάδομαι ὅτι
 τὰ πύ τῶνδ' ἰδῶν ἴσῃ Οὐδῶν; Possenne a vobis,
 optimi hospites, restare, ubi sint aedes Oedipi regis. Vide

nostrum infra vl. 1172.
 vl. 963. Ἄλλ' ἴδῃ] Ut in Ranis vl. 434. ἀλλ' ἴδῃ
 ἴσ' αὐτῶν τῶν θύων ἀοργῶν.
 vl. 964. Παικίς] Vel lepide, decore, scite, ut juveneu-
 lam decet scilicet, nam haec anus non volebat videri
 vetula, verum ἀρίστη μεριανίσκη. amabat enim, ἴσα τὰς
 ἀρίστας φλογμῆνα, ut cum Alciphronē dicam ex Epist.
 13. Sic in Acharnen. vl. 271. ἀρίστη ὑλητόρῃ· vel
 εὐκαίρως opportune. In Electra Sophoclis loco paullo an-
 te citato respondetur: τὰ εἴ' ἴσῃ, ἢ εἴ', αὐτῶν εἰκασῶν
 καλλῶν· haec sunt aedes, hospes, ipse reditu consecisti. Ibi-
 dem vl. 1108. ἀλλ' εὐγ' ἰδῶν ἴσῃ sed reditu, venisti.

- 'Αφ' ἧ γ' ὁ θεὸς ἔτ' ἤρξατο βλέπειν,
 970 'Αβίωτον εἶναι μοι πεποίηκε τ' βίον.
 ΧΡ. Τί δ' ἐστίν; ἦ πῃς ἢ σὺ συκοφάντεια
 'Εν ταῖς γνωαζίν ἦδ' α; ΓΡ. Μὰ Δί' ἐγὼ μ' ἔ.
 ΧΡ. 'Αμ' ἢ λαχῆσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι;
 ΓΡ. Σκόπιε. ἐγὼ δὲ κατακέκτισμα δαλάκρεα.
 975 ΧΡ. Οὐκ ἐρεῖς ἀνύσασα τ' κλισιὸν πίνα;
 ΓΡ. 'Ακχέ νυ. Ἦν μοί π' μινεράκιον Φίλον,
 Πενυχτὸν μ', ἄλλως δ' ἐπαρῶσπον ἢ καλόν,
 Καὶ ληστὸν· εἰ γὰρ τε δαηθείλω ἐγὼ,
 'Απαντ' ἐποίη' κοσμίως μοι ἢ καλῶς.
 980 'Εγὼ δ' ἐκείνω πάντα ταῦτ' ὑπηρετῶ.
 ΧΡ. Τί δ' ἴω, ἔ, π' σε μάλιστ' ἐδεῖθ' ἐχάσπε;
 ΓΡ. Οὐ πολλὰ ἢ γ' ἐκνομίως μ' ἠοχμῶετο.
 'Αμ' δευρεῖς δραχμὰς ἀν' ἦτησ' εἰκοσι
 Εἰς ἰμάτιον γ'. οὐκ ἴω δ' ἀν' εἰς ὑποδήματα.
 985 Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγροῦσα χιτῶνον
 'Εκέλευσεν ἀν', τῇ μητρὶ τε Δοιματίδιον.
 Πυρῶν τ' ἀν' ἐδεῖθη μεδίμων τετάρων.
 ΧΡ. Οὐ πολλὰ τῶνινυ, μὰ τ' Ἀπόλλω, ταῦτά γε
 Εἰρήκας· ἀλλὰ δῆλον, ἔνι σ' ἠοχμῶετο.
 990 ΓΡ. Καὶ ταῦτα τῶνινυ ἐχ' ἐνεκεν μισητίας
 Λίπεθ' μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ Φιλίας εἶεκα,
 'Ἰα τὸ μὲν ἰμάτιον Φορῶν, μεμνῆτό μιν.
 ΧΡ. Λέγεις ἐρῶντ' ἀνθρώπων ἐκνομιώτατα.
 ΓΡ. 'Αμ' ἐχ' ἐνυῖ γ' ὁ βδελυρὸς τ' νῦν ἐχ'
 995 Τὸν αὐτὸν· ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.

'Εμῆ

vf. 970. 'Αβίωτον] Aeschines de Falsa Legatione: ἀβίωτον εἶναι μοι τ' βίον νομίζων. Gorgias Orat. Palamedis: πῶς ἐν ἀν' ἀβίωτῶν ἢν ὁ βίος μοι πεποίηκε ταῦτα; quomodo mihi vita fuisset experenda hoc facio? Antipho: ἀβίωτον τὸ λειπόμενον τῷ βίῳ διαζῶ (quod idem est quod in Oedipo Coloneo vf. 1688. ἔμοι γὰρ ὁ μίλλον βίος ἢ βιωτός. de qua phrasi supra vf. 197.) Aliquando in neutro genere: Euripides Ione: εἰ μὲν γὰρ ἦτις μ' ἔπειν, εὐρήσω, πάτερ, ἀβίωτον ἡμῖν. Nisi enim inveniam, quae me pepererit, pater, insuavis vita nobis erit. Idem in Hercule F. vf. 1957. ἀναπτύξω δὲ σοι, ἀβίωτον ἡμῖν ἴνυ τε καὶ παρῶν ἢν' explicabo autem tibi, non vivendum mihi neque nunc, neque antea fuisse. Aristides Panathenaeico: ὡς ἀβίωτον ἐν ἠτλοῦσιν· quasi vitis vita experenda non sit. Utuntur & voce βιωσίμων. Sophocles Electra vf. 572. τί γὰρ μέν μοι τ' εἰ' ἀτρε βιωσίμων; quae enim vita mihi experenda sine hac? Euripides in Heraclidis vf. 606. χερσὶ μὲν τε μὴ κραθῆναι, ἢ βιωσίμων. Et oraculo non perfedo, non potuissimus vivere.

vf. 973. 'Εν τῷ γράμματι] Alhidit ad fortitionem ju-

dicum, qui ut fors ferebat, in illo vel illo dicasterio iudicia exercebant: distinguebantur autem dicasteria inscriptionibus certarum literarum, unde ἐν τῷ γράμματι idem est quod ἐν τῷ δικαστηρίῳ· & videbatur dicitur esse ἰδικάζει, sed ex inopinato dixit ἔπινες, ut mulierum bibacitatem perstringeret; nam τὸ φιλέδιον viorum est. In Lystrata ubi mulieres apud craterem vini conjurant, una earum vult bibendo prima jurare, sed altera non finit, nisi prius fortiatum vf. 208. μὰ τὴν Ἀφροδίτην ἐγὼ, εἴην γὰρ μὴ λάχης. Ut autem hic ἐν τῷ γράμματι πίνων, ita in Ecclef. vf. 681. ἐν τῷ γράμματι δειπνῶν. Vide supra vf. 277.

vf. 974. Κατακέκτισμα] Verbum κνίζω apud Graecos, & apud Romanos verbum urō, de molestiis quas amor secum fert saepe accipitur. Amor ipse urere dicitur: Virg. Eccl. 2. me tamen urit amor. Herodotus Lib. VI. Τὸν δὲ Ἀρίσωνα ἔκνιζε ἀρα τ' γυναικὶς ταύτης ὁ ἔρως, Aristonem autem urebat amor hujus mulieris. Etiam illi qui amantur, si amantibus aegre faciant, urere eos dicuntur; Terent. Eunuchō: Scin', si quando illa mentio-

- Nam ex quo Deus iste coepit videre,
 970 Non vitalem reddidit meam vitam.
 CHR. Et quid est? Num tu etiam Sycophantia
 Inter mulieres fuisti? AN. Haud ego certe.
 CHR. At nec bibisti in illa litera, quae tibi fortito obtigerat,
 AN. Irrides. Ego vero perii, ita uror misera.
 975 CHR. Annon itaque perges dicere quid te tam male urat?
 AN. Ausculta: Erat mihi adolescentulus quem amabam,
 Pauperculus quidem, sed vultu venusto & modesto,
 Probus item; nam si qua re mihi forte opus esset,
 Omnia faciebat mihi decenter & pulchre;
 980 Ego vero vicissim inferviebam ei in hisce omnibus.
 CHR. Quid autem erat, quod à te peteret maxime?
 AN. Non multa *erant*; (etenim me impendio reverebatur,)
 Sed *tantum* viginti drachmas petebat quandoque,
 Pro veste emenda: octo autem pro calceis.
 985 Et tunicam fororibus emere
 Me jubebat, matrique pallam.
 Praeterea opus ei erat quatuor modiis tritici.
 CHR. Non multa sane, ita me Apollo amet, ista sunt,
 Quae commemorasti; sed apparet, illum te reveritum esse.
 990 AN. Atque haec non propter avaritiam
 Petere se à me dicebat, verum amicitiae causa,
 Ut meam gestans vestem, mei recordetur.
 CHR. Narras hominem supra modum tui amantem.
 AN. Sed nunc scelestus ille non habet animum in me.
 995 Eundem, verum prorsus est immutatus.

Cum

nem Phaedriae facit, aut si laudet, te ne male uras. Alciphron Epist. 37. si δὲ κλισίᾳ ποτὶ κλισίῳ ἐλάθῃσιν. Si nimirum illum aliquando urere voluerit. Hinc, sicut κλισίᾳ, quae latine urtica dicitur, à κλίσσω descendit, ita urtica ab urō. Vide & Notam sequentem.

vf. 975. Κλισίᾳ] Alciphron Epist. 29. quae est Glyceriae ad Bacchidem. ἄλλως τε καὶ μοι κλισίᾳ τις πρὸς αὐτὸν ἢ διαφορά γίνεται. Praecipue si mihi contra illum aliqua injuria aut inimicitia orta fuerit. Basilii κλισίᾳ dixit Epist. 9. ei πρὸς τὸ ἴδεν ἕχθρες, ἀπὸ τῆς αἰσχρολογίας εἶνε, εἰδὲ πρὸς αὐτὰς τὰς ἀνάγκας, ἂν τὸ ἀνθρῶπιον ἀφύστα, δυσχεραίνουσι. καὶ τινὲς ἄκουσα τοῖσιν τι περὶ αὐτῶν παύσασθαι τὰ καὶ ἢ καὶ σπένδαζον. ἔστι κλισίᾳ ἱερῶν τινα κλισίᾳ τὰς ἱερῶν, τὰς κλισίᾳ κλισίᾳ ἀνάγκας ἢ ὄσους τὰ ἀνθρῶπιον προσέουσι, πρὸς μείζονα πτόθον τοῖς ἀπλήτοις ἀνθρώποις τὸς δευτερομίνους ὑπερβίβουσα. Qui student rosae, ut aequum est elegantes homines, illi nec ipsi spinis, in quibus ille sos nascitur, offenduntur; & αὐτοὶ quandam dicentem tale quid de illis, joco forte aus-

etiam serio: Nimirum, quasi molestias quasdam suas amor secum fert amatoribus, tenues illos spinas naturam rosae addidisse, ad majus desiderium, inaccessis illis stimulis, carpentes irritantem.

vf. 982. Ἐκτρομύτα] Huc respicit vf. 993. & vf. 989.

vf. 983. Δροχμαὶ εἰσοῖ] Huc respicit vf. 1021.

vf. 984. Ἐτρομύτα] Huc respicit vf. 1013.

vf. 990. Μισορίας] In Avibus vf. 1618. μισορίας ἀναπελάζουσι καὶ τὰς. ad abundantiam, sive abunde, exigemus haec etiam. Ubi Scholia: μισορίας δὲ εἰ τοῖς Ἀριστοφάνη τὸν εἰς τὰ ἀποδείξαι ἀγαθίας — ἐκτρομύτα μάλιστα μὲν τοῖς γυναικώτερον ἔστιν, ἀπλησία, ὅ καὶ νῦν ἐμπαίσαται. Aristophanes Grammaticus μισορίας dicit esse incontinentiam circa res venereas; sed forte generalius inexplebilitatem sive insatiabilitatem significat: quod hoc loco etiam apparet. Hesychius: μισορίας, μισοὶ ἀπλησία, ἀπλησία — odio dignus, inexplebilis. Hinc μισορίας γὰρ, insatiabilis libidinis mulier.

vf. 993. Ἐκτρομύτα] Supra vf. 982.

- Ἐμὲ γὰρ αὐτὰ τὰ πλανήντα τετονί,
 Καὶ τὰλλα τὰ πὶ τῷ πίνακι τραγίματα
 Ἐπόντα πεμψάσης, ὑπειπέσης δ', ὅτι
 Εἰς ἐσπέραν ἤξοιμι. ΧΡ. Τί σ' ἔδρασ', εἰπέ μοι.
 1000 ΓΡ. Ἀμητὰ τε προσέπεμψεν ἡμῖν τετονί,
 Ἐφ' ὅτ' ἐκέισε μηδέποτε μ' ἔλθειν ἐν.
 Καὶ πρὸς ὅτι τέτοις εἶπεν ὑποπέμπων, ὅτι
 Πάλαυ ποτ' ἦσαν ἀλλοιοὶ Μιλήσιοι.
 ΧΡ. Δῆλον, ὅτι τὰς τρέπεις πῆς ἐ μοχθηρὸς ἦν.
 1005 Ἐπειτα πλετών, ὅτι ἐδ' ἠδέξθαι φακῆ.
 Πρωτὲ δ' ὑπὸ τῷ πείνας ἀπαντα κατήσθην.
 ΓΡ. Καὶ μὴν πρὸς γ' ὄσημέραι, νῆ τῷ θεῷ,
 Ἐπὶ τίλ' ἔδραυ ἐβάδιζεν αἰεὶ τίλ' ἐμῆν.
 ΧΡ. Ἐπ' ἐκφορῶν. ΓΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ τῷ Φωνῆς μόνον
 1010 Ἐρῶν ἀκῆσαι. ΧΡ. Τὴ λαβεῖν μ' ἐν χάειν.
 ΓΡ. Καὶ νῆ Δί', εἰ λυπευθῆναι γ' αἰδοῖτό με,
 Νιτάειον ἀν' ἐ Βάπιον ὑπεκοιζέτο.
 ΧΡ. Ἐπειτ' ἴσως ἠτήσεν ἀν' σ' ὑποδήματα.
 ΓΡ. Μυθηίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχνηδύλι
 1015 Ἐπὶ τῷ ἀμάξης, ὅτι προσέβλεψεν μέ πῆς,
 Ἐτυπῆμιον ἄγ' τῶν ὄλιον τῷ ἡμέραν.
 Οὕτω σφόδρα ζηλότυποι οἱ νεανίσκοι ἦν.
 ΧΡ. Μοί' γὰρ ἠδέξθαι, ὡς εἴοικεν, ἐδῶν.
 ΓΡ. Καὶ τὰς γὰρ χεῖρας παγκάλης ἔχειν μ' ἔφη.
 1020 ΧΡ. Ὅποτε πρὸς τῶν γὰρ δραχμὰς εἴκοσιν.
 ΓΡ. Ὄζειν τε τῷ ληθῆας ἔφασκεν ἡδύ μῆ.
 ΧΡ. Εἰ θάσιον εἰχεῖς, εἰκότως γὰρ, νῆ Δία.
 ΓΡ. Τὸ βλέμμα δ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν ἐ καλόν.
 ΧΡ. Οὐ σπαιδὸς ἡδ' ἀθροῦσι· ἀλλ' ἠπίστατο
 1025 Γραδὸς κατάρσσης τὰ φῶδια καπεδίειν.
 ΓΡ. Ταῦτ' ἐν ὁ θεὸς, ὦ φίλ' ἀνεγ, ὅτι ὀρθῶς ποιῶ,
 Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικημένοις αἰεὶ.

ΧΡ.

vf. 1001. Ἐφ' ὅτ'] In Acharnenſibus vf. 722. ἀγορεύειν — ἔξουσι — ἐφ' ὅτ' ἀπεπείν. In foro versari licet ad vendendum. In Theſmoph. vf. 1193. σποιδῆς ποιῆσαι πρὸς ἐμὲ τὸν πάρα, ἐφ' ὅτ' ἀκούει μηδὲν ὑπ' ἐμὲ μηδάρμα κικῶν τὸ λοιπὸν. Pactionem mecum facere licet illa conditione, ut deinceps nulla in vos maledicta ex me audiant. & alibi. Phalaris Epist. 52. ἐγὼ πάντα — πρῶτον ἑτοιμὸς εἶμι, ἐφ' ὅτ' εἶλον ἀνδρα — περιστάσασθαι. Ego omnia facere paratus sum, ad servandum divinum vitium. Vide infra, vf. 1142.

vf. 1003. Μιλήσιοι] Proverbium hoc occurrit & apud

Synesium Epist. 80. De pristina felicitate Milesiorum Herodotus in Terpsichore: Κατὰ τὸ αὐτὸν χρόνον ἡ Μιλήσι' αὐτῆς τε ἐαυτῆς μάχισα δὲ τότε ἀμείψασα, καὶ δὲ καὶ τῷ Ἰωνίῳ ἢ πρὸς ἡμᾶς. Eodem illo tempore Milesius cum quam maxime floreret, etiam Jonias erat tutamen. Alludit ad hoc proverbium in Vespis vf. 1063. ὦ πάλαυ ποτ' ὄντες ἡμεῖς ἀλλοιοὶ μὲν ἐν χερσὶς, ἀλλοιοὶ δὲ ἐν χερσὶ. Vide infra vf. 1076.

vf. 1009. Ἐπ' ἐκφορῶν] Vel ad efferenda bona tua; vel ad efferendam teipsam, si mortua forte fueris; nam annosa cum sis, mortis es vicina. In Ecclesi. ubi vetula itidem

- Cum enim placentam istam,
 Caeteraque bellaria, quae lanci huic
 Imposita sunt, misissem, & subindicassem
 Me ad vesperam venturam. CHR. Quid fecit? dic mihi.
- 1000 AN. Placentulam istam nobis insuper misit,
 Ne amplius illuc venirem.
 Praeterea, dum ista remittit mihi, hoc disterium addidit:
 Olim fuere fortes Milesii.
- CHR. Apparet, non malis moratum fuisse moribus.
- 1005 Post ubi jam dives est factus, non amplius capitur lenticula:
 Antehac autem prae inopia omnia devorabat.
- CHR. Atqui antehac quotidie, ita mihi deae ambae faveant,
 Ad ostium meum accedebat.
- CHR. Efferendi causa. AN. Non certe, sed tantum vocis meae
- 1010 Audiendae cupidus. CHR. Aliquid accipiendi gratia scilicet.
- AN. Tum siquando me esse tristem sentiret,
 Nitarion subinde & Bation vocitabat.
- CHR. Postea fortassis petiit calceos.
- AN. Magnis autem Cereris sacris vestam
- 1015 Curru, quia me forte quis adspexisset,
 Ob id vapulabam (*verberabar conviciis*) toto die.
 Tanta aemulatio inceserat illi adolescentulo.
- CHR. Nam libenter, uti videtur, comedebat solus.
- AN. Quin & manus me perpulchras habere dicebat.
- 1020 CHR. Cum scilicet porrigerent viginti drachmas.
- AN. Cutisque meae odorem dicebat esse suavem.
- CHR. Merito sane, siquando nimirum vinum Thasium infunderes.
- AN. Oculosque me habere molles & pulchros.
- CHR. Non inficetus erat homo: sed sciebat
- 1025 Vetulae subantis viatica comedere.
- AN. Haec itaque Deus iste, ô amice, non recte facit,
 Cum profiteatur se opem laturum semper iis, qui afficiuntur injuriis.

CHR.

intidem ut haec, pruriens, dicit ad adolescentulam:
 ἄδικε γὰρ ὡς σὲ πρότερον εἶστο' ἀλλ' ἔμῃ, haec respon-
 det: ἐκὼ ἐπ' ἐκφορᾶν;

vf. 1005. Οὐκ ἔβ' ἰδίῃ φανῆ] Pherecrates apud Athe-
 naeum Lib. IV. p. 159. Μὴ μοι φανῆς, μὴ δ' αἰ' ἰ γὰρ
 ἰδουμῶ' ἢν γὰρ τρεῖς τις, τὴ σίμα' ἔξ' ἰ κακίον. Ne
 mihi lentem des, nam certe non deleor ea: si enim quis
 comedat, os ipsi olet male.

vf. 1012. Νιτῦριον] Tanaquil Faber legendum putat
 νωρῶριον in Notis ad Lucretium, ut sit blandimentum,
 quale est illud apud Plautum in Afinaria: Dic igitur me

anaticulam, columbam &c. Hac ratione pro Βάτιον etiam
 legi posset φάτιον palumbulum.

vf. 1020. Δραχμάς] Ad vf. 983.

vf. 1022. Ἐπίχμις] Contractum ex ἐπίχμις.

vf. 1023. Βλέμμα μαλακίον] Aeschylus in Agamemno-
 ne vf. 752. μαλθακὸν ἰμμάτων θέλ' Blandum oculorum
 telum. Philetaerus Comicus apud Athenaeum XIII. οἷς
 ταυερὸν, ὃ Ζεῦ, καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμα' ἴχ'· O Jupiter
 quam lubricum & mollem adspedum habet!

vf. 1025. Καργάσις] Glossae: καργῶ Prurio. & κα-
 ργά Suris. Eademem: Subo, ὀργῶ. & Subo, καργίσα.

- ΧΡ. Τί γ' ποιήσῃ, Φεράζε, ἢ πεφάξεϊ.
 ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἔστι, ἢ Δία,
 1030 Τὸν εὖ παθόνθ' ὕπ' ἐμῷ, πάλιν μ' ἀντθποιεῖν.
 Ἦ μὴδ' ὄπῃν δίκαιον ἀγαθὸν ἐστ' ἔχειν.
 ΧΡ. Οὐκ ἔν καθ' ἐχάστῳ ἀπεδίδοι τ' νύκτα σοι;
 ΓΡ. Ἄμ' ἐδέποτέ με ζῶσαν σπολείφειν ἔφη.
 ΧΡ. Ὁρθῶς γε νῦν δέ γ' οὐκ ἐπὶ ζῆν σ' οἶεϊ.
 1035 ΓΡ. Ὑπὸ τ' γ' ἄλγος κατατέτηκ', ὦ Φίλιτατε.
 ΧΡ. Οὐκ· ἀλλὰ κατασίσηπας, ὡς γέ μοι δοκεῖς.
 ΓΡ. Διὰ δακτύλις μὲν ἐν ἐμέ γ' ἀν' διεκλύσαις.
 ΧΡ. Εἰ τυγχάνῃ γ' ὁ δακτύλιος ὢν τιλία.
 ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ φροσέρεξῃ,
 1040 Οὔπερ πάλαυ κατηγοῦσα τυγχάνω.
 Ἔοικε δ' ὅπῃ κῶμον βαδίλειν. ΧΡ. Φαίνεϊ.
 Στέφανόν γέ τοι ἢ δαδ' ἔχων πορβύεϊ.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΤΣ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ.

- Ἀσπάζομαι. ΓΡ. Τί φησιν; ΝΕΑΝ. Ἀρχαία φίλη,
 Πολιὰ γέννησαι ταχὺ γε, ἢ τ' ἔρανον.
 1045 ΓΡ. Τάλαι' ἐγὼ τ' ὕβρεως, ἢς ὑβρίζομαι.
 ΧΡ. Ἔοικε δ' ἄρ' πολλῶν ζῆθὸν σ' ἐωρακέναι.
 ΓΡ. Ποῖος χρόνος, ταλάνταθ', ὅς παρ' ἐμοὶ χθές ἦν.
 ΧΡ. Τῆναιπὶον πέποθε τοῖς πολλοῖς ἄρα.
 Μεθύων γ', ἄς ἔοικει, ὄξύτερον βλέπῃ.

ΓΡ.

vf. 1035. Κατατίθημα] Euripides Electra vf. 240. Electra: εὐκὸν ὄραε μὴ πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας. Orestes: λύπαις τε συντίθηκας. Ergo primum vides quam aridum sit meum corpus — Dolore etiam contabuisisti. Scholia ad Hecubam vf. 434. κυρίας τὸ τίθεισθαι ἐπὶ χιόνῳ λέγειται, καὶ κρη, καὶ τ' καὶ ὀλίγοι ἀγαλισκομένων καὶ ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆ καταπιπτότων ὑπὸ λύπης, καὶ διαρρομένων. Proprie verbum τίθεισθαι de nive dicitur, & cera, illisque quae sensim consumuntur: hinc transfertur ad illos qui moerore macescunt & tabescunt.

vf. 1038. Εἰ τυγχάνῃ] Ita quidem omnes, sed de-

bebat potius ei τυγχάνω —

Ibid. Τηλία] Etymologus: Ἄρῳ τηλίαν λέγῃ τὴν περιφύειαν τῆ κοσκίνης, παρὰ τὸ σὺ τὸ δὴλὸν τὸ σεία καὶ κινῶ, τὸ σῦθα. Orus τηλίαν dicit circulum cribri. A verbo σῶ quod significat quatio, moveo, est verbum σῦθα. Glossae: σῦθα cribro. unde σηλία & Attice τηλία. ut σήμερον & σήμερον. Glossae: Τηλίας Incernicula. Sunt & aliae significationes huius vocis, sed nulla huic loco magis apta. Dicit autem anus: Ita sum macie confecta, ut me per annulum trahere posses: sed alter videns eam satis adhuc crassam, dicit oportere annulum illum esse cribri circulum. vf. 1042.

- CHR. Quid igitur faciat, dic, & effectum dabitur.
 AN. Aequum utique est, cogere eum,
 1030 Qui à me beneficia acceperit, ut mihi vicissim benefaciat;
 Aut nihil quicquam *meorum* bonorum *eum* habere justum est.
 CHR. Annon igitur quavis nocte tibi reddidit?
 AN. Imò dicebat se vivam me nunquam deserturum.
 CHR. Recte quidem, at nunc non amplius vivere te putat.
 1035 AN. Nam prae moerore liquefacta sum, ô amicissime.
 CHR. Non; sed putrefacta es, ut mihi videris.
 AN. Per annulum me trahere posses.
 CHR. Siquidem is annulus esset cribri circulus.
 AN. Quin adolescentulus ipse accedit,
 1040 De quo dudum conqueror. (quem accuso)
 Videtur commissatum ire. CHR. Apparet:
 Coronam siquidem gestans & facem, incedit.

S C E N A Q U I N T A.

Senarii Iambici.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

- JUV. Salvere jubeo. AN. Quid ait? JUV. Amica vetus,
 Celeriter sane incanuisti, Coelum testificor.
 1045 AN. Misera ego, quanta contumelia afficio.
 CHR. A multo tempore te non videtur vidisse.
 AN. Quanto tempore, miser, qui heri apud me fuerit.
 CHR. Ergo contra ei evenit atque *aliis* plerisque;
 Ebrius enim, ut apparet, acutius cernit.

AN.

vf. 1042. Στίφανον] Coronam & facem gerebant commissatum cunctes. Antiphanes apud Athenaeum VI. ἐπι κάμων, εἰ δὲ καὶ, ἰσχυροί, ὡς πρὸς ἰσχυροὺς ἐκείνους καὶ δάδα καὶ σφάνδος λαβύλλης commissatum, si videtur, eamus ut nunc sumus, non autem face sumta & corona. & unguentati incedebant; Apollodorus Comicus apud eundem VII. ἐξίνας — ἐπι κάμων — σφάνδος ἰσχυρίας καὶ μύρον ἐξίρε commissatum coronas habentes & unguentum Synesius Epist. 32. ἰδὼν τὴν πορνείαν οὐκ ἐβύλα διὰ τὴν ἀγορὰν ἐν σφάνδῳ καὶ μύροις, μεθύοντα καὶ καμάζοντα καὶ πᾶσις ἀκολασίας ἐμπιπλάμενον. Videns scortatorem illum incedentem

per forum coronatum & unguentatum, ebrium & commissatum & omnis flagitii plenum.

vf. 1046. Διὰ πολλὰ] In Vespis vf. 1474. ἀνὲς ἐπι δὴ πολλὰ χεῖρα. Aeschylus in Peris vf. 743. φῆναι ταχέως γ' ἄλθε χροσμῶν πρᾶξις — ἐγὼ δὲ περὶ δὴ μακροῦ χρόνου τὸ δὴ ἰσχυρῶς ἐπιτελευτήσῃς δὴς. Heu velox venit oraculorum impletio — ego autem autumnalem longo post tempore deos haec perfeduros. διὰ χεῖρα sine adjectivo idem est. Lysias de caede Eratothenis: ἀσμένῳ μὲν ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς δὴ δὴ χεῖρα. Inubenti animo me videns rediuntem longo post tempore. Vid. infra vf. 1056.

- ΧΡ. Τί γ' ποιήσῃ, Φεράζε, ἢ πεφάξεϊ.
 ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίχαιον ὄβη, ἢ Δία,
 1030 Τὸν εὖ παθόνθ' ὕπ' ἐμῷ, πάλιν μ' ἀνθροποιεῖν.
 Ἡ μὲν δ' ὄπῃν δίχαιον ἀγαθὸν ἐστ' ἔχειν.
 ΧΡ. Οὐκ' ἔν καθ' ἐχάστῳ ἀπεδίδω τ' νύκτα σοι;
 ΓΡ. Ἄμ' ἐδέποτέ με ζῶσαν σπολείφειν ἔφη.
 ΧΡ. Ὁρθῶς γε νῦν δέ γ' οὐκ' ἐπὶ ζῆν σ' οἶεϊ.
 1035 ΓΡ. Ὑπὸ τ' γ' ἄλγος κατατέτηκ', ὦ Φίλιτατε.
 ΧΡ. Οὐκ' ἀλλὰ κατασίσηπας, ὡς γέ μοι δοκεῖς.
 ΓΡ. Διὰ δακτύλις μὲν ἐν ἐμέ γ' ἀν' διελκίσαις.
 ΧΡ. Εἰ τυγχάνῃ γ' ὁ δακτύλις ὢν τιλία.
 ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ φροσέρεξῃ,
 1040 Οὐπερ πάλαυ κατηγοῦσα τυγχάνω.
 Ἔοικε δ' ὄβη κῶμον βαδίλειν. ΧΡ. Φαίνεϊ.
 Στέφανόν γέ τοι ἢ δαδ' ἔχων πορβύεϊ.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΤΣ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ.

- Ἀσπάζομαι. ΓΡ. Τί φησιν; ΝΕΑΝ. Ἀρχαία φίλη,
 Πολιὰ γέννησαι ταχὺ γε, ἢ τ' ἔρανον.
 1045 ΓΡ. Τάλαι' ἐγὼ τ' ὕβρεως, ἢς ὑβρίζομαι.
 ΧΡ. Ἔοικε δ' ἄρα πολλῶν ζῆθὸν σ' ἐωρακέναι.
 ΓΡ. Ποῖος χρόνος, ταλάνταθ', ὅς παρ' ἐμοὶ χθές ἦν.
 ΧΡ. Τῆναιπὶον πέποθε τοῖς πολλοῖς ἄρα.
 Μεθύων γ', ἄς ἔοικε, ὄξύτερον βλέπῃ.

ΓΡ.

vf. 1035. Κατατίθημα] Euripides Electra vf. 240. Electra: ἐκὼν ὄρας μακρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας. Orestes: λύπαις τε συντίθηκας. Ergo primum vides quam aridum sit meum corpus — Dolore etiam contabuisi. Scholia ad Hecubam vf. 434. κυρίας τὸ τίκισθαι ἐπὶ χιόνῳ λέγεται, καὶ κρη, καὶ τ' καὶ ὀλίγοι ἀγαλισκομένων καὶ ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς καταπύσεως ὑπὸ λύπης, καὶ διαρρομένων. Proprie verbum τίκισθαι de nive dicitur, & cera, illisque quae sensim consumuntur: hinc transfertur ad illos qui moerore macescunt & tabescunt.

vf. 1038. Εἰ τυγχάνῃ] Ita quidem omnes, sed de-

bebat potius ei τυγχάνω —

Ibid. Τηλία] Etymologus: Ἄρα τηλίαν λέγῃ τὴν περιφύειαν τῆ κοσκίνης, παρὰ τὸ σὺ τὸ δὴλὸν τὸ σεία καὶ κηῶ, τὸ σῦθα. Orus τηλίαν dicit circulum cribri. A verbo σῶ quod significat quatio, moveo, est verbum σῦθα. Glossae: σῦθα cribro. unde σηλία & Attice τηλία. ut σήμερον & τήμερον. Glossae: Τηλίας Incernicula. Sunt & aliae significationes huius vocis, sed nulla huic loco magis apta. Dicit autem anus: Ita sum macie confecta, ut me per anulum trahere posses: sed alter videns eam satis adhuc crassam, dicit oportere anulum illum esse cribri circulum. vf. 1042.

- CHR. Quid igitur faciat, dic, & effectum dabitur.
 AN. Aequum utique est, cogere eum,
 1030 Qui à me beneficia acceperit, ut mihi vicissim beneficiat;
 Aut nihil quicquam *meorum* bonorum *eum* habere justum est.
 CHR. Annon igitur quavis nocte tibi reddidit?
 AN. Imò dicebat se vivam me nunquam deserturum.
 CHR. Recte quidem, at nunc non amplius vivere te putat.
 1035 AN. Nam prae moerore liquefacta sum, ô amicissime.
 CHR. Non; sed putrefacta es, ut mihi videris.
 AN. Per annulum me trahere posses.
 CHR. Siquidem is annulus esset cribri circulus.
 AN. Quin adolescentulus ipse accedit,
 1040 De quo dudum conqueror. (quem accuso)
 Videtur commissatum ire. CHR. Apparet:
 Coronam siquidem gestans & facem, incedit.

S C E N A Q U I N T A.

Senarii Iambici.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

- JUV. Salvere jubeo. AN. Quid ait? JUV. Amica vetus,
 Celeriter sane incanuisti, Coelum testificor.
 1045 AN. Misera ego, quanta contumelia afficio.
 CHR. A multo tempore te non videtur vidisse.
 AN. Quanto tempore, miser, qui heri apud me fuerit.
 CHR. Ergo contra ei evenit atque *aliis* plerisque;
 Ebrius enim, ut apparet, acutius cernit.

AN.

vf. 1042. Στίφανον] Coronam & facem gerebant commissatum cunctes. Antiphanes apud Athenaeum VI. ἐπι κάμων, εἰ δὲ καὶ, ἰσχυρῶς, ὡς πρὸς ἰσχυρῶν δὲ καὶ δάδα καὶ σφάνος λαβύλλος commissatum, si videtur, eamus ut nunc sumus, non autem face sumta & corona. & unguentati incedebant; Apollodorus Comicus apud eundem VII. ἐξίνας — ἐπι κάμων — σφάνος ἰσχυρίας καὶ μύρον ἐξίρε commissatum coronas habentes & unguentum Synesius Epist. 32. ἰδὼν τὴν πορνείαν οὐκ ἐβύλα διὰ τὴν ἀγορᾶν ἐν σφάνω καὶ μύροις, μεθύοντα καὶ καμάζοντα καὶ πᾶσις ἀκολασίας ἐμπιπλάμενον. Videns scortatorem illum incedentem

per forum coronatum & unguentatum, ebrium & commissatum & omnis flagitii plenum.

vf. 1046. Διὰ πολλῶν] In Vespis vf. 1474. ὡς ἐπι διὰ πολλῶν χροῖν. Aeschylus in Peris vf. 743. φῶν ταχέϊα γ' ἄλθε χροσμῶν πρᾶξις — ἐγὼ δὲ περὶ διὰ μακροῦ χροῖν τὸ δὲ ἰδὼν ἐπιτελευτήσῃς τις. Heu velox venit oraculorum impletio — ego autem autumnalem longo post tempore deos haec perfeduros. διὰ χροῖν sine adjectivo idem est. Lysias de caede Eratothenis: ἀσμένῳ μὲν ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς δὲ διὰ χροῖν. Inubenti animo me videns rediuntem longo post tempore. Vid. infra vf. 1056.

- 1050 ΓΡ. Οὐκ· ἀλλ' ἀκόλασός ἔστιν αἰεὶ τὸς τρέπης.
 ΝΕΑΝ. ὦ Ποντοπόσειδον, καὶ θεοὶ φρεσδυτικοί,
 Ἐν ταῖς φρεσάπω τῆ ρυτίδων ὅσας ἔχῃ; ΓΡ. Ἄ, ἄ.
 Τὴν δᾶδα μή μοι φέρῃ. ΧΡ. Εὐ μὲν τοι λέγῃ.
 Ἐὰν γὰρ αἰτίω εἰς μόνον σπινθῆς λάβῃ,
 1055 Ὡσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσει].
 ΝΕΑΝ. Βύλῃ ἀφ' ἧσόν με παῖσαι; ΓΡ. Ποῖ, τάλαν;
 ΝΕΑΝ. Αὐτῆ λαβῆσα κέρυα. ΓΡ. Παιδίαν τίνα;
 ΝΕΑΝ. Πόσος ἔχεις ὀδόντας; ΧΡ. Ἀλλὰ γινώσκω
 Κᾶ' ἄγωγ'. ἔχῃ γὰρ τρεῖς ἴσως, ἢ τέταρτος.
 1060 ΝΕΑΝ. Ἀπόπισον· ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.
 ΓΡ. Τάλαντατ' ἀνδρῶν, ἔχ' ὑγαίνειν μοι δοκεῖς,
 Πλυθὸν με παῖδων ἐν ποσέτοις ἀνδράσι.
 ΝΕΑΝ. Ὅναυ μὲν γ' αἶ, εἰ τις ἐκπλυθεῖ σῶ.
 ΧΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ μὲν νῦν καπιλικῶς ἔχῃ.
 1065 Εἰ δ' ἐκπλυθεῖ τῆτο τὸ ψυμίθιον,
 Ὅψῃ κατὰ δὴλα ἔφρεσάπω γε τὰ ῥάκη.
 ΓΡ. Γέρον ἀνῆσ' ἄν, ἔχ' ὑγαίνειν μοι δοκεῖς.
 ΝΕΑΝ. Πειρᾶ μὲν ἐν ἴσως σε, καὶ τῆ πιθίω
 Ἐφάπτετά σοι, λαυθάνειν δοκῶν ἐμέ.
 1070 ΓΡ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, ὅση ἐμῶ γ', ὦ βδελυρὲ σῶ.
 ΧΡ. Μὰ τὴν Ἐκάτην καὶ δῆτα· μαινοίμην γὰρ ἄν.
 Ἄλλ', ὦ νεανίσκ', ὅση ἐῶ τῆ μείραχα
 Μισεῖν σε ταύτην. ΝΕΑΝ. Ἄλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ.
 ΧΡ. Καὶ μὲν κατηγορεῖ γέ σοι. ΝΕΑΝ. Τί κατηγορεῖ;
 1075 ΧΡ. Εἰνά σ' ὑβριτικῶς Φησὶ, καὶ λέγειν, ὅτι
 Πάλα ποτ' ἦσαν ἄλλοιμοι Μιλήσιοι.
 ΝΕΑΝ. Ἐγὼ φεῖ ταύτης καὶ μαχῆμαί σοι. ΧΡ. Τὸ τί;
 ΝΕΑΝ. Αἰχμωδῶν τὴν ἡλικίαν τὴν σὴν, ἐπεὶ

Οὐκ.

vf. 1052. Ἄ εἰ] Interjectio. Eurip. Alceste vf. 28.
 ἄ ἄ ἄ ἄ! τί σὺ πρὸς μελάθροισι; Ab ab quid tu apud aedes
 huius facis?

vf. 1055. Εἰρεσιώνην] Erat Ramus olivae ἔριον, lana,
 unde & nomen accepit, comptus. Qualis erat suppli-
 cum ramus, quem praetendebant, κατὰ τὴν ἐρισησῆν
 κλάδον, ut cum Aeschylō dicam ex Supplicibus vf. 22;
 vel ex Eumenidibus vf. 43. ἐλαίας κλάδον λήνῃ ἐσιμμί-
 νον, ἀργῆτι μαλλῶν. Olivae ramus lana coronatus, albo
 villo. Exponchatur autem Athenis pro foribus aedium,
 in memoriam veteris cujusdam Supplicationis publicae.
 Vide Scholiasten ad hunc locum, & ad Equites vf. 724.
 & Lexicographos Graecos, & quos auctores ad Hesy-
 chium citavit Schrevelius.

vf. 1056. Διὰ χεῖρας] Vid. vf. 1046. In Lysistrata vf.
 905. σὺ δὲ ἄλλὰ κατακλίθῃσι μετ' ἐμᾶ διὰ χεῖρας. In

Vespis vf. 1251. Ἴνα καὶ μεθυσοῦμαι διὰ χεῖρας. & alibi.
 Euripides in Electra vf. 504. μῶν τὰμα διὰ χεῖρας σ'
 ἀνέμνησαν κακὰ; Num mea mala longo post intervallo in-
 memoriam tibi redierunt.

Ibid. Ποῖ τάλαν;] Id quod vehementer cupiebat ve-
 tula, suspicabatur etiam adolescentem de ludo Venereo
 loqui; itaque dicit: Ubinam ludes, an hic ante oculos
 dominum? Ut in Lysistrata vf. 908. ὦ καταγίλας' ἐπι-
 τὸν τὸ παῖδισ;

vf. 1058. Πόσος ἔχεις ὀδόντας] Pervertit ludum illum,
 qui dicitur Par. Impar; nam non erat quaerendum quot
 sint; sed utrum Par, an impar numerus: praeterea non
 illum interrogamus, qui nuce, aut tale quid aliud, ma-
 nu tenet, scit enim; sed ille nos interrogat. Quia ve-
 ro edentulam anum vult ridere, ipse interrogat. Quot
 illa habeat, non nuce, sed dentes; sciebat enim ipsam
 met

- 1050 AN. Minime. Sed semper incompositis fuit moribus.
 JUV. O rex maris Neptune, & Dii seniles,
 Quantum rugarum in facie habet! AN. Ah ah!
 Facem mihi ne admoveas. CHR. Recte sane dicit;
 Si enim ipsam vel unica scintilla comprehenderit,
 1055 Tanquam antiquum oleae ramum ipsam comburet;
 JUV. Visne aliquantisper mecum ludere? AN. Ubi, miser!
 JUV. Isthic, sumtis nucibus. AN. Quemnam ludum?
 JUV. Quot habes dentes? CHR. Sed cognoscam
 Ego etiam; habet enim tres fortasse aut quatuor.
 1060 JUV. Solve *nuces*: nam unicum tantum molarem gestat.
 AN. Homo miserrime! non videris mihi esse sanæ mentis,
 Qui labrum ex me facis coram tot viris.
 JUV. Equidem tibi prodesset, si quis te lavaret.
 CHR. Non sane, quia nunc mangonice sese habet;
 1065 Si vero abluatur ista cerussa,
 Videbis manifeste faciei rugas.
 AN. Cum sis homo senex, insanis, uti video.
 JUV. Fortasse attentat te, & papillas
 Contrectat tuas, existimans hæc se clam me facere.
 1070 AN. Haud meas quidem, non scelestæ, ita me Venus amet.
 CHR. Non sane, ita mihi Hecate propitia sit: nam utique insanirem.
 Verum tamen, o adolescens, non finam adolescentulam ut
 Odio habeas istam. JUV. Ego vero etiam deperio.
 CHR. Atqui te accusat. JUV. Qua in re accusat?
 1075 CHR. Ait te petulantem esse, & dicere,
 Olim fortes fuisse Milesios.
 JUV. Ego de hac tecum non contendam. CHR. Quid ita?
 JUV. Respectu ætatis tuæ, nam

Nun-

met nunquam se daturam fuisse ludibrio ita, ut interrogaret: *Quot habeo dentes?* Ut quæ nec interrogata deinde vult respondere.

vf. 1060. Ἀπότισον] Qui interrogatus non divinaverit, solvit totidem nucas, quot ille manu tenebat, qui interrogaverat; cum ergo Chremylus non divinaverit, quot habeat dentes vetula, quæ unum tantum habebat; unus dens Chremylo elidendus erit, ut solvere possit. Talis est sal Atticus.

Ibid. Τέμορον] Pollux Lib. 19. ubi describit Personas Comicas, dicit inter vetulas fuisse & τὸ εἰκρὸν γελῆδιον, Domesticam sive umbraticam vetulam; & ita describit: τὸ δὲ εἰκρὸν γελῆδιον, σιμῖον, ἐν ἑκάτερα τῇ σιαγῶνι ἑκαστῶθεν διὰ δύο ἰχλ. γομοίους — *stima est, & in utraque maxilla, bives habet dentes molares.* Neape & hinc

patet hanc Comoediam proxime accedere ad novam: de qua ibi Pollux agit.

vf. 1062. Πλουτόν] Ita me perfundis conviciis, quasi essem labrum, in quo fullones vestimenta fordidata perfundunt aqua. Ita usurpatur verbum πλύνω ab Atticis. Vide in Acharn. vf. 381.

vf. 1064. Κατηλιὰς] Quia hæc vetula erat *ἡμιθῆλο* καταπιπλαμένη, ut illa anus in Eccles. vf. 875. *fucobilita*; comparat illam cum *fucosis*, ut Cicero loquitur, & *fallacibus mercibus mangonum.*

vf. 1068. Πειρά] Vide supra vf. 150.

vf. 1071. Μὰ τὴν Ἑκάτην] Quia vetula *invenusta* & minime *ἑκατηδὸς* juraverat *per Venerem*; corrigit eam, & *per Hecaten* nocturnam Deam jurat.

vf. 1076. Πάλα ποτ'] Supra vf. 1003.

- Οὐκ ἂν ποτ' ἄλλω τῶτ' ἐπέτρεπον ποιῆν.
 1080 Νυῦ δ' ἀπιθι χαίρων συλλαβῶν τ' μείραχα.
 ΧΡ. Οἶδ' οἶδα τ' ἰέν' ἔκείτ' ἀξιοῖς ἴσως
 Εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ' ὄπιτρέφων ἐπὶ τίς;
 ΝΕΑΝ. Οὐκ ἂν διαλεχθεῖν διασπεκλωμένη
 Ὑπὸ μείων ἐπὶ γε καὶ τριχιλίων.
 1085 ΧΡ. Ὅμως δ', ἐπειδὴ καὶ τ' οἶνον ἤξιες
 Πίνειν, σιωκποτέ' ἐπὶ σοι καὶ τ' τρύγα.
 ΝΕΑΝ. Ἄμ' ἐπὶ κομιδῇ τρυξ παλαιὰ καὶ σαυρά.
 ΧΡ. Οὐκ ἐν τρύγοιπ ταῦτα πάντ' ἰάσει.)
 ΝΕΑΝ. Ἄμ' εἴσθ' εἴσω· τὰ θεῶν γ' βύλομαι
 1090 Ἐλθὼν ἀναθῆναι τὴς φεράνης τῆςδ', εἰς ἔχω.
 ΓΡ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτὰ καὶ φεράσαι πι βύλομαι.
 ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσαιμι. ΧΡ. Θάρρη, μὴ φοβῶ.
 Οὐ γ' βιάσει.) ΝΕΑΝ. Πάνυ κελεύς τοῖσι λέγεις.
 Ἴχανόν γ' αὐτῶν ὑπεπίτην χερόν.
 1095 ΓΡ. Βάδιζ'· ἐγὼ δέ σε κατόπιν εἰσερχομαι.
 ΧΡ. Ὡς βύτονος, ὦ Ζεὺ βασιλεῦ, τὸ χραῖδιον,
 Ὡσπερ λεπὰς τὰ μειρακίω περσίχα.)

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Τὶς ἔσθ' ὁ κόπλιον τ' θύρα; τίτι τί ἦν;
 Οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύμιον

1100 Φθεγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾶ. ΕΡΜ. Σέ τοι, σέ τοι

λέγω,

vf. 1080. Συλλαβῶν] In Eccles. vf. 1132. ἕμας δ' ἐκείνοι συλλαβῶσαν μ' ἢ γυνὴ ἄγειν σε. Sophocles in Trachiniis vf. 1151. παίδων δὲ τῆς μὲν συλλαβῆς αὐτὸ στίχοι. Ex filiis autem quosdam secum abducos ipsa alit. Idem in Philoctete vf. 579. ἐκπλῆ, σάβλον συλλαβῶν, ἐκ τῆσδε γῆς· corripere seipsum ex hac terra & aliosum naviga.

vf. 1083. Οὐκ ἂν διαλεχθεῖν] in Nubibus vf. 424. εἶδ' ἂν διαλεχθεῖν ἀτεχνῶς ποιεῖ ἄλλοις.

Ibid. Διασπεκλωμένη] In Lyfistrata vf. 152. εὐοῖντ' ἂν οἱ ἄνδρες κἀπιθυμοῖεν σπεκλῶν. Ita enim legitur in Editione Farrei, non σπλεκῶν.

vf. 1086. Συνεκπέλα] Pluraliter. In Nubibus vf. 726. εἰ μαλθακίσι, ἀλλὰ περικαλυπτήα· ἐρρηκίον γὰρ νῆς ἀποσηρηκίον. & alibi.

Ibid. Τρύγα] Horatius: Diffugiunt caedis cum faece siccatas amici.

vf. 1087. Σαυρά] Allegorice significat ipsam Vetulam. ad quam supra etiam vf. 1035. dicebat κατασίσπηας· σαυρὰ autem derivatur à σάπια. In Ecclesiastis etiam Juvencula dicit ad vetulam: ὦ σαυρὰ, vf. 882. In Vespis vf. 1378. aliquis ad Senem dicit: ἄγειν ταύτην λαβῶν [μέλλω] ἀφελόμενος σε, καὶ νομίσας εἶναι σαυρὸν, καὶ δύνασθαι θῆναι.

vf. 1094. Ὑπεπίτην] Scholiastes: ἀντὶ τῆ κατεπίτην. Etymologus asserens diverforum opiniones, unde πατὴρ dicatur, inquit: οἱ δὲ, ὅτι κατὰ συνήθειαν πῖτλα λέγουν ἀντὶ τῆ φίλη. Alii autem ajunt, quia soleant πῖτλα dicere pro φίλη osculari. Glossae: πῖτλα Abba. Eaedem:

Abba

- Nunquam alteri permisissim ut hoc faceret.
- 1080 Nunc abi laetus accepta adolescentula.
 CHR. Novi mentem tuam, novi; non amplius forte vis
 Esse cum ipsa. AN. Quis autem est permissurus, ut hic me accipiat?
 JUV. Non sollicitarem sane animum subagitatam
 Inde a tredecies mille annis.
- 1085 CHR. Attamen quoniam vinum non dedignatus es
 Bibere, etiam fex tibi exhaurienda erit.
 JUV. Sed haec fex est nimis vetus & putris.
 CHR. Ergo colum istis omnibus medebitur.
 JUV. Sed abi intro: Deo enim volo
- 1090 Ingressus dedicare coronas istas, quas habeo.
 AN. Ego vero ei etiam aliquid dicere volo.
 JUV. At ego jam non intrabo. CHR. Bono animo es, nihil time.
 Non enim tibi vim inferet. JUV. Recte ergo mones.
 Nam satis multo tempore eam basiavi.
- 1095 AN. I; at ego pone te ingrediar.
 CHR. Quam pertinaciter, ô Rex Jupiter, haec anicula
 Velut ostreum adolescenti adhaerescit.

S C E N A P R I M A.

Senarii Iambici.

C A R I O, M E R C U R I U S.

- CAR. Quis est, qui pulsat fores? Quid hoc est?
 Nemo, ut videtur pulsat: sed nimirum ostiolum
 1100 Sic temere fonitu edito gemit. MERC. Tibi, tibi inquam

Dico,

Abba πέρτα, πέρτα. Itaque πέρτα proprie esset osculari patrem: Sive, *Abbasiare* aut *Abasiare* ut ita dicam; aut usitate, *Basiare*: quod sane eadem ratione atque Graecum verbum videtur formatum esse, nisi quod prima litera sit ablata. Videtur autem in Aristophanis loco non *ὀπιπίσαν*, sed *ὀπιπίσαν* legendum esse, ut est apud Etymologum, qui adducit hunc versum, loco citato; nisi quod ibi pro verbo composito est simplex.

vf. 1097. *ὄσπερ λεπὰς*] Etiam in *Vespis* vf. 105. *ὄσπερ λεπὰς προσεχόμενος τῷ κύνι.* Synesius *Epist.* 4. *ὅ δὲ λεπὰς ὄσπρον ἔστι κολών· ὄσπερ ἰσπίδων λάβεται πέρτας, ἀπιχυρίζεται.* *Lepas* autem est ostreum cavum, quod ubi perstram prebenderit, firmiter inhaerescit.

vf. 1098. *τίς ἰσθ' ἰ*] In *Nubibus* vf. 133. *ὅλλ' ἰς κίρακας· τίς ἰσθ' ὁ κίρακας τὴν θύραν;* In *Ranis* vf. 38. *τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν· ὡς Κενταυρικῶς ἐπάταξ' ἔστις, εἰπέ μοι, τίπο τί δὲ;* & alibi. Apud *Plautum* etiam multa sunt loca, ubi miseris illis foribus exitum Comicum asseritur: ubi toto convelluntur cardine: ubi nullum compendium fit pulsandi.

vf. 1100. *Κλαυσία*] *Flet janua*, quia *Mercurius* tam valide pulsaverat. Est autem *protopopoeia*, qualis illa *αἰ κνήμαί σου βοᾶσιν.* supra vf. 276.

Ibid. *εἰ σοι, ὅς σοι λέγω ἀδελμεινόν*] Apud *Euripidem* in *Iphigenia Aulidis* vf. 863. *Servus: ὃ ξὺν Αἰσάκῃ γένεθλον, μείνον, ὡς εἰ σοι λέγω ἢ θεῶν γονῶτα παῖδα· Ὁ ἰσπες Αἰακί προγενίης, μανὲ, νᾶν το ἀππῆλο, το ἰνquam*

Dico.

- Οὐκ ἂν ποτ' ἄλλω τῶτ' ἐπέτρεπον ποιῆν.
 1080 Νυῦ δ' ἀπιθι χαίρων συλλαβῶν τ' μείραχα.
 ΧΡ. Οἶδ' οἶδα τ' ἔνν' ἔκείτ' ἀξιοῖς ἴσως
 Εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ' ὄπιτρέφων ἐπὶ τίς;
 ΝΕΑΝ. Οὐκ ἂν διαλεχθεῖν διασπεκλωμένη
 Ὑπὸ μείων ἐπῶν γε καὶ τριχιλίων.
 1085 ΧΡ. Ὅμως δ', ἐπειδὴ καὶ τ' οἶνον ἤξιες
 Πίνειν, σιωκποτέ' ἐπὶ σοι καὶ τ' τρύγα.
 ΝΕΑΝ. Ἄμ' ἐπὶ κομιδῇ τρυξ παλαιὰ καὶ σαυρά.
 ΧΡ. Οὐκ ἐν τρύγοιπ ταῦτα πάντ' ἰάσει.
 ΝΕΑΝ. Ἄμ' εἰσθ' εἴσω· τὰ θεῶν γ' βύλομαι
 1090 Ἐλθὼν ἀναθῆναι τὲς φεράνας τῶνδ', εἰς ἔχω.
 ΓΡ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτὰ καὶ φεράσαι πι βύλομαι.
 ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσαιμι. ΧΡ. Θάρρη, μὴ φοβῶ.
 Οὐ γ' βιάσει. ΝΕΑΝ. Πάνυ κελεύς τοῦτω λέγεις.
 Ἴχανόν γ' αὐτῶν ὑπεπίθην χροῖον.
 1095 ΓΡ. Βάδιζ'· ἐγὼ δέ σε κατόπιν εἰσερχομαι.
 ΧΡ. Ὡς βύτονος, ὦ Ζεὺ βασιλεῦ, τὸ χραῖδιον,
 Ὡσπερ λεπὰς τὰ μειρακίω περσίχα).

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Τὶς ἔσθ' ὁ κόπλιον τ' θύρα; τίτι τί ἦν;
 Οὐδεὶς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύμιον

1100 Φθεγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾶ. ΕΡΜ. Σέ τοι, σέ τοι

Λέγω,

vf. 1080. Συλλαβῶν] In Eccles. vf. 1132. ἕμας δ' ἐκείνοι συλλαβῶσαν μ' ἢ γυνὴ ἄγειν σε. Sophocles in Trachiniis vf. 1151. παίδων δὲ τὲς μὲν συλλαβῶν αὐτῶν στίχοι. Ex filiis autem quosdam secum abducos ipsa alit. Idem in Philoctete vf. 579. ἐπὶ τῆς, σάβων συλλαβῶν, ἐκ τῆσδε γῆς· corripere seipsum ex hac terra & aliosum naviga.

vf. 1083. Οὐκ ἂν διαλεχθεῖν] in Nubibus vf. 424. εἰδ' ἂν διαλεχθεῖν ἀτεχνῶς ποιεῖ ἄλλοις.

Ibid. Διασπεκλωμένη] In Lyfistrata vf. 152. εὐροῖτ' ἂν οἱ ἄνδρες κἀπιθυμοῖεν σπεκλῶν. Ita enim legitur in Editione Farrei, non σπλεκῶν.

vf. 1086. Συνεκπέλα] Pluraliter. In Nubibus vf. 726. εἰ μαλθακίσι, ἀλλὰ περικαλυπτήα· εὐρησι γὰρ νῦν ἀποσηρτικῶς. & alibi.

Ibid. Τρύγα] Horatius: Diffugiunt caedis cum faece siccatas amici.

vf. 1087. Σαυρά] Allegorice significat ipsam Vetulam. ad quam supra etiam vf. 1035. dicebat κατασίσπηας· σαυρὰ autem derivatur à σάπια. In Ecclesiastis etiam Juvencula dicit ad vetulam: ὦ σαυρὰ, vf. 882. In Vespis vf. 1378. aliquis ad Senem dicit: ἄγειν ταύτην λαβῶν [μέλλω] ἀφελόμενος σε, καὶ νομίσας εἶναι σαυρὸν, καὶ δύνασθαι θῆναι.

vf. 1094. Ὑπεπίθην] Scholiastes: ἀντὶ τῆ κατεπίθην. Etymologus asserens diverforum opiniones, unde πατὴρ dicatur, inquit: οἱ δὲ, ὅτι κατὰ συνήθειαν πῖττα λέγουν ἀντὶ τῆ φίλη. Alii autem ajunt, quia soleant πῖττα dicere pro φίλη osculare. Glossae: πῖττα Abba. Eaedem:

- Nunquam alteri permisissim ut hoc faceret.
- 1080 Nunc abi laetus accepta adolescentula.
 CHR. Novi mentem tuam, novi; non amplius forte vis
 Esse cum ipsa. AN. Quis autem est permissurus, ut hic me accipiat?
 JUV. Non sollicitarem *sane animum* subagitatam
 Inde a tredecies mille annis.
- 1085 CHR. Attamen quoniam vinum non dedignatus es
 Bibere, etiam fex tibi exhaurienda erit.
 JUV. Sed haec fex est nimis vetus & putris.
 CHR. Ergo colum istis omnibus medebitur.
 JUV. Sed abi intro: Deo enim volo
- 1090 Ingressus dedicare coronas istas, quas habeo.
 AN. Ego vero ei etiam aliquid dicere volo.
 JUV. At ego *jam* non intrabo. CHR. Bono animo es, nihil time.
 Non enim tibi vim inferet. JUV. Recte ergo mones.
 Nam satis multo tempore eam basiavi.
- 1095 AN. I; at ego pone te ingrediar.
 CHR. Quam pertinaciter, ô Rex Jupiter, haec anicula
 Velut ostreum adolescenti adhaerefcit.

S C E N A P R I M A.

Senarii Iambici.

C A R I O, M E R C U R I U S.

CAR. Quis est, qui pulsat fores? Quid hoc est?
 Nemo, ut videtur *pulsat*: sed nimirum ostiolum
 1100 Sic temere sonitu edito gemit. MERC. Tibi, tibi *inquam*

Dico,

Abba πέρτα, πέρτα. Itaque *πέρτα* proprie esset *ostuarii patrem*: Sive, *Abbasiare* aut *Abasiare* ut ita dicam; aut usitate, *Basiare*: quod sane eadem ratione atque Graecum verbum videtur formatum esse, nisi quod prima litera sit ablata. Videtur autem in Aristophanis loco non *ὀστρίων*, sed *ὀστρίων* legendum esse, ut est apud Etymologum, qui adducit hunc versum, loco citato; nisi quod ibi pro verbo composito est simplex.

vf. 1097. *ὄστρεοι λεπὰς*] Etiam in *Vespis* vf. 105. *ὄστρεοι λεπὰς προσεχόμενοι τῷ κίονι.* Synesius *Epist.* 4. *ὅ δὲ λεπὰς ὄστρεον ἔστι κολίον ὄστρεο ἰσπίδων ἀδελφὰ πέρτα, ἀπικυρίζεται.* *Lepas* autem est *ostreum cavum*, quod ubi *pertram* prebenderit, *fermiter* inhaerefcit.

vf. 1098. *τίς ἰσθ' ἰ*] In *Nubibus* vf. 133. *ὅλλ' ἰς κίρακος τίς ἰσθ' ὁ κίρακος τὴν θύραν*; In *Ranis* vf. 38. *τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν ὡς Κενταυρικῶς ἐχλάτ' ἔστις, εἰπέ μοι, τίπο τί δὲ;* & alibi. Apud *Plautum* etiam multa sunt loca, ubi miseris illis foribus exitum *Comicum* afferret: ubi toto convelluntur *cardine*: ubi nullum *compendium* fit *pulsandi*.

vf. 1100. *Κλαυσία*] *Flet janua*, quia *Mercurius* tam valide *pulsaverat*. Est autem *protopopoeia*, qualis illa *αἰ κνήμαί σου βοᾶσιν*, supra vf. 276.

Ibid. *Σὺ τοι, σὺ τοι λέγω ἀδελφεόν*] Apud *Euripidem* in *Iphigenia Aulidis* vf. 863. *Servus*: *ὦ ξέν' Αἰσὼν γένεθλον, μείνον, ὡς σὺ τοι λέγω τ' εἶπε γυνῶτα παῖδα.* *O hospes Aeaci progenies, mane, nam te appello, te inquam*

Dico.

- Λέγω, Καλίον, ἀνάμεινον. ΚΑΡ. Οὐτῷ, εἶπέ μοι,
 Σὺ πλὴν θύραν ἔκοπες ἔπασσι σφόδρα;
 ΕΡΜ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔμελλον· εἴτ' ἀνάξας με φθάσας.
 Ἄλλ' ἐκκάλει τ' δεσπότιν τρέχων ταχί·
 1105 Ἐπειτα τ' γυναικῶν καὶ τὰ παῖδια·
 Ἐπειτα τὸς θεράποντας· εἶτα πλὴν κυῖα·
 Ἐπειτα σαυτὸν· εἶτα τ' ἡμεῖς. ΚΑΡ. Εἶπέ μοι,
 Τί δ' ἐστίν; ΕΡΜ. Ὁ Ζεὺς, ὦ πόνηρε, βέλε·
 Ἐς ταυτὸν ὑμᾶς συγκυκλήσας τρύβλιον,
 1110 Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
 ΚΑΡ. Ἡ γλῶττα τὰ κήρυκι τέτων τέμνε·
 Ἀτὰρ ἀγαπῶ γὰρ ταῦτ' ἐπιβελβύει ποιεῖν
 Ἡμᾶς; ΕΡΜ. Ὅτι δεινότατα πάντων τραγμάτων
 εἴργασθ'· ἀφ' ἧς ἢ ἤξασθ' ἐξαρχῆς βλέπειν
 1115 Ὁ Πλεῦτῷ, ἔδεις ἔ λιβανωτὸν, ἔ δάφνιν,
 Οὐ ψαιδὸν, ἔχ' ἱερεῖον, οὐκ ἀλλ' ἔδδεν
 Ἡμῖν ἐπιθύοις θεοῖς. ΚΑΡ. Μὰ Δί', ἔδδ' γε
 Θύσθ'· κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖσθ' ἡμῶν τότε.
 ΕΡΜ. Καὶ τ' μὴ ἄλλων μοι θεῶν ἦτον μέλι.
 1120 Ἐγὼ δ' ἄπλωλα καπιτέριμμαι. ΚΑΡ. Σωφρονεῖς.
 ΕΡΜ. Πρώτεροι γὰρ εἶχον μὴ ὧδ' αἰσὶ καπηλίσιν
 Πάντ' ἀγαθ' ἔωθεν βύθυσ' οἰνεῖσθαι, μέλι,
 Ἰσχάδας, ὅσ' εἰκὸς ἔστιν Ἐρμῖν ἐοδῆν·
 Νωὶ δὲ πεινῶν, ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
 1125 ΚΑΡ. Οὐκ ἐν δικαίῳ, ὅς τις ἐποίησι ζημίαν
 Ἐνόστει, ποιαῦτ' ἀγαθ' ἔχον. ΕΡΜ. Οἴμοι τάλας,
 Οἴμοι πλακῆντῷ, τὴν τετραδί πεπεμελίει.
 ΚΑΡ. Ποθεῖς τ' ἔ παρόντα καὶ μάτιν καλῆς.
 ΕΡΜ. Οἴμοι δὲ καλῆς, ἡ ἐγὼ κατήσδιον.
 1130 ΚΑΡ. Ἀσκαλίαζ' εἰπαῖθα πρὸς τ' αἰθείαν.
 ΕΡΜ. Σπλάγχγιον τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήσδιον.
 ΚΑΡ. Ὁδύνη σε πρὸς τὰ σπλάγχγι' εἰκ' ἐπιτρέφειν.

ΕΡΜ.

Deae filium. Sophocles in Ajace vs 1237. σὲ τοι τ' ἐκ
 τ' αἰχμαλωτῆσθ' λέγω· Te captivae filium appello. Euripides
 in Ione vs 219. σὲ τοι τ' παρὰ ναῦν, αὐδῶ· te pe-
 ditum compello. Noster in Avibus vs. 407. ἰὼ ἐπι-
 δεικνύμενος, σὲ τοι καλῶ. Ibidem vs. 275. omittit verbum: ἔτῷ,
 ὧ σὲ τοι. Videntur autem imitatus Aeschylum in Pro-
 metheo, ubi Mercurius itidem ut hic a Jove missus dicit
 vs. 943. σὲ ἢ σφραῖνον — τ' πυρὸς κλέπτῃν λέγω, πατὴρ
 ἀναγέ σε· Te veteratorem — te ignis furem dico, pater
 te jussit &c. Noster pro πατὴρ infra dicit ὁ Ζεὺς vs. 1108.
 vs. 1106. Τὴν κυῖα] Aelianus Epist. 2. τὴν εἶν τὴν τὰ

μαλακὰ ἔρια, ἢν ἔπαινώ πρὸς σὲ, παρ' ἐμὲ ποιεῖτε· καὶ
 τὰ βοῖδιον, καὶ τὴν κυῖα· Orem illam, quae ferri mollia
 vellera, quam tibi laudo, saluta meo nomine: & boves au-
 bos & canem.

vs. 1110. Εἰς τὸ βάραθρον] Vide supra vs. 431.

vs. 1111. Ἡ γλῶττα] In Avibus vs. 1701. κατὰ τ' ἐγ-
 γλωττογράφων κείνων, τ' φιλίπων πανταχῆ τ' Ἀττι-
 κῆς ἢ γλῶττα χωρὶς τέμνεται. Alias in Sacrificiis ἢ γλῶτ-
 τα χωρὶς τέμνεται, ut in Pace vs. 1061.

vs. 1117. Ἐπιθύει] Etiam supra vs. 137. verbum θύειν
 de rebus inanimatis usurpavit: ἔτ' ἔδ' ἂν εἰς θύσειν ἀνθεῶν

- Dico, Cario, praestolare. CAR. Heus, dic mihi,
Tune fores pulsabas tam valide?
MERC. Non certe; sed volebam: deinde occupabas aperire.
Sed cito curre & evoca huc Herum,
1105 Deinde & uxorem *ejus* & liberos,
Deinde & feros: deinde canem:
Deinde te ipsum, deinde porcum. CAR. Dic mihi,
Quid est? MERC. Jupiter, ô miserrime, vult
In eodem vos commixtos catino
1110 Universos in barathram injicere.
CAR. Lingua illi qui talia nunciat exciditur.
Sed cur haec facere cogitat
Nobis? MERC. Quia facinus gravissimum
Patraestis; ex quo enim denuo coepit videre
1115 Plutus, nemo, nec thus, nec laurum,
Nec libum, nec victimam, nec aliquid quicquam
Nobis Diis sacrificat. CAR. Non certe; neque
Sacrificabit: male enim nostri curam gerebatis tunc, *cum caecus esset Plutus.*
MERC. De ceteris quidem Diis minus anxie laboro.
1120 Ego autem perii & interii. CAR. Nunc demum ad te redis.
MERC. Antea enim habebam apud cauponas
Omnis generis lautitias, mane statim offam vino subactam, mel,
Caricas, quae par est Mercurium edere:
Nunc autem esuriens in sublimi requiesco.
1125 CAR. Merito sane, ut qui damno afficiebas *cauponas illas*
Quandoque, cum *tamen* ejusmodi bona *ab iis* haberes. MERC. Heu miser ego,
Heu placentam, quarto cujusvis mensis die pistam.
CAR. Desideras absentem, & frustra illam vocas.
MERC. Eheu colas, sive *victimarum* armos, quos ego comedebam.
1130 CAR. Salta hic per culeos & utres sub dio jejunis.
MERC. Et intestina calida quae ego comedebam.
CAR. Tormina intestinorum te videntur vexare.

MERC.

πῶν ἔτι δὲ βῶν ἀν' ἐχλ' ἑαυτὸν ἐκ ἀλλ' ἐδῆν.

vf. 1124. Ἀναβάδων] Scholiastes exponit per ἀνα ἔχου
τὸς πῶδας, ut sit: *sursum porrectis pedibus requiesco.* quod
felle de via conducit & levat lassitudinem; Mercurius
autem est famulus & saepe huc illuc curritat. Tamen
forte tantum significat; *in sublimi.* Vide in Acharn. vf.
399. & 409.

vf. 1127. Πλακῶν] In Pace vf. 870. ὁ πλακῶς πί-
πτει, σπασμὸς ζυμωτάτης. In Ecclef. vf. 841. πῶπανα
πῶπαιτα. Sed in Ranis; πλακῶνας ὄπια. vf. 504. Hic
in Pluto mox: ἄρτον εὐπεπεμμένον.

vf. 1128. Ποθεῖ;] Proverbium de illis, qui aliquid
expectant frustra; cuius originem hanc esse volunt: cum
Hercules in expeditione Argonautica Hylam amisisset,
cumque assidue clamasset, *ut litus Hyla, Hyla omne so-
naret;* tunc vocem ex aethere esse editam, quae dice-
ret: ποθεῖς ἢ ἐπαύοντα καὶ μάτην καλεῖς. Vide Paeo-
miographos.

vf. 1130. Ἀσκαλιὰς] Quia dixerat εἶμοι κωλῆς· paro-
nomasiam inde fecit.
vf. 1132. Ὀδόν] In Thesmoph. vf. 491. εἶρε μ' ἐχλ'
τὴν γὰρ ἴ', ὃ ἴρεθ, κ' ἀδόν. Vide notata ad Pacem vf. 175.

M

- ΕΡΜ. Οἷμοι δὲ κύλικ' ἴσον ἴσῳ κεκραμμένης.
 ΚΑΡ. Ταύτῃ ἔπιπῶν, ἄποτρεχὼν οὐκ ἂν φθάσεις;
 1135 ΕΡΜ. Ἄρ' ἀφελήσασαι ἂν π' ἴσῳ στυγῆ φίλον;
 ΚΑΡ. Εἴ τῃ δέξ' γ', ὣν διωατὸς εἰμί σ' ἀφελῆν.
 ΕΡΜ. Εἴ μοι ποίσας ἄρτον τίν' εὖ πεπεμμένον
 Δοίης καταφαγεῖν, καὶ κρέας νεανικόν,
 ὦν θύεθ' ὑμεῖς ἔδδον. ΚΑΡ. Ἄμ' οὐκ ἔκφορα.
 1040 ΕΡΜ. Καὶ μὲν ὁπότε π' σιβυάειον ἔδδ' ἔδδοτε
 Ὑφείλθῃ, ἐγὼ σε λαμβάνειν ἐπόειν αἶε.
 ΚΑΡ. Ἐφ' ὧτε μετέχων αὐτὸς, ὦ ποιχρῦχε.
 Ἦκεν γ' ἂν σοι νατὸς εὖ πεπεμμένον.
 ΕΡΜ. Ἐπειτα τῆτόν γ' αὐτὸς ἂν κατήσθιες.
 1145 ΚΑΡ. Οὐ γ' μετέχων τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί,
 Ὅπότε π' ληφθείλω πανουργήσας ἐγώ.
 ΕΡΜ. Μὴ μνησικακίης, εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες.
 Ἄμ' ἐν σιυόικον πρὸς θεῶν δέξαοδέ με.
 ΚΑΡ. Ἐπειτ' ἄπιλιπὼν τὸς θεῶν οὐθάδε μενεῖς;
 1150 ΕΡΜ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐπὶ βελτίω πολύ.
 ΚΑΡ. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἀγῆιον εἰνά σοι δοκεῖ;
 ΕΡΜ. Πατεῖς γὰρ ὅτι πᾶσ', ἴν' ἂν περὶ τῆ πῆ εὖ.
 ΚΑΡ. Τί δὴτ' ἂν εἴης ὄφελ' ἡμῖν οὐθάδ' ὦν;
 ΕΡΜ. Παρὰ πῶν θύεαν τροφαῖον ἰδρύσαοδέ με.
 1155 ΚΑΡ. Στροφαῖον; ἀλλ' οὐκ ἔργον ἔστ' ἐδδὲν τροφῶν.

ΕΡΜ.

1133. ἴσον ἴσῳ] In Acharnensibus vl. 353. metapho-
 rice: ἐθέλειν τ' ἀκῶσαι μηδὲν ἴσον ἴσῳ φέρων.
 vl. 1134. Οὐκ ἂν φθάσεις;] Ita cum signo interroga-
 tionis Ed. Farrei.

vl. 1135. Ἀφελήσασαι] In Equitibus vl. 94. ἀφελῆσαι τὴν
 φίλος. Euripides in Phoenissis vl. 359. φίλοι δὲ πατρός
 καὶ ξένοι σ' ἐκ ἀφελόν; Amici autem patri. Et hospites nonno
 juroabant te?

vl. 1138. Νεανικόν] „Hic est ingens, magnum; ut apud
 „ Athenaeum Lib. IV. cap. 21. λοιπὰς νεανικὰ, ingens ra-
 „ τῖνα: ut recte ibi monuit magnus Casaubonus. ex
 „ Notis Kusteri.”

vl. 1139. Ἄλλ' ἐκ ἔκφορα] Non efferenda, in Neutro
 plurali. Potest etiam scribi: ἐκ ἔκφορα non est expo-
 ratio illarum rerum, ut sit substantivum foeminini generis.
 Schollastes dicit in quibusdam sacrificiis hanc formulam
 adhiberi solitam, & citat versum Theopompi: εἰσα
 δραμῶν αἰτησον· ἀλλ' ἐκ ἔκφορα. Curre intro & pete.
 Sed non datur exportatio. Euphron Comicus apud Athe-
 naeum IX. πέμπλιν ἔθουον ἡμέραν οἱ Τήνιοι πολλοὶ γέροντες,
 πλὴν πολλὸν πετλευχότις, κατ' ἴσον καὶ μικρὸν καὶ ἂν
 ἔκφορα. Quinto die sacrificabant Tenii senes eam, quod
 longa defuncti essent navigatione, gracilem & parvum boe-
 dum; non licebat efferre quicquam. Noster in Thesmoph.
 vl. 479. vocem ἔκφορα active usurpavit: αὐτὰς γὰρ

ἔκφορα, καθεμὶ ἔκφορα λόγα. Nos enim solae sumus, nec
 est quae dicitur foras eliminat.

vl. 1140. Καὶ μὲν] Quia Mercurius ipse Fur erat
 subactus, ab incunabulis praeditus mira furandi subtili-
 tate, ut testatur Homerus hymno in hunc Deum, &
 Horatius, unde & δολιχὸς cognominabatur; dicit suo
 praesidio Carionem latuisse si quando aliquid furaretur.
 Colebant autem fures Mercurium; in Pace vl. 401.
 cum Trygaeus dixisset ad Mercurium: ἴθ' ἀντιβέβησ' ὅ
 ἔλεστον αὐτῶν τὴν ὄρα, ἐπὶ σα καὶ τιμῶσι μᾶλλον ἢ
 προση· ipse responderet: κλίπει γὰρ εἰσι τῶν γε μᾶλλον
 ἢ προση.

vl. 1142. Ἐφ' ὧτε] Vide supra, vl. 1001.

vl. 1147. Μὴ μνησικακίης] in Lystrata vl. 592. σί-
 γη καὶ μὴ μνησικακίης. Alludit autem ad amnestiam quae
 Athenis instituta fuit post expulsos XXX. dominos; de
 qua Justinus Lib. V. Et ne quo dissenso ex antea diti nas-
 ceretur, omnes iurejurando obstringuntur, discordiarum ob-
 livionem fore. Andocides de Mysteriis: καὶ κατέστησαν
 οἱ Τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα Φυλὴν τε κατέλαβον, Με-
 νυχίαν τε κατέλαβον. Postea: ἔδοξε μὴ μνησικακίαν ἀλ-
 λήλοισ' ἢ γεννημένοιαν.

Ibid. Εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες] Demosthenes contra Ti-
 mocratem: Μυραίνης ὁ Ἀρχὴν υἱὸς, τὸ καταλαβόντων
 Φυλὴν, καὶ μετὰ γε τὸς θεῶς αἰτιατάτου ὄντων τ' καθ' ἑ

- MERC. Eheu calicem aequali portione vini & aquae temperatum.
 CAR. Hoc insuper epoto nonne ocyus hinc aufugies?
 1135 MERC. Nunquid me amicum tuum ope tua juvares?
 CAR. Si ejusmodi re tibi opus est, in qua tibi prodesse possum.
 MERC. Si mihi praebens panem bene pistum
 Dares comedendum, & bonum frustum carnis
 De illis, quibus intus sacrificatis. CAR. At illa efferre non licet.
 1140 MERC. Atqui quando aliquod vasculum Heri tui
 Surripiebas, semper ego faciebam ut latere posses.
 CAR. Eo nimirum, ut ipse partem acciperes, ô parietum perforator.
 Nam obvenire tibi solebat grandis placenta bene pista.
 MERC. Deinde hanc ipse comedere solebas.
 1145 CAR. Non enim partem aequam plagarum mecum accipiebas.
 Si quando deprehendebar flagitio aliquo commissio.
 MERC. Ne memineris veterum malorum, si tu castellum Phylen occupasti.
 Sed saltem pro contubernali me recipite, per Deos obsecro.
 CAR. Itane ergo Diis relictis hic manebis?
 1150 MERC. Vestra enim conditio est multo melior.
 CAR. Quid? transfugere tibi lepidumne videtur?
 MERC. Patria enim est omnis regio ubi homini bene est.
 CAR. Quem itaque usum nobis praestabis, si hic sis.
 MERC. Januae vertendae me praesidem facite.
 1155 CAR. Vertendae? atqui nihil opus est versutiis.

MERC.

δὲ τῷ δῆμῳ. Myronides Archini filius, illius qui Phylen occupavit, quique secundum Deos, praecipua causa fuit reditus populo. Alii plerique Thraſybulum illius incepti ducem faciunt. Justinus Lib. V. Erat inter exules, (qui a XXX. tyrannis fuerant pulsi) Thraſybulus vir strenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria, & pro salute communi etiam cum periculo ratus, adunatis exulibus, Castellum Phylen Atticorum finium occupat. Demosthenes autem in eadem oratione, hunc tantum unum illorum fuisse dicit: Θερασβύλου ἢ ἐκ Πειραιῆς καὶ ἀπὸ Φυλῆς ἦν. Debent autem verba Comici allegorice accipi hoc modo: Si tu Phylen occupasti, noli meminisci illarum injuriarum, quas perpeſsus es ab illis, qui favorebant dominatui XXX. virorum; id est: Si tu dives factus es; noli meminisci injuriarum, quae tibi adhuc pauperi a me illatae sunt.

vf. 1150. Βελτίον πολλόν] In Avibus vf. 618. αἰετοί, ὡς πολλὸν κρείττους ἔσται τῷ Δίῳ ἢ τῷ Ἐσπερίῳ.

vf. 1152. Πατριε γὰρ] Lyſias contra Philonem: καὶ γὰρ εἰ φασὶ μὴ πολιτείας εἶναι, γνῶμεν δὲ χρῆσθαι, ὡς πάντα γῆ πατριε αὐτοῖς ἐστίν, ἐν ἧ ἂν τὰ ἐπιτάγματα ἔχωσιν ἔτοι δόλοι εἰσιν, ἔτι ἂν παρὶς τὸ ἢ πόλις κοινὴ ἀγαθὸν, ἐπὶ τὸ ἰαυτῶν ἴδιον κίβηται ἰδιότητων. Etenim qui natura quidem cives sunt, ita autem sunt animati ut pu-

rent, omnem terram esse ipsi patriam, in qua res necessariae habeant: isti satis ostendunt, se facile omisso publico civitatis bono, ad proprium lucrum se conversuros. Ita plane noster etiam Mercurius, qui nunc dicit: Ubique esse patriam, ubi bene sit; Superius dicebat: καὶ ἢ μὴ ἄλλων μοι θεῶν ἦτορ μέλει, vf. 1119.

vf. 1154. Παρὰ τῶν θεῶν εὐραίων] Maluit εὐραίων dicere, quam τυλαίων, alludens ad Strophas & versutias, quae Mercurio etiam placuerunt. Idem autem significant ambae istae voces hoc loco. Cur autem τυλαίων & aliis quibusdam cognominibus vocatus fuerit, refert Laërtius, ex mente Pythagorae, qui rem suae metempsychosii applicabat: ἢ δὲ Ἑρμῆς ταμίαν εἶναι ἢ ψυχῶν καὶ διὰ τὸ τοιαύτην λέγεσθαι, καὶ τυλαίων καὶ χθόνιον ἐπιδήμιον ἔσθαι ἐπιτήρησιν ἀπὸ τῶν σωματίων τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης. Mercurium autem primum esse animarum, & propterea τοιαύτην vocari, & τυλαίων & χθόνιον quia iste immittat a corporibus animas: a terra & ex mari. (de cognomine τοιαύτην vide infra vf. 1160. de χθόνιον in Ranis vf. 1163.) Homerus τυλαίων vocat.

vf. 1155. Οὐκ ἔργον ἐστὶν εἶδεν εὐραίων] In Ecclef. vf. 1021. ἢ γὰρ θεὸς εὐραίων. In Ranis vf. 780. οἱ δὲ ἀκροῦμαι οἱ ἀντιλογίαν καὶ λογισμῶν καὶ εὐραίων.

M 2

- ERM. Ἄλλ' ἐμπολαῖον. ΚΑΡ. Ἄλλὰ πλετῆρο· τί εἶν
 Ἐρμῆν παλιγγεπίλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;
 ERM. Ἄλλὰ δόλιον τοίνυ. ΚΑΡ. Δόλιον; ἤμισά γε.
 Οὐ γὰρ δόλιον νῦν ἔργον, ἀλλ' ἀπλῶν τρώπων.
 1160 ERM. Ἄλλ' ἡγεμόνον. ΚΑΡ. Ἄλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει·
 Ὡς δ' ἡγεμόνῳ ἐδὲν δεησόμεθ' εἶ.
 ERM. Ἐναγώνῳ τοίνυ γ' ἔσομαι· ἢ τί ἐγ' ἐρεῖς;
 Πλῆτῳ γὰρ ὅτι τῷτο συμφορώτατον,
 Ποιεῖν ἀγάθων μυσικὰς ἢ γυμνικὰς.
 1165 ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθὸν ἐστ' ἐπινομίας πολλὰς ἔχειν·
 Οὐτῷ γὰρ ἐξούρηκεν αὐτὰς βίοτιον.
 Οὐκ ἐπὶς ἀπειτες οἱ δικάζοντες θαμὰ
 Σπυθῶσιν ὅτι πολλοῖς γερᾶσθαι γράμμασιν.
 ERM. Οὐκῆν ὅτι τῷτοις εἰσία; ΚΑΡ. Καὶ πλυυέ γε
 1170 Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέας τὰς κοιλίας,
 Ἴν' ὀθίως ἀφρονικὸς εἶναι μαι δοκῆς.

vf. 1156. Ἐμπολαῖον] In Acharn. vf. 816. Ἐρμῆς ἐμπολαῖος. Idem & ἀγοραῖος in Equitibus vf. 297. sed istud cognomen latius patet; quia in foro non tantum mercatura exercetur: verum & iudicia, & de rep. consultationes, unde & ἀγορεύειν: hoc ergo respectu ἀγοραῖος idem erit quod λόγιος, de quo mox vf. 1164. Lucianus in Bis accusato: σὺ γὰρ μοι τάληθες εἶ Ἐρμῆν ἀγορεύεις, ἀπὸ τῶν ἀγορῶν τὰ πολλὰ, καὶ συνιδιαιτέριον, ἐν ταῖς γυμνασίοις, καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἀγοραῖος γὰρ εἶ, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις κηρύττει. Huc referendum & κερδῶν. Heliodorus Lib. VI. καὶ Ἐρμῆς μὲν κερδῶν, Πρωσιδῶν δὲ ἀσφάλτου συνέμποροι καὶ πομπῶν γίγνοντο. Sed & hoc latus videtur quam ἐμπολαῖος: nam κερδῶν non tantum propterea dicitur, quia is videatur nos, in nostris mercimoniis emundis vendendisque, bono atque amplo auctare lucro, si adit favens; verum etiam quia illius ope offerri creduntur quae subito obveniunt insperata bona, unde Ἐρμῆας dicuntur: Τίμο apud Lucianum cum invenisset Thesaurum, Ἐρμῆ κερδῶν, inquit, πόθεν χρυσίον προσέσθον. Praeterea, cum κερδῶν significet etiam αστυίαν, unde κερδῶν αστυίος, & κερδῶν οὐραγῶν, quia est δολία, ut est Equitibus vf. 1064. videtur κερδῶν Ἐρμῆς illo etiam significatu dici posse, quo dicitur δολίος.

vf. 1158. Δόλιον] In Thesmoph. vf. 1234. Ἐρμῆ δόλιος, πρυτὶ μὲν ἐπὶ καλῶς ποιῆς. loquitur autem ibi Euripides, qui per dolum abducebat Mnesilochum ex custo-

dia Scythae. Sic apud Sophoclem, cum Ulysses dolantem instrueret, quo Philoctetae arcus adimeretur, dicit: Ἐρμῆς εἶ δὲ πέμπων δολίος ἠρόσαιο νόσ, in Philoctete vf. 133. Athenaeus Lib. VI. refert ex Hippia historico, Cnopum quendam regem, cuius vitae insidias fruerentur proprii adulatores, oraculum consuluisse, & responsum accepisse: θύσει Ἐρμῆ δολίος.

vf. 1160. Ἐρμῆ μὲν] Affine est cognomen πομπῶν, de quo vide supra, vf. 1154. sive πομπῶν. Sophocles in Oedipo Coloneo vf. 1544. ἀπὸ γὰρ μὲν ἀπὸ Ἐρμῆος ὁ πομπῶν sive πομπῶν. Euripides in Medea vf. 760. ἀλλὰ εἶ ὁ Μάλας πομπῶν ἀναξ πηλάσσει δῆμοις. Aeschylus in Eumenidibus vf. 90. Ἐρμῆ φάλασσι κέρτα εἶ ἂν ἐπ' ἀνυμῶν πομπῶν ἰσθί. Ubi Scholia: ἐπὶ δὲ γὰρ ὁ θεὸς: ergo & cognomen ἐπὶ δὲ affine erit cognomini ἠγεμόνῳ. Theocritus Idyllio XXV. vf. 3. Duplici autem respectu pleraque haec cognomina Mercurio tribuuntur; quia & animas ducat, & viatores, cum animas ducit, idem est πομπῶν & χθόνῳ: apud Sophoclem cum Ajax mortem meditatatur, dicit, in cognomini dramate vf. 838. καλῶ εἶ ἄλλα πομπῶν Ἐρμῆν χθόνιον εἶ με κοίμωσιν. ubi Scholia: ψυχροπομπῶν. Vide locum ex Laertio adductum ad vf. 1154.

vf. 1162. Ἐναγώνῳ] Simonides apud Atheniensem IX. Ἐρμῆς ἐναγώνῳ Μάλας εὐπλοκάμοιο παῖς. Phidarus Ode 2. Pythiorum vf. 18. ὅπ' ἐναγώνῳ Ἐρμῆας. ubi Scholia: ἐναγώνῳ δὲ Ἐρμῆς, ὅς τ' ἀγῶνι προση-

MERC. At mercatorem *me facite*. CAR. At nunc ditefcimus: ergo cur Mercurium cauponarium alere debeamus?
 MERC. Itaque doli artificem. CAR. Doli artificem? minime Non enim opus est jam dolo, sed simplicibus moribus.
 1160 MERC. At Ductorem. CAR. Sed Deus jam videt. Adeoque Ductore non amplius indigebimus.
 MERC. Itaque certaminum praefes ero: & quid amplius dices? Pluto enim & divitiis convenientissimum est Insituere certamina Musica & Gymnica.
 1165 CAR. Quam bonum est multa cognomina habere? Iste enim *hac ratione* invenit sibi victum. Non frustra omnes judices saepe Student ut adscribantur in multis literis tribunalium indicibus.
 MERC. Itaque hac conditione ingrediar. CAR. Et quidem elue? 1170 Ipse ad puteum accedens exta viclimarum, Ut statim officiosum te mihi probes.

της δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἐπιτάφιας Μαιίας καὶ Διὸς Ἑρμῆος. Idem autem est & Ἰσχυρῶν & ἀγώνων. Aeschylus in Agamemnone vs. 521. οὐδ' οἱ αὐτὰ σπυρίδι ἰσχυρῶν ἀγώνων ἀναξ' Ἀπόλλωνος πῆρ' ἄρ' ἀγῶνας Διὸς πῆρ' ἀγῶνας προσουδῶ, τὸν τ' ἐπίου τιμωροῦ Ἑρμῆος. ad quem locum non omisit annotare locum praedictum Pindari doctissimus Stanleyus: qui & alium ibi citat de Agonio Mercurio ex eodem, Oda 1. Ἰσθμίωνων vs. 85. πῶστα οἱ ἔξικται δὲ ἀγῶνων Ἑρμῆος ἱεροδοτοῦ ἔργον. Apparet autem ex Aeschyli loco, non tantum Mercurium esse Agonium, sed & Apollinem, & alios Deos; sane apud Sophoclem in Trachiniis etiam Jovi tribuitur hoc Epitheton, vs. 26. τίλ' οἱ ἴθνα Ζεὺς ἀγῶν καλῶν.

vs. 1164. Ἀγῶνας μουσικῆς] Respectu artis musicae convenit in Mercurium etiam cognomen Λογῶν. ut sit Praefes & arbiter certaminum eruditorum; quae Julianus Epist. 8. cum certaminibus Cursorum comparat: ὅσπερ γὰρ ἐν Ἑρμῆ λογίῳ σπυρίδι, δὴ δὴ τὰ δρῆμα σπυρίδιος, ἴσα δὲ ἐν ἐπιτάφιας γράφει, τ' ἀρῆται τὸ ἀπὸν ἱεροδοτοῦ. Idem Epist. 15. dicit se orationes suas Maximo tradere, ut iudicium de illis ferat, tanquam Mercurio Logio: ἡμεῖς δὲ σοὶ καθάπερ Ἑρμῆ λογίῳ, τὰς ἡμετέρας λόγους ἐγχρησίζομεν. ἢ μὴ οὐκ ἐπιτάφια τὸν ἀπὸν τῆς σοῦ, ἐπὶ σοὶ τὸ κῆρυξ πρὸς ἀπὸν. &c. Idem & alibi facit mentionem Mercurii Logii. Et Lucianus pro mercede conducto: τῶν λογίων

δῶροισιν & in Pseudologista: καὶ οὐκ αὐτῶν οὐδ' ἄλλοις Ἑρμῆος ἐπιτάφιας αὐτοῦ λόγους & in Gallo: ἴσα δὲ Ἑρμῆ πῶστα δὲ ἐν καλιστάτῳ καὶ λογιστάτῳ Διὸν ἀσπυρίδι. Synesius Epist. 100. πρόσωπε παρ' ἐμὸν πάνυ πολλὰ τ' σεβασμιωτάτος Μαρκετιανῶν. ἢ, εἰ προλαβὼν Ἀριστοδῶν, Ἑρμῆ λογίῳ τῶτον εἰς ἀνθρώπους ἴσον ἐκλαύθηται, μόνος δὲ ἔσυχον τ' ἀγῶνας. ἢ, ἢ ἄλλοις ἐστὶν ἢ τῶτον.

Ibid. καὶ γυμνασικῆς] Lucianus, loco quem citavi ad vs. 1156. συνὼν αὐτοῖς τὰ πολλὰ καὶ συνδιατρίβων ἐν τῷ γυμνασίῳ, καὶ ἐν τῷ ἀγορῆ. Synesius Epist. 32. Mercurium & Herculem inspectores palaestrae dicit: Ἑρμῆ μὲν γὰρ καὶ Ἡρακλῆ τοῖς παλαίστραις ἐφόρον &c. Horatius τ' λογίων & τ' παλαίστραις ἐφόρον intelligit cum ita canit: Mercuri facunde nepos. Atlantidis, qui ferus cultus hominum recentum Voce formasti catus & decorae Moro palaestrae.

vs. 1165. Ἐπιταφίας πολλὰς] Habet autem adhuc plura cognomina, sicut apud Comicum nostrum est adhuc, ut dixi, χθόνιος in Ranis vs. 1163. ἐπίταφιος ibid. vs. 1169. & ἑπίταφιος in Thesmoph. 1006, ubi vide notata; plura apud Homerum inveniuntur. Haec multitudo cognominum orta est, maximam partem, ex varietate officiorum Mercurii, quibus est districtus. Vide Luciani Dialogum Mercurii & Majae.

vs. 1168. Ἐπιταφίας] Vide supra vs. 973.
 vs. 1169. Πῶστα] In Equitibus vs. 160. τὴν μὲν τ' ἑπίταφια ἢ πῶστα ἐστὶ τὰς κούρας;

ACTUS

ACTUS QUINTI

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

- Τ**ίς ἀν φράσειε πῶς ἔτι Χρεμύλῳ μοι σαφῶς;
 ΚΑΡ. Τί δ' ἐστίν, ὦ βέλπτε; ΙΕΡ. Τί γ' ἄλλ' ἢ κακῶς;
 Ἄφ' ἧ γ' ὁ Πλῦτῳ εἶτ' ἤρξατο βλέπειν,
 1175 Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμῶ. καταφαγεῖν γ' οὐκ ἔχω.
 Καὶ ταῦτα ἔ Σωτήρῳ ἱερθὺς ἀν Διός.
 ΚΑΡ. Ἡ δ' αἰτία τίς ἔστιν, ὦ παρὲς τ' θεῶν;
 ΙΕΡ. Θύειν ἔτ' ὑδεὶς ἀξιοῖ. ΚΑΡ. Τίν' εἵνεκα;
 ΙΕΡ. Ὅτι πάντες εἰσὶ πλῆσοι· καὶ τοι τότε,
 1180 Ὅτ' εἶχον ὑδέν, ὁ μὲν ἀν ἦκων ἔμπορῳ
 Ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθεῖς· ὁ δέ τις ἀν
 Δίκλιω σποφυγόν· ὁ δ' ἀν ἐκαλλιερεῖτό τις,
 Καὶ μετεχάλη τ' ἱερέα. κῦ δ' ὑδὲ εἰς
 Θύψ τοπαρέπαν ὑδέν, εἰδ' εἰσέρχεται.
 1185 Πλῖν σποπατησόμενοι γε πλεῖν ἢ μωλοῖ.
 ΚΑΡ. Οὐκ ἔν τὰ νομιζόμενα σὺ τέπων λαμβάνεις;
 ΙΕΡ. Τὸν ἐν Δία τ' Σωτήρα κένυτός μοι δοκῶ
 Χαίρειν εἰσας, εἰθὰδ' αὐτῆ καταμυρεῖν.
 ΚΑΡ. Θάρρη. χαλῶς ἔστα γὰρ, κῦ θεός Δέλη.
 1190 Ὁ Ζῆς ὁ Σωτῆρ γὰρ παρέστιν εἰθὰδε,
 Αὐτόμαλ' ἦκων. ΙΕΡ. Πάντ' ἀγαθὰ τίνω λέγεις.
 ΚΑΡ. Ἰδρυσόμεσθ' ἐν αὐτίκ', ἀλλὰ παρὲς μωρε,
 Τὸν Πλῆστον, ἔσθ' ὑψέτερον κῦ ἰδρυμῶσθ',
 Τὸν ὀπιόδομον αἰὲ φυλάττων τ' θεῶν.
 1195 Ἄλλ' ἐκδύτω τις δῦρο δάδαε ἡμιμύσας,
 Ἴν' ἔχον παρηγή τῶ θεῶ σὺ. ΙΕΡ. Πάνυ μ' ἐν
 Δραῖν ταῦτα ληθῆ. ΚΑΡ. Τὸν Πλῆστον ἔξω τις χελά.

v. 1172. Τίς ἀν φράσειε] In *Lystrata* v. 1091. τίς
 ἀν φράσειε πῶς ἐστὶν ἡ Λυσιστράτη; In *Ranis* v. 419. ἐχούσθ'
 ἀν ἐν φράσει γῶν, Πλάτων ὅπου ἴθασ' οἰκεῖ; ξένο γὰρ
 ἐστὶν, ἀρτίως ἀσχημῶν. Euripides in *Iphig. Aul.* v. 309.
 πῶς ἔτι ἄχαιῶν εἰθὰδ' ὁ στρατηλάτης; τίς ἀν φράσει
 προσπόλων τ' Πηλείας ἐπὶ τὴν νῆα; ἐν πύλαις
 Ἀργεῖας; Vide supra v. 960.

Ibid. Σαφῶς] Sophocles in *Electra* v. 662. ξένο γυναικίς,
 πῶς ἀν εἰδείην σαφῶς, εἰ τῆ τυράννη δάμαρ;
 Ἀργίους τὰδε;

v. 1173. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ] *Lysippus Comicus* apud
Athenaeum Lib. III. Ἐρμαι τί ἐστὶ; πῶς ἔχομεν; alter
 responderet: τί δ' ἄλλο; ἢ, ὁ πατήρ—δοκῶ &c. *Hermon*,
 quid est? quomodo res nostras se habent? Quid aliud
 nisi pater videtur &c. In *Ecclef.* v. 769. τί γὰρ ἄλλο
 γ' ἢ φέρειν παρεσκευασμένοι τὰ χρεμῶν εἰσι; In *Nubi-*
bus v. 1498. ὅ, τί ποῖα; τί ἄλλο γ' ἢ, διακεπτολογεῖ-
 μαί ταις δοκίαις τ' οἰκίαις; Editio *Farreri* habet in hoc
Pluti loco τί γὰρ ἄλλ' ἢ, ut non fit ἄλλο, sed ἄλλο.
 Sic etiam in *Ranis* v. 437. ταῦτ' ἢ τὸ πρῶτον ἄλλ' ἢ

SCENA SECUNDA.

SACERDOS JOVIS, CARIO.

- SAC. Quis posset mihi certo indicare, ubi sit Chremylus,
 CAR. Quid est, vir optime. SAC. Quid nisi male?
 Ex quo enim Plutus iste coepit videre,
 1175 Pereo fame. nam quod comedam non habeo:
 Idque cum sim Sacerdos Jovis Servatoris.
 CAR. Quanam vero est causa hujus rei, obsecro?
 SAC. Nemo dignatur amplius sacrificare. CAR. Quam ob rem?
 SAC. Quia omnes sunt divites: at tunc
 1180 Cum *adhuc* nihil haberent, alius qui mercator esset, quum revenisset
 Salvus, mactabat victimam aliquam: alius aliquis
 Quod judicio absolutus fuisset: alius vero quispiam litabat
 Et accersebat sacerdotem; nunc nemo
 Sacrificat prorsus quicquam, neque intrat, *in templum*,
 1185 Nisi cacatum plus quam decies milleni.
 CAR. Itaque legitimam partem istorum accipis.
 SAC. Igitur ipse etiam mihi videor, Jove Servatore:
 Deferto, hic mansurus.
 CAR. Confide: nam bene erit, Deo volente.
 1190 Jupiter enim Servator hic adest,
 Sponte adveniens. SAC. Omnia bona itaque nuncias.
 CAR. Dedicabimus ergo statim, mane modo,
 Plutum in eo loco, ubi antehac erat,
 Aerarium Deae (*Palladis*) perpetuo custodiens.
 1195 Sed efferat aliquis huc faces incensas,
 Ut *tu* eas tenens praecedas ante Deum. SAC. Omnino quidem
 Hoc fieri oportet. CAR. Plutum aliquis evocet foras.

ἢ Διὸς Κόρινθος. Vide Notata ad Acharn. 1110.

vf. 1178. Θύειν] In Avibus vf. 1515. Ἐὖν γὰρ ἔδδλε

ἔδδν ἀνδρόπων ἴτι.
 vf. 1183. Τὸν ἱερέα] In Avibus vf. 849. ἰζωὶ δὲ ἵνα

ἔδδω τοῖσι καινοῖσι θεοῖς ἢ ἱερέα ἀνέμφοιλα τῆν πομπὴν
 καλῶ.
 vf. 1186. Οὐδὲν τὰ νομιζόμενα] Victimarum pellem
 accipiebat sacerdos; ut Scholiastes monet. Comicus
 in Thesmoph. vf. 768. πῦλιν τὸ δῖσμα ἢ ἱερέας γίνεσθαι.
 Nunc autem cum non veniant sacrificaturi in templum

homines, sed ἀποπαλισημένοι, Sacerdos nominis ἢ ἀνα-
 πατημάτων poterit portionem accipere.

vf. 1188. Χαίρειν ἔδδω:] In Thesmoph. vf. 69. ἢ δαι-
 μόνι τῶλον μὲν ἐν χείρειν.

vf. 1194. Τὸν ἱερισθόμενον] Ita vocabatur aerarium
 Athenis, & erat a tergo Fani Minervae in Arce. Ibi
 dedicabant isti Statuam Pluti, ut custos sit Thesaurorum.
 Demosthenes de Syntaxi, ἀνίστασθαι τὸν πρῶτον
 δῖσαν ἢ ἱερισθόμενον. Lucianus in Timone: ἀλλὰ καὶ
 ἀλλοῖσι ἢ ἱερισθόμενον διαρῶζας.

SCENA

ACTUS

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι, καὶ Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΓΡΑΤΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

- Ε** γὰρ δὲ τί ποιῶ; ΚΑΡ. Τὰς χύτρας, αἷς τῆ θεῶν
 Ἰδρυσόμεοσα, λαβὸς ἔπι τῆ κεφαλῆς φέρε
 1200 Σεμιῶς. ἔχουσα δ' ἦλθεσ ἀυτῆ ποιμίλα.
 ΓΡ. Ὡν δ' ἐνεκ' ἦλθον; ΚΑΡ. Πάντα σοι περᾶξαι.
 Ἦξῃ γὰρ ὁ νεαῖσις ὡς σ' εἰς ἐσπέραν.
 ΓΡ. Ἀλλ' εἶγε μὲν τοι, νῆ Δί', ἐγὼ αὖ σὺ μοι
 Ἦξεν ἐκεῖνον ὡς ἐμ', οἶσω τὰς χύτρας.
 1205 ΚΑΡ. Καὶ μὲν πολὺ τ' ἄλλων χύτρων τάναντία
 αὐτὰ ποιῶσι. ταῖς μὲ ἄλλαις γὰρ χύτραις
 Ἦ γράυς ἔπετ' ἀνωτάτω· ταύτης δὲ νῦν
 τῆς γράος ἔπιπολῆς ἐνεῖσιν αἱ χύτραι.
 ΧΟΡ. Οὐκ ἔτι τοῖμυ γ' εἰκὸς μέλλειν εἶδ' ἡμᾶς, ἀλλ' ἀναχαρεῖν
 1210 Ἐς τ' ἐπίοθεν δεῖ γὰρ κετόπυ τ' ἔδοντασ ἐπέαλ.

vf. 1198. Τὰς χύτρας, αἷς] Intelliguntur ollae cum leguminibus coctis, quas libare solebant, si erigerent & dedicarent aut aram aut statuam. In Pace vf. 922. ταύτην χύτραν ἰδρῦσον. Dicunt etiam μετὰ χύτρων ἰδρῦσιν· ut in Danaïdibus Aristophanis teste Scholiaste: μακρότερον Ζηνὸς ἰδρῦσα χύτρας, μετ' ἃν ὁ βασιλεὺς ἐστ' ἰδρῦσθαι ποίη. Testificor Jovis familiaris ollas, cum quibus ara haec dedicata est olim. Ita legitur iste locus in Scholiis ad Pacem. Hic autem ad Plutum pro μετ' ἃν legitur παρ' αἷς apud quas, sensu non deteriore.
 vf. 1200. Ποιμίλα] Sunt ἰμάτια βασιλῆα ποιμνιόμορου.

ut loquitur supra vf. 530. Apud Aeschylum in Agamemnone, ποιμίλα & ἀλαργή, & πορροῦρα de eadem re dicuntur vf. 932. ἐν ποιμνίοις δὲ θυῖον ὄσια κάλλεσ βαίνουσι, ἐμεὶ μὲν ἰδρυῖος ἀνυ φέλο· Super variegatis autem ornamentis mortalem incedere, neutiquam est extra metum mihi. vf. 955. ὑπᾶ τις ἀρβύλας λυοὶ τάχῃ, πρὸδελον ἰμασιν ποδῶσ· σὺν ταῖς δὲ μ' ἰμασιν ἄλαργισιν, θιῶν μὲ τις πρῆσθεν ὀμμαλῃ βάλου φθῶν· Solus aliquis calceos (mihi) ocyus, qui faciens pedis incessum minus liberam, ne, si cum istis incedam super ostri- nis vestibus, aliqua invidiā oculi Deorum me feriat. (quo in



SCENA TERTIA.

Senarii, & Anapaestici Aristophanii.

ANUS, CARIO, CHORUS.

AN. Ego vero quid faciam? CAR. Ollas, quibus Deum
 1200 Dedicabimus, cape & in capite fer
 Modeste. nam venisti varia veste induta.

AN. Sed *illa* quorum causa veneram? CAR. Omnia confient.
 Veniet enim ad te adolescentulus ad vesperam.

AN. Certe tamen, si tu pro illo spondeas,
 Eum ad me venturum, ita portabo ollas.

1205 CAR. Sane istis ollis contra atque aliis
 Evenit; nam caeteris ollis

Anus (id est, *spuma*) in summo est: huic autem nunc
 Anni in superficie insunt ollae.

CHOR. Haud amplius itaque decet cunctari nos etiam, sed recedere.
 1210 Retrorsum; oportet enim nos sequi istos a tergo, cantantes.

in loco τὰς δε̄ scripsi pro τοῖς δε̄. illud autem πρό-
 δε̄λον non mutavi; nihil enim possum nunc reponere,
 nisi προβαίνω aut προσβαίνω. ut εἶναι βάζον ποδός
 idem sit quod τιβήνας ἰχθῆ ἀγέλλης in Oreste Euripi-
 pidis (v. 140.) v. 966. Ἐἴμ' ἐς δόμων μίληθρα πορφυ-
 ρας παλῶν. Ibo in tecta domorum purpuras calcans. Vult
 autem dicere, oportune adesse vetulam, cum varia,
 & forte purpurea, veste; ut quae hanc pompam, qua
 Plutus dedicandus erat, possit ornare; πορφυροῖς γὰρ,
 inquit Scholiastes, καὶ πομπίοις ἰματίοις ἐπίμπουσι.

v. 1207. Ἡ γράυς.] Hoc loco *spuma* in coctis cibis
 ut apud Athenaeum Lib. XIII. Μενέδηρον τῶ πομπῆ δὲ
 ημερέσαστι, καὶ εἰσελθόντι εἰς τῆς οἰκίαν, Γλυκίρα προσ-
 ἐγγήασα γάλα, παρεκδή βρωσῶν. ὁ δὲ, ἐθίω, εἶπεν.
 ἂν γὰρ ἐπισκῦία γράυς αὐτῶ. ἢ δὲ, ἀπορία καὶ τὸ κέ-
 τω χεῖν. Menandro Poëtae adversa fortuna usq. in comoe-
 dia quadam, & domum ingresso, Glyceria, amica ejus,
 lac offerens, jussit eum sorbere; ille autem, Nolo, dice-
 bat; stabat enim super lacte cana spuma: illa autem,
 desla spumam, inquit, & eo quod subitus est uterus.



ARISTOPHANIS PLUTUS

SCENA TERZIA

Scena di Anaxagora, Siphacide, Siphacide

Atto, Canto, Scena

Atto primo, Scena prima. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Siphacide. Siphacide, Siphacide

Atto primo, Scena prima

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

Siphacide, Siphacide

ARISTOPHANIS

PLUTUS

PROLOGUS

SCENA PRIMA
SCENA SECONDA
SCENA TERZA
SCENA QUARTA
SCENA QUINTA
SCENA SESTA
SCENA SETTIMA
SCENA OTTAVA
SCENA NONA
SCENA DECIMA